

Kallelse

2025-10-09, dnr 2025/0002

Fyrbodals kommunalförbund Förbundsdirectionens arbetsutskott

Datum: Torsdag den 9 oktober 2025 kl. 13.30 – 16.30

Plats: Kaserngården 3 B plan 3 i Uddevalla, konferensrum Majoren

Vid frånvaro meddelas detta till kommunalförbundets kansli, telefon 0522-44 08 20, alternativt e-post: kansli@fyrbodal.se

OBS! Möte genomförs fysiskt men vid behov går det att delta på distans via Microsoft Team. Detta behöver anmälas tre dagar före mötet till carina.wiberg-borgh@fyrbodal.se

Ledamöter

Peter Eriksson, ordförande (M)
Liselotte Fröjd, 1:e vice ordförande (M)
Benny Augustsson 2:e vice ordförande (S)
Ulla Börjesson (S)
Martin Pettersson (SD)
Andreas Nilsson (M), ersättare
Kent Hansson (S), ersättare

Tjänstepersoner

Anna Lärk Ståhlberg	Förbundsdirektör
Carina Wiberg Borgh	Chef verksamhetsstöd/ sekreterare
Karin Engström	Chef för välfärdsutveckling
Maria Wolff	Chef för kompetensförsörjning
Michael Johansson	Chef för Regional utveckling
Titti Andersson	Bitr. Förbundsdirektör
Malin Zetterman	Ekonomiansvarig
Morgan Ahlberg	Infrastrukturstrateg
Christel Thuresson	Energi- och näringslivsstrateg
Eva-Maria Persdotter	Socialstrateg
Cecilia Sandberg	Kompetensförsörjningsstrateg

DAGORDNING

ÄRENDE 1 - Upprop och val av justerare.....	3
ÄRENDE 2 - Fastställande av dagordningen.....	4
ÄRENDE 3 – Ordförande och förbundsdirektör informerar.....	5
ÄRENDE 4 – Delårsrapport tertial januari - augusti 2025.....	6
ÄRENDE 5 – Verksamhetsplan 2026-2028 och budget 2026.....	7
ÄRENDE 6 – Uddevalla kommun begär till Fyrbodals kommunalförbund om att väcka.....	8
ärende till förbundsdirektionen, åberopande av § 9 i förbundsordningen BORDLAGT.....	8
ÄRENDE 7 – Utbildningssamverkan Fyrbodal, BORDLAGT.....	9
ÄRENDE 8 – Nominera ledamot till nytt strategiskt partnerskap för EUs fonder för sysselsättning- och tillväxt i Västsverige återstående del av programperioden 2021-2027 ...	10
ÄRENDE 9 - Nytt hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser	11
ÄRENDE 10 – Remissvar till Regional utvecklingsplan för storstadsregionen 2050.....	13
ÄRENDE 11 – Ansökan om projektmedel ”Strukturbild Fyrbodal”	14
ÄRENDE 12 – Ansökan om projektmedel ”ORBIFY - Osloregionen, Råde, BJØRK Innovation, Fyrbodal: förnybar energi och grön samhandling”	15
ÄRENDE 13 – Remissvar - Revidering av samverkansformer kring kollektivtrafik i Västra Götaland.....	16
ÄRENDE 14 – Inspel på ”Nationell transportinfrastrukturplan för åren 2026–2037”	17
ÄRENDE 15 – Aktuella infrastrukturärenden	18
ÄRENDE 16 – Energiförsörjning – aktuellt läge	19
ÄRENDE 17 – Övriga frågor	20
ÄRENDE 18 – Nästa möte.....	21

ÄRENDE 1 - Upprop och val av justerare

Förslag till beslut

Arbetsutskottet väljer xx (X) till justerare. Justering äger rum 2025-10-13, digitalt

Sammanfattning

Till justerare föreslås NN (x). Justeringen föreslås äga rum 2025-10-13, digitalt

ÄRENDE 2 - Fastställande av dagordningen

Förslag till beslut

Arbetsutskottet fastställer dagordningen.

ÄRENDE 3 – Ordförande och förbundsdirektör informerar

Förslag till beslut

Arbetsutskottet har tagit del av informationen.

Sammanfattning

ÄRENDE 4 – Delårsrapport tertial januari - augusti 2025

Förslag till beslut

Arbetsutskottet har tagit del av informationen.

Sammanfattning

Arbetet med att sammanställa delårsrapporten för januari – augusti pågår. Arbetsutskottet kommer att få en muntlig föredragning av det ekonomiska resultatet. I kallelsen till direktionens möte kommer fullständiga handlingar att skickas med.

Föredragande Malin Zetterman, ekonomiansvarig

ÄRENDE 5 – Verksamhetsplan 2026-2028 och budget 2026

Förslag till beslut

Arbetsutskottet föreslår direktionen att besluta godkänna informationen.

Sammanfattning

Enligt förbundsordningens §15 ska förbundsdirektionen årligen fastställa en verksamhetsplan med budget för förbundet. Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret samt förbundsavgift. Budgeten ska dessutom innehålla en plan för ekonomin under den kommande treårsperioden. Direktionens budget ska delges förbundets medlemmar senast under oktober månad året före verksamhetsåret. Ärendet har varit på remiss hos medlemskommunerna.

Strömstad, Mellerud, Munkedal, Färgelanda, Bengtsfors, Dals-Ed, Lysekil, Trollhättan, Orust, Åmål, Sotenäs och Tanum ställer sig bakom Verksamhetsplan 2026-2028 och budget 2026.

Uddevalla ställer sig bakom Verksamhetsplan 2026-2028 och budget 2026 och gör samtidigt bedömningen att det är mycket sannolikt att de även 2026 inte kommer medverka i DRUM, då dialog ännu saknas.

Vänersborg har tagit ärendet i KSAU och expedieras efter KS.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2025-10-02

Protokollsutdrag 2025-06-12 § 76

Verksamhetsplan 2026-2028 & budget 2026

Beslutet skickas till (efter direktionens beslut)

Medlemskommunerna

ÄRENDE 6 – Uddevalla kommun begär till Fyrbodals kommunalförbund om att väcka ärende till förbundsdirektionen, åberopande av § 9 i förbundsordningen BORDLAGT

Förslag till beslut

Arbetsutskottet har tagit del av informationen.

Sammanfattning

Uddevalla kommun har åberopat initiativrätten för att väcka ärende till förbundsdirektionen i Fyrbodals kommunalförbund, enligt förbundsordningen § 9. Initiativrätten innebär att förbundsmedlem kan väcka ett ärende genom framställan av kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen.

Ärendet gäller medlemskapet i Fyrbodals kommunalförbund och de uppgifter som är kopplade till detta. Uddevalla kommun begär att få föredra ärendet samt närvara och yttra sig vid direktionens sammanträde gällande ärendet.

Förbundsdirektionen beslutade på sitt sammanträde 2025-05-08 § 58 att svara Uddevalla kommun i enlighet med tjänsteskrivelse 2025-04-22.

Uddevalla kommun hade inte möjlighet att närvara på sammanträdet men har beretts möjlighet att föredra sitt ärende vid direktionens möte 2025-09-18.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag direktionens sammanträde 2025-09-18 § 91

Tjänsteskrivelse 2025-04-03

Protokollsutdrag Uddevalla 2025-02-26 §63

Uddevalla kommuns tjänsteskrivelse 2025-02-05

Tjänsteskrivelse 2025-04-22

Protokollsutdrag direktionen 2025-05-08 §57

Protokollsutdrag direktionen 2025-05-08 §58

Vägledande principer DRUM

DRUM – rutinbeskrivning rekvisitioner

Aktiva DRUM-projekt

Överenskommelsen DRUM 2025

Årsredovisning 2024

Förbundsdirektionens beslut

Direktionen beslutar att bordlägga ärendet till nästa sammanträde den 30 oktober 2025.

Beslutet skickas till (efter direktionens beslut)

Medlemskommunerna

ÄRENDE 7 – Utbildningssamverkan Fyrbodal, BORDLAGT

Förslag till beslut

Arbetsutskottet har tagit del av informationen.

Sammanfattning

Tidigare avtal om fritt sök gymnasieskola samt, fritt sök gymnasiesärskola har sagts upp utifrån ny lagstiftning och dess effekter samt att avtalet även ersätter tidigare avsiktsförklaring från 2013 om samverkan inom utbildningsområdet.

Förslaget till avtal rörande utbildningssamverkan för samtliga skolformer har tagits fram på uppdrag av utbildningsordförandenätverket. Kommunal kärnverksamhet, som utbildning och kompetensförsörjning, har behov av långsiktig och robust samverkan mellan Fyrbodals kommuner och kommunalförbundet, därför har ett nytt avtalsförslag tagits fram av en arbetsgrupp bestående av ordföranden i fyra kommuner. Avtalsförslaget utgår i från antagen samverkansstrategi. Det är viktigt att värna det samlade behovet för hela Fyrbodalsområdet utifrån förändrad lagstiftning, samverkansområden och en snabbare omställningstakt inom utbildningsområdet. Gemensam utbildningssamverkan stärker samtliga kommuner inom delregionen Fyrbodal.

Genom att samverka kan resurser optimeras och kvalitén stärkas i kommunerna som inom Fyrbodalsområdet. Nätverk och erfarenhetsutbyte är basen för samverkan och utvecklingsarbetet inom och mellan kommunerna i Fyrbodal. Finansieringen följer den modell som finns för övriga avtal vilka tecknas av kommunalförbundet. Det separata avtal som finns för vuxenutbildning samverkan upphör och kommer att ingå i detta avtal.

Arbetet med att färdigställa avtalet kommer att fortgå under hösten och justeringar i avtalsförslaget kan göras efter förankring i nätverken. Ärendet planeras komma upp för beslut i arbetsutskott och direktion 2025-10-09 respektive 2025-10-30.

Beslutsunderlag

Protokollsutdrag direktionens sammanträde 2025-09-18 § 96

Tjänsteskrivelse 2025-08-20

Förbundsdirektionens beslut

Direktionen beslutar att bordlägga ärendet till nästa sammanträde 30 oktober 2025.

ÄRENDE 8 – Nominera ledamot till nytt strategiskt partnerskap för EUs fonder för sysselsättning- och tillväxt i Västsverige återstående del av programperioden 2021-2027

Förslag till beslut

Arbetsutskottet föreslår direktionen besluta att nominera Peter Eriksson (M) och Liselotte Fröjd (M) till ledamot för strukturfondspartnerskapet för Västsverige.

Sammanfattning

Strukturfondspartnerskapen kommer från och med 1 november ersättas med en ny partnerskapsordning. Det ska finnas ett strategiskt partnerskap inom det geografiska området för varje programområde för Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) och motsvarande regional handlingsplan för Europeiska socialfonden+ (ESF+). För Västsverige innebär det ett fortsatt gemensamt partnerskap mellan Halland och Västra Götaland.

De nya partnerskapen ska ha en strategisk roll i genomförandet av ERUF och ESF+ i Västsverige, där tonvikten i arbetet ligger i utlysningssfasen. Som ledamot i det strategiska partnerskapet förväntas man medverka i framtagandet av regionala behovsanalyser och utlysningssplaner för att säkra att pengarna via ERUF och ESF+ nyttjas på bästa sätt. De strategiska partnerskapen ska bestå av förtroendevalda från berörda kommuner och regioner, arbetsmarknadens organisationer, berörda intresseorganisationer samt företrädare för myndigheter utpekade av regeringen*.

Två personer, en man och en kvinna, skall nomineras för ledamotsposten, i syfte att uppnå jämn könsfördelning. Ordförande beslutar vilka organisationer som erbjuds ordinarie plats och/eller ersättande plats. Det är fler organisationer som erbjuds att nominera än vad det kommer finnas platser till. Förslag på nomineringar bör vara tillhanda senast den 24e oktober.

Under den period som hitintills har gått av programperioden har Fyrbodals kommunalförbund inte haft någon representant. Men i samband med nuvarande mandatperiods början arbetade förbundets valberedning fram att Peter Eriksson (M) och Liselotte Fröjd (M) skulle nomineras till strukturfondspartnerskapet. Med anledning av kort nomineringstid är förslaget att kvarstå med det beslut som direktionen fattade 2023-02-09.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2025-10-02

Inbjudan nominera ledamöter strategisk partnerskapet Västsverige

Nuvarande sammansättning SFP

Regeringsbeslut – entledigande av ordföranden i strukturfondspartnerskapen mm

Protokollsutdrag direktionens protokoll 2023-02-09 § 2

Valberedningens förslag till nomineringar 2023-2026

Beslutet skickas till (efter beslut i direktionen)

linn.henriksson@vgregion.se

Peter Eriksson (M) Trollhättan

Liselotte Fröjd (M) Tanum

ÄRENDE 9 - Nytt hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser

Förslag till beslut

Arbetsutskottet föreslår direktionen besluta att rekommendera medlemskommunerna att anta nytt Hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser i form av underavtal senast den 31 maj 2026.

Sammanfattning

Nytt hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser (underavtal) har tagits fram. Avtalet syftar till att skapa en modern och hållbar samverkan mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna, med fokus på primärvårdens gemensamma ansvar och patientsäkerhet. Avtalet förtydligar ansvarsfördelningen, betonar primärvårdens gemensamma ansvar och stärker patientsäkerhetsarbetet inklusive hantering av oenighet och tvister. Ett politiskt samråd och arbetsgrupper har arbetat sedan 2024 med att ta fram avtalet. Kommunerna har getts möjlighet att påverka förslagen genom remissvar och dialogkonferenser under våren 2025 där samtliga 49 kommuner deltagit. Remissvaren visade behov av förtydliganden, särskilt kring ansvarsfördelning, samverkan och patientsäkerhet, vilket lett till justeringar i avtalet och kommer att föranleda fortsatt arbete efter att avtalsförslagen gått för beslut.

Det nya avtalet bygger på tidigare Regionbildningsavtal och Primärvårdsavtal från 1998 och ersätter det nuvarande avtalet som kommer att säga upp och således gälla till slutet av 2026. Avtalet stödjer länsgemensam strategi för god och nära vård, förbättrar förutsättningar för vård i hemmet och tar höjd för framtida behov. Uppsägning av avtalet påverkar även underavtalen, som kan sägas upp eller revideras individuellt utan att huvudavtalet påverkas. Huvudavtalet innehåller nio avsnitt och ska läsas tillsammans med fyra underavtal som är beroende av huvudavtalets giltighet.

Avtalet och dess underavtal börjar gälla 2027-01-01 förutsatt att de godkänns av regionfullmäktige och samtliga kommunfullmäktige i Västra Götaland.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2025-09-25, Nytt hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser

Hälso- och sjukvårdsavtal, VästKoms styrelse 2025-09-04

Överenskommelse - Kommunernas betalningsansvar vid in- och utskrivning från slutet hälso- och sjukvård, VästKoms styrelse 2025-09-04

Överenskommelse - Regionens läkaransvar i kommunal primärvård, VästKoms styrelse 2025-09-04

Överenskommelse - Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med skadligt bruk och beroende, VästKoms styrelse 2025-09-04

Överenskommelse - Ansvar för samverkan om munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård, VästKoms styrelse 2025-09-04

Missivbrev, hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser, SRO 2025-09-01
Protokoll Styrelse VästKom 2025-09-04

Bilaga VästKoms protokoll Skrivelse beslutsförslag Hälso- och sjukvårdsavtal, 2025-09-04

Beslutet skickas till (efter direktionens beslut)

Medlemskommunerna

Västkom, diarienummer 2025_017: info@vastkom.se

ÄRENDE 10 – Remissvar till Regional utvecklingsplan för storstadsregionen 2050

Förslag till beslut

Arbetsutskottet har tagit del av informationen.

Sammanfattning

Sedan hösten 2023 har arbetet med Rådslaget pågått inom Göteborgsregionen och det har mynnat ut i ett förslag till Regional utvecklingsplan för storstads-regionen 2050, RUPS. Planen har skickats på remiss till ett stort antal aktörer och synpunkter ska vara Göteborgsregionen tillhanda senast 2025-10-31.

Fyrbodals kommunalförbund är en av remissinstanserna och har valt att skicka RUPSen på remiss till förbundets medlemskommuner. Förbundet inväntar svar och kommer att redogöra muntligt på arbetsutskottet om hur ett troligt svar från förbundet kan se ut. I kallelsen till direktionsmötet 2025-10-30 kommer ett komplett underlag att finnas med.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2025-10-XX – kompletteras till direktionen kallelse

Fyrbodals kommunalförbunds remissvar RUPS, GRFS-2024-00203 – kompletteras till direktionen kallelse

Utvecklingsplan för Göteborgsregionen 2050

Tjänsteskrivelse 2025-05-13 Göteborgsregionen: Remiss av Regional utvecklingsplan för storstadsregionen 2050

Beslut om remiss av Regional utvecklingsplan för storstadsregionen, 2025-06-10

Göteborgsregionens förbundsstyrelse

Beslutet skickas till (efter direktionens beslut)

Göteborgsregionen

ÄRENDE 11 – Ansökan om projektmedel ”Strukturbild Fyrbodal”

Förslag till beslut

Arbetsutskottet antar ”Projektplan Strukturbild” och beviljar medel (4.85 miljoner kronor) i enlighet med planen och denna tjänsteskrivelse.

Beslutet fattas utifrån arbetsutskottets delegation 2.2.3 (beslut avseende ansökan av projektmedel) enligt delegationsordning 2024-09-26 § 77.

Sammanfattning

Arbetet med att ta fram en strukturbild påbörjades redan 2016, många insatser har gjorts genom åren. Målet med detta projekt är att dels färdigställa strukturbilden och dels att åstadkomma en framtidsbild/viljestyrd planering som skapar en röd tråd så att kommunala, delregionala, regionala och nationella planer, strategier, mål och lagstiftning hänger samman.

Regionala och delregionala strukturbilder är ett arbetssätt och utgör en viktig plattform och forum för viljestyrd samplanering. Strukturbild Fyrbodal bedöms leda till relevanta och konkreta besluts- och planeringsunderlag i syfte att stärka delregionens attraktionskraft.

Strukturbild Fyrbodal kommer att utgöra underlag för kommunalförbundets påverkansarbete, remissvar och inspel i kommande regionala, nationella och globala planer för hållbar utveckling och tillväxt.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2025-05-28

Beslutet skickas till

Chef regional utveckling, Fyrbodals kommunalförbund
projektekonom@fyrbodal.se

ÄRENDE 12 – Ansökan om projektmedel ”ORBIFY - Osloregionen, Råde, BJØRK Innovation, Fyrbodals: förnybar energi och grön samhandling”

Förslag till beslut

Arbetsutskottet beslutar att Fyrbodals kommunalförbund deltar som svensk partner i Interreg ÖKS-projektet ORBIFY – förnybar energi och grön samhandling.

Beslutet fattas utifrån arbetsutskottets delegation 2.2.3 (ansökan om projektmedel) enligt delegationsordning 2024-09-26 § 77.

Sammanfattning

Sverige och Norge delar målet om en snabb och hållbar energiomställning men har fundamentalt olika system för hur el produceras, distribueras och ägs.

I Sverige ligger fokus på att attrahera storskaliga industriinvesteringar baserade på fossilfri el. I Norge är utmaningen att möta ett förväntat kraftunderskott genom att stärka lokal produktion och beredskap. Samtidigt är folklig förankring och politiskt ledarskap en gemensam nyckelfråga.

Projektets mål är att öka den lokala, distribuerade produktionen av förnybar energi genom en metodik för energiplanering och en affärsmodell som kombinerar intäkter, stöd och lagringstekniker. Resultaten blir en gränsregional handlingsplan, en digital kunskapsbank och metoder för hela ÖKS-regionen.

Projektperiod: 2026-02-01 – 2029-01-31

Total budget (svensk sida) € 1 173 000, där Fyrbodals del av budget uppgår till € 484 700. Fyrbodals kommunalförbund medfinansierar med € 200 000 (via projekten Elsa och Strukturbild), resterande del (€ 284 700) utgörs av InterReg finansiering.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2025-05-28

Beslutet skickas till

Chef regional utveckling, Fyrbodals kommunalförbund
projektekonom@fyrbodals.se

ÄRENDE 13 – Remissvar - Revidering av samverkansformer kring kollektivtrafik i Västra Götaland

Förslag till beslut

Arbetsutskottet föreslår direktionen besluta att ställa sig bakom remissvar för Samverkansformer kring kollektivtrafik i Västra Götaland.

Sammanfattning

Västra Götalandsregionen, VGR, är sedan 2012 ansvarig regional kollektivtrafikmyndighet i Västra Götaland. I skatteväxlingsavtalet (2011) kom kommunerna i Västra Götaland och VGR överens om att etablera samverkansformer. Ett särskilt dokument upprättades och antogs.

Den nuvarande versionen av dokumentet har fokus på processer i genomförandet och formella beslutsgångar. Under åren har ett etablerat arbetssätt med kommunsamverkan på tjänstepersonsnivå vuxit fram. I remissversionen är fokus mer på formerna för politisk dialog. Samverkan i genomförandet beskrivs enbart översiktligt och ingående processbeskrivningar föreslås flyttas till VGR:s och Västtrafiks webbplatser.

Utifrån dialoger i de delregionala kollektivtrafikeråden, DKR, är ett förslag att ersätta DKR med ett forum helt dedikerat till politisk dialog och med ett bredare uppdrag än tidigare. Syftet med ett sådant nytt politiskt forum är att säkerställa att samhällsplanering, infrastruktur och kollektivtrafikens utveckling går hand i hand.

Kommunalförbunden föreslås fortsatt ansvara för de delregionala forumen.

I remissvaret önskar Infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden allmänna synpunkter på revideringen och vill samtidigt särskilt få återkoppling på ett antal frågor.

I förslaget till remissvar ställer sig kommunalförbundet generellt positivt till de föreslagna förändringarna men anser bland annat att syftet med det nya forumet behöver beskrivas bättre.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2025-09-29

Remissvar angående samverkansformer kring kollektivtrafik, Dnr 2025/0077, 2025-09-22

Remissversion Samverkansformer kring kollektivtrafik i Västra Götaland

Tjänsteskrivelse Revidering av samverkansformer kring kollektivtrafiken i Västra Götaland, Dnr 2025/0077, 2025-09-22.

Beslutet skickas till (efter beslut i direktionen)

Infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden, infrastruktur- och.kollektivtrafiknamnden@vgregion.se , Ange i ämnesraden ”Fyrbodals kommunalförbund – Remissvar Samverkansformer, IKN 2023–00385”.

Johanna Möllersten, johanna.mollersten@vgregion.se

ÄRENDE 14 – Inspel på ”Nationell transportinfrastrukturplan för åren 2026–2037”

Förslag till beslut

Arbetsutskottet beslutar att ställa sig bakom Inspel till Västra Götalandsregionens svar på remiss rörande Nationell infrastrukturplan.

Beslutet fattas utifrån arbetsutskottets delegation 1.1.1 (beslut i ärenden som inte kan anstå till nästa direktionsmöte och där beslutanderätten inte delegerats till annan) enligt delegationsordning 2024-09-26 § 77.

Sammanfattning

Den 30 september presenterade Trafikverket sitt förslag till nationell infrastrukturplan för planperioden 2026–2037. Fyrbodals kommunalförbund vill genom detta skriftliga inspel ge Västra Götalandsregionen kännedom om förbundets synpunkter inför beslut om det regionala remissvaret.

Remissförslaget i sin helhet går att ta del av via [Trafikverkets hemsida](#). Innehåll i korthet ur ett Fyrbodalsperspektiv:

- Utbyggnad av E45 på delsträckan Liden-Frändefors föreslås som ett nytt objekt, 13 km 2+1-väg. Kostnad 1,2 miljarder kr.
- Investeringen i nya slussarna finns kvar.
- Nytt mötesspår på Norge/Vänerbanan mellan Åmål och Säffle.
- Hastighetshöjning till 250 km/h Öxnered-Lund.
- Inga nya mötesspår på Norge/Vänerbanan mellan Skälebol och Kornsjö (Norska gränsen) föreslås, men två nya mötesspår finns med som alternativ om kostnadsramen utökas med 10 procent.

I förslaget till inspel påpekas att Fyrbodalsregionen har stora behov när det gäller upprustning av områdets transportinfrastruktur, vilket gör att förbundet ser positivt på den utökade ramen för underhållsåtgärder, samtidigt som nya satsningar görs i vårt område, främst då en första etapp av mötesfri väg på E45 mellan Vänersborg och Mellerud.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2025-10-01 Nationell transportinfrastrukturplan för åren 2026–2037
Inspel till Västra Götalandsregionens svar på remiss rörande Nationell infrastrukturplan, 2025-10-01
Positionspapper Utbyggnad av E45, 2024-01-24

Beslutet skickas till

Västra Götalandsregionens infrastruktur- och kollektivtrafiknämnd
Max Falk, Västra Götalandsregionen (max.falk@vgregion.se)
Anna Möller, Västra Götalandsregionen (anna.moller@vgregion.se)

ÄRENDE 15 – Aktuella infrastrukturärenden

Förslag till beslut

Arbetsutskottet har tagit del av informationen.

Sammanfattning

- Genomgång av dagordning inför Delregionalt kollektivtrafikiråd
- Information om Kraftsamling E45

En muntlig föredragning av Morgan Ahlberg, infrastrukturstrateg

ÄRENDE 16 – Energiförsörjning – aktuellt läge

Förslag till beslut

Arbetsutskottet har tagit del av informationen.

Sammanfattning

En muntlig föredragning av Christel Thuresson, strateg näringsliv och energi

ÄRENDE 17 – Övriga frågor

Förslag till beslut
Arbetsutskottet ...

Sammanfattning

ÄRENDE 18 – Nästa möte

Förslag till beslut

Förbundsdirektionen har tagit del av informationen och lägger den till handlingarna.

Sammanfattning av ärendet

Direktionsmötet äger rum den 30 oktober kl. 09,00- ca 17,00 på Nuntorps gård

Ärenden enligt årshjul är:

- Tema: Kompetensförsörjning
- Delårsrapport 2501-2508
- DKR

Verksamhetsplan 2026–2028 och budget 2026

Förslag till beslut

Arbetsutskottet föreslår direktionen att godkänna informationen.

Sammanfattning

Enligt förbundsordningens §15 ska förbundsdirektionen årligen fastställa en verksamhetsplan med budget för förbundet. Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret samt förbundsavgift. Budgeten ska dessutom innehålla en plan för ekonomin under den kommande treårsperioden. Direktionens budget ska delges förbundets medlemmar senast under oktober månad året före verksamhetsåret. Ärendet har varit på remiss hos medlemskommunerna.

Remissvar

Strömstad, Mellerud, Munkedal, Färgelanda, Bengtsfors, Dals-Ed, Lysekil, Trollhättan, Orust, Åmål, Sotenäs och Tanum ställer sig bakom Verksamhetsplan 2026-2028 och budget 2026.

Uddevalla ställer sig bakom Verksamhetsplan 2026-2028 och budget 2026 och gör samtidigt bedömningen att det är mycket sannolikt att de även 2026 inte kommer medverka i DRUM, då dialog ännu saknas.

Vänersborg har tagit ärendet i KSAU och expedieras efter KS.

Inkomna synpunkter och förslag på förbättring till kommande verksamhetsplan och budgetprocess.

Färgelanda föreslår att framtida texter balanserar de övergripande värdeorden med mer verksamhetsnära formuleringar, vilket kan bidra till ökad tydlighet och förankring i det dagliga arbetet.

Bengtsfors föreslår att öka transparensen, att kunna ha en dialog om hur de delregionala medlen används skulle kunna vara att redovisa vilka effekter insatserna har, samtidigt kan det vara svårt att visa på kortsiktiga effekter av olika typer av insatser och vad det har för betydelse på den egna kommunen. Man bör även kunna diskutera och försöka hitta någon form av gränsdragning för vilka aktiviteter/åtgärder som bör finansieras via delregionala utvecklingsmedel och vad som borde finansieras på annat sätt. Verksamhetsplanen hänger starkt ihop med den regionala utvecklingsstrategin i regionen.

Lysekil ser positivt på att verksamhetsplanen nu är tydligare kring att förbundet utöver ordinarie medlemsfinansiering också finansieras via ett stort antal avtal. Förvaltningen hade dock gärna sett att det var lättare att utläsa vad som används till medlemsfinansiering, vad som finansieras via avtal och vad som finansieras via delregionala utvecklingsmedel. Speciellt då alla kommuner inte är på delregionala utvecklingsmedel samt avtal. Förvaltningen hade gärna sett ytterligare tydlighet kring ungefär hur mycket varje kommun betalar till förbundet.

Uddevalla vill se tydligt vad medlemskapet ger för nytta för medlemmarna och kommunnyttan ska värnas. Medlemsnyttan ska alltid vara prioriterad och särskilt då en stor del av finansieringen sker via externa aktörer/projekt. Då måste kommunnyttan alltid särskilt beaktas så att Fyrbodals inte till största del blir en projektarena för externa aktörer. Framför synpunkt kring framtida dialoger kring verksamhetsplanering och budgetprocesser. Uddevalla vill att Fyrbodals utvecklar planerings- och budgetprocessen framgent så att förankring och dialog finns längs hela processen. Det är mycket sannolikt att Uddevalla kommun även 2026 inte kommer medverka i DRUM, då dialogen ännu saknas. Uddevallas ståndpunkt är att medlemskapet (medlemsavgiften) i Fyrbodals ska omfatta rätten för medlemskommunerna att dra nytta av/ta del av gemensamma tjänster, samordnande funktioner, kunskapsdelning, gemensamt lärande, stöd, rådgivning och nätverk oberoende av finansieringsform.

Trollhättans stad vill framföra att det är av stor vikt att alla medlemskommuner bidrar till utveckling av kommunalförbundets verksamhet.

Fyrbodals kommunalförbund beaktar inkomna synpunkter och förslag på förbättringar till kommande verksamhetsplanering- och budgetprocess.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2025-10-02

Protokollsutdrag 2025-06-12 §76

Verksamhetsplan 2026-2028 och budget 2026

Ansvarig tjänsteperson

Malin Zetterman

0522-44 08 38

Ekonomiansvarig
Fyrbodals kommunalförbund

Beslutet skickas till
Medlemskommunerna

§ 76 – Verksamhetsplan 2026-2028 och budget 2026

Förbundsdirektionens beslut

Direktionen beslutar att fastställa föreslaget till verksamhetsplan 2026-2028 och budget 2026.

Direktionen beslutar att fastställa medlemsavgiften år 2026 för att finansiera basverksamheten till 39,41 kronor per invånare.

Direktionen beslutar att fastställa kommunernas avgift för delregionala utvecklingsmedel år 2026 till 39,27 kronor per invånare.

Direktionen beslutar att fastställa budget för revisionen på 0,64 kronor per invånare.

Direktionen beslutar att skicka ut beslutet på remiss till medlemskommunerna.

Sammanfattning

Enligt förbundsordningens §15 ska förbundsdirektionen årligen fastställa en verksamhetsplan med budget för förbundet. Budgeten ska innehålla en plan för verksamheten och ekonomin under budgetåret samt förbundsavgift. Budgeten ska dessutom innehålla en plan för ekonomin under den kommande treårsperioden. Direktions budget ska delges förbundets medlemmar senast under oktober månad året före verksamhetsåret.

Verksamhetsplan & Budget 2026–2028 är grundad på en ekonomi med uppräknings med 3 procent avseende den medlemsfinansierade basverksamheten, anpassningar har skett i och med detta.

Under 2024 meddelade Uddevalla kommun att de inte hade för avsikt att medverka i DRUM-samarbetet från under 2025. Denna budget bygger på förutsättningen att Uddevalla kommun fortsatt står utanför DRUM-samarbetet då inga andra signaler har getts.

Under våren 2025 har förbundet processat fram ett förslag till rambudget för de delregionala utvecklingsmedlen avseende 2026. Budgeten visar hur kommunalförbundet prioriterar sina insatser för att genomföra förbundets Verksamhetsplan 2026–2028, Regional utvecklingsstrategi RUS2030, Regional kulturplan, Klimat 2030 samt Näringslivsstrategi Business Region Väst 2030.

För 2026 avsätter Västra Götalandsregionen 8 950 000 kronor (fördelat på MRU 7 278 000 kronor, KUN 1 672 000kr). Av de 8 950 000 kronorna är 500 000 kronor att anse som förstudiemedel där ingen medfinansiering från kommunerna krävs. Miljö- och regionutvecklingsnämnden (MRU) och Kulturutvecklingsnämnden (KUN) avsätter delregionala utvecklingsmedel under förutsättning att de motfinansieras med motsvarande andel kommunala medel/kommunalförbundets egna medel enligt finansieringsprincipen 50/50 på totalen.

Den kommunala medfinansieringen per invånare fastställs slutgiltigt per den 1 november 2025 utifrån befolkningsmängd enligt följande beräkning:

Regionalt stöd (8 450 000 kronor) / befolkningsmängd (i Fyrbodal per den 1 november 2025).

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2025-05-14

Verksamhetsplan 2026-2028 & budget 2026

Förslag till beslut under överläggningarna

Liselotte Fröjd (M): Yrkar bifall till förslaget i handlingarna

Förbundskansliets förslag till beslut

Arbetsutskottet föreslår att direktionen beslutar att fastställa föreslaget till verksamhetsplan 2026-2028 och budget 2026.

Arbetsutskottet föreslår att direktionen beslutar att fastställa medlemsavgiften år 2026 med 78,68kr per invånare. Varav 39,41 kronor går till att finansiera basverksamheten och 39,27 kronor går till att finansiera delregionala utvecklingsmedel samt skicka ut beslutet på remiss till medlemskommunerna.

Arbetsutskottet föreslår att direktionen beslutar att fastställa budget för revisionen på 0,64kr per invånare.

Arbetsutskottets beslut

Arbetsutskottet föreslår att direktionen beslutar att fastställa föreslaget till verksamhetsplan 2026-2028 och budget 2026.

Arbetsutskottet föreslår att direktionen beslutar att fastställa medlemsavgiften år 2026 för att finansiera basverksamheten till 39,41 kronor per invånare.

Arbetsutskottet föreslår att direktionen beslutar att fastställa kommunernas avgift för delregionala utvecklingsmedel år 2026 till 39,27 kronor per invånare.

Arbetsutskottet föreslår att direktionen beslutar att fastställa budget för revisionen på 0,64 kronor per invånare.

Arbetsutskottet föreslår att direktionen beslutar att skicka ut beslutet på remiss till medlemskommunerna.

Beslutet skickas till

Medlemskommunerna

VERKSAMHETSPLAN & BUDGET 2026-2028

Fyrbodals
kommunalförbund

Förord

*Tänk dig kraften som genereras när
vi är många som drar åt samma håll,
mot en gemensam målbild.*

*När vi har bestämt vart vi vill och använder våra
resurser på rätt sätt för att nå ända fram.
Det är den kraften vi vill att förbundets
verksamhetsplan ska ge oss.*

En plan för hållbar utveckling

Verksamhetsplanen är vår gemensamma plan för att Fyrbodalsregionen ska utvecklas hållbart. Då är det viktigt att de tre dimensionerna – social, ekonomisk och ekologisk hållbarhet – samspelar med varandra.

För att lyckas behöver alla aktörer i Fyrbodalsregionen, se möjligheter och hitta nya vägar för att möta samhällets komplexa utmaningar och kunna

ställa om. Genom att tillsammans sträva mot målen i planen skapar vi förutsättningar för en konkurrenskraftig och attraktiv delregion där människor mår bra och utvecklas.

Tillsammans har vi kraften för att göra skillnad – här och nu och för kommande generationer.

Vision, mål och nytta

Övergripande mål

Förbundets ändamål är att stärka medlemskommunernas gemensamma intressen och samverkan för en hållbar utveckling av Fyrbodalsregionen. Övergripande mål för verksamheten är att öka attraktionskraften för Fyrbodalsregionen och att stödja och utveckla det kommunala självstyret.

Vision

Visionen "Det goda livet" pekar ut riktningen vart vi vill med vårt arbete. Den handlar om att skapa ett gott liv för alla som lever och arbetar i Fyrbodals kommuner.

Visionen om det goda livet står för en god hälsa, arbete och utbildning, trygghet, gemenskap och delaktighet i samhällslivet, en god miljö där vi värnar om de förnybara systemen, möter behoven hos barn och ungdomar, en uthållig tillväxt och ett rikt kulturliv i linje med FN:s globala utvecklingsmål.

Syfte

Fyrbodals kommunalförbund är ett av fyra regionala kommunalförbund i Västra Götaland. Vi arbetar på uppdrag av våra 14 medlemskommuner: Bengtsfors, Dals Ed, Färgelanda, Lysekil, Mellerud, Munkeå, Orust, Sotenäs, Strömstad, Tanum, Trollhättan, Uddevalla, Vänersborg och Åmål.

Kommunalförbundet ska fungera som en länk mellan medlemskommunerna och Västra Götalandsregionen. Verksamheten ska bidra till lokalt och delregionalt inflytande i det regionala utvecklingsarbetet genom att kommunernas möjligheter tas tillvara i de satsningar som görs. Förbundet ska även stimulera till samverkan mellan kommunerna, näringslivet och andra aktörer inom olika prioriterade områden.

Medlemsnytta

Fyrbodals kommunalförbund skapar värde för sina 14 medlemskommuner genom att stärka samverkan, effektivisera resurser och driva gemensamma utvecklingsfrågor.

- 1. Samverkan och påverkansarbete**
Stärker kommunernas inflytande i regionala och nationella frågor.
- 2. Effektivt resursutnyttjande och finansiering**
Samordnar kompetens och finansiering för att maximera utvecklingsmöjligheter.
- 3. Kompetensförsörjning och näringslivsutveckling**
Stödjer kompetensförsörjning och företagsutveckling genom bl.a. Business Region Väst och branschråd.
- 4. Regional utveckling och hållbar tillväxt**
Driver satsningar inom infrastruktur, hållbar energi och attraktiva livsmiljöer.
- 5. Stöd för välfärdsutveckling och social hållbarhet**
Processtöd inom hälso- och sjukvård, socialtjänst, våldsprevention och fullföljda studier
- 6. Nätverk och erfarenhetsutbyte**
Plattform för kunskapsdelning och strategisk samverkan.

Förbundet ska också vara en mötesplats, ett forum, för innovationer, idéer och utveckling.

Förbundet ska särskilt verka inom följande områden:

- Hållbar tillväxt och utveckling.
- Verksamhetsstöd och intressebevakning.
- Projekt som har till syfte att främja samordning och/eller samverkan inom områdena tillväxt och utveckling samt verksamhetsstöd.
- Ägaransvar för gemensamt ägda bolag och verksamheter.

Värdeord

Våra kärnvärden sammanfattar vad vi står för och hur vi vill att omgivningen ska uppfatta oss. De är en vägledning i form av fyra värdeord som ligger till grund för allt vi arbetar för. Förbundet har fyra värdeord: *Framåt, Forum, Förtroende* och *Flerstämmighet*.

Styrdokument

Förbundets verksamhet utgår från ändamålet i förbundsordningen. Andra dokument som är vägledande i arbetet är *Västra Götalandsregionens Regionala utvecklingsstrategi*, *Regionalt trafikförsörjningsprogram*, *Kulturstrategi* och *Strategi för omställning av hälso- och sjukvården*.

Organisation

Förbundsdirektionen är kommunalförbundets högsta beslutande organ och består av ledande politiker från förbundets 14 medlemskommuner. Trollhättans, Uddevallas och Vänersborgs kommuner har två ordinarie ledamöter och två ersättare vardera, övriga kommuner har en ordinarie ledamot och en ersättare vardera.

Förbundsdirektionen leds av en ordförande samt två vice ordförande. Tillsammans med ytterligare två

Värdeord

Framåt

Fyrbodals kommunalförbund visar tydligt att vi är ett forum för utveckling, intressebevakning, värdeskapande och ett forum för hållbar utveckling och tillväxt. Förbundet ligger i framkant och driver framåt på uppdrag av, med och för våra medlemskommuner.

Forum

Fyrbodals kommunalförbund är en självklar mötesplats och forum för samtal, samsyn, samarbete och samhandling genom möten som är med och skapar till nytta.

Förtroende

Fyrbodals kommunalförbund har tillsammans med medlemskommunerna utvecklat en relation som bygger på förtroende och tillit där delregionala frågor hanteras som gagnar både delregionen och den enskilda kommunen.

Flerstämmigt

Fyrbodals kommunalförbund är lyhörd i relation till alla sina medlemskommuner och har en god förmåga att låta flera stämmor höras. Flerstämmighet är en självklar del av kulturen.

ledamöter och två ersättare utgör de förbundsdirektionens arbetsutskott.

Direktionen utser en förbundsdirektör som ansvarar för att verkställa direktionens beslut och leda förbundets arbete. Förbundets anställda arbetar inom fyra avdelningar: verksamhetsstöd, regional utveckling, kompetensförsörjning och välfärdsutveckling. Till respektive avdelning knyts ett antal nätverk bestående av representanter från kommunerna, näringslivet, akademien, myndigheter och andra aktörer.

Verksamhet

Samverkan och nätverk

Samverkan är en integrerad del i verksamheten. Förbundet arbetar bara med frågor som rör flera kommuner och ofta tillsammans med andra organisationer.

Vi erbjuder våra medlemskommuner möjligheten att delta i nätverk som förbundet har i uppdrag att driva. Genom dessa nätverk träffas tjänstepersoner och politiker från alla våra medlemskommuner. Genom att arbeta tillsammans blir vi en stark röst och en stark partner till Västra Götalandsregionen och andra offentliga aktörer. I alla samarbeten bidrar Fyrbodals kommunalförbund med kunskap och kompetens.

Nätverken finansieras på olika sätt beroende på roll och uppdrag. Finansieringen är antingen medlems-, avtals- eller genom de delregionala utvecklingsmedlen (DRUM).

Identitet och stolthet

Genom att öka kommunikationen och tydligheten kring Fyrbodals kommunalförbunds uppdrag och verksamhet stärker vi förbundets legitimitet, identitet och varumärke. Kommunalförbundets verksamhet ska skapa stolthet och framåtanda bland

Fyrbodals fyra hörnstenar

1. **Gränsland** – historiska och nutida gränser präglar struktur och utveckling i vår delregion.
2. **Landsbygder** – våra naturtillgångar är resursbaser och utgör grunden i våra styrkeområden.
3. **Vattenrike** – salt och sött vatten är grunden till allt liv och skapar möjligheter.
4. **Trekärnigt centrum** – tillsammans utgör våra största tätorter sjunde största befolkningscentra i landet

Uppdrag och verksamhet

medlemskommunerna i enlighet med vår vision och våra fyra värdeord.

Fyrbodalsregionen ska förknippas med innovationer och industriell utveckling och att vi ligger i framkant när det kommer till blå och gröna näringar. Delregionen ska vara attraktiv och locka invånare, besökare och näringsliv. Varumärkena Bohuslän, Dalsland, Trollhättan, Uddevalla och Vänersborg ska stärkas.

Medarbetare och arbetssätt

Det är medarbetarnas kompetens och driv som är avgörande för att förbundet ska ligga i framkant och göra skillnad inom verksamhetsplanens insatsområden.

Förbundets medarbetare är nyckeln till genomförandet av det delregionala utvecklingsarbetet. De skapar förutsättningar och möjligheter till samverkan mellan medlemskommunerna och andra aktörer. Förbundet tillämpar olika anställningsformer eftersom genomförandet sker i form av verksamheter, projekt eller uppdrag.

Förbundet arbetar agilt och tillitsbaserat och är till sin karaktär en flexibel och dynamisk organisation vilket skapar förutsättningar för att kunna möta samhällets utmaningar och behov.

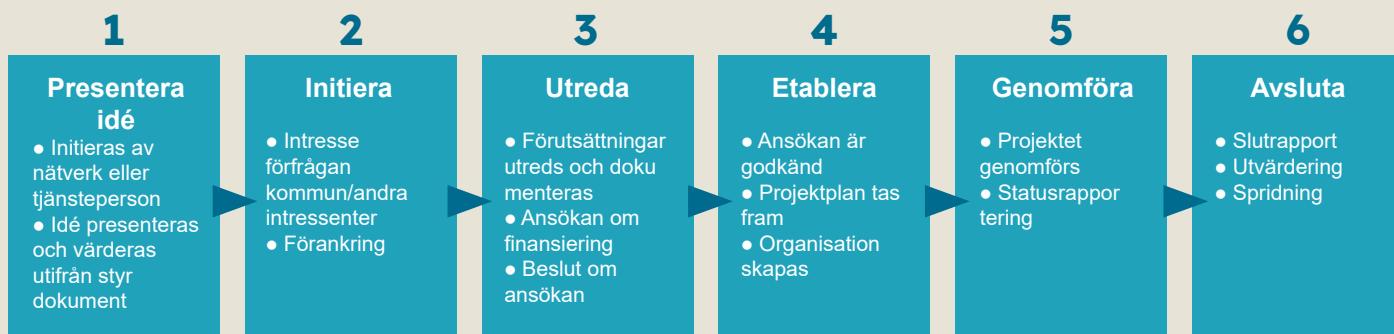
Projektarenan

Projektarenan Fyrbodal är en tvärssektoriell plattform för allt projektrelaterat arbete som kommunalförbundet driver, medverkar i eller finansierar. Syftet med arenan är att skapa en tydlig överblick över projekten för att åstadkomma effektiv styrning och ledning av projektportföljen och att tydliggöra det utvecklingsarbete som medlemskommunerna bedriver tillsammans och med andra parter.

En viktig del i Projektarenans uppdrag är att säkerställa att varje projekt följer en likvärdig process med tydligt

definierade avstämningpunkter. Vid dessa bedöms om projektet uppfyller krav, tillgodoser behov, har förutsättningar att generera nytta, har ekonomiska förutsättningar och bidrar till genomförande av verksamhetsplanen.

Det krävs beslut i Projektarenan för att projektet ska gå vidare till nästa steg. Det är Arbetsutskottet som ska fatta beslut om ett projekt ska starta. Processen gäller samtliga projekt kommunalförbundet är involverat i – som ägare, som part eller som finansör i form av delregionala utvecklingsmedel.

Utmaningar och styrkor

Fyrbodalsregionen har ett strategiskt läge mellan Oslo och Göteborg med stora möjligheter till expansiv tillväxt. Här lever och arbetar 272 000 människor. För att driva på utvecklingen behövs investeringar i vägar, järnvägar, flygplatser och sjöfart. Vi behöver bygga en kollektivtrafik som är ett föredöme när det gäller hållbarhet och tillgänglighet. Vi behöver ställa om till en fossilfri delregion och öka vår självförsörjning när det gäller energi och då framför allt el. Vår geografi bygger på fyra starka hörnstenar.

Gränsland, Landsbygder, Vattenrike och Trekärnigt centrum. Vi har starka och stolta varumärken i form av Dalsland, Bohuslän, Trollhättan, Uddevalla och Vänersborg. Dessa skapar förutsättningar att öka attraktionskraften för Fyrbodalsregionen.

Kompetensförsörjning

Fyrbodalsregionen är ett akademiskt centrum med god tillgång till högre studier och forskningsmiljöer. Tillsammans med aktörer inom utbildningssystemet och arbetslivet skapar vi en hållbar kompetensförsörjning, ökar utbildningsnivån och framtidsrustar barn och ungdomar. Vi verkar för att möjliggöra ett livslångt lärande genom att bidra till utveckling av utbildningssektorn.

Vi ser ökade skillnader i sysselsättning och tillgång till service och sociala sammanhang varför vi hittar nya sätt att utforma våra offentliga rum.

Demografiska utmaningar

Den åldrande och i vissa fall minskande befolkningen, ger ökade behov av vård och omsorg och utmanar vår välfärd. Förebyggande och hälsofrämjande arbetssätt och utveckling av nära vård och omsorg som utförs i samverkan med invånarna, optimerar resursanvändningen. Digitalisering och välfärdsteknik är områden som möjliggör ökad delaktighet i samhället, ger god livskvalitet samt bidrar till att resurser används mer kostnads-effektivt.

Näringsliv

Fyrbodals näringsliv, bestående av drygt 31 000 företag, tar avstamp i de resursbaser som geografin erbjuder. Här är företagen verksamma inom industrin, den skogliga bioekonomin, den blå näringen, besöksnäringen inklusive kulturella och kreativa branscher samt handel.

Globala utmaningar

Klimatförändringar med extremt väder utmanar vårt skogs- och jordbruk, system och samhällen. Snabba svängningar i den globala ekonomin, med bland annat nya handelstullar, och globala kriser som krig och pandemier påverkar oss alltjämt. Genom att vara ett forum för våra medlemskommuner kan de dela med sig av arbetssätt och erfarenheter som skapar en robust samhällsplanering och förutsättningar för den gröna omställningen.

Förbunds- övergripande mål

**Mål 1: Ökad attraktionskraft
för Fyrbodalsregionen**

**Mål 2: Stödja och utveckla
det kommunala självstyret**

Attraktionskraft och kommunalt självstyre

All verksamhet som förbundet bedriver ska bidra till ökad attraktionskraft för Fyrbodalsregionen och utveckla det kommunala självstyret. Genom att möjliggöra strategiska insatser skapas hållbar utveckling och livskvalitet.

Tillsammans arbetar kommunerna och förbundet för en stark kompetensförsörjning och är ett föredöme i grön omställning för att öka delregionens konkurrenskraft.

Satsningar genomförs på utbildning, arbetsliv och näringsliv, samtidigt som utvecklingen av vård och omsorg prioriteras för att möta framtidens behov.

Genom att utveckla infrastrukturen och kollektivtrafiken, främja innovation och samarbete mellan kommunerna bygger vi en delregion där där före-

tag vill etablera sig och människor vill bo – nu och i framtiden.

Vi kommunicerar den goda utveckling som sker för att öka stoltheten och Fyrbodalsregionens identitet genom effektiv och meningsfull kommunikation. Varumärkena Bohuslän, Dalsland, Trollhättan, Vänersborg och Uddevalla ska lyftas fram.

Det kommunala självstyret utvecklas genom förbundets samverkansstrukturer som leder till gemensamma lösningar inom regional utveckling, kompetensförsörjning och välfärd. Kommunerna är med och påverkar regionala och nationella beslut genom förbundets samlade remissvar. Förbundet företräder även medlemskommunerna i flera sammanhang för att göra den kommunala rösten hörd.

*Genom att vara
ett **Forum** för möten, samtal och
samverkan, med **Flerstämmig** röst från sam-
hällets alla olika delar, där ömsesidigt **Förtroen-
de** gentemot kommunerna, regionen och andra aktörer
ger utveckling, visioner och idéer **Framåt** stärker förbundet
kommunernas intressen och bidrar till en hållbar utveckling
av Fyrbodalsregionen.*

Förbunds- gemensamma mål

Delmål 1: En god och hållbar arbetsmiljö

Prioriterade insatser	Effekt
1. God balans mellan arbete och privatliv.	<i>Minskad stress och bättre hälsa leder till minskad sjukfrånvaro och ökad produktivitet.</i>
2. En positiv och stödjande arbetskultur.	<i>Ökad trivsel, ett större engagemang och goda utvecklingsmöjligheter för både medarbetarna och arbetsplatsen.</i>
3. Hållbara och ändamålsenliga arbetslokaler.	<i>En trygg och trivsamt arbetsmiljö som främjar välmående, effektivitet och samverkan. Det leder till ökad produktivitet och minskad sjukfrånvaro.</i>

Delmål 2: En god och meningsfull kommunikation

Prioriterade insatser	Effekt
1. Paketera och kommunicera den positiva utveckling som sker i delregionen.	<i>Fler människor i arbetsför ålder väljer att bosätta sig i Fyrbodalsregionen. Fler företag och besökare attraheras hit. De som bor och verkar här känner stolthet över området.</i>
2. Paketera och kommunicera den nytta som förbundets verksamhet skapar.	<i>Medlemskommunerna ser nyttan med den samverkan och de insatser som skapas genom förbundet.</i>

Insatsområde 1: Regional utveckling

Genom samverkan mellan kommuner, näringsliv, akademi och externa aktörer utvecklas lösningar som kombinerar ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet.

De viktigaste resurserna för genomförandet är medlemskommunerna, delregionala utvecklingsmedlen (DRUM) och medarbetarna. Strategier och projektledare vid Fyrbodals kommunalförbund, utvecklingsnoderna och akademien bidrar aktivt till att möta näringslivets och invånarnas behov, bland annat genom projekt som främjar cirkulär ekonomi,

industriell symbios och gestaltade livsmiljöer. Fyrbodals samordning av samhällsplanering och energiförsörjning fokuserar på att möta dagens och framtidens energiutmaningar och stödja elektrifieringen.

Verksamheterna inom regional utveckling finansieras genom delregionala utvecklingsmedel, medlemsfinansiering, Västra Götalandsregionen, EU-medel, statliga myndigheter såsom Jordbruksverket, Energimyndigheten och Tillväxtverket.

Mål för regional utveckling:

En god och hållbar regional utveckling som bidrar till det goda livet

Delmål Regional utveckling

Delmål 1: Konkurrenskraftigt och innovativt näringsliv

Prioriterade insatser	Effekt
1. Förenkla för företag att etablera sig här och/eller att ställa om.	Ökad sysselsättning till följd av att fler företag väljer att etablera sig eller expandera i Fyrbodals kommun. Fyrbodals och kommunernas varumärken stärks tack vare att företagen upplever en god service från Business Region Väst.
2. Förstärka stöd till både befintliga och nya företag genom en god samverkan med olika aktörer för en utveckling mot en cirkulär och hållbar ekonomi.	Stärkt konkurrenskraft och därmed en ökad överlevnadsgrad hos befintliga företag. Fyrbodals attraktivitet och arbetsmarknad stärks genom att fler hållbara företag etablerar sig eller ställer om.

Delmål 2: Attraktiva livsmiljöer

Prioriterade insatser	Effekt
1. Ta vara på och bidra till våra starka varumärken Bohuslän, Dalsland, Trollhättan, Uddevalla och Vänersborg.	Attraktiviteten i och kunskapen om Fyrbodals kommun och dess medlemskommuner ökar så fler väljer att bo, leva och arbeta i någon av Fyrbodals kommuner.
2. Verka för en hållbar livskvalitet.	Fler upplever att man bor och lever på en plats där man får livskvalitet. Ett positivt flyttnetto som bidrar till goda möjligheter att erbjuda en god välfärd.
3. Verka för attraktiva miljöer genom samverkan mellan det offentliga, näringslivet, akademien och civilsamhället.	Medborgare som känner sig trygga och vill engagera sig lokalt i samhällsutvecklingen.

Delmål 3: Robust och sammanhållen samhällsplanering

Prioriterade insatser	Effekt
1. Robust och fossilfri energiförsörjning	Tillgång till effekt (el) i en omfattning som innebär att inga företag ska hindras i sina expansionsplaner eller omöjliggöra etablering i Fyrbodals kommun.
2. Knyta samman Fyrbodals kommun genom att ena kommunerna i infrastruktursatsningar.	Trafiksäkra vägar som medger goda studie- och arbetspendlingsmöjligheter. Goda möjligheter till ett hållbart resande (kollektiv, gång, cykel).
3. Minska sårbarheten.	Minska det fossila beroendet. Ökad självförsörjningsgrad vad avser bland annat livsmedels- och energiproduktion. Robust och redundant digital fiberinfrastruktur.

Delmål Kompetens- försörjning

Insatsområde 2: Kompetensförsörjning

Fyrbodal fokuserar på att skapa stark samverkan mellan utbildning och arbetsliv samt främja livslångt lärande. Inom kompetensförsörjning har förbundet processlett kompetensråd (både delregionalt och branschspecifika), college (kvalitetssäkrad flernivå-samverkan för Vård och omsorg- samt Teknikcollege) samt kommunala nätverk inom utbildning och arbetsmarknad.

Utbildning ska leda till arbete och arbetslivets attraktivitet behöver öka. Matchningen mellan arbetskraftens kompetens och arbetslivets behov ska bli bättre,

trots utmaningar med demografi och utanförskap. Elever behöver få stöd i att fullfölja sin utbildning inom alla skolformer. Personal behöver kompetensutveckling för att stärkas i sina nuvarande och framtida yrken.

Verksamheterna inom Kompetensförsörjning finansieras genom särskilda avtal med medlemskommunerna, delregionala utvecklingsmedel, Europeiska socialfonden och Västra Götalandsregionen.

Mål för kompetensförsörjning:

**En god och hållbar kompetensförsörjning
som bidrar till det goda livet**

Delmål Kompetens- försörjning

Delmål 1: Stark samverkan mellan utbildning och arbetsliv

Prioriterade insatser	Effekt
1. Utveckla forum för att möta kommande kompetensbehov.	Arbetsmarknadens behov av kompetens är tillgodosett och Fyrbodals kommuner har en hög förvärvsgrad.
2. Identifiera efterfrågade kompetenser för att möta arbetsmarknadens behov.	Stor delaktighet från flera branscher kring behovet av efterfrågade kompetenser vilket leder till ett matchande utbildningsutbud.

Delmål 2: Livslångt lärande

Prioriterade insatser	Effekt
1. Verka för en kultur av livslångt lärande.	Med goda möjligheter till kompetensutveckling under livet skapas ett samhälle med god förmåga till omställning och att möta kompetensförsörjningsutmaningen.
2. Utveckla digital kompetens.	Underlätta individens möjlighet till utbildning för att möta kommande kompetensförsörjningsbehov.

Insatsområde 3: Välfärdsutveckling

Välfärdsutveckling verkar brett för att främja kommunernas förutsättningar att stå rustade inför välfärdens utmaningar och förändringar.

Genom avtal finansierar kommunerna FoU, där framgångsrika insatser ges för att systematiskt stärka kommunernas kunskapsutveckling, ge omställningsstöd till kommande lagstiftning samt stöd till strategiska insatser inom områdena kunskap, kvalitet och kompetensförsörjning. Genom medlemsfinansieringen basfinansieras en socialstrategi som stödjer samverkan och nätverkande, och utför arbete i länsstrukturen till gagn för kommunerna. Verksamheten utgör regional stöd- och samverkansstruktur i den nationella kontexten där man utgör länk mellan kommunerna och nationella sakområdesnätverk. Bemanning sker också av vårdsamver-

kan Fyrbodals, för att säkerställa att kommunala perspektiv omhändertas och får gehör i vårdssamverkan.

För främjande av barn och ungas utveckling och hälsa genomförs insatser inom Hälsokällan och kunskapsnod Fullföljda studier, där verksamheten samfinansieras av kommunerna gemensamt med Västra Götalandsregionen.

Verksamheterna inom Välfärdsutveckling finansieras genom Västra Götalandsregionen, Överenskommelse mellan SKR och staten för God och nära vård, Överenskommelse mellan SKR och staten för psykisk hälsa och suicidprevention, statsbidrag, Länsstyrelsen, särskilda avtal med medlemskommunerna och Jämställdhetsmyndigheten.

Mål för välfärdsutveckling:

En god och hållbar välfärdsutveckling som bidrar till det goda livet

Delmål Välfärds- utveckling

Delmål 1: Stark samverkan

Prioriterade insatser	Effekt
Effektivisera, främja verksamhetsutveckling och öka kommunernas kapacitet att möta invånarnas behov – idag och imorgon genom samverkan, omvärldsbevakning och erfarenhetsutbyte mellan kommunerna och med samverkanspartners.	<i>Kommunerna samverkar och utvecklas så att verksamheterna bedrivs kunskapsbaserat och effektivt och med goda förutsättningar för ändamålsenlig samverkan med Västra Götalandsregionens vårdutförande verksamheter.</i> <i>Digitaliseringens utvecklingsstödande möjligheter samordnas och befrämjar kommunernas kapacitet.</i>

Delmål 2: Forskning, kunskapsutveckling och kvalitet

Prioriterade insatser	Effekt
1. Ställa om till god och nära vård samt ställa om till ny socialtjänstlag.	<i>Kommunernas kapacitet ökar att utföra personcentrerad vård och omsorg och bidra till omställningen i god och nära vård.</i> <i>Kommunernas kapacitet ökar att erbjuda kommunmedborgarna de mervärden som ny socialtjänstlag medför.</i>
3. Ge kommunerna en hög kompetens inom socialtjänst och hälso- och sjukvård genom gemensamt arbete med forskning och utveckling via FoU.	<i>Kommunerna ges stöd i att utveckla, generera och systematisera kunskap och erfarenhetsbaserad praktik vilket ger ökad kvalitet</i>
4. Skapa förutsättningar för kommunerna att ge insatser som baseras på forsknings-, erfarenhets- och brukarbaserad kunskap genom stöd till kunskapsutveckling.	<i>Kommunerna ges stöd att arbeta kunskapsbaserat och i enlighet med evidens och beprövad erfarenhet vilket ger ökad kvalitet.</i>

Delmål 3: Utvecklade hälsofrämjande och tidiga insatser

Prioriterade insatser	Effekt
1. Öka individers självständighet, välbefinnande och minska behov av åtgärdande insatser, med särskilt fokus på barn och unga genom att stärka kommunernas hälsofrämjande och förebyggande arbete.	<i>Kommunerna ges stöd att arbeta kunskapsbaserat med hög grad av förebyggande och hälsofrämjande innehåll där socialtjänst, elevhälsa, vård och omsorg bedrivs nära och i samverkan med invånarna för att minska kostnader för åtgärdande insatser.</i>
2. Stärka barn och ungas förutsättningar att utvecklas till delaktiga samhällsmedborgare med god hälsa genom brett arbete med fullföljda studier.	<i>Tvärsektoriellt arbete kring fullföljda studier ger förutsättningar för utveckling och etablering av långsiktigt hållbara arbetssätt för att möta fullföljda studier som en samhällsutmaning.</i>

BUDGET OCH FINANSIERING

Finansiering

Förbundets kansli finansieras av en indexreglerad medlemsavgift. Medlemsfinansieringen är en grundförutsättning för att förbundet ska kunna utföra sitt uppdrag och skapa nytta för medlemskommunerna.

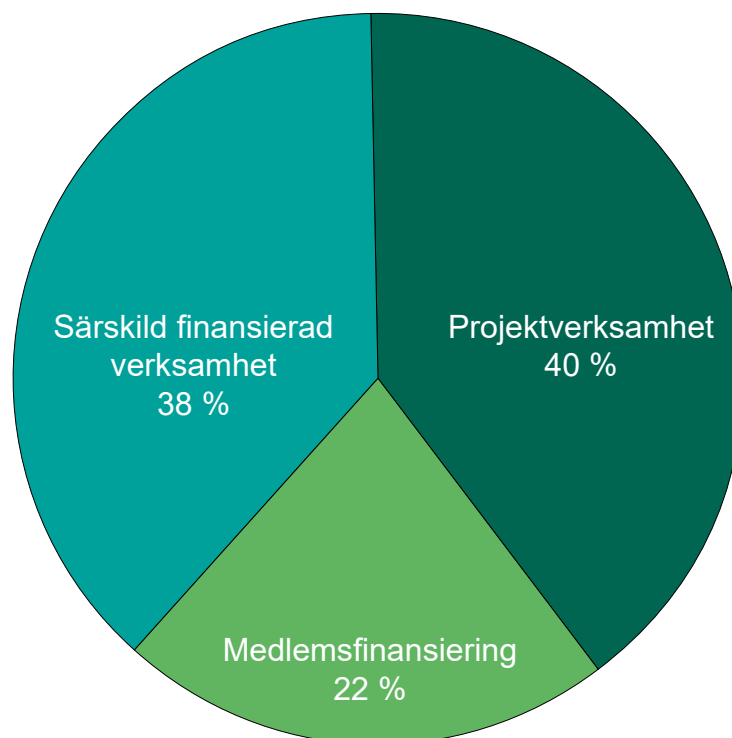
Verksamheten finansieras av avtal för vissa uppdrag från medlemmarna, projektmedel från EU, statliga bidrag och Västra Götalandsregionen.

Årligen erhåller förbundet delregionala utvecklingsmedel från Västra Götalandsregionen under förutsättning att de växlas upp med motsvarande belopp från medlemskommunerna. De

delregionala utvecklingsmedlen används för att medfinansiera interna och externa utvecklingsprojekt och verksamheter inom Fyrbodalsregionen. De finansierar även funktioner som pekas ut i den överenskommelsen som tecknas mellan Västra Götalandsregionen och de fyra kommunalförbunden i länet. Då dessa funktioner drifvar olika nätverk inom ramen för sitt professionsområde finansieras även vissa nätverk av dessa medel.

Utöver de delregionala utvecklingsmedlen får förbundet medel från Västra Götalandsregionen för att finansiera förstudier.

Omsättning:
cirka 52 miljoner
kronor

Delmål 3: En god ekonomisk hushållning

Enligt 11 kap §1 i kommunallagen ska kommuner, kommunalförbund och regioner säkerställa en god ekonomisk hushållning. Förbundet ska bedriva sin verksamhet på ett kostnadseffektivt och ändamålsenligt sätt för att skapa förutsättningar för god ekonomisk hushållning enligt följande riktlinjer:

- Förbundet ska förvalta beslutade budgetmedel på ett rationellt och effektivt sätt för att maximera nyttan för medlemskommunerna och Fyrbodalsregionen.
- Förbundets verksamheter, insatser och kostnader ska kontinuerligt utvärderas och omprövas.
- Förbundet ansvarar för att en god intern kontroll upprätthålls utifrån Direktionens riktlinjer och beslut.
- Förbundets tillgångar och skulder ska förvaltas på ett tryggt och ansvarsfullt sätt.
- Direktionens budgetbeslut är överordnad verksamheten och vid eventuella målkonflikter är det ekonomin som ytterst sätter gränsen för det totala verksamhetsutrymmet.

Finansiella mål 2026

Kommunallagen anger att ekonomin ska vara i balans. Intäkterna ska överstiga kostnaderna och det så kallade balanskravet utgör en miniminivå för det ekonomiska resultatet.

Förbundets finansiella mål 2026 är:

- Långsiktig stabil soliditetsnivå, nivån kan dock variera över tid beroende av åtaganden som direktionen finner angelägna.
- Intäkterna ska överstiga kostnaderna.
- En god likviditet så att det är möjligt att både täcka kostnader för de fasta åtgärderna och att förskotta medel i projekt där förbundet är projektägare.

Förbundets samlade verksamhet

Förbundet bedriver basverksamhet, delregionala projekt, samt fördelar delregionala utvecklingsmedel (drum) enligt överenskommelsen med Västra Götalandsregionen.

Medlemsavgiften för 2026 är 78,68 kronor per invånare. Av detta går 39,41 kronor till att finansiera basverksamheten och 39,27 kronor till delregionala utvecklingsmedel. Medlemsavgiften för Uddevalla kommun är 39,41 kronor/invånare då de ej är med och finansierar delregionala utvecklingsmedel.

Anslag för tilldelning av utvecklingsmedel är cirka 17 400 tkr varav medlemskommunerna bidrar med 8 450 tkr och Västra Götalandsregionen med resterande belopp.

Inom förbundets fyra avdelningar bedrivs driftverksamheter som finansieras och nyttjas olika av medlemskommunerna. Driftverksamheter 2026 är Business Region Väst, Kompetensplattform, Vård-&omsorgscollege Fyrbodal, Teknikcollege Fyrbodal, Vuxenutbildning, Praktiksamordning, Praktikanskaffning, Hälsokällan, Forskning och Utveckling, Antagningskansliet och Verksamhetsförlagd utbildning. Dessutom beslutas löpande om nya projekt och uppdrag som pågår parallellt.

Förbundets minskning av intäkter beror främst på att projekt avslutas under 2025 där det ännu inte beslutats om uppstart av nya projekt. Valfärdsut-

veckling finansieras till stor del av statliga bidrag som är ettåriga och beslutas löpande under året, samt av medlemskommunerna. Regional utveckling finansieras delvis av delregionala utvecklingsmedel, medlemsfinansiering, VGR, EU-medel samt statliga medel. Inom avdelningen Kompetensförsörjning finansieras verksamheten av medlemskommunerna, delregionala utvecklingsmedel, EU-medel samt VGR.

Omsättningen 2026 består av projektintäkter under 2025 som överförs till 2026, nya projektmedel 2026, medlemsavgifter samt delvis förändrad redovisning. Kostnaderna minskar i motsvarande omfattning. I beräkningen för budget 2026 så har en treprocentig uppräkningskatt, dock så är det respektive avtal som reglerar hur uppräkningskatt och debitering sker och detta regleras inför nytt verksamhetsår.

Förbundets verksamhet (intäkter, kostnader)		
	2026	2025
INTÄKTER		
Förbundsmedel/ medlemsavgifter	28 240 582	29 813 432
Övriga intäkter	24 176 777	38 020 363
SUMMA INTÄKTER	52 417 359	67 833 795
KOSTNADER		
Personal	35 286 498	39 892 546
Övriga kostnader	15 289 677	20 552 303
Tjänster	1 841 183	7 388 946
SUMMA KOSTNADER	52 417 358	67 833 795
RESULTAT	0	0

Budget och finansiering

Förbundskansli

Intäkterna består av förbundsmedel, ränteintäkter samt övriga intäkter från extern hyresgäst. Personalkostnader ökar i samband med den årliga lönerevisionen och övriga kostnader består bland annat av OH-kostnader, administrativa kostnader, revision, politiska arvoden, möteskostnader politiker och medlemsavgift till VästKom. Förbundskansliet har ett budgeterat resultat om 0 tkr.

Förbundskansli		
	2026	2025
INTÄKTER		
Förbundsmedel/ medlemsavgifter	10 726 921	10 447 000
Övriga intäkter	625 461	1 961 000
SUMMA INTÄKTER	11 352 382	12 408 000
KOSTNADER		
Personal	8 896 363	8 374 000
Övriga kostnader	2 456 018	4 034 000
Tjänster	-	-
SUMMA KOSTNADER	11 352 381	12 408 000
RESULTAT	0	0

Verksamhetsstöd

Intäkterna för Verksamhetsstöd består av utvecklingsmedel samt projektmedel inom digitalisering. Minskade intäkter beror på att pågående projekt avslutas under 2025.

Verksamhetsstöd		
	2026	2025
INTÄKTER		
Förbundsmedel/ medlemsavgifter	406 850	395 000
Övriga intäkter	406 850	1 621 605
SUMMA INTÄKTER	813 700	2 016 605
KOSTNADER		
Personal	772 500	1 606 551
Övriga kostnader	41 200	410 054
Tjänster	-	-
SUMMA KOSTNADER	813 700	2 016 605
RESULTAT	0	0

Budget och finansiering

Regional utveckling

Intäkterna består dels av delregionala utvecklingsmedel, dels projektmedel från andra externa parter. Pågående projekt 2026 beräknas omsätta 12 293 tkr. Minskade intäkter beror på att pågående projekt avslutas under 2025 och nya projekt kan komma att påverka omsättningen för 2026.

Business Region Väst

Verksamheten finansieras av utvecklingsmedel där medlemskommunerna, bortsett Uddevalla kommun, finansierar med 6,97 kronor/invånare, Västra Götalandsregionen står för 1 500 tkr. Inom ramen för budget går 2 500 tkr till verksamheten, medan 500 tkr/år medfinansierar projektet VEGO (Västsvenska etableringar för grön omställning) som löper till och med 2026-12-31.

Regional utveckling		
	2026	2025
INTÄKTER		
Förbundsmedel/ medlemsavgifter	4 051 833	4 585 023
Övriga intäkter	15 038 950	16 149 743
SUMMA INTÄKTER	19 090 783	20 734 766
KOSTNADER		
Personal	11 496 635	12 126 556
Övriga kostnader	7 050 045	7 758 107
Tjänster	544 103	850 103
SUMMA KOSTNADER	19 090 783	20 734 766
RESULTAT	0	0

Business Region Väst		
	2026	2025
INTÄKTER		
Förbundsmedel/ medlemsavgifter	1 545 000	1 500 000
Övriga intäkter	1 545 000	1 500 000
SUMMA INTÄKTER	3 090 000	3 000 000
KOSTNADER		
Personal	1 826 308	1 773 115
Övriga kostnader	1 263 692	1 226 885
Tjänster		
SUMMA KOSTNADER	3 090 000	3 000 000
RESULTAT	0	0

Budget och finansiering

Kompetensförsörjning

Intäkterna består dels av förbundsmedel från verksamheter, dels av utvecklingsmedel och dels av projektmedel inom Kompetensförsörjning. Pågående projekt 2026 beräknas omsätta 1 837 tkr. Minskade intäkter beror på att pågående projekt avslutas under 2025 och nya projekt kan komma att påverka omsättningen för 2026.

Kompetensförsörjning		
	2026	2025
INTÄKTER		
Förbundsmedel/medlemsavgifter	7 747 141	8 513 111
Övriga intäkter	1 477 588	4 673 960
SUMMA INTÄKTER	9 224 729	13 187 071
KOSTNADER		
Personal	6 260 163	6 879 845
Övriga kostnader	2 886 565	3 906 343
Tjänster	78 000	2 400 883
SUMMA KOSTNADER	9 224 729	13 187 071
RESULTAT	0	0

Kompetensplattform

Verksamheten finansieras av utvecklingsmedel från medlemskommunerna och Västra Götalandsregionen bortsett från Uddevalla kommun. Verksamhetens kostnad fördelas mellan deltagande kommuner utifrån invånarantal och motsvarar 4,65 kronor per invånare.

Kompetensplattform		
	2026	2025
INTÄKTER		
Förbundsmedel/medlemsavgifter	2 060 000	2 000 000
Övriga intäkter	-	-
SUMMA INTÄKTER	2 060 000	2 000 000
KOSTNADER		
Personal	1 673 888	1 625 134
Övriga kostnader	386 112	374 866
Tjänster	-	-
SUMMA KOSTNADER	2 060 000	2 000 000
RESULTAT	0	0

Vård- och omsorgscollege Fyrbodol

Verksamheten finansieras av medlemskommunerna och NU-sjukvården 2025 (VGR) enligt fastställd fördelningsmodell. Kommunernas kostnad fördelas utifrån invånarantal och kostnaden uppgår till 2,40 kronor per invånare 2025. Finansieringen räknas upp årligen med oktober månads KPI.

Vård och omsorgscollege Fyrbodol		
	2026	2025
INTÄKTER		
Förbundsmedel/medlemsavgifter	775 442	752 856
Övriga intäkter	-	-
SUMMA INTÄKTER	775 442	752 856
KOSTNADER		
Personal	512 384	497 460
Övriga kostnader	250 058	242 396
Tjänster	13 000	13 000
SUMMA KOSTNADER	775 442	752 856
RESULTAT	0	0

Teknikcollege Fyrbodol

Verksamheten finansieras av medlemskommunerna, där kostnadsfördelning sker per invånarantal och uppgår till 5,10 kronor per invånare 2025. Finansieringen räknas upp årligen med oktober månads KPI.

Teknikcollege		
	2026	2025
INTÄKTER		
Förbundsmedel/medlemsavgifter	764 088	738 249
Övriga intäkter	-	-
SUMMA INTÄKTER	764 088	738 249
KOSTNADER		
Personal	534 862	516 774
Övriga kostnader	229 226	221 475
Tjänster	-	-
SUMMA KOSTNADER	764 088	738 249
RESULTAT	0	0

Budget och finansiering

Vuxenutbildningen

Verksamheten finansieras av medlemskommunerna, samt Dalslands folkhögskola, där en fördelning av kostnad sker per invånarantal för respektive kommun och utifrån avtalat belopp med Dalslands folkhögskola. Kostnaden uppgick till 1,63 kr/invånare under 2025. Finansieringen räknas upp årligen med KPI per oktober.

Vuxenutbildningen		
	2026	2025
INTÄKTER		
Förbundsmedel/ medlemsavgifter	480 833	466 828
Övriga intäkter	-	-
SUMMA INTÄKTER	480 833	466 828
KOSTNADER		
Personal	-	-
Övriga kostnader	455 833	441 828
Tjänster	25 000	25 000
SUMMA KOSTNADER	480 833	466 828
RESULTAT	0	0

Praktikanskaffning

Verksamheten finansieras av sju medlemskommuner (Färgelanda, Lysekil, Munkedal, Orust, Tanum, Uddevalla och Vänersborg), och där fördelning av kostnad sker per grundskoleelever i årskurs 8 enligt avtalad modell. Finansieringen räknas upp årligen med KPI per oktober.

Praktikanskaffning		
	2026	2025
INTÄKTER		
Förbundsmedel/ medlemsavgifter	790 332	767 313
Övriga intäkter	-	-
SUMMA INTÄKTER	790 332	767 313
KOSTNADER		
Personal	462 984	449 499
Övriga kostnader	327 348	317 814
Tjänster	-	-
SUMMA KOSTNADER	790 332	767 313
RESULTAT	0	0

Praktksamordning

Verksamheten finansieras av medlemskommunerna, bortsett från Trollhättan Stad, samt ett antal fristående aktörer. Fördelning av kostnad sker per invånarantal hos medlemskommunerna, samt utifrån avtal med de fristående aktörerna. Finansieringen räknas upp årligen med KPI per oktober.

Praktksamordning		
	2026	2025
INTÄKTER		
Förbundsmedel/ medlemsavgifter	1 590 138	1 543 823
Övriga intäkter	-	-
SUMMA INTÄKTER	1 590 138	1 543 823
KOSTNADER		
Personal	774 109	751 562
Övriga kostnader	816 029	792 261
Tjänster	-	-
SUMMA KOSTNADER	1 590 138	1 543 823
RESULTAT	0	0

Budget och finansiering

Välfärdsutveckling

Intäkterna består dels av förbundsmedel från verksamheter, dels av projektmedel inom Välfärdsutveckling där statliga bidrag är en av intäktskällorna. Pågående projekt 2026 beräknas omsätta 5 532 tkr. Minskade intäkter beror på att pågående projekt avslutas under 2025 och nya projekt kan komma att påverka omsättningen för 2026.

Välfärdsutveckling		
	2026	2025
INTÄKTER		
Förbundsmedel/medlemsavgifter	5 307 838	5 873 298
Övriga intäkter	6 627 928	14 949 594
SUMMA INTÄKTER	11 935 766	20 822 892
KOSTNADER		
Personal	7 860 836	10 905 594
Övriga kostnader	2 855 849	5 779 338
Tjänster	1 219 080	4 137 960
SUMMA KOSTNADER	11 935 766	20 822 892
RESULTAT	0	0

Hälsokällan

Verksamheten finansieras av medlemskommunerna, samt av Västra Götalandsregionen. Fördelning av kostnad bland medlemskommunerna sker utifrån invånarantal under 18 år i respektive kommun enligt avtalad modell. Uppräkning av finansiering sker årligen med regionindex.

Hälsokällan		
	2026	2025
INTÄKTER		
Förbundsmedel/medlemsavgifter	610 794	593 004
Övriga intäkter	1 183 060	1 798 602
SUMMA INTÄKTER	1 793 854	2 391 606
KOSTNADER		
Personal	1 700 584	1 651 052
Övriga kostnader	93 271	735 554
Tjänster	-	5 000
SUMMA KOSTNADER	1 793 854	2 391 606
RESULTAT	0	0

Forskning och Utveckling (FoU)

Verksamheten finansieras av medlemskommunerna samt Lilla Edets kommun. Kostnadsfördelning sker per invånarantal hos medlemskommunerna och uppgår för verksamhetsåret 2025 till 6,49 kronor per invånare. Uppräkning av finansieringen sker årligen per oktober månads KPI.

Forskning och utveckling (FoU)		
	2026	2025
INTÄKTER		
Förbundsmedel/medlemsavgifter	1 852 399	1 798 446
Övriga intäkter	-	-
SUMMA INTÄKTER	1 852 399	1 798 446
KOSTNADER		
Personal	1 851 959	1 798 018
Övriga kostnader	441	428
Tjänster	-	-
SUMMA KOSTNADER	1 852 399	1 798 446
RESULTAT	0	0

Antagningskansliet

Verksamheten finansieras av medlemskommunerna, bortsett från Åmål kommun, samt ett antal fristående skolor och grundar sig i faktiskt upparbetade kostnader för perioden. Fördelning av kostnad sker enligt avtalad finansieringsmodell.

Antagningskansliet		
	2026	2025
INTÄKTER		
Förbundsmedel/medlemsavgifter	-	-
Övriga intäkter	2 386 749	2 317 232
SUMMA INTÄKTER	2 386 749	2 317 232
KOSTNADER		
Personal	1 709 764	1 659 965
Övriga kostnader	676 985	307 267
Tjänster	-	350 000
SUMMA KOSTNADER	2 386 749	2 317 232
RESULTAT	0	0

Budget och finansiering

Verksamhetsförlagd utbildning (VFU)

Verksamheten finansieras av medlemskommunerna där fördelning av kostnad sker per invånarantal och grundar sig i faktiskt upparbetade kostnader under året.

Verksamhetsförlagd utbildning (VFU)		
	2026	2025
INTÄKTER		
Förbundsmedel/medlemsavgifter	370 800	360 000
Övriga intäkter	-	-
SUMMA INTÄKTER	370 800	360 000
KOSTNADER		
Personal	-	-
Övriga kostnader	370 800	360 000
Tjänster	-	-
SUMMA KOSTNADER	370 800	360 000
RESULTAT	0	0

Treårsplan

Treårsplan för förbundets förbundskansli och medlemsavgiften. Intäktsmodeller för förbundsmedel samt driftverksamheter redovisas nedan.

Intäktsmodell	
Förbundsmedel	Utifrån invånarantal, 3% uppräknig
Business Region Väst	Utifrån invånarantal
Kompetensplattform	Utifrån invånarantal
Vård- & omsorgscollege	KPI okt
Teknikcollege	KPI okt
VUX	KPI okt
Praktksamordning	KPI okt
Praktikanskaffning	Antal grundskoleelever åk 8*2 och KPI okt
Hälsokällan	Regionindex
FoU	KPI okt
Antagningskansliet	Utifrån faktiska kostnader elevantal åk 9
VFU	Utifrån faktiska kostnader

Treårsplan			
	2026	2027	2028
INTÄKTER			
Förbundsmedel/medlemsavgifter	10 726 921	11 048 728	11 380 190
Övriga intäkter	625 461	600 000	600 000
SUMMA INTÄKTER	11 352 382	11 648 728	11 980 190
KOSTNADER			
Personal	8 896 363	9 163 254	9 438 152
Övriga kostnader	2 456 018	2 485 474	2 542 038
Tjänster	-	-	-
SUMMA KOSTNADER	11 352 381	11 648 728	11 980 190
RESULTAT	0	0	0

Fyrbodals
kommunalförbund

§ 91 – Uddevalla kommun begär till Fyrbodals kommunalförbund om att väcka ärende till förbundsdirektionen, åberopande av § 9 i förbundsordningen

Förbundsdirektionens beslut

Direktionen beslutar att bordlägga ärendet till nästa sammanträde den 30 oktober 2025.

Sammanfattning

Uddevalla kommun har åberopat initiativrätten för att väcka ärende till förbundsdirektionen i Fyrbodals kommunalförbund, enligt förbundsordningen § 9. Initiativrätten innebär att förbundsmedlem kan väcka ett ärende genom framställan av kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen.

Ärendet gäller medlemskapet i Fyrbodals kommunalförbund och de uppgifter som är kopplade till detta. Uddevalla kommun begär att få föredra ärendet samt närvara och yttra sig vid direktionens sammanträde gällande ärendet.

Förbundsdirektionen beslutade på sitt sammanträde 2025-05-08 § 58 att svara Uddevalla kommun i enlighet med tjänsteskrivelse 2025-04-22.

Uddevalla kommun hade inte möjlighet att närvara på sammanträdet men har beretts möjlighet att föredra sitt ärende vid direktionens möte 2025-09-18.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2025-04-03
Protokollsutdrag Uddevalla 2025-02-26 §63
Uddevalla kommuns tjänsteskrivelse 2025-02-05
Tjänsteskrivelse 2025-04-22
Protokollsutdrag direktionen 2025-05-08 §57
Protokollsutdrag direktionen 2025-05-08 §58
Vägledande principer DRUM
DRUM – rutinbeskrivning rekvisitioner
Aktiva DRUM-projekt
Överenskommelsen DRUM 2025
Årsredovisning 2024

Förslag till beslut under överläggningarna

Peter Eriksson (M) yrkar på bordläggning av ärendet till nästa sammanträde den 30 oktober 2025.

Initiativärende från Uddevalla kommunstyrelse

Förslag till beslut

Direktionen har tagit del av informationen.

Sammanfattning

Uddevalla kommun har åberopat initiativrätten för att väcka ärende till förbundsdirektionen i Fyrbodals kommunalförbund, enligt förbundsordningen § 9. Initiativrätten innebär att förbundsmedlem kan väcka ett ärende genom framställan av kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen.

Ärendet gäller medlemskapet i Fyrbodals kommunalförbund och de uppgifter som är kopplade till detta. Uddevalla kommun begär att få föredra ärendet samt närvara och yttra sig vid direktionens sammanträde gällande ärendet.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2025-04-03

Protokollsutdrag Uddevalla 2025-02-26 §63

Uddevalla kommuns tjänsteskrivelse 2025-02-05

Beslutet skickas till

Uddevalla kommunstyrelse

Medlemskommunerna

Ärendebeskrivning

Uddevalla kommun har åberopat initiativrätten för att väcka ärende till förbundsdirektionen i Fyrbodals kommunalförbund, enligt förbundsordningen § 9. Initiativrätten innebär att förbundsmedlem kan väcka ett ärende genom framställan av kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen.

Ärendet gäller medlemskapet i Fyrbodals kommunalförbund och de uppgifter som är kopplade till detta. Uddevalla kommun begär att få föredra ärendet samt närvara och yttra sig vid direktionens sammanträde gällande ärendet.

Uddevalla kommun önskar belysa följande för direktionen:

- De delregionala utvecklingsmedlen (DRUM) är i nuvarande modell, i hög utsträckning, låsta kostnader med låg geografisk spridning. Det går också en hel del till fasta institutioner och

personalresurser på Fyrbodal, vilket inte gynnar utveckling i hela delregionen. Som exempel går enligt föreslagen budget endast 4,1 mkr av totalt 20,6 mkr till nya projekt, vilket motsvarar ca 20 procent. Resterande del är intecknade till fasta verksamheter, funktioner/tjänster och redan pågående projekt. Medlemsnyttan är svår att påvisa för de kommuner som inte har de fasta institutionerna.

- Redovisningen är otydlig och svår att följa både när det gäller DRUM och medlemsmedel. Det behöver bli tydligare vad som ingår i form av medlemsnytta genom medlemsbidraget respektive DRUM-medel. Redogörelse av ärendet DRUM är medel till projekt som ska åstadkomma utveckling i hela delregionen. Överenskommelser träffas mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna genom Fyrbodals kommunalförbund. Brukligt är att överenskommelserna löper över tre år men för år 2025 finns endast en överenskommelse på ett år. Arbete avseende ny överenskommelse pågår för perioden 2026–2028. År 2025 är därför att betrakta som ett mellanår.

Uddevalla kommun har under flera år framfört synpunkter och efterfrågat information gällande DRUM i syfte att bättre kunna prioritera satsningar som stärker hela Fyrbodal. Uddevalla kommun ser mycket positivt på DRUM som verktyg för utveckling men som medlen nu fördelas gynnas få av kommunerna samt Fyrbodals kommunalförbund och det vänder sig Uddevalla emot då det är svårt att försvara för näringsliv och invånare.

Under remissförfarandet avseende DRUM-budgeten för år 2025 noterade Uddevalla kommun att större delen av medlen, likt tidigare år, återigen föreslogs till fasta institutioner, personalresurser vid Fyrbodals kommunalförbund och pågående projekt. Uddevalla kommun beslutade då att inte delfinansiera DRUM mellanåret 2025. Uddevalla kommun erbjöd sig dock tidigt att kompensera för den ekonomiska avlastningen som Fyrbodals kommunalförbund har genom de delregionala medlen för att fortsatt säkerställa deltagandet i nätverk. Vid Fyrbodals extrainsatta arbetsutskott i december fanns varken dagordning eller handlingar utan ett antal att-satser lästes upp som sedan beslutades. Resultatet av arbetsutskottet beslut är att finansiering av verksamhetsåret 2025 sker med tidigare inbetalda medel, alltså medel som Uddevalla kommun tidigare betalat in under sitt medlemskap. Resultatet är också att Uddevalla kommun inte längre får delta i kommunalförbundets nätverk i de fall där den sammankallande resursen ekonomiskt avlastas med delregionala medel. Som en av 14 medlemmar i ett kommunalförbund kan detta beslut inte sägas ligga inom likställighetsprincipen avseende alla medlemmars rätt att få ta del av de medlemsnyttor som föreligger inom medlemskapet.

Uddevalla kommun vill genom denna skrivelse dels informera direktionen om händelseförlopp och konsekvenser av arbetsutskottets ensidiga tolkning och hantering, dels föreslå direktionen att fatta följande beslut för att skapa tydlighet:

- ge Fyrbodals kommunalförbund i uppdrag att ta fram redovisning av vilken medlemsnytta kommunerna kan förvänta sig genom medlemskap i Fyrbodals kommunalförbund. Vad får medlemskommunerna för medlemsbidraget? Redovisningen ska vara tydlig både avseende nytta och kostnader för densamma.
- ge Fyrbodals kommunalförbund i uppdrag att ta fram en heltäckande redovisning av DRUM-medlen. Redovisningen ska visa:
 - o vad som växlas upp från regionen i form av projekt, strategiska funktioner/tjänster och verksamheter och som omfattas av DRUM.
 - o Förbundet ska också visa vilken nytta de 14 kommunerna har haft av de fasta intutionerna lokalt. Finns det verksamheter som idag ligger inom DRUM som inte växlas upp av regionen ska detta framgå.
 - o Om styrdokument och allmänna villkor för hantering av DRUM inte finns bör sådana tas fram. Efter höstens dialoger och beslut i olika forum är det tydligt att ett gemensamt arbete behöver göras kring vad medlemskommunerna i Fyrbodals kan förvänta sig i medlemsnytta utifrån medlemsbidraget, att förtydligande görs runt hanteringen av DRUM-medel samt vad som i övrigt finns genom förbundets försorg genom avtal, projekt med mera. Dessa delar behöver klargöras inför 2026 för att undvika missförstånd. Inför arbetet med Fyrbodals kommunalförbunds kommande flerårsbudget är tidpunkten väl passande.

Handläggare av ärendet

Anna Lärk Ståhlberg

Förbundsdirektör

§ 63

Dnr KS/2025:151

Begäran till Fyrbodals kommunalförbund om att väcka ärende till förbundsdirektionen

Sammanfattning

Uddevalla kommun åberopar initiativrätten för att väcka ärende till förbundsdirektionen i Fyrbodals kommunalförbund gällande medlemskapet och de uppgifter som är kopplade till detta. Uddevalla kommun vill genom ärendet både belysa och ge förslag till förbundsdirektionen gällande delar av förbundets verksamhet inför kommande budgetprocess inom förbundet.

Beslutsunderlag

Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse 2025-02-05.

Yrkanden

Ingemar Samuelsson (S), David Höglund Velasquez (V), Camilla Johansson (C), Jarmo Uusitalo (MP):
avslag på förvaltningens förslag.

Christer Hasslebäck (UP), Henrik Sundström (M) och Martin Pettersson (SD):
bifall till förvaltningens förslag.

Propositionsordningar

Ordförande ställer proposition på förvaltningens förslag och Ingemar Samuelsson (S) med fleras avslagsyrkande och finner att kommunstyrelsen beslutar enligt förvaltningens förslag.

Beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att översända kommunledningskontorets tjänsteskrivelse till Fyrbodals kommunalförbund för att väcka ärende till förbundsdirektionen.

Reservation/Protokollsanteckning

Reservation från Socialdemokraternas, Vänsterpartiets, Centerpartiets och Miljöpartiets ledamöter:

När den nuvarande majoriteten tog beslut att inte medverka till finansieringen av DRUM medel, då var det ett medvetet beslut som ger konsekvenser. När man nu inser vilka konsekvenserna blir så försöker man att rättfärdiga ett dåligt beslut genom att efterfråga redovisningar om hur medel använts och vilken nytta medlemskommunerna har av medlemskapet. Om majoritetens företrädare i direktionen, och tjänstepersoner i nätverken, inte har förstått de redovisningar som gjorts årligen, då lär man inte heller förstå ytterligare redovisningar om samma sak. Att delar av utvecklingsmedlen hamnar hos fasta Innovatum såsom Innovatum och Buisness Region Väst innebär inte att pengarna stannar på en fysisk ort. Dom används för företagsutveckling i hela delregionen.

Utdragsbestyrkande

Forts. § 63

Vilken medlemsnytta vi har styrs av de initiativ vi själva skapar genom initiativ och förslag på Direktionsmöten, i de nätverksgrupper som Fyrbodals kommun har och Uddevalla deltog i fram till dess att majoriteten inte ville vara med och finansiera vad man varit med och beslutat om. Kommunalförbundet är en demokratisk organisation som styrs av samma principer som andra medlemsorganisationer. Man påverkar genom att lägga förslag och motförslag, sedan röstar man. Majoriteten vinner oavsett om man gillar beslutet eller inte. Vi yrkade avslag på förslaget då vi inte tänker medverka till ett försök att rättfärdiga ett för Uddevalla, och hela Fyrbodals regionen, dåligt beslut.

Maria Johansson (L) lämnar en likalydande protokollsanteckning.

Vid protokollet
Fredrick Göthberg

Justerat 2025-02-28
Martin Pettersson (SD), David Höglund Velasquez (V)

Justeringen tillkännagiven på anslagstavlan 2025-02-28
Fredrick Göthberg

Skickat 2025-02-28
Fyrbodals kommunalförbund

Handläggare

Strateg Åsa Jarhag Håkansson

Telefon +46522697031

asa.jarhaghakansson@uddevalla.se

Begäran till Fyrbodals kommunalförbund om att väcka ärende till förbundsdirektionen, åberopande av § 9 i förbundsordningen

Sammanfattning

Uddevalla kommun åberopar initiativrätten för att väcka ärende till förbundsdirektionen i Fyrbodals kommunalförbund gällande medlemskapet och de uppgifter som är kopplade till detta. Uddevalla kommun vill genom ärendet både belysa och ge förslag till förbundsdirektionen gällande delar av förbundets verksamhet inför kommande budgetprocess inom förbundet.

Beslutsunderlag

Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse 2025-02-05.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar

att översända kommunledningskontorets tjänsteskrivelse till Fyrbodals kommunalförbund för att väcka ärende till förbundsdirektionen.

Ärendebeskrivning

Uddevalla kommun åberopar initiativrätten för att väcka ärende till förbundsdirektionen i Fyrbodals kommunalförbund, enligt förbundsordningen § 9. Initiativrätten innebär att förbundsmedlem kan väcka ärende genom framställan av kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen. Ärendet gäller medlemskapet i Fyrbodals kommunalförbund och de uppgifter som är kopplade till detta. Uddevalla kommun begär att få föredra ärendet samt närvara och yttra sig vid direktionens sammanträde gällande ärendet.

Uddevalla kommun önskar belysa följande för direktionen:

De delregionala utvecklingsmedlen (DRUM) är i nuvarande modell, i hög utsträckning, låsta kostnader med låg geografisk spridning. Det går också en del till fasta institutioner och personalresurser på Fyrbodals, vilket inte gynnar utveckling i hela delregionen.

Som exempel går enligt föreslagen budget endast 4,1 mkr av totalt 20,6 mkr till nya projekt, vilket motsvarar ca 20 procent. Resterande del är intecknade till

fasta verksamheter, funktioner/tjänster och redan pågående projekt. Medlemsnyttan är svår att påvisa för de kommuner som inte har de fasta institutionerna.

Redovisningen är otydlig och svår att följa både när det gäller DRUM och medlemsmedel. Det behöver bli tydligare vad som ingår i form av medlemsnytta genom medlemsbidraget respektive DRUM-medel.

Redogörelse av ärendet

DRUM är medel till projekt som ska åstadkomma utveckling i hela delregionen. Överenskommelser träffas mellan Västra götalsregionen och kommunerna genom Fyrbodals. Brukligt är att överenskommelserna löper över tre år men för år 2025 finns endast en överenskommelse på ett år. Arbete avseende ny överenskommelse pågår för perioden 2026–2028. År 2025 är därför att betrakta som ett mellanår.

Uddevalla kommun har under flera år framfört synpunkter och efterfrågat information gällande DRUM i syfte att bättre kunna prioritera satsningar som stärker hela Fyrbodals. Uddevalla kommun ser mycket positivt på DRUM som verktyg för utveckling men som medlen nu fördelas gynnas få av kommunerna samt Fyrbodals kommunalförbund och det vänder sig Uddevalla emot då det är svårt att försvara för näringsliv och invånare.

Under remissförfarandet avseende DRUM-budgeten för år 2025 noterade Uddevalla kommun att större delen av medlen, likt tidigare år, återigen föreslogs till fasta institutioner, personalresurser vid Fyrbodals kommunalförbund och pågående projekt. Uddevalla kommun beslutade då att inte delfinansiera DRUM mellanåret 2025. Uddevalla kommun erbjöd sig dock tidigt att kompensera för den ekonomiska avlastningen som Fyrbodals kommunalförbund har genom de delregionala medlen för att fortsatt säkerställa deltagandet i nätverk.

Vid Fyrbodals extrainsatta arbetsutskott i december fanns varken dagordning eller handlingar utan ett antal att-satser lästes upp som sedan beslutades. Resultatet av arbetsutskottet beslut är att finansiering av verksamhetsåret 2025 sker med tidigare inbetalda medel, alltså medel som Uddevalla kommun tidigare betalat in under sitt medlemskap. Resultatet är också att Uddevalla kommun inte längre får delta i kommunalförbundets nätverk i de fall där den sammankallande resursen ekonomiskt avlastas med delregionala medel. Som en av 14 medlemmar i ett kommunalförbund kan detta beslut inte sägas ligga inom likställighetsprincipen avseende alla medlemmars rätt att få ta del av de medlemsnyttor som föreligger inom medlemskapet.

Uddevalla kommun vill genom denna skrivelse dels informera direktionen om händelseförlopp och konsekvenser av arbetsutskottets ensidiga tolkning och hantering, dels föreslå direktionen att fatta följande beslut för att skapa tydlighet:

ge Fyrbodals kommunalförbund i uppdrag att ta fram redovisning av vilken medlemsnytta kommunerna kan förvänta sig genom medlemskap i Fyrbodals kommunalförbund. Vad får medlemskommunerna för medlemsbidraget? Redovisningen ska vara tydlig både avseende nytta och kostnader för densamma.

ge Fyrbodals kommunalförbund i uppdrag att ta fram en heltäckande redovisning av DRUM-medlen. Redovisningen ska visa vad som växlas upp från regionen i form av projekt, strategiska funktioner/tjänster och verksamheter och som omfattas av DRUM. Förbundet ska också visa vilken nytta de 14 kommunerna har haft av de fasta intuitionerna lokalt. Finns det verksamheter som idag ligger inom DRUM som inte växlas upp av regionen ska detta framgå. Om styrdokument och allmänna villkor för hantering av DRUM inte finns bör sådana tas fram.

Efter höstens dialoger och beslut i olika forum är det tydligt att ett gemensamt arbete behöver göras kring vad medlemskommunerna i Fyrbodals kan förvänta sig i medlemsnytta utifrån medlemsbidraget, att förtydligande görs runt hanteringen av DRUM-medel samt vad som i övrigt finns genom förbundets försorg genom avtal, projekt med mera. Dessa delar behöver klargöras inför 2026 för att undvika missförstånd. Inför arbetet med Fyrbodals kommunalförbunds kommande flerårsbudget är tidpunkten väl passande.

Malin Krantz
Kommundirektör

Åsa Jarhag Håkansson
Strateg

Beslutet och underlaget ska skickas till
Fyrbodals kommunalförbund

Fyrbodals kommunalförbunds svar på Uddevalla kommuns initiativärende dnr 2025/0039 om att väcka ärende till förbundsdirektionen, åberopande av § 9 i förbundsordningen

Förslag till beslut

Direktionen beslutar att ställa sig bakom förslagen till svar i tjänsteskrivelsen och sända dem till Uddevalla kommunstyrelse.

Sammanfattning

Uddevalla kommun har åberopat initiativrätten för att väcka ärende till förbundsdirektionen i Fyrbodals kommunalförbund, enligt förbundsordningen § 9. Initiativrätten innebär att förbundsmedlem kan väcka ett ärende genom framställan av kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen.

Arbetsutskottet har per den 10 april 2025 fattat beslut att ge förbundsdirektören för Fyrbodals kommunalförbund i uppdrag att ta fram ett förslag på svar på frågorna som inkommit från Uddevalla kommunstyrelse. Förslaget ska presenteras på direktionsmötet den 8 maj 2025.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse (2025-04-22)

Vägledande principer DRUM

DRUM – rutinbeskrivning rekvisitioner

Aktiva DRUM-projekt

Överenskommelsen DRUM 2025

Årsredovisning 2024

Handläggare av ärendet

Anna Lärk Ståhlberg

Förbundsdirektör

Beslutet skickas till

Uddevalla kommunstyrelse

Kommunalförbundets medlemskommuner

Ärendebeskrivning

Uddevalla kommun har åberopat initiativrätten för att väcka ärende till förbundsdirektionen i Fyrbodals kommunalförbund, enligt förbundsordningen § 9. Initiativrätten innebär att förbundsmedlem kan väcka ett ärende genom framställan av kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen. Ärendet inkom till Fyrbodals kommunalförbund 2025-02-27.

Arbetsutskottet har per den 10 april fattat beslut att ge förbundsdirektören för Fyrbodals kommunalförbund i uppdrag att på direktionsmötet den 8 maj 2025 presentera ett förslag till svar på de frågor som ställts. De frågor som har inkommit till kansliet är följande;

1. Ta fram en redovisning av vilken medlemsnytta kommunerna kan förvänta sig genom medlemskap i Fyrbodals kommunalförbund.
2. Vad får medlemskommunerna för medlemsbidraget? Redovisningen ska vara tydlig både avseende nytta och kostnader för densamma.
3. Ta fram en heltäckande redovisning av DRUM-medlen. Redovisningen ska visa:
 - a) vad som växlas upp från regionen i form av projekt, strategiska funktioner/tjänster och verksamheter och som omfattas av DRUM.
 - b) Förbundet ska också visa vilken nytta de 14 kommunerna har haft av de fasta intuitionerna lokalt. Finns det verksamheter som idag ligger inom DRUM som inte växlas upp av regionen ska detta framgå.
 - c) Om styrdokument och allmänna villkor för hantering av DRUM inte finns bör sådana tas fram.
 - d) att förtydligande görs runt hanteringen av DRUM-medel samt vad som i övrigt finns genom förbundets försorg genom avtal, projekt med mera.

Svar på respektive fråga presenteras på följande sidor.

Fråga 1: Ta fram en redovisning av vilken medlemsnytta kommunerna kan förvänta sig genom medlemskap i Fyrbodals kommunalförbund.

Enligt förbundsordningen har förbundet till ändamål att stärka medlemskommunernas

intressen och att bidra till regional utveckling av Fyrbodalsregionen. Ett övergripande mål för verksamheten är att stödja och utveckla det kommunala självstyret.

Fyrbodals kommunalförbund skapar medlemsnytta genom att samla, stärka och företräda sina medlemskommuner i gemensamma frågor av strategisk betydelse. Genom samverkan inom ramen för förbundet får kommunerna tillgång till kompetens, nätverk och resurser som är svåra att bära enskilt.

Årligen avger kommunalförbundet en årsredovisning som ger en bild över den verksamhet som kommunalförbundet har bedrivit och vilket resultat som har uppnåtts för att uppnå ändamålet.

Årsredovisningen redogör för arbetet som utförts inom tre insatsområden: regional utveckling, kompetensförsörjning och välfärdsutveckling. I den finns flera konkreta exempel på medlemsnyttan som skapats. (Se bilaga).

Årsredovisningen visar också hur de ekonomiska resurserna har använts för att på ett kostnadseffektivt sätt uppnå ändamålet med förbundet.

Medlemsnyttan omfattar bland annat:

- Samordning och påverkan – Förbundet driver medlemskommunernas gemensamma intressen i dialog med region, stat och andra aktörer, och verkar för att påverka beslut i viktiga frågor. *(Kostnader för detta täcks genom medlemsfinansiering av förbundsdirektör, kommunikationsansvarig och till viss del även avdelningschefer. Kostnader för övrig personal som arbetar med påverkansarbete täcks av projektmedel och genom avtalsfinansiering.)*
- Partsgemensamma avtal - Förbundet processleder och företräder kommunerna som part, till exempel i framtagande av nytt hälso- och sjukvårdsavtal och i framtagande av ny organisering av vårdssamverkan. *(Kostnader för detta täcks genom medlemsfinansiering av socialstrateg och avdelningschef för välfärdsutveckling.)*
- Effektiv resursanvändning – Genom samarbete kring exempelvis projekt, upphandlingar, avtalssamverkan, kompetensförsörjning och utvecklingsarbete kan kommunerna använda sina resurser mer effektivt. *(Kostnader för detta täcks till genom medlemsfinansiering, projektfinansiering och avtalsfinansiering av biträdande förbundsdirektör/ansvarig för projektarenan och avdelningscheferna för verksamhetsstöd, kompetensförsörjning, regional*

utveckling och välfärdsutveckling samt personal som arbetar med de specifika uppdragen).

- Stöd och rådgivning – Förbundet erbjuder strategiskt och operativt stöd inom exempelvis regional utveckling, kompetensförsörjning och utbildning, välfärdsfrågor och miljö- och klimatarbete. *(Kostnader för detta täcks genom medlemsfinansiering, projektfinansiering inklusive DRUM och genom avtalsfinansiering av strategifunktionerna.)*
- Kunskapsdelning och gemensamt lärande – Genom nätverk, FoU-arbete och gemensamma satsningar bidrar förbundet till att sprida kunskap och utveckla kunskapsbaserade verksamheter i medlemskommunerna. *(Ett särskilt samverkansavtal reglerar finansieringen, kostnaderna täcks genom medlemsfinansiering samt att avtalet reglerar att särskilda stimulansmedel kan nyttjas, t.ex medel från överenskommelser mellan staten och SKR inom avsedda satsningar.)*
- Projektfinansiering och extern medelanskaffning – Förbundet möjliggör gemensamma projekt och stärker förutsättningarna för att attrahera extern finansiering till Fyrbodalsregionen. *(Kostnader för funktionen finansieringsstrateg bärs av Västra Götalandsregionen och av DRUM. Strategifunktionerna finansieras i huvudsak av DRUM).*
- Gemensamma tjänster och samordnade funktioner – Medlemskommunerna får till exempel tillgång till gemensamma funktioner såsom antagningskansli, praktiksamordning och praktikanskaffning. *(Kostnaderna täcks genom samverkansavtal med medverkande kommuner och beräknas på kommuninvånarantal eller antal elever (beroende på avtalet)).*

**Fråga 2. Vad får medlemskommunerna för medlemsbidraget?
Redovisningen ska vara tydlig både avseende nytta och kostnader för
densamma.**

Den årliga medlemsavgiften utgör grunden för förbundets möjligheter att leverera medlemsnytta, samordna gemensamma resurser och verka för hela Fyrbodalsregionens utveckling. De funktioner som medlemskommunerna finansierar genom

medlemsavgiften framgår av tabellen till höger nedan. Övriga kostnader som medlemsfinansieringen täcker framgår av den vänstra tabellen.

Budget 2025-2027, medlemsfinansiering

	2025	2026	2027	Personal	
Medlemsavgift	10 447	10 760	11 083	100%	Förbundsdirektör
Övriga intäkter	1 961	2 002	2 044	100%	Chef för verksamhetsstöd
Summa intäkter tkr	12 408	12 762	13 127	75%	Kommunikationsansvarig
Personalkostnader	-8 374	-8 597	-8 856	75%	Infrastrukturstrateg
Bilkostnader	-40	-40	-40	75%	Kanslist/administratör
Politiska arvoden, ordförande och revision	-283	-291	-300	75%	Socialstrateg
Möteskostnader				60%	Chef för välfärdsutveckling
politiker och tjänstemän	-50	-50	-50	50%	Bitr förbundschef
Konsultkostnader	-258	-265	-273	50%	Personaladministratör
Hyra	-1 670	-1 720	-1 772	25%	Chef för regional utveckling
Administrativa kostnader	-1 187	-1 223	-1 260	25%	Chef för kompetensförsörjning
VästKom	-546	-546	-546	15%	Ekonom
Summa kostnader tkr	-12 408	-12 732	-13 097	Totalt 725%	
Resultat tkr	0	30	30		

Medlemsfinansieringen finansierar processledning av följande nätverk:

- Förbundsdirektion och Arbetsutskott
- Kommundirektörer
- Infrastruktur och kollektivtrafiknätverk
- Kommunikatörsnätverk
- Ekonomichefsnätverket
- HR-nätverket
- Socialchefsnätverk
- MAS-nätverk
- Chefsnätverk kommunal primärvård / "sjuksköterskechefsnätverk"
- Biståndschefsnätverk

**Fråga 3. Ta fram en heltäckande redovisning av DRUM-medlen.
Redovisningen ska visa:**

- a) vad som växlas upp från regionen i form av projekt, strategiska funktioner/tjänster och verksamheter och som omfattas av DRUM.**

Syftet med de delregionala utvecklingsmedlen är att bidra till lokalt och delregionalt inflytande och engagemang i det regionala utvecklingsarbetet genom att kommunernas förutsättningar och möjligheter tas tillvara i de satsningar som görs. På samma sätt avser medlen bidra till att delregionala satsningar tydligare kan docka an till de regionala förutsättningar och möjligheter som finns. En överenskommelse mellan Västra Götalandsregionen och Fyrbodals kommunalförbund har tecknats löpande genom åren. (Se bilaga). Nuvarande överenskommelse gäller för år 2025. Överenskommelsen är ett uttryck för ömsesidig vilja till flernivåsamverkan mellan kommun, kommunalförbund och region där insatser samskapas, snarare än en reglering mellan finansiär och mottagare.

I gällande överenskommelse finansierar regionen och kommunerna budgeten med lika delar. Medel avsätts från Miljö- och regionutvecklingsnämnden och kulturnämnden. 500 tkr avsätts även i form av regionala medel som är undantagna denna princip och kan användas till förstudier/analyser utan kommunal/kommunalförbundets uppväxling.

Samtliga insatser som genomförs och finansieras med de delregionala utvecklingsmedlen ska bidra till Västra Götalands omställning mot ett hållbart samhälle som är robust och sammanhållet, jämlikt och öppet, fossiloberoende och cirkulärt. Samtliga insatser ska utgå från att skapa synergier, dra nytta av befintliga regionala och delregionala strukturer och utgå från samverkan med relevanta parter i hela Västra Götaland. Insatserna ska även ha som en överordnad ambition att utgå från olika platser förutsättningar där länets städer, tätorter och landsbygder involveras i arbetet. Det ska alltid undersökas om andra finansieringsverktyg är möjliga för de insatser som avses, exempelvis nationella program eller EU:s fonder och program. En särskild ambition för de delregionala utvecklingsmedlen är möjligheten till uppväxling via dessa externa finansieringskällor. Medlen ska därmed kunna fungera som en slags beredskap för de nationella och internationella utlysningar som kommer och kunna vara ett verktyg för att möjliggöra deltagande i internationella och nationella satsningar. Ambitionen kring uppväxlingen av delregionala utvecklingsmedel avser primärt inte regionala utvecklingsmedel som söks från VGR.

De tjänster som samfinansieras av medel från regionen och medlemskommunerna för arbete inom de långsiktiga prioriteringarna *Stärka innovationskraften*, *Bygga kompetens* samt *Klimat 2030* i den regionala utvecklingsstrategin Västra Götaland 2030 synliggörs i tabellen nedan under rubriken "Funktioner":

DRUM-finansiering

Intäkter DRUM 2025	Belopp (tkr)
Kommunernas finansiering (37 kr/inv)	7 961
VGR motfinansiering	7 961
Förstudiemedel (VGR)	500
Intäkter 2025	16 422
Anspråkstagande av ej förbrukade medel från tidigare år	4 200
Totala DRUM-medel att tillgå 2025	20 622

Kostnader DRUM 2025	Belopp (tkr)
Funktioner	4 390
Kompetensstrateg	900
Klimat- & miljöstrateg	900
Kulturstrateg	900
Näringslivsstrateg	900
Administration DRUM	290
Projekt- & finansieringsstrateg	500
Verksamheter/avtal	7 450
Kompetensplattform	2 000
Business Region Väst	3 000
Verksamhetsbidrag	
Innovatum Science Park	2 400
Medlemskap SERN	50
Ej anspråkstagna medel	
2025 års budget för utlysning	4 082
Förstudiemedel	500
Pågående projekt som löper in 2025	4 200
Totala kostnader DRUM 2025	20 622

Uppväxling för att skapa större effekt

Genom att kombinera DRUM med externa medel har Fyrbodals kommunalförbund uppnått en betydande uppväxling genom åren. Enligt årsredovisningen för 2023 uppgick den totala uppväxlingen till en budgeterad omslutning på 293 miljoner kronor, vilket motsvarar en uppväxling med 689 procent. Motsvarande siffra för 2024 uppgick till 102 miljoner kronor, en uppväxling med 386 procent. Medlen delfinansierade 42 projekt eller verksamheter 2023 och 39 projekt eller verksamheter 2024.

När det gäller projekt så växlas de delregionala medlen upp mer än funktionerna. Dock ska det noteras att det är funktionerna och de som arbetar inom verksamheterna

Kompetensplattform och Business Region Väst som skapar och genomför projekt på uppdrag av medlemskommunerna med syfte att verkställa förbundets verksamhetsplan. Det är även funktionerna som ansöker om medlen från externa finansiärer. I och med deras arbetsinsats kan man även hävda att deras finansiering växlas upp när ett projekt beviljas. Den uppväxling som sker av kommunernas medel utifrån funktionerna är genom samfinansieringen mellan kommunerna och VGR där parterna går in med lika stora delar. Uppväxlingen motsvarar således 100% (faktor 2).

I enlighet med Överenskommelsen för DRUM växlas medlen i huvudsak upp med andra medel än regionens och kommunernas medel. Förbundet ansöker om medel från till exempel Europeiska socialfonden, Europeiska regionalutvecklingsfonden, Energimyndigheten, Vinnova och Tillväxtverket för att åstadkomma uppväxling. Syftet är att maximera effekten av insatserna och främja hållbar regional utveckling i Fyrbodalsregionen. I undantagsfall går även Västra Götalandsregionen in och finansierar med ytterligare medel. Dock får inte deras medfinansieringsgrad överstiga 50 procent på totalen.

Årligen sammanställer kommunalförbundet en rapport över de projekt och förstudier som har finansierats av de delregionala utvecklingsmedlen. Rapporten presenteras för förbundsdirektionen på junimötet som ett led i att visa vad medlemskommunerna får för de medel de gemensamt satsar i regional utveckling. Rapporterna finns publicerade på förbundets hemsida under fliken *Projekt*. Av rapporten från 2023 framgår till exempel DRUM-insatserna har gett effekt inom flera strategiskt viktiga områden. Bland annat har medel gått till näringslivsutveckling, kompetensförsörjning, klimat- och energiomställning, samt kultur och platsattraktivitet. Projekten har också bidragit till fördjupad samverkan mellan kommuner, akademi, civilsamhälle och näringsliv, vilket har stärkt den lokala innovationsförmågan och förutsättningarna för hållbar tillväxt.

Särskilt framträdande är projekt med fokus på grön omställning, cirkulär ekonomi, elektrifiering, social hållbarhet och digital utveckling. Flera av dessa projekt utgår direkt från kommunernas behov och skapar konkreta verktyg för att möta framtidens utmaningar – inte minst inom klimatomställning, arbetslivsutveckling och utbildningsförsörjning.

Om någon av medlemskommunerna har ett begränsat direkt deltagande i DRUM-finansierade projekt får samtliga kommuner ändå konkret nytta av Fyrbodals kommunalförbunds arbete med delregionala utvecklingsmedel. Genom DRUM skapas utvecklingskraft i hela Fyrbodalsområdet – något som även stärker de enskilda

kommunerna i och med möjligheten som DRUM-medlen skapar att åstadkomma regional samverkan, gemensamma lärdomar och breddad finansieringskapacitet.

Uppväxlingen som sker visar på värdet av att vara del i en gemensam struktur där investeringar kommer hela regionen till del – oavsett hur många projekt man deltar i under ett enskilt år.

Flera projekt under 2023 har gett indirekt nytta för Uddevalla. Bland annat har kommunen kunnat ta del av kunskap, modeller och erfarenheter från satsningar inom grön omställning, kompetensförsörjning och skolutveckling. Detta gäller till exempel samverkan inom elektrifiering, cirkulär ekonomi och digital infrastruktur – där resultat och arbetssätt från andra kommuner inom Fyrbodals kommunalförbund kan återanvändas och anpassas till Uddevallas lokala förutsättningar.

DRUM-modellen erbjuder också ett strategiskt verktyg för framtiden. Genom att fortsätta delta i samverkan och utvecklingsdialoger inom Fyrbodals kommunalförbund ökar medlemskommunernas möjligheter att påverka inriktningen på nya satsningar och att själv initiera projekt där man har behov av regionalt stöd och uppväxlad finansiering.

Fråga 3 b) Förbundet ska också visa vilken nytta de 14 kommunerna har haft av de fasta intuitionerna lokalt. Finns det verksamheter som idag ligger inom DRUM som inte växlas upp av regionen ska detta framgå.

Kompetensplattform Fyrbodals

Kompetensplattform Fyrbodals har spelat en central roll i att stärka kompetensförsörjningen för medlemskommunerna genom att fungera som en samordnande och strategisk aktör inom utbildning och arbetsliv. Genom att främja samverkan mellan kommuner, utbildningsinstitutioner och näringsliv har plattformen bidragit till att möta arbetsmarknadens behov och höja utbildningsnivån i regionen.

Nyckelområden där Kompetensplattform Fyrbodals har skapat medlemsnytta:

1. Strategisk samverkan och samordning: Plattformen har utvecklat och förstärkt arbetsformer och strukturer för samverkan, samordning och samhandling, vilket har möjliggjort en mer effektiv kompetensförsörjning i regionen.

2. Branschspecifika kompetensråd: Genom att etablera och stödja branschspecifika kompetensråd har plattformen säkerställt att utbildningsutbudet är anpassat efter arbetslivets behov, vilket underlättar för kommunerna att planera och genomföra relevanta utbildningsinsatser. Plattformen är, tillsammans med de branschspecifika kompetensråden, en sammanhållande part i Skolverkets branschdialoger som ligger till grund för dimensioneringen av utbildningsutbudet. Samverkan sker på flera nivåer med Högskolan Väst, bland annat finns representanter från högskolan med i flertalet av förbundets kompetensråd och college.
3. Samverkan mellan skola och arbetsliv: Plattformen har främjat samverkan mellan skolor och arbetslivet, vilket har lett till bättre matchning mellan utbildning och arbetsmarknadens krav. Detta inkluderar initiativ som Teknikcollege och Vård- och omsorgscollege.
4. Omvärldsbevakning och kunskapsspridning: Genom att tillhandahålla omvärldsbevakning, statistik, analyser och information om finansieringsmöjligheter har plattformen stöttat kommunerna i deras strategiska planering och beslutsfattande inom kompetensförsörjningsområdet.
5. Stöd till utbildningsplanering: Kommunerna har fått stöd i att planera utbildningar på både kort och lång sikt, vilket har bidragit till en mer effektiv och behovsanpassad utbildningsverksamhet.

Långsiktiga effekter för medlemskommunerna inkluderar:

- Ett bättre utbud av utbildningar som är anpassade efter arbetsmarknadens behov.
- Ökad kunskap om framtida utbildnings- och yrkesmöjligheter för invånare.
- Möjligheter till validering och närhet till utbildning genom etablering av lärcentra.
- En närmare koppling mellan skola och näringsliv, vilket stärker den lokala kompetensförsörjningen.

Verksamheten Kompetensplattform finansieras i sin helhet av de delregionala utvecklingsmedlen. Årligen tar verksamheten 2 miljoner kronor i anspråk av den totala budgeten.

Verksamheten bidrar till att medlen växlas upp genom att den skapar projekt som både privat och offentlig sektor efterfrågar. På uppdrag av medlemskommunerna har verksamheten till exempel skapat projektet Fenixz kommuner som delvis är finansierat av delregionala utvecklingsmedel men i huvudsak av Europeiska Socialfonden (18,5 miljoner kronor) men även av deltagande kommuner i form av tid. Projektet som sträcker sig från 2024 till 2026 har hittills haft 1 311 deltagare som genomgått olika kurser och planerar att involvera ytterligare 1 000 deltagare, varav 750 kvinnor och 250 män innan projektet är slut. HR-chefsnätverket utgör styrgrupp för projektet.

Projektet "Utbildning och Utveckling" är ett projekt som syftar till att erbjuda samtliga kommuner kompetensutveckling riktat mot medarbetare inom förskola och skola. Projektet startades på uppdrag från utbildningscheferna och genomförs med DRUM-medel. Insatserna hittills har riktat sig mot kompetensutveckling för skolprofessioner med tema fullföljda studier - föräldrar som resurs. Detta sker i samverkan mellan avdelning kompetensförsörjning och välfärdsutveckling.

Förväntade resultat som ska skapa nytta i medlemskommunerna:

En kunskapsbank byggs upp, som Fyrbodals förskolor och skolor kan arbeta med på det sätt som passar dem bäst: Alla föreläsningar, webinarier, panelsamtal etc spelas in och läggs ut på projektets hemsida samt kunskapsnod Fullföljda studier, tillsammans med reflektionsfrågor och lästips från forskarna och case från referensgruppen (utifrån sådant som hämt i Fyrbodals).

Business Region Väst (tidigare Position Väst)

Position Väst har under åren varit en betydande resurs för Fyrbodalskommunerna genom att främja företagsetableringar och stärka näringslivsutvecklingen i regionen. Genom ett nära samarbete med kommunernas näringslivsenheter har Position Väst underlättat för företag att etablera sig i området och/eller att expandera sin verksamhet, vilket i sin tur har bidragit till ökad sysselsättning och ekonomisk tillväxt. Exempel på etableringar/expansion som skett tack vare verksamheten:

Företag	Beskrivning	Kommun	Angivna arb.tillf.	Ny etablering/expansion
2020				

Transtema	Teknikbolag - etablering av lager och kontor	Uddevalla	100	Expansion
2021				
Volta Greentech	Etablering av marin produktionsanläggning - pilot	Lysekil	4	Ny etablering
NSS Water Enhancement Technology	Patenterad metod för framtagning av nanorent vatten	Bengtsfors	2	Ny etablering
Logistikcentralen i Strömstad	Tredje partslogistik (3PL)	Strömstad	2	Ny etablering
Dana Inc.	Etablering av elmotorfabrik för tunga fordon	Åmål	80	Expansion
2022				
Hellma Materials	Tysk högteknologiskt bolag etablerar produktion av kalciumfluoridkristaller	Trollhättan	20	Ny etablering
Polestar	Etablering av provning- och utvecklingsverksamhet	Trollhättan	inga offentliga siffror angivna	Ny etablering
2023				
Polestar	Etablering av utvecklingsverksamhet på Stallbacka	Trollhättan	50	Expansion
Dana	Investering i befintliga kardanaxeltillverkningen	Åmål	25	Expansion
Västia	Nyetablering på Trestad Center, tidigare verksamhet i Lilla Edet	Vänersborg	3	Ny etablering
2024				
GKN Aerospace	Etablering av demoanläggning för additiv	Trollhättan	150	Expansion

	tillverkning av flygplanskomponenter			
Scandinavian Enviro Systems	Uppskalning av patenterad teknik för återvinning av uttjänta däck	Uddevalla	40	Expansion
2025				
T engineering	Etablering av biltillverkning av AC Cars modeller, strategiskt partnerskap	Trollhättan	35 (50 inom två år)	Expansion

Position Väst har också spelat en roll i att identifiera och lyfta fram regionens styrkeområden, såsom industri, handel, besöksnäring, maritima näringar, kreativa näringar och gröna näringar. Genom att profilera dessa områden har regionen kunnat attrahera investeringar och främja innovation.

Dessutom har Position Väst fungerat som en plattform för samverkan mellan kommuner, näringsliv och andra aktörer, som t ex Business Sweden, vilket har möjliggjort gemensamma satsningar och projekt som stärker regionens konkurrenskraft.

Sammanfattningsvis har Position Väst bidragit till att:

- Proaktivt identifiera potentiella etableringar samt underlätta för företagsetableringar i regionen.
- Proaktivt driva ett expand & retain arbete riktat mot utlandsägda företag i syfte att säkerställa att de blir kvar och/eller expanderar i vår delregion.
- Främja samverkan mellan olika aktörer. Kommunerna och kommunalförbundet får därmed tillgång till resurser som annars vore svåra att nå
- Stärka regionens profil inom utvalda styrkeområden.
- Bidra till ökad sysselsättning och ekonomisk tillväxt.
- Genom omvärldsbevakning erbjuda kompetenshöjande insatser till näringslivsutvecklarnätverket

- Kraftsamlingar inom områden, som After Care-utbildning, drönarfilmning av siter, offerberedskap hos kommunerna

Position Väst finansieras i sin helhet av delregionala utvecklingsmedel. Dock går 500 tkr av de 3 miljoner kronor som tas i anspråk till att medfinansiera projektet Västsvenska etableringar för grön omställning, VEGO, som är ett regionalt projekt som genomförs tillsammans med Västra Götalandsregionen och de andra kommunalförbundens business regions i länet. Västra Götalandsregionen finansierar projektet med 13,5 miljoner kronor. Övriga kommunalförbund i länet går också in med medfinansiering i projektet.

DRUM-finansierad processledning av nätverk, råd och styrgrupper

- Utbildningschefs-nätverk
- Nämndsordföranden BUN
- Kompetensråd Fyrbodals
- AME-nätverk
- Branschråd transport, bygg, besöksnäring
- SYV-nätverk
- Kultursvarigas nätverk
- Kulturpolitiskt nätverk (har slagits ihop med ovanstående)
- Miljöstrategiskt nätverk
- Näringslivsutvecklar-/Position Väst nätverk
- Ett samhällsplanerarnätverk som ska startas under 2025

Fråga 3 c) Om styrdokument och allmänna villkor för hantering av DRUM inte finns bör sådana tas fram.

Ansökningar om DRUM handläggs av ansvariga strateger på kommunalförbundet, i enlighet med framtagna rutiner (se bilaga) och den överenskommelse som är tecknad mellan Västra Götalandsregionen och Fyrbodals kommunalförbund.

En checklista används för att säkerställa att ansökningar hanteras likvärdigt. När DRUM-handläggarna är klara med sitt förslag till beslut hanteras ansökningarna i Projektarenan. Där görs en samlad bedömning av projektens möjlighet att bidra till genomförandekraft av den regionala utvecklingsstrategin, kulturplanen, Klimat 2030 och förbundets verksamhetsplan. Andra bedömningsgrunder är att projekten ska bidra till en god geografisk spridning och en sund fördelning mellan insatsområden och om det finns

en ekonomisk bärighet i projektet med mera. Projektarenan lämnar förslag till beslut till Arbetsutskottet som i sin tur fattar projektbeslut utifrån de vägledande principer som fattades av förbundsdirectionen 2020-04-16 och utifrån de styrdokument som ligger till grund för medlen. Rambudgeten tas årligen av förbundsdirectionen.

Vägledande principer DRUM

Styrande dokument:	Regional utvecklingsstrategi, Kulturstrategi VG, Klimat 2030 och kommunalförbundets verksamhetsplan.
Fyrbodalsperspektiv:	Medel avsätts endast för projekt som aktivt berör flera kommuner (minst tre) och som tydligt beskriver hur delregionen stärks. Kravet på tre kommuner gäller inte förstudier för att möjliggöra piloter i avgränsad geografi som i ett senare skede kan spridas till en större geografi.
Utllysning:	Bedömningskriterier som speglar utlysningens ambition ska tas fram innan utlysningen öppnar och ligga till grund för bedömningen. Dialog kan endast ske så länge utlysningarfönstret är öppet. Projekt som avslås under utlysningen ska inte beviljas i ett senare skede.
Öppet ansökningsförfarande:	Ansökningar av medel för förstudier och projekt handläggs löpande. Under beredningen finns utrymme för komplettering för att utveckla både form och innehåll för att svara mot de styrande dokumenten. Efter politiskt beslut får endast bearbetning av ansökan ske om politiken beslutat att så ska ske.
Chefsnätverkens uppdrag:	Chefsnätverken bedömer ansökan demokratiskt och avger svar som nätverk och inte som enskild kommun enligt nätverkens roll och beskrivning. Är någon kommun förhindrad att delta kan svar avlämnas till ansvarig person på kommunalförbundet innan mötet.

Fråga 3 d) att förtydligande görs runt hanteringen av DRUM-medel samt vad som i övrigt finns genom förbundets försorg genom avtal, projekt med mera.

Avtal

Medlemskommunerna har genom åren tecknat avtal med varandra och kommunalförbundet inom flera områden för att åstadkomma kostnadseffektivitet och samverkan kommunerna emellan. Ofta tillsätts gemensamma resurser i form av personal som på uppdrag av samverkande kommuner anställs av förbundet.

Övrig fakturering: där förbundet enligt avtal enbart samordnar själva faktureringen utan att ha en aktiv roll i verksamheten:

Namn på verksamheten:	Budget:	Finansiär:
Yrkesresan	250 tkr	Avtal (14 kommuner)
Miljösamverkan	375 tkr	Avtal (14 kommuner)

Verksamheter via avtal 2025

Kommunalförbundet driftar verksamheter på uppdrag av medlemskommunerna. Nedan listas de verksamheter som är aktuella 2025. Tabellen nedan visar hur verksamheterna finansieras och budget avseende 2025:

Namn på verksamheten:	Budget:	Finansiär:
Hälsokällan	1 742 tkr	Samverkansavtal, 14 kommuner + VGR via delregionala nämnd norra
Vård- och omsorgscollege	753 tkr	Samverkansavtal, 14 kommuner + NU-sjukvården
Teknikcollege	750 tkr, varav 350 tkr går till underprojektet Teknikframtiden 2030 där VGR är medfinansiär	Samverkansavtal, 7 kommuner
Antagningskansliet	1 956 tkr	Samverkansavtal, 13 kommuner (faktureras enligt faktiska kostnader)
Vuxenutbildning VUX	467 tkr	Samverkansavtal, 14 kommuner + Dalslands folkhögskola
Verksamhetsförlagd VFU	372 tkr	Samverkansavtal, 14 kommuner+ Lilla Edet
Praktiksamordning Fyrbodal	1 494 tkr	Samverkansavtal, 13 kommuner + 5 skolor

Praktikanskaffning Fyrbodals	762 tkr	Samverkansavtal, 7 kommuner
Forskning och utveckling (FoU) socialtjänst / kommunal hälso- och sjukvård	1 767 tkr	Samverkansavtal, 14 kommuner + Lilla Edet +statsbidrag
God och nära vård 2025	1 524 tkr	Samverkansavtal, 14 kommuner (statsbidrag)

Projekt

Ett större arbete har pågått under 2024 för att utveckla plattformen Projektarenan Fyrbodals. Inom projektverksamheten har kommunalförbundet olika roller. Förbundet kan vara ägare av projekt, delta i projekt eller medfinansiera projekt. Det som är gemensamt för alla projekt är att de ska bidra till genomförandet av förbundets verksamhetsplan och genom det bidra till hållbar utveckling av Fyrbodalsregionen. En del av projekten finansieras helt eller delvis av DRUM men många av dem finansieras av andra finansieringskällor.

Nedan åskådliggörs pågående projekt som förbundet bedriver under 2025. Merparten av projekten pågår under flera år, den mest förekommande projektperioden är mellan 1-3 år.

Verksamhetsstöd

Gemensam digitalisering

Regional utveckling

GO:Leif

VEGO

Landbaserad fiskeodling

Fiskekommunerna 2024-2026

Förnybart i Väst

Fyrbodals för framtidens flex

Greenfleets

Marefine

Blå samverkan (Blås)

Våra rum 2.0

ELSa

Unga Dalslandspriset

Samexistens för mer sjömat

Kriminalvårdsanläggning Åmål

Ökad strategisk kultursamverkan

KUL-TUR

Robust kultur Fyrbodals

Det goda livet i Dalsland

Kompetensförsörjning

Fenixz kommuner

Teknikframtiden 2030

Go Care - marknadsföring

Yrkeskartan - marknadsföring

VUXrapport samt kompetensutveckling med fokus på kvalité

Teknikcollege - förstärkning återcertifiering

Utveckling och utbildning Fyrbodals

Välfärdsutveckling

Utvecklingsledare IFO

Samverkanskontoret

Millenium

Personcentrerad vård & omsorg

Bryggprojekt - En vardag fri från våld

En vardag fri från våld 3.0

Kunskapsnod fullföljda studier 2025

Vetenskap och evidens för FoU socialtjänst

ISU – individbaserad systematisk uppföljning

FoU – Kunskapsbaserad praktik

FoU – Implementering och tillämpning

ÖK Psykisk hälsa

Utvecklingsledare funktionshinder

Kvinnofridssatsning 2024-2025

Utvecklingsledare kommunal hälso- och sjukvård

I bilagan "Aktiva projekt" listas samtliga projekt som finansieras helt eller delvis av DRUM. Både projekt som drivs av kommunalförbundet och av annan aktör.

§ 57 - Uddevalla kommun begär till Fyrbodals kommunalförbund om att väcka ärende till förbundsdirektionen, åberopande av § 9 i förbundsordningen

Förbundsdirektionens beslut

Direktionen har tagit del av informationen.

Sammanfattning

Uddevalla kommun har åberopat initiativrätten för att väcka ärende till förbundsdirektionen i Fyrbodals kommunalförbund, enligt förbundsordningen § 9. Initiativrätten innebär att förbundsmedlem kan väcka ett ärende genom framställan av kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen.

Ärendet gäller medlemskapet i Fyrbodals kommunalförbund och de uppgifter som är kopplade till detta. Uddevalla kommun begär att få föredra ärendet samt närvara och yttra sig vid direktionens sammanträde gällande ärendet.

Uddevalla kommun hade inte möjlighet att närvara på sammanträdet men kommer att beredas möjlighet att föredra sitt ärende vid direktionens möte 2025-09-18.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2025-04-03

Protokollsutdrag Uddevalla 2025-02-26 §63

Uddevalla kommuns tjänsteskrivelse 2025-02-05

Arbetsutskottets beslut

Arbetsutskottet har tagit del av informationen.

Beslutet skickas till

Uddevalla kommun

Medlemskommunerna

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Signed by: LUDWIG MOSSBERG

Date: 2025-05-15 08:59:58

BankID refno: 0196d2be-07eb-7d21-bca3-a09e44d6a58c

Justerare: Ludwig Mossberg

Signed by: Peter Eriksson

Date: 2025-05-14 08:52:08

BankID refno: 0196cd90-7b31-792c-ae59-36a58c88f6fc

Ordförande: Peter Eriksson

Signed by: Carina Anette Margareta Wiberg Borgh

Date: 2025-05-15 09:44:45

BankID refno: 0196d2e6-f972-7001-8156-d7a2cafc2a40

Sekreterare: Carina Wiberg Borgh

§ 58 - Fyrbodals kommunalförbunds svar på Uddevalla kommuns initiativärende dnr 2025/0039 om att väcka ärende till förbundsdirektionen, återopande av § 9 i förbundsordningen

Förbundsdirektionens beslut

Direktionen beslutar att ställa sig bakom förslagen till svar i tjänsteskrivelsen och sända dem till Uddevalla kommunstyrelse.

Sammanfattning

Uddevalla kommun har återopat initiativrätten för att väcka ärende till förbundsdirektionen i Fyrbodals kommunalförbund, enligt förbundsordningen § 9. Initiativrätten innebär att förbundsmedlem kan väcka ett ärende genom framställan av kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen.

Arbetsutskottet har per den 10 april 2025 fattat beslut att ge förbundsdirektören för Fyrbodals kommunalförbund i uppdrag att ta fram ett svar på frågorna som inkommit från Uddevalla kommunstyrelse. Förslaget ska presenteras på direktionsmötet den 8 maj 2025.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2025-04-22
Vägledande principer DRUM
DRUM – rutinbeskrivning rekvisitioner
Aktiva DRUM-projekt
Överenskommelsen DRUM 2025
Årsredovisning 2024
Protokollsutdrag Uddevalla 2025-02-26 §63
Uddevalla kommuns tjänsteskrivelse 2025-02-05

Arbetsutskottets beslut

Arbetsutskottet beslutar att ge förbundsdirektören i uppdrag att formulera ett förslag till skriftligt svar på Uddevalla kommuns initiativärende dnr 2025/0039. Förslaget ska finnas med i kallelsen till direktionens sammanträde 2025-05-08.

Beslutet skickas till

Uddevalla kommun
Medlemskommunerna

Detta dokument är elektroniskt signerat och juridiskt bindande.

Signed by: LUDWIG MOSSBERG

Date: 2025-05-15 08:59:58

BankID refno: 0196d2be-07eb-7d21-bca3-a09e44d6a58c

Justerare: Ludwig Mossberg

Signed by: Peter Eriksson

Date: 2025-05-14 08:52:08

BankID refno: 0196cd90-7b31-792c-ae59-36a58c88f6fc

Ordförande: Peter Eriksson

Signed by: Carina Anette Margareta Wiberg Borgh

Date: 2025-05-15 09:44:45

BankID refno: 0196d2e6-f972-7001-8156-d7a2cafc2a40

Sekreterare: Carina Wiberg Borgh

§ 57

Vägledande principer för beviljande av delregionala tillväxtmedel

Den 6 april 2020 gav beslutsgruppen förbundsdirektören i uppdrag att ta fram ett förslag på vägledande principer som ska gälla vid beviljande av delregionala finansiering av projekt.

Arbetet skulle utföras i samband med arbetet med framtagandet av ny modell för delregionala tillväxtmedel för kommande RUS 2030.

Ärendet föredrogs av Anna Lärk Ståhlberg, teamchef Samhällsutveckling.

Handlingar till ärendet bifogas protokollet.

Arbetsutskottet har berett ärendet och föreslår direktionen att anta de vägledande principerna som arbetats fram enligt förslag. De vägledande principerna ska gälla vid beviljande av delregionala tillväxtmedel för finansiering av projekt under programperiod 2021 – 2030.

Direktionen beslutar

Att anta de vägledande principerna som arbetats fram enligt förslag. De vägledande principerna ska gälla vid beviljande av delregionala tillväxtmedel för finansiering av projekt under programperiod 2021 – 2030.

Justerare:

Utdragsbestyrkande:

Delregionala utvecklingsmedel - Rutin för inkomna rekvisitioner

Bakgrund: En rekvisition för ett projekt som finansieras av delregionala utvecklingsmedel inkommer till oss från extern projektägare. Rekvisitionen består av blanketten "Rekvisitionsblankett", underlag som stryker projektets kostnader som huvudbok/projekttransaktioner, samt en skriftlig läges- eller slutrapport. Se "Lägesrapport", eller "Slutrapport" på hemsidan.

Steg 1: Rekvisition med tillhörande underlag inkommer till kansli-mejl (kansli@fyrbodal.se). Där diarieförs inkomna underlag av registrator, och därefter vidarebefordras rekvisitionen till DRUM-brevlåda (drum@fyrbodal.se), samt projektekonom-brevlåda (projektekonom@fyrbodal.se).

Steg 2: Ansvarig handläggare, vilken beror på projektets inriktning eller vad som överenskommits, bevakar DRUM-brevlåda. När rekvisition inkommer ansvarar handläggare för att granska skriftlig lägesrapport och begära ev. kompletteringar hos projektägaren. När lägesrapport godkänns, skickar handläggare till projektekonom-brevlåda att denne godkänt och att den ekonomiska granskningen kan påbörjas.

Projekt & finansieringsstrateg bevakar projektekonom-brevlåda och registrerar inkommen rekvisition i fil "Rekvisitioner DRUM", samt sparar ner underlag i projektmapp. Vidare görs en undermapp (namnge med diarenr + rekvisitions nummer) i projektekonom-brevlåda under "DRUM - under utredning" där alla mejl avseende rekvisitionen sparas.

Steg 3: När ansvarig handläggare skickat sitt godkännande av lägesrapport till projektekonom-brevlåda, påbörjar projekt- och finansieringsstrateg den ekonomiska granskningen av projektet. I uppstartsfas för respektive projekt bör en mall för ekonomisk uppföljning upprättas. Detta för att följa projektens ackumulerade kostnader i förhållande till budget och underlätta avstämning av rekvisitioner. Se "Mall Avstämning rekvisitioner och budget DRUM".

Initialt i den ekonomiska granskningen uppdateras uppföljningsmallen med periodens rekvirerade kostnader, samtidigt undersöker projekt- och finansieringsstrateg om efterfrågade ekonomiska underlag är bifogade, annars begärs komplettering på detta. När kompletta underlag finns så sker en granskning av ekonomin där rekvirerade kostnader jämförs mot huvudbok/projekttransaktioner. Vidare stäms det av så att angiven finansieringsgrad i rekvisitionen överensstämmer med finansieringsgrad i projektbeslut. Vid ev. oklarheter/felaktigheter i begärs komplettering hos projektägare.

Steg 4: När den ekonomiska granskningen är godkänd uppdaterar projekt- och finansieringsstrateg i filen "Rekvisitioner DRUM", samt "Avstämning DRUM 2025" med vilket belopp, för vilken period, och när utbetalningen för rekvisitionen är initierad. Är ett projekt beviljade DRUM för flera år tas de äldsta medlen i anspråk för utbetalningen först.

”Avstämning DRUM 2025” är den övergripande filen där all administration/uppföljning av DRUM sker. Där dokumenteras vilka års DRUM-medel som är beslutade för respektive projekt eller verksamhet, vilka konton medlen ligger på, men också vilka belopp som regleras, för vilken period/datum utbetalningar eller reglering av DRUM sker.

Steg 5: När ”Avstämning DRUM 2025” är uppdaterad fylls ”Mall utbetalningar DRUM” i. Filen består av två sidor, ”Underlag beräkning” och ”Faktura utbet. DRUM”. Under ”Underlag beräkning” fylls uppgifter in om projektperiod, finansieringsgrad, beviljade medel enligt beslut, upparbetade kostnader mm. I den andra fliken ”Mall Faktura utbet. DRUM” fylls uppgifter som datum, projektägare, bankgiro mm. i, samt också från vilka konton utbetalningen av rekvisitionen ska se. Detta återfinns i ”Avstämning DRUM 2025”

Steg 6: När ”Mall utbetalningar DRUM” är fullständigt ifylld scannas denna in till Billbox (antingen via skrivare eller mejl), samt sparas ner under projektmapp. När den inkommit till Billbox registrerar projekt- och finansieringsstrateg utbetalningen, där handläggare, ekonomiansvarig, chef för regional utveckling, samt förbundsdirektör som attestanter. Vidare bifogas alla underlag som ligger till grund för rekvisitionen till utbetalningen i Billbox.

Steg 7: När utbetalningen registrerats i Billbox skickar projekt- och finansieringsstrateg ut ett mejl till projektägare att en utbetalning är initierad, se dokument ”Mall bekäftelsemejl utbetalning DRUM”. Till denna bifogas en pdf av fliken ”Underlag beräkning” som tidigare skannats in i Billbox. I mejlet läggs utsedd handläggare (så att denne vet att den bör attestera i Billbox), samt kansli@fyrbodal.se (för diarieföring) som kopia.

Steg 8: Projekt- och finansieringsstrateg ser över så att alla mail, inkl. bekräftelsemailet sorteras in i rekvisitionens undermapp i projektekonom-brevlåda, denna undermapp flyttas sedan från ”DRUM – under utredning” till ”DRUM – Utbetalning klar”. Vidare skrivs kompletta underlag för rekvisitionen ut och sätts i projektpärm.

Status	Diariernr/Beslut	Projektnamn	Projektägare	Projekt (P)/Förstudie(F)
1	2021/0087	AIR- På väg 45	Åmåls kommun	P
1	2022/0168	Arena Skog - Gröna Klustret	Gröna Klustret Nuntorp ekonomisk förening	P
1	2022/0155	Attraktiva kommuner 2023-24	Fyrbodals Kommunalförbund	P
1	2022/0147	Besöksnäring 2.0	Svinesundskommittén	P
1	2024/0024	BRUK - att skapa ett nytt scen	Långedprojektet ideel förening	F
1	2022/0041	Det goda livet i Dalsland	Fyrbodals Kommunalförbund	P
1	2023/0116	Fenixz kommuner	Fyrbodals Kommunalförbund	P
1	2023/0142	Främja kooperation innovation och hållbarhet genom samverkan	Coompanion Fyrbodal	P
1	2023/0076	Förstudie Kulturturné Fyrbodal KUL-TUR	Fyrbodals Kommunalförbund	F
1	2023/0075	Förstudie Robust kultur	Fyrbodals Kommunalförbund	F
1	2023/0110	Geopark platåbergen	Grästorps kommun	P
1	2023/0132	Green Fleets	Fyrbodals kommunalförbund (Aalborg kommun)	P
1	2023/0104	Hitta hem i Dalsland	Melleruds kommun	P
1	2023/0046	Industri in west	IDC West AB	P
1	2023/0017	Innovationsmiljö för hållbar p	Wargön Innovation AB	P
1	2023/0140	KLIV - Kunskapsdrivet lantbruk i Väst	Agro Väst	P
1	2023/0137	Kompetenslyft hållbara affärsmodeller	Holohouse	P
1	2024/0070	Kriminalvårdsanläggning Åmål	Fyrbodals Kommunalförbund	P

1	2023/0190	Processledning Skogsprogram	Innovatum Science Park	P
1	2023/0125	Samverkan Bottnafjorden	Bottnafjordens inköpsförening	P
1	2023/0186	TeknikFramtiden 2030	Fyrbodals Kommunalförbund	P
1	2023/0135	Tillsammans för entreprenörsskap	Ung Företagsamhet Fyrbo	P
1	2023/0138	UKM Riksfestival i Dalsland	Bengtsfors kommun	P
1	2023/0015	Upplevelsenäring, Kultur och besöksnäring i samverkan	Innovatum Science center	P
1	2023/0087	Utveckling och utbildning Fyrbodals	Fyrbodals Kommunalförbund	P
1	2023/0040	VEGO	VGR	P
1	2024/0031	Våra rum 2.0	Fyrbodals Kommunalförbund	P
1	2023/0143	Ökad förädling för attraktivare bygd	Gröna klustret Nuntorp	P
1	2019/920 (2023/0047)	Ökad strategisk kultursamver	Fyrbodals Kommunalförbund	P
1	2024/0124	Bolust i Bohuslän	Strömstad Kommun	P
1	2024/0123	Kultursteg till Eget	NyföretagarCentrum Väst	P
1	2024/0068	Förstudie Höjd kompetens i D	Ett Dalsland i tillväxt- EDIT	F
1	2023/0139	Centrumstråk Dals Rostock (	Kraften Dals Rostock	F
1	2023/0172	Långedsverken	GU Venture AB	F
1	2024/0092	Förstudie Biosfärsområde Da	Dalslands miljö- och energiförbund	F

Övriga finansiärer	Total budget enl. beslut	Ansvarig handläggare Fyrbodalen	Startdatum	Slutdatum	Förlängt slutdatum
	1 773 000,00	Linnea Grimstedt /Julia Sahlström	211201	240531	250331
	16 031 030,00	Tobias Källqvist	230101	251231	-
	240 000,00	Linnea Grimstedt	221030	241231	251231
	7 813 754,00	Linnea Grimstedt /Julia Sahlström	230101	251231	-
	70 000,00	Linnea Grimstedt /Julia Sahlström	240531	251231	
	1 100 000,00	Michael Johansson	240229	250228	250531
	10 837 171,00	Åsa Karlsson	240201	260131	-
	3 169 147,00	Julia Sahlström	240101	261231	-
	403 616,00	Linnea Grimstedt	230801	241231	251231
	173 645,00	Linnea Grimstedt	230801	241031	251231
	7 500 000,00	Linnea Grimstedt /Julia Sahlström	240101	261231	-
	10 793 170,00	Tobias Källqvist	240101	261231	-
	5 346 000,00	Linnea Grimstedt /Julia Sahlström	240101	261231	-
	93 166 957,00	Julia Sahlström	230801	261130	-
	30 442 167,00	Michael Johansson	230401	260331	-
	14 975 573,00	Michael Johansson	240101	260430	-
	1 422 120,00	Tobias Källqvist	240101	251231	-
	150 000,00	Michael Johansson	240829	251231	

	4 400 000,00	Tobias Källqvist	230901	250831	251231
	570 000,00	Linnea Grimstedt /Julia Sahlström	240101	250228	-
	6 012 902,00	Maria Wolff	240101	271231	-
	4 260 000,00	Åsa Karlsson	240101	261231	-
	675 000,00	Linnea Grimstedt /Julia Sahlström	240101	241231	-
	16 661 223,00	Linnea Grimstedt /Julia Sahlström	230101	251231	-
	1 650 000,00	Åsa Karlsson	230101	231231	261231
	33 506 728,00	Michael Johansson	230901	261231	-
	2 500 000,00	Linnea Grimstedt	240501	260431	-
	3 975 487,00	Tobias Källqvist	240101	261231	-
	250 000,00	Linnea Grimstedt	200101	211231	221231/ 240831/250601
	2 046 240,00	Anne Bergeld Gunnäs	250301	280228	
	3 329 368,00	Julia Sahlström	250401	270331	
	240 068,00	Åsa Karlsson	240812	250211	250630
	230 139,00	Linnéa Grimstedt	240101	241231	250630
	230 172,00	Linnéa Grimstedt	240601	250131	250331
	240 092,00	Tobias Källqvist	240915	250415	250630

Överenskommelse om delregionala utvecklingsmedel och samverkan Västra Götalandsregionen och Fyrbodals kommunalförbund – 2025

Fyrbodals kommunalförbund (KF) och Västra Götalandsregionen (VGR) kommer härmed överens om att avsätta regionala utvecklingsmedel och kommunala medel, till satsningar som bidrar till hållbar utveckling i länets samtliga kommuner med sikte på att förverkliga målen i den regionala utvecklingsstrategin Västra Götaland 2030 och Västra Götalands kulturstrategi och kulturplan 2024–2027. Delar av medlen avsätts även med inriktning mot Klimat 2030 som en del i omställningen mot ett hållbart samhälle. Beslut om slutlig total avsättning tas årligen i samband med beslut om detaljbudget för respektive direktion och nämnd baserat på de dialoger som förs kring kommunala och regionala behov och önskemål och med utgångspunkt i årliga uppföljningsrapporter.

Överenskommelsen fastställer vad som är syftet med de delregionala utvecklingsmedlen, vad de ska bidra till att åstadkomma samt vilket ansvar som vilar på respektive part i arbetet runt medlen.

De kommuner i Västra Götaland som kommunalförbundet samordnar är följande: Bengtsfors, Dals-Ed, Färgelanda, Lysekil, Mellerud, Munkedal, Orust, Sotenäs, Strömstad, Tanum, Trollhättan, Vänersborg och Åmål.

Syftet med delregionala utvecklingsmedel

Medlen avser bidra till lokalt och delregionalt inflytande och engagemang i det regionala utvecklingsarbetet genom att kommunernas förutsättningar och möjligheter tas tillvara i de satsningar som görs. På samma sätt avser medlen bidra till att delregionala satsningar tydligare kan docka an till de regionala förutsättningar och möjligheter som finns. Därmed är överenskommelsen ett uttryck för ömsesidig vilja till flernivåsamverkan mellan kommun, kommunalförbund och region där insatser samskapas, snarare än en reglering mellan finansiär och mottagare.

Delregionala utvecklingsmedel finns för att ge stöd till nytänkande och konkreta projekt som främjar en hållbar regional utveckling och bidrar till att lösa aktuella samhällsutmaningar i Västra Götaland. Projekten ska bygga på bred samverkan mellan aktörer, gärna inom olika sektorer, samt bedrivs och tillföra värde i hela Västra Götaland. Den stora merparten av medlen ska gå till satsningar som genomförs av aktörer inom delregionen och resurserna ska på så vis kunna nå ut utanför kommunalförbunden och Västra Götalandsregionens egna organisationer.

Överenskommen inriktning för de delregionala utvecklingsmedlen

Miljö- och regionutvecklingsnämnden samt kulturnämnden avsätter delregionala utvecklingsmedel under förutsättning att de motfinansieras med motsvarande andel kommunala medel/kommunalförbundets egna medel enligt medfinansieringsprincipen 50/50 på totalen. Det innebär att vissa projekt kan komma att ha en annan uppdelning procentuellt. 500 tkr regionala medel är undantagna denna princip och kan användas till förstudier/analyser utan kommunal/kommunalförbundets uppväxling.

Samtliga insatser som genomförs och finansieras med de delregionala utvecklingsmedlen ska bidra till Västra Götalands omställning mot ett hållbart samhälle som är robust och sammanhållet, jämlikt och öppet, fossiloberoende och cirkulärt. Samtliga insatser ska utgå från att skapa synergier, dra nytta av befintliga regionala och delregionala strukturer och utgå från samverkan med relevanta parter i hela Västra Götaland. Insatserna ska även ha som en överordnad ambition att utgå från olika platsters förutsättningar där länets städer, tätorter och landsbygder involveras i arbetet.

Det ska alltid undersökas om andra finansieringsverktyg är möjliga för de insatser som avses, exempelvis nationella program eller EU:s fonder och program. En särskild ambition för de delregionala utvecklingsmedlen är möjligheten till uppväxling via dessa externa finansieringskällor. Medlen ska därmed kunna fungera som en slags beredskap för de nationella och internationella utlysningar som kommer och kunna vara ett verktyg för att möjliggöra deltagande i internationella och nationella satsningar. Ambitionen kring uppväxlingen av delregionala utvecklingsmedel avser primärt inte regionala utvecklingsmedel som söks från VGR. I de fall en satsning som finansieras genom delregionala utvecklingsmedel, önskar ytterligare uppväxling från regionala utvecklingsmedel hos VGR, ska detta föregås av samtal och dialog mellan KF och VGR så att 50%-principen tillgodoses.

I syfte att skapa en tät samverkan och dialog mellan regionen och kommunalförbundet så att delregionala satsningar kan möta regionala och där kommunernas behov kan möta regionens, är en viktig beståndsdel i överenskommelsen att avsätta medel till tjänster för samordning inom utpekade områden. Ett syfte med tjänsterna är även att minska onödig projektfinansiering och administration av viktiga funktioner. Detaljer kring tjänsternas utformning, ansvar och roll samt ekonomiska omfattning utarbetas tillsammans mellan Västra Götalandsregionen och kommunalförbunden och vid behov upprättas tilläggsöverenskommelser.

Inriktning för miljö- och regionutvecklingsnämndens medel

Miljö- och regionutvecklingsnämndens avsättning regleras årligen genom detaljbudgetbeslut. Budget för 2025 är 7 278 000 kr varav 1 230 000 kr är avsatt för att nå klimatmålen och arbetet med Klimat 2030.

Kommunalförbundet kan med stöd av medlen säkra 3–4 tjänster för att arbeta med Stärka innovationskraften, Bygga kompetens samt Klimat 2030 i den regionala utvecklingsstrategin Västra Götaland 2030. I vissa fall är tjänsterna redan finansierade och då bör inte de delregionala utvecklingsmedlen användas. Antal tjänster och inriktning utformas i dialog med KF:

Bygga Kompetens med huvudsyftet att utveckla strukturer och nätverk, samordna kommuner samt samverka med utbildningssektorn, näringsliv och civilsamhället för att bidra till kompetensomställning, matchning och underlätta för utsatta gruppers etablering på arbetsmarknaden.

Stärka Innovationskraften med huvudsyftet att samordna det kommunala näringslivsarbetet för att bidra till att öka omställningstakten, stimulera entreprenörskap, etableringar och hållbar tillväxt i små och medelstora företag samt utveckla styrkeområden.

I ovanstående tjänsters uppdrag ingår att skapa synergier, dra nytta av befintliga strukturer och att samverka med relevanta parter i Västra Götaland.

Resterande medel ska finansiera: Insatser som bidrar till måluppfyllelse mot de långsiktiga prioriteringarna och kraftsamlingarna i RUS:en. Insatserna ska riktas till att stärka delregional utveckling eller utgöra delregionala kraftsamlingar. Beslut avseende medel för att medfinansiera det delregionala innovationsstödsystemet ska i allra möjligaste mån vara långsiktiga/fleråriga, tas i god tid och föregås av gemensam dialog kring samfinansieringen av dessa.

Klimat 2030 med huvudsyftet att medverka till att kommuners och andra parter klimatinsatser bidrar till att nå klimatmålen 2030. De bidrar därmed till RUS:ens mål att göra Västra Götaland till ett föredöme för omställning till ett hållbart samhälle. I processledningen ingår att skapa synergier, dra nytta av befintliga strukturer och att samverka med relevanta parter i Västra Götaland.

Resterande medel ska finansiera: Insatser som bidrar till måluppfyllelse av klimatmålen och RUS:ens mål att göra Västra Götaland till ett föredöme för omställningen till ett hållbart samhälle. Insatserna ska riktas till att stärka delregional utveckling eller utgöra delregionala kraftsamlingar.

Inriktning för kulturnämndens medel

Kulturnämnden avsättning regleras årligen genom detaljbudgetbeslut. Budget för 2025 är 1 672 000 kr. Kommunalförbundet ska med stöd av medlen säkra processledning och samordning av följande prioriteringar:

Processledning Kulturstrategi Västra Götaland vars huvudsyfte är att initiera, utveckla och samordna interkommunala satsningar genom samarbeten, strukturer och nätverk inom kulturområdet för att bidra till genomförande av Västra Götalands kulturstrategi och kulturplan 2024–2027. Arbetet bedrivs utifrån delregionala prioriteringar eller kraftsamlingar inom kulturstrategin.

Processledning flernivåsamverkan vars huvudsyfte är att utgöra en samverkanspart för kulturpolitiska dialoger samt samverkan mellan kommuner och Västra Götalandsregionen för att möta gemensamma utmaningar och stärka kultursamverkansmodellen.

Projekt- och finansieringsutveckling vars huvudsyfte är att skapa goda förutsättningar för entreprenörskap och idéutveckling som leder till regional utveckling med extern finansiering och med särskilt fokus på EU-stöd. Arbetet bedrivs utifrån delregionala prioriteringar eller kraftsamlingar inom kulturstrategin. I processledningen ingår att skapa synergier, dra nytta av befintliga strukturer och att samverka med relevanta parter i Västra Götaland.

Resterande medel ska finansiera: Insatser som bidrar till måluppfyllelse av prioriteringar inom Västra Götalands kulturstrategi och kulturplan 2024–2027. Insatserna ska riktas till att stärka delregional utveckling eller utgöra delregionala kraftsamlingar.

Administrativa rutiner kring de delregionala utvecklingsmedlen

Kommunalförbunden lämnar årligen in ett underlag för uppföljning av medlens användning. Syftet med uppföljningen är att fånga upp erfarenheter från föregående år och delregionala behov och prioriteringar kommande. Till uppföljningsrapporten bilägger KF årsredovisning och verksamhetsberättelse som kan styrka Västra Götalandsregionens medfinansiering fördelat per nämnd och insatsområde. Utifrån inskickat underlag ställer VGR samman en rapport, som stöd för efterföljande tjänstemanna- och politikersamtal.

Västra Götalandsregionens ansvar:

- Samla in och sammanställa underlag för uppföljning av överenskommelsen och som underlag för gemensamma tjänstemanna- och politikersamtal
- Samordna och samla kommunalförbundsrepresentanter för delregionala och regionövergripande träffar inom ramen för överenskommelsens utpekade områden
- Bjuda in till politiska samtal som tar sin utgångspunkt i överenskommelsens inriktning
- Säkerställa att processen för de delregionala utvecklingsmedlen är en del i de övergripande processerna för genomförande av VG2030, Klimat2030 och Västra Götalands kulturstrategi och kulturplan 2024–2027.

Kommunalförbundets ansvar:

- Årligen inkomma till Västra Götalandsregionen med underlag inför dialoger och samtal.
- I budget och årsredovisning synliggöra de delregionala utvecklingsmedlen, den regionala medfinansieringen och dess inriktning
- I verksamhetsberättelse och motsvarande beskriva insatserna
- I de projekt som finansieras med delregionala medel ska det framgå att Västra Götalandsregionen är medfinansier
- Bjuda in Västra Götalandsregionen till relevanta nätverk för att möjliggöra flernivåsamverkan

Rekvirering, redovisning och återbetalning

Beslut om medel sker en gång per år inför nästkommande år. Västra Götalandsregionen betalar ut medel månadsvis till angivet bankgiro/plusgiro. Kommunalförbundets återrapportering föregående år samt planering nästkommande år utgör underlag för beslut om tilldelade resurser och utbetalning.

Övriga villkor

Verksamheter som fått stöd av Västra Götalandsregionen ska i sin externa kommunikation informera om att Västra Götalandsregionen är en av finansörerna. Västra Götalandsregionens logotyp ska exponeras. Länk till logotyp finns på <https://www.vgregion.se/regional-utveckling/soka-stod/informationsskyldighet/soka-stod/informationsskyldighet/>

Västra Götalandsregionen har rätt att hos stödmottagaren följa arbetet och ta del av alla handlingar som kan ge upplysning om verksamheten.

Omprövning av beslut

Utbetalda medel kan återkrävas om:

- satsningar inte bedrivs enligt överenskommelsen

Peter Eriksson
Ordförande
Fyrbodals kommunalförbund

Madeleine Jonsson
Ordförande
Västra Götalandsregionens miljö-och
regionutvecklingsnämnd

Alex Bergström
Ordförande
Västra Götalandsregionens kulturnämnd

Intyg

På denna sida visas namnen på den eller de personer som har skrivit under dokumentet digitalt samt tidpunkten då underskriften gjordes. Komplet information om vem som har skrivit under finns i underskriftscertifikaten, som kan ses med hjälp av t ex Acrobat Reader. En digitalunderskrift är juridiskt lika giltig som en underskrift gjord med penna och papper. För mer information om digitala signaturer hos Inera, se www.inera.se

E-underskrifter

Detta dokument är underskrivet med en eller flera elektroniska underskrifter från Ineras Underskriftstjänst på uppdrag av nedanstående fysiska person eller personer

Årsredovisning 2024

Fyrbodals
kommunalförbund

Innehåll

Förbundsdirektör och ordförande om verksamheten.....	3
Uppföljning av verksamheten 2024.....	6-18
Insatsområde 1: Regional utveckling.....	8-11
Insatsområde 2: Kompetensförsörjning.....	12-14
Insatsområde 3: Vårldsfutveckling.....	15-18
Bokslut.....	20-54
Förvaltningsberättelse.....	20-38
Inledning.....	20
Översikt över verksamhetens utveckling.....	20
Den kommunala koncernen.....	20-24
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning.....	25-31
Händelser av väsentlig betydelse.....	31
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten.....	32
God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning.....	33-35
Balanskravsresultat.....	35
Väsentligapersonalförhållanden.....	35-37
Förväntad utveckling.....	37-38
Tabeller.....	39-51
Resultaträkning (tkr).....	39
Balansräkning (tkr).....	40
Kassaflödesanalys (tkr).....	42
Noter.....	44-51
Tabeller	
Driftsredovisning.....	52
Förteckningar.....	53-54

Genom att vara ett **Forum** för möten, samtal och samverkan, med **Flerstämmig** röst från samhällets alla olika delar, där ömsesidigt **Förtroende** gentemot kommunerna, regionen och andra aktörer ger utveckling, visioner och idéer **Framåt** stärker förbundet kommunernas intressen och bidrar till en hållbar utveckling av Fyrbodalsregionen.

I en osäker tid behövs samverkan mer än någonsin

2024 har varit ett år som präglats av fortsatt komplexa utmaningar. Fyrbodals kommunalförbund och medlemskommunerna har – precis som många andra – påverkats av den utmanande, osäkra och ekonomiskt ansträngande tid vi lever i. För att möta och hitta lösningar tillsammans på utmaningarna har samverkan över kommungränserna behövts mer än någonsin.

På den västsvenska politiska arenan har infrastrukturbehov, elbrist och civilt försvar diskuterats flitigt. Våldsvågen, internationella kriser och digitaliseringens risker har fortsatt att påverka samhällsutvecklingen, samtidigt som cybersäkerhet, AI och automation har blivit alltmer viktiga frågor. Inflation och räntenivåer har begränsat kommunernas möjligheter att driva utvecklingsarbete.

För att möta dessa utmaningar kraftsamlar Fyrbodals kommunalförbund och fungerar som en samlande kraft för sina medlemskommuner, näringsliv och andra aktörer. Genom gemensamma insatser stärker vi Fyrbodals konkurrenskraft och skapar en attraktiv region för både invånare och företag. Kommunernas politiker och tjänstepersoner möts regelbundet för erfarenhetsutbyte och för att möjliggöra samverkan och göra gemensamma satsningar.

Fyrbodals driver på i frågor om viktiga infrastrukturens satsningar, såsom utvecklingen av fyra stationsområden i Dalsland, projekt för hållbar mobilitet samt utbyggnad av el och förnybar energi. Det råder politisk enighet om att E45:an ska prioriteras i den nationella infrastrukturplanen, och Uddevalla hamns expansion får stöd från övriga medlemskommuner. Ett supportpapper för etablering av en kriminalvårdsanstalt i Åmål har tecknats. En energioverenskommelse är tecknad mellan kommunalförbundet och Västra Götalandsregionen.

Näringslivet och den offentliga sektorn får stöd i omställningen till en mer cirkulär ekonomi genom Business Region Väst i vilken Fyrbodalsregionens utvecklingsnoder och företagsfrämjande initiativ finns samlade. Insatser görs för att möjliggöra den gröna omställningen inom industrin, gröna och blå näringar, handel, besöksnäring och kreativa sektorer.

Peter Eriksson,
ordförande

Anna Lärk
Ståhlberg,
förbundsdirektör

Kompetensförsörjningen är fortsatt en stor utmaning, särskilt inom industri- och vårdsektorn. Förbundet arbetar aktivt med kompetensförsörjningsprojekt, branschråd och collegeverksamhet inom vård- och omsorg och teknik. Digitala satsningar har stöttat kommunernas verksamhetsutveckling.

Inom välfärdsområdet har förbundet bidragit till framtagandet av ett nytt hälso- och sjukvårdsavtal och fungerat som processtöd inför implementeringen av den nya socialtjänstlagen. En ny organisering av Vårdsamverkan i Fyrbodals har tagits emot positivt. För att motverka psykisk ohälsa och skolavhopp har förbundet utvecklat delregionala kunskapsnoder med beprövade metoder och arbetssätt. Vårdspreventiva insatser bedrivs genom HälsoKällan.

Projektarenan Fyrbodals samordnar förbundets projekt. 2024 uppgick omsättningen till 61,3 miljoner kronor, varav 21,05 miljoner kronor i utvecklingsmedel delfinansierade 39 projekt. Dessa medel växlades upp till en total budget på 102 miljoner kronor, en ökning med 386 procent.

Under hösten stod det klart att Uddevalla kommun lämnar samverkan kring delregionala utvecklingsmedel 2025. Detta får stora konsekvenser för både projekt och nätverk, liksom för Fyrbodalsregionens långsiktiga utveckling.

Vi ser fram emot 2025 och den fortsatta samverkan inom regional utveckling, kompetensförsörjning och välfärdsutveckling. Vi tackar för förtroendet och den goda samverkan under året!

Anna Lärk Ståhlberg, förbundsdirektör
Peter Eriksson, förbundsordförande

Vår vision

Fyrbodals vision om det goda livet står för en god hälsa, arbete och utbildning, trygghet, gemenskap och delaktighet i samhällslivet, en god miljö där vi värnar om de förnybara systemen, möter behoven hos barn och ungdomar, en uthållig tillväxt och ett rikt kulturliv i linje med FN:S globala utvecklingsmål.

Visionen är framtagen gemensamt av Västra Götalandsregionen och de fyra kommunalförbunden i Västra Götaland.

Året som gick – nyckeltal

Antal pågående projekt:

39

Antal avslutade projekt:

18

Antal anställda

62

Resultat 2024

-1 796 tkr

The background is a complex, abstract composition of various geometric shapes. It includes large circles, semi-circles, concentric arcs, and triangles in a palette of teal, light blue, dark blue, and green. A central teal rectangle serves as a backdrop for the text.

Verksamhet

Uppföljning av verksamheten 2024

Enligt förbundsordningen har förbundet till ändamål att stärka medlemskommunernas intressen och att bidra till regional utveckling av Fyrbodalsregionen. Ett övergripande mål för verksamheten är att stödja och utveckla det kommunala självstyret.

Fyrbodals kommunalförbunds verksamhetsplan 2024–2026 syftar till att främja innovationer och hållbar tillväxt genom samverkan, med ett helhetsperspektiv på social och ekonomisk utveckling.

Kommunalförbundet arbetar för att koppla samman lokala och regionala frågor och bidra till globala och regionala mål såsom Klimat 2030, den regionala utvecklingsstrategin och strategin för hälso- och sjukvårdens omställning. Genom samverkan mellan medlemskommunerna, näringslivet och andra aktörer genomförs insatser som stärker Fyrbodalsregionens långsiktiga utveckling.

Kommunalförbundet representerar medlemskommunerna i regionala sammanhang genom utsedda politiker i forum som Beredningen för hållbar utveckling (BHU), Politiskt samrådsorgan (SRO) och VästKom.

De tre insatsområdena som finns i kommunalförbundets verksamhetsplan är regional utveckling,

kompetensförsörjning, och välfärdsutveckling. Var och en av dem syftar till att skapa en attraktiv, hållbar och framgångsrik Fyrbodalsregion.

- Regional utveckling är basen för att skapa en konkurrenskraftig och attraktiv region.
- Kompetensförsörjning säkerställer att regionen har tillgång till rätt kompetens för att driva denna utveckling.
- Välfärdsutveckling bygger på att skapa en stark och sammanhållen social struktur för att invånarna ska kunna leva och verka i denna utvecklade region.

Alla delmål i dessa insatsområden är sammankopplade i att bygga en stark och hållbar region där människor, företag och samhälle kan utvecklas i samklang med varandra.

Inom varje insatsområde finns en rad verksamheter, projekt och aktiviteter som bidrar till den genomförandet av verksamhetsplanen.

Insatsområde 1: Regional utveckling

Fyrbodals kommunalförbund arbetar för att skapa hållbar utveckling genom samverkan mellan kommuner, näringsliv, akademi och externa aktörer.

Fokus ligger på cirkulär ekonomi, industriell symbios och gestaltade livsmiljöer. Viktiga satsningar under 2024 inkluderar etableringar av GKN Aerospace och Scandinavian Enviro Systems, vilket skapade nya jobb. Infrastruktursatsningar på E45 och Uddevalla hamn är också viktiga för långsiktig hållbarhet.

Genom projekt som Våra Rum 2.0 och kulturarvsinitiativ stärks lokalsamhällen och ökar invånarnas delaktighet.

Genom samverkan mellan kommuner, näringsliv, akademi och externa aktörer utvecklas lösningar som kombinerar ekonomisk, social och miljömässig hållbarhet. De viktigaste resurserna för genomförandet har varit de delregionala utvecklingsmedlen (DRUM), medlemskommunerna, professionsnätverken och medarbetarna.

Strateger och projektledare vid Fyrbodals kommunalförbund, utvecklingsnoder och Högskolan Väst bidrar aktivt till att möta näringslivets och invånarnas behov, bland annat genom projekt som främjar cirkulär ekonomi, industriell symbios och gestaltade livsmiljöer. Fyrbodals samordning av sam-

hällsplanering och energiförsörjning har fokuserat på att möta dagens och framtidens energiotmaningar och stödja elektrifiering. Infrastruktursatsningar på E45 och Uddevalla hamn kommer att bidra till kommunernas förutsättningar för långsiktig hållbarhet och konkurrenskraft.

Dialog och kommunikativa insatser är avgörande inom insatsområdet för att nå framgång. Genom att medverka i nätverk och på seminarier, konferenser och mässor knyts och utvecklas kontakter som bland annat kan leda till företagsetableringar, infrastruktursatsningar, nya partnerskap och samarbeten inom hela insatsområdet.

Färgkoder för målen:
●●● = följer plan,
●●● = följer delvis plan,
■■■ = följer inte plan

Delmål 1: Konkurrenskraftigt och innovativt näringsliv

Bedömning: ●●●

Analys: Trots extrema utmaningar som geopolitiskt läge och inflation har Fyrbodals näringsliv växt, med nya investeringar och företagsetableringar. Business Region Väst lanseras 2025 för att stärka regionens konkurrenskraft och synlighet ytterligare. Projekt inom cirkulär ekonomi och industriell symbios har haft positiv effekt, men resursbrist har begränsat vissa insatser.

Trots ett instabilt geopolitiskt läge, inflation och höga räntor har Fyrbodals näringsliv tagit steg framåt. Två stora etableringar beslutades under 2024: GKN Aerospace investerar 600 miljoner i Trollhättan (150 arbetstillfällen) för additiv tillverkning och Scandinavian Enviro Systems (40 arbetstillfällen) etablerar sig i Uddevalla med teknik för däckåtervinning. Framgångarna är ett resultat av flernivåsamverkan och stöd från aktörer som Position Väst och Business Sweden.

Satsningar har gjorts under 2024 på att stärka Fyrbodals näringsliv och att samla insatser under varumärket Business Region Väst (BRV), vilket ska lanseras 2025. BRV ska öka regionens synlighet och förbättra samverkan. Fyrbodals arbetar med industriell symbios och cirkulär ekonomi, vilket gett goda resultat och fortsatt stort intresse. Samtidigt har resursbrist begränsat delar av det proaktiva arbetet.

Stödet till SME-företag, arbetet inom Fiskekommunerna och Åmåls projekt för en kriminalvårdsanstalt har prioriterats. Fyrbodals har under året stärkt samarbetet med Högskolan Väst för att möta näringslivets kompetensbehov. Ekonomiska prioriteringar innebär att avtalet med Almi 2025 avslutas, trots vikten av företagsrådgivning.

Ett hållbart och konkurrenskraftigt näringsliv är centralt och kräver insatser på flera nivåer, särskilt då lagkrav på hållbarhet skärps. Fyrbodals fortsätter att stödja kommuner och företag i detta arbete.

Färgkoder för målen:
 ●●● = följer plan,
 ●●● = följer delvis plan,
 ■■■ = följer inte plan

Delmål 2: Attraktiva livsmiljöer

Bedömning: ●●●

Analys: Fyrbodal har stärkt arbetet med att skapa hållbara livsmiljöer, inklusive kulturarvsprojekt och initiativ för att öka invånarnas delaktighet. Projekt som Våra Rum 2.0 och Det goda livet i Dalsland har varit framgångsrika och bidragit till stärkta lokalsamhällen och högre livskvalitet.

Under 2024 har Fyrbodal fokuserat på att stärka kommunernas arbete med att skapa attraktiva och hållbara livsmiljöer. Kulturturnén tillsammans med nätverket för kulturansvariga har varit ett viktigt verktyg för att lyfta fram lokala styrkor och identiteter, vilket ökat stoltheten hos invånare och identifierat gemensamma utvecklingsmöjligheter, och förståelsen för sambandet mellan näringsliv, kultur, miljö och kompetensutveckling. Kommunerna har fått konkret stöd i att rusta och se till nya finansieringsmöjligheter för sina kultur- och fritidslivsinsatser, samordna aktiviteter och främja lokal identitet och attraktionskraft.

Det goda livet i Dalsland har varit en framgångsrik satsning som genom stark samverkan har lett till över 25 pågående insatser för att stärka landskapets utveckling. Trots tidigare utmaningar har projektet lyft Dalsland genom ökad samhörighet, höga livs-

kvalitetsvärden och ett fortsatt behov av långsiktig samordning.

Projektet "Våra Rum 2.0" har hjälpt kommunerna Lysekil, Munkedal och Bengtsfors att integrera barnperspektivet i samhällsplaneringen. Detta arbete stärker kopplingen mellan invånare och närmiljön, skapar långsiktigt hållbara platser och går i linje med barnkonventionen. Invånarnas delaktighet tillsammans med tvärsanknade team ger kommunerna bättre förutsättningar att möta framtidens behov.

Satsningen på kulturarv, i samarbete med Innovatum och Sjuhärads kommunalförbund, har gett kommunerna verktyg och inspiration att lyfta kulturhistoriska tillgångar. Dessutom har DRUM-medel möjliggjort åtta projekt och sex förstudier som stimulerar nytänkande och stärker civilsamhällets engagemang.

Kommunerna har också fått stöd i klimatarbete genom satsningen "Klimat 2030" och initiativ som Kommunernas klimatlöften, vilket hjälper dem att engagera invånare och implementera hållbara lösningar. Dessa insatser har förbättrat samverkan, ökat resurserna och gett kommunerna bättre möjligheter att stärka både miljö och lokal attraktivitet.

Färgkoder för målen:
●●● = följer plan,
●●● = följer delvis plan,
■■■ = följer inte plan

Delmål 3: Robust och sammanhållen samhällsplanering

Bedömning: ●●●

Analys: Fyrbodals kommun har arbetat med energiförsörjning och elektrifiering för att möta framtida utmaningar. Infrastrukturprojekt som E45 och Uddevalla hamn har prioriterats för att stödja hållbar utveckling. Kommunerna har också fått stöd i klimatarbete och återbruk genom initiativ som GreenFleets och textilåtervinning.

Fyrbodals kommun samordnar arbetet med energiförsörjning och elektrifiering för att stärka kommunernas och näringslivets långsiktiga hållbarhet och konkurrenskraft. Seminarier som "Krafttag i Väst – the Fyrbodals edition" och projektet Elektrifieringsresan och Förnybart i Väst ger kommunerna och näringslivet verktyg att möta ökande energibehov och planera för storskalig elektrifiering. Energimyndighetens satsningar Fyrbodals kommun för framtidens Flex och Krafttag i Väst-ElSa möjliggör resurser för stöd till kommunernas energiplanering.

Fyrbodals kommun har under 2024 enats kring infrastrukturprioriteringar, som ut-

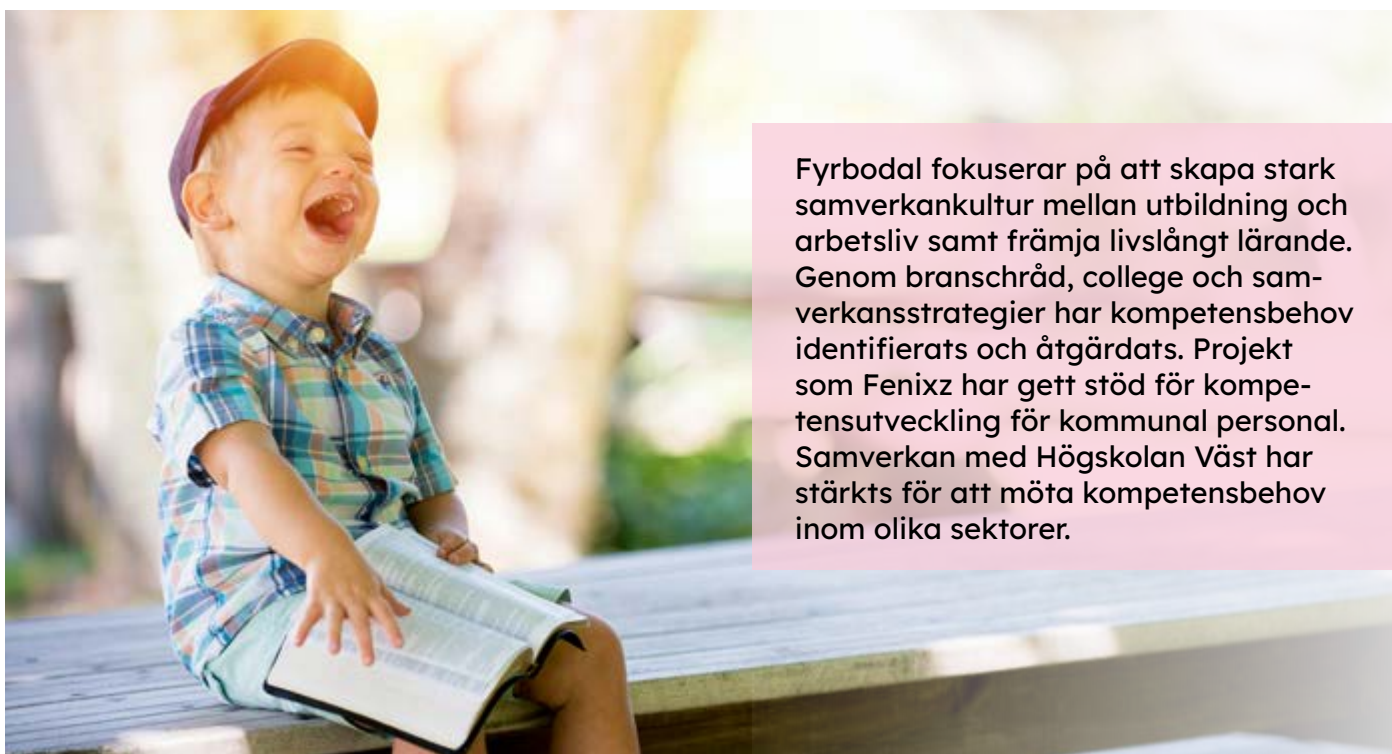
byggnaden av E45 och stöd för utvecklingen av Uddevalla hamn, vilket är en framgångsfaktor. Detta har lett till att arbetet med ett inriktningsdokument för transportinfrastruktur påbörjats, vilket ytterligare kommer att stärka förutsättningarna för Fyrbodals kommunerna att få igenom viktiga investeringar.

Fyrbodals kommun stöttar medlemskommunerna inom deras arbete för en mer effektiv resurshushållning och klimatåtgärder, exempelvis genom en digital plattform för återbruk av möbler och byggmaterial. Målet är minskade kostnader för kommunerna och ökad hållbarhet. Projektet GreenFleets ger kommunerna hjälp att ställa om sina fordonsflottor till 2030 och därmed möta klimatmålen.

En viktig fråga som hanterats under 2024 är hur kommunerna kan ta sig an sitt ansvar för textilåtervinning. Genom projektet SorTex där Wargön Innovation ingår byggs kunskap och erfarenheter. Kommande producentansvar är en osäkerhetsfaktor som gör att kommunerna är försiktiga med att göra investeringar.

Insatsområde 2: Kompetensförsörjning

Fyrbodal fokuserar på att skapa stark samverkankultur mellan utbildning och arbetsliv samt främja livslångt lärande. Genom branschråd, college och samverkansstrategier har kompetensbehov identifierats och åtgärdats. Projekt som Fenixz har gett stöd för kompetensutveckling för kommunal personal. Samverkan med Högskolan Väst har stärkts för att möta kompetensbehov inom olika sektorer.

Uppdraget är att skapa en god kompetensförsörjning i hela Fyrbodal genom att verka för en stark samverkan mellan utbildning och arbetsliv samt livslångt lärande. Utbildning ska leda till arbete och arbetslivets attraktivitet behöver öka. Matchningen mellan arbetskraftens kompetens och arbetslivets behov ska bli bättre, trots utmaningar med demografi och utanförskap. Elever behöver få stöd i att fullfölja sin utbildning inom alla skolformer. Personal behöver kompetensutveckling för att stärkas i sina nuvarande och framtida yrken.

Arbetet har till stor del genomförts genom att förbundet processlett kompetensråd (både delregionalt och branschspecifika), college (kvalitetssäkrad flernivåsamverkan för Vård- och omsorgscollege samt Teknikcollege) samt kommunala nätverk inom utbildning och arbetsmarknad.

Förbundet har även lett ett antal projekt, exempelvis Projekt Fenixz, som erbjuder kompetensutveckling. Sam-

verkan har också skett med andra offentliga myndigheter på statlig, regional, delregionalt och kommunal nivå, såsom Skolverket, Arbetsförmedlingen och kommunalförbunden. Nätverk, branschråd och college har arbetat med såväl omvärldsbevakning, erfarenhetsutbyte, gemensamma målsättningar som praktisk problemlösning.

Förbundet har processlett kommunernas arbete med dimensionering av gymnasieutbildning, där avtal har tecknats och börjat implementeras. Här verkade förbundet för att samla Fyrbodal till ett avtalsområde, vilket övriga kommunalförbund har. Resultatet blev dock ett flertal olika avtalsområden. Ett stöd till samtliga samverkansområdens planering och dimensionering var också förbundets gymnasierapport. Utbildningscheferna tog under året fram en samverkansstrategi, vilket ger en god grund och styrning för framtida samverkan. Förbundet har arbetat aktivt med att underlätta tillit mellan samverkande parter.

Färgkoder för målen:
 ●●● = följer plan,
 ●●● = följer delvis plan,
 ■■■ = följer inte plan

Delmål 1: Stark samverkan mellan utbildning och arbetsliv

Bedömning: ●●●

Analys: Kompetensråd och branschdialoger har lett till konkret kartläggning av kompetensbehov och ökat engagemang från företag. Teknikcollege och Vård- och omsorgscollege har stärkt kompetensförsörjningen inom industrin och vårdsektorn.

Kompetensråd Fyrbodals har skapat mervärde genom fokus på branschdialoger och att öka attraktivitet till bristyrken. Dialogerna, som leds av regionen, vars syfte är att ta fram planeringsunderlag för bättre matchning mellan arbetsmarknadens behov och utbildningsutbud. Genom regionala branschdialoger har förbundet bidragit till kartläggning av kompetensbehov vilket gett konkreta underlag för planering av utbildningsutbudet. Teknikcollege har utökats med fler kommuner och fått en processledare på heltid, vilket gett bättre förutsättningar för industrins kompetensförsörjning. Vård- och omsorgscollege är välfungerande med konkreta utvecklingsmål och tydliga arbetssätt för att öka attraktiviteten. Förbundet har också möjliggjort ökat engagemang från företag inom branschråden och underlättat för dem att hantera gemensamma utmaningar.

Utbildningsnätverken har genom förbundets stöd utvecklat samverkansstrategi och pla-

ner som hjälper kommunerna att förbättra skolutveckling och kompetensförsörjning. Detta ska bidra till utökad samverkan, bättre kvalitet, fullföljd utbildning och en positiv samhällsutveckling. Praktiksamordningen har effektiviserats med bättre information och stärkt kommunalt samarbete mellan förbundet och kommunerna.

Genom ett nära samarbete med myndigheter, företag och organisationer som Svenskt Näringsliv, Skolverket och VGR har förbundet utvecklat plattformen för långsiktig kompetensförsörjning. Ny lagstiftning om planering och dimensionering har förstärkt förutsättningarna för samverkan. Gymnasierapporten, framtagen av förbundet, har gett kommunerna värdefullt underlag för planering och visat vikten av samverkan för att främja fullföljda studier.

Förbundets arbete fungerar som en sammanhållande kraft i Fyrbodals och hjälper kommunerna att hantera demografiska utmaningar, säkerställa likvärdig utbildning för eleverna och möta framtidens kompetensbehov.

För en fortsatt god utveckling av samverkan mellan utbildning och arbetsliv, där Fyrbodals har en stark samarbetskultur som möjliggör gemensamma insatser och lösningar, är det väsentligt att samtliga kommuner medverkar.

Färgkoder för målen:

- = följer plan,
- = följer delvis plan,
- = följer inte plan

Delmål 2: Livslångt lärande

Bedömning: ●●●

Analys: Fyrbodals kommuner har arbetat för att stärka livslångt lärande och kompetensutveckling. Fenixz och DRUM-medel har möjliggjort utbildningssatsningar för personal och skolprofessioner. Utmaningar kvarstår med att nå ut till alla grupper och säkerställa förankring i verksamheterna.

Fyrbodals kommuner arbetar aktivt för att stärka livslångt lärande och kompetensutveckling. En central satsning är Fenixz kommuner, där samtliga Fyrbodals kommuner tagit fram kompetensutvecklingsbehov för sin personal. Kurser inom IT, AI, ledarskap och hälsa har varit populära. Utmaningar kvarstår, såsom att nå ut, underrepresentation av män och utrikesfödda, samt organisatoriska hinder som brist på vikarier. Förankring i verksamheterna är avgörande för att kurserna ska ge långsiktig nytta. Synen på kunskapsutveckling för baspersonal är en viktig utmaning att arbeta vidare med.

DRUM-medel möjliggör vetenskapligt grundad kompetensutveckling för skolprofessioner, med fokus på föräldrasamverkan. Även här är utmaningen att få kompetensutveckling grundad i verksamheternas behov och att frigöra tid.

Gymnasierapporten som förbundet tagit fram visar behovet av samverkan mellan kommunerna för att öka gymnasieskolans genomströmning, till

exempel genom fokus på närvaro, minskade skolavhopp och stöd till elever som hoppat av. Fyrbodals KAA-nätverk bidrar till

detta. För att fler ska påbörja och slutföra gymnasiestudier är förebyggande och tidiga insatser centrala. Dalslandssatsningen "Backa barnet" bidrar i detta.

I Fyrbodals finns glesbygdsområden, där långa avstånd till utbildning kan skapa hinder. Inom gymnasieskolan är det viktigt att säkerställa en god geografisk spridning av utbildningarna. Avstånd kan också vara ett hinder för högskolestudier.

Samverkan med lärosäten har stärkts under året, särskilt mellan Högskolan Väst och kommunala skolhuvudmän. Fokus ligger på professionsprogram för lärare samt yrkeslärarutbildningar, vilket på sikt kan stärka gymnasiala yrkesutbildningar. Detta gynnar både kommuner och högskolan genom att främja livslångt lärande och kompetensförsörjning.

"Backa barnet", en stor satsning i Dalsland, har haft föredragningar både för utbildningschefer och BUN-ordföranden. Polisen har hållit föredragning om skola och brottspreventivt arbete enligt bob-metoden (barn i organiserad brottslighet) för BUN-ordföranden.

På uppdrag av utbildningscheferna och genom DRUM-medel till projektet Utveckling och Utbildning, pågår planering av kompetensutvecklingsinsatser för skolprofessioner med tema fullföljda studier - föräldrar som resurs. Fokus är professionell föräldrasamverkan, bland annat med fokus på närvaroproblematik. Detta sker i samverkan mellan avdelning kompetensförsörjning och välfärdsutveckling. En referensgrupp från cirka hälften av Fyrbodals kommuner har tagit fram förslag på innehåll, och samarbete med Högskolan Väst har inletts. Styrgruppen för fullföljda studier är referensgrupp och bollplank till satsningen.

Insatsområde 3: Välfärdsutveckling

Kommunalförbundet har arbetat för att stärka kommunernas förmåga att möta välfärdsutmaningar. Genom att främja samverkan har stöd givits för att förbättra barn och ungas hälsa, fullföljda studier samt för att främja omställning till god och nära vård. Vårdsamverkan Fyrbodal har omorganiserats för att skapa bättre samarbete mellan kommunerna och andra vårdgivare.

Avdelningens strategier, utvecklingsledare och projektledare verkar i nära samarbete med kommunernas företrädare för att finna och prioritera i de frågor som bäst tjänar på samverkan. Avdelningen för välfärdsutveckling verkar brett för att främja kommunernas förutsättningar att stå rustade inför välfärdens utmaningar och förändringar.

Genom avtal finansierar kommunerna FoU, där framgångsrika insatser ges för att systematiskt stärka kommunernas kunskapsutveckling, ge omställningsstöd till kommande lagstiftning samt stöd till strategiska insatser inom områdena kunskap, kvalitet och kompetensförsörjning.

Socialstrategen utför arbete i länsstrukturen till gagn för kommunerna och kan sägas vara kommunernas förlängda arm i övergripande samordningsfrågor mellan kommunalt och regionalt utförd vård. Verksamheten utgör regional stöd- och samverkansstruktur i den nationella kontexten där man utgör länk mellan kommunerna och nationella saksamrådesnätverk.

Bemanning sker också av vårdsamverkan Fyrbodal, för att säkerställa att kommunala perspektiv omhändertas och får gehör i samverkan med vårdgrannar.

För främjande av barn och ungas utveckling och hälsa genomförs insatser inom HälsoKällan, där verksamheten samfinansieras av kommunerna gemensamt med Västra Götalandsregionen.

Ett projekt finansierat av Jämställdhetsmyndigheten har utvecklat metoder för våldspreventivt arbete i skola och förskola. Insatser och samordning i frågor kring fullföljda studier sker via kunskapsnoden, som under 2024 varit finansierat av Västra Götalandsregionen som en del i den regionala utvecklingsstrategin.

Ett antagningskansli för handläggning av ansökningar till gymnasieskolorna finansieras via ett separat tilläggsavtal. Antagningens kompetens nyttjas i frågor gällande dimensioneringen och för att ge kunskaps- och statistikunderlag inför den nya gymnasielagstiftningen.

Färgkoder för målen:
●●● = följer plan,
●●● = följer delvis plan,
■■■ = följer inte plan

Delmål 1: Stark samverkan

Bedömning: ●●●

Analys: Kommunalförbundet har stöttat chefsnätverk och samverkan kring omställningen till god och nära vård, samt deltagit i arbetet med att utveckla hälso- och sjukvårdsavtal, riktlinjer för kommunal primärvård och övriga samverkansdokument.

Kommunalförbundet stödjer flera chefsnätverk med ett genomsnittligt deltagande från 10 av 14 kommuner per möte under året. Detta visar kommunernas engagemang i samverkan och att påverka gemensamma frågor.

För att främja omställningen till god och nära vård har kommunalförbundet företrätt kommunerna i arbete kring framtagande av nytt hälso- och sjukvårdsavtal, lagreglerade överenskommelser och riktlinjer för kommunal primärvård. Kartläggning av läget för kommunernas omställning har genomförts, och kommunalförbundet har deltagit i och företrätt kommunerna i läns-gemensamt arbete med att utveckla modell för uppföljning av kostnader och kvalitet i omställningen.

Vårdsamverkan Fyrbodals har omorganiserats och kommunerna uttrycker tillfredsställelse med den nya strukturen, som stärker möjligheterna till samarbete kring gemensamma utmaningar. Samverkan mellan länets kommunalförbund och Västra Götalandsregionen har också vidareutvecklats genom ny ärendehanteringsprocess, vilket stärker kommunernas inflytande.

En ny samarbetsstruktur med Högskolan Väst har etablerats för att utveckla utbildningar som möter kommunernas behov och stödjer den framtida välfärdsutvecklingen. FoU Socialtjänst har fördjupat samarbetet med primärvårdens FoU, vilket har resulterat i en långsiktig planering för gemensamma seminarier riktade till både socialtjänst och primärvård. Dessa initiativ främjar ökat samarbete mellan verksamheterna.

På kommunernas begäran har riktlinjer och samverkansavtal inom flera områden tagits fram under året. Detta har förenklat samarbetet mellan kommunerna och stärkt kvaliteten. Framgångsfaktorerna i samverkansarbetet har varit en lyhördhet inför kommunernas behov och deras aktiva delaktighet i arbetet.

Färgkoder för målen:
●●● = följer plan,
●●● = följer delvis plan,
■■■ = följer inte plan

Delmål 2: Forskning, kunskapsutveckling och kvalitet

Bedömning: ●●●

Analys: Under året har stöd till socialtjänst och primärvård utvärderats, och samarbete kring den nya socialtjänstlagen har utvecklats positivt. Forskning har stärkts, bland annat genom stöd till en kommundoktorand, och modellen för kunskap och kompetens för baspersonal har fortsatt implementeras. Kommunernas engagemang och samverkan har varit viktiga för framgången.

Den årliga utvärderingen av stödet till socialtjänst och kommunal primärvård har genomförts via nätverken inom välfärdsområdet. Dock var svarsfrekvensen för låg för att dra definitiva slutsatser, vilket har identifierats som ett område för fortsatt dialog med kommunerna.

Samarbetet kring omställningen till den nya socialtjänstlagen bidrar till övergången mot framtidens välfärdssamhälle. Kommunerna uttrycker nöjdhet med det stöd som har erbjudits, inklusive workshops, länsdialoger, utvecklingsgrupper och omvärldsbevakning.

FoU-aktiviteter har genomförts med hög uppskattning från kommunerna. Forskningsperspektivet har stärkts på flera sätt under året för att stödja kommunernas kunskapsutveckling. Bland annat har stöd getts till en kommundoktorand i Melleruds kommun, som delade sina forskningsresultat vid både en nationell konferens och ett lunchseminarium.

Implementeringen av modellen för kunskap, kompetens och kvalitet för baspersonal har fortsatt under året, tillsammans med utbildningar kopplade till modellen. Arbetet med att definiera vårdbiträdesrollen och säkerställa kompetensförsörjningen har också inletts, i enlighet med kommunernas önskemål.

En framgångsfaktor har varit kommunernas egna engagemang vad gäller innehåll och upplägg av aktiviteter. En annan framgångsfaktor är den samverkan som sker med kommunerna mellan nätverksmötena som genererar en god nytta så som arbetsgrupper, remissvar och inspirationsdagar med flera aktiviteter.

Färgkoder för målen:
 ●●● = följer plan,
 ●●● = följer delvis plan,
 ■■■ = följer inte plan

Delmål 3: Utvecklande, hälsofrämjande och tidiga insatser

Bedömning: ●●●

Analys: Hälsokällan har stärkt kommunernas arbete med hälsofrämjande insatser som våldsprevention och föräldraskapsstöd. Utbildningar och projekt, som "En vardag fri från våld 2.0", har förbättrat arbetet med barns rättigheter och jämställdhet. Samverkan och vetenskaplig förankring har lett till ökad kunskap och trygghet för barn och unga.

Hälsokällan har under året fokuserat på att stärka kommunernas arbete med hälsofrämjande insatser inom områden som fullföljda studier, våldsprevention och föräldraskapsstöd. Genom utbildningar som ABC Tonår och Våldsprevention och machokultur har kompetensutveckling och processstöd erbjudits för kommunernas arbete. Projektet "En vardag fri från våld 2.0" har genom metodstöd och utbildningsinsatser förbättrat arbetet med barns rätt till kroppslig integritet och jämställdhet, i samarbete med Högskolan Väst för att säkerställa vetenskaplig förankring.

Inom området fullföljda studier har Kunskapsnod Fullföljda studier, tillsammans

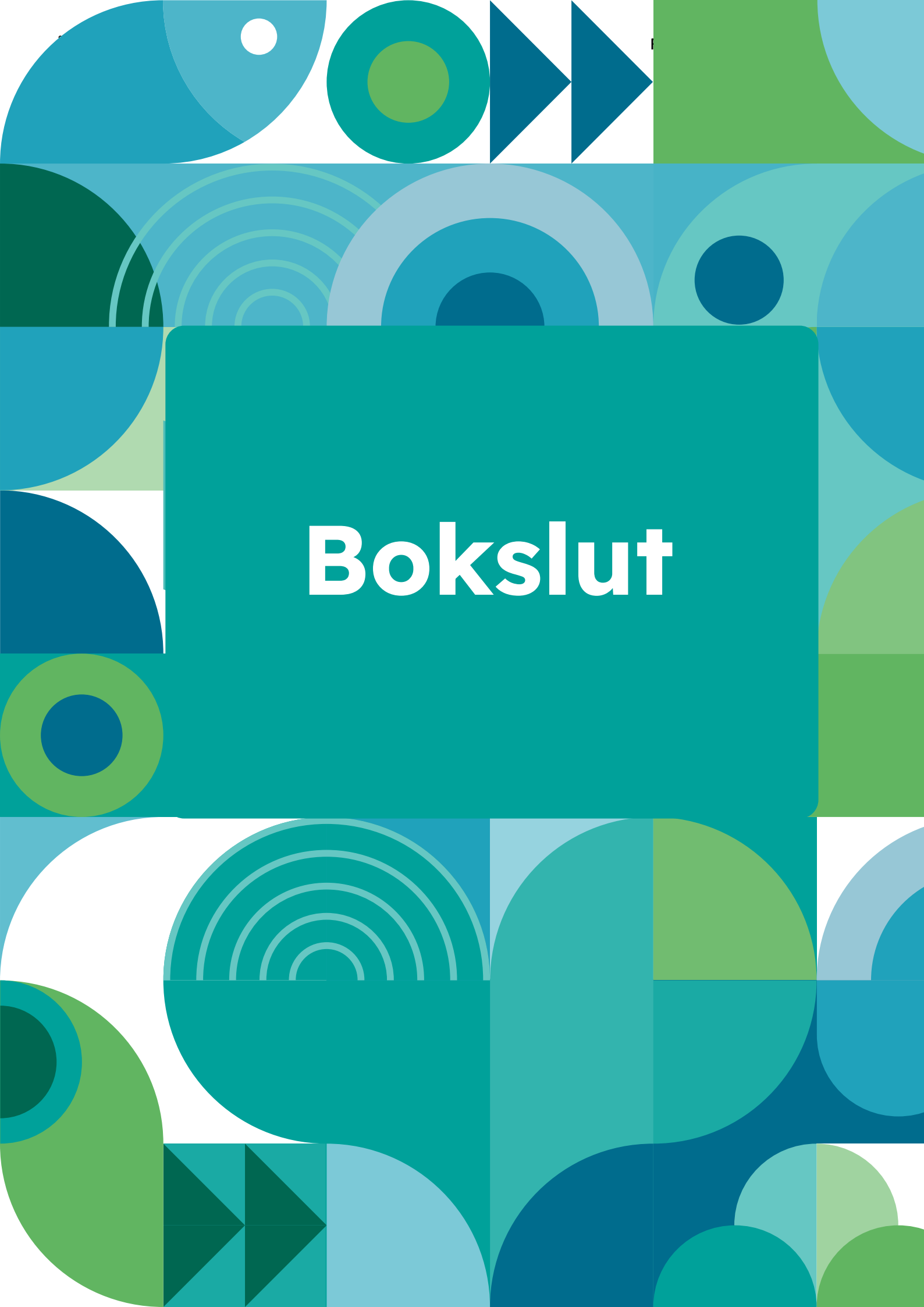
med andra kunskapsnoder, utvecklat kunskapsbanken fullfoljdastudier.se. Plattformen möjliggör spridning av metodmaterial, artiklar och aktuell forskning mellan 49 kommuner samt nationellt. Kommunikationsinsatser på hemsidan och sociala medier har spridit goda exempel och gett exempel på samarbete i viktiga frågor som påverkar barn och unga.

Konferenser som "Fullföljda studier", "Hälsofrämjande och förebyggande arbete" och "Skolnärvarokonferens" har gett kommunerna möjlighet att dela erfarenheter och metoder. Den höga närvaron vid dessa evenemang visar på stort intresse och behov.

Rapporter, statistik samt tydliga processbeskrivningar och rutiner från Antagning Fyrbodals har säkerställt kvalitet och service för kommunerna.

Arbetet har varit framgångsrikt tack vare en kombination av praktiska insatser, kontinuerlig kommunikation, samverkan och vetenskaplig förankring. Detta har lett till ökad kunskap och trygghet i arbetet med barn och ungas hälsa, livsvillkor och möjligheter.

The background of the entire page is a complex, abstract geometric pattern. It consists of various shapes including circles, semi-circles, and concentric arcs in a palette of teal, light blue, dark blue, and green. Some shapes are solid, while others are outlines or nested. The pattern is dense and covers the entire area, with a central teal rectangle containing the text.

Bokslut

Förvaltningsberättelse

Inledning

I denna förvaltningsberättelse lämnar Fyrbodals kommunalförbund information om organisationens verksamhet i enlighet med (Lag 2018:597) om kommunal bokföring och redovisning 11kap. Förvaltningsberättelse.

	2024	2023	2022	2021	2020
Verksamhetens intäkter	63 449	52 335	49 360	45 961	41 707
Verksamhetens kostnader	-65 245	-51 549	-48 762	-45 260	-41 152
Årets resultat	-1 796	786	598	701	555
Soliditet (%)	7	8	7	6	8
Medelantal anställda*	53	46	40	41	38

*Medelantal anställda beräknas utifrån årsarbetare, 1700 tim/år.

Översikt över verksamhetens utveckling

Fyrbodals kommunalförbund redovisar ett resultat på - 1 796 tkr för verksamhetsåret jämfört med det budgeterade resultatet på 37 tkr. Bedömningen var att aktieinnehavet i Innovatum AB bör skrivas ned med 2 000 tkr, då aktieinnehavet var för högt värderat. Denna bedömning har gjorts efter påpekande av de sakkunniga revisorernas yttrande avseende 2023 års bokslut. Nedskrivning av innehavet har skett med 2 000 tkr under 2024 och därmed beror det negativa resultatet till stor del på grund av detta. Information till förbundsdirektionen avseende nedskrivningen redovisades 2024-03-28 i samband med årsredovisning 2023.

Fyrbodals kommunalförbunds tjänstepersonsorganisation har utvecklats i linje med de politiska beslut som har fattats i förbundsdirektionen. Förbundet är i sin form en flexibel organisation som förändras i organisation och bemanning utifrån de uppdrag som förbundet får av sina

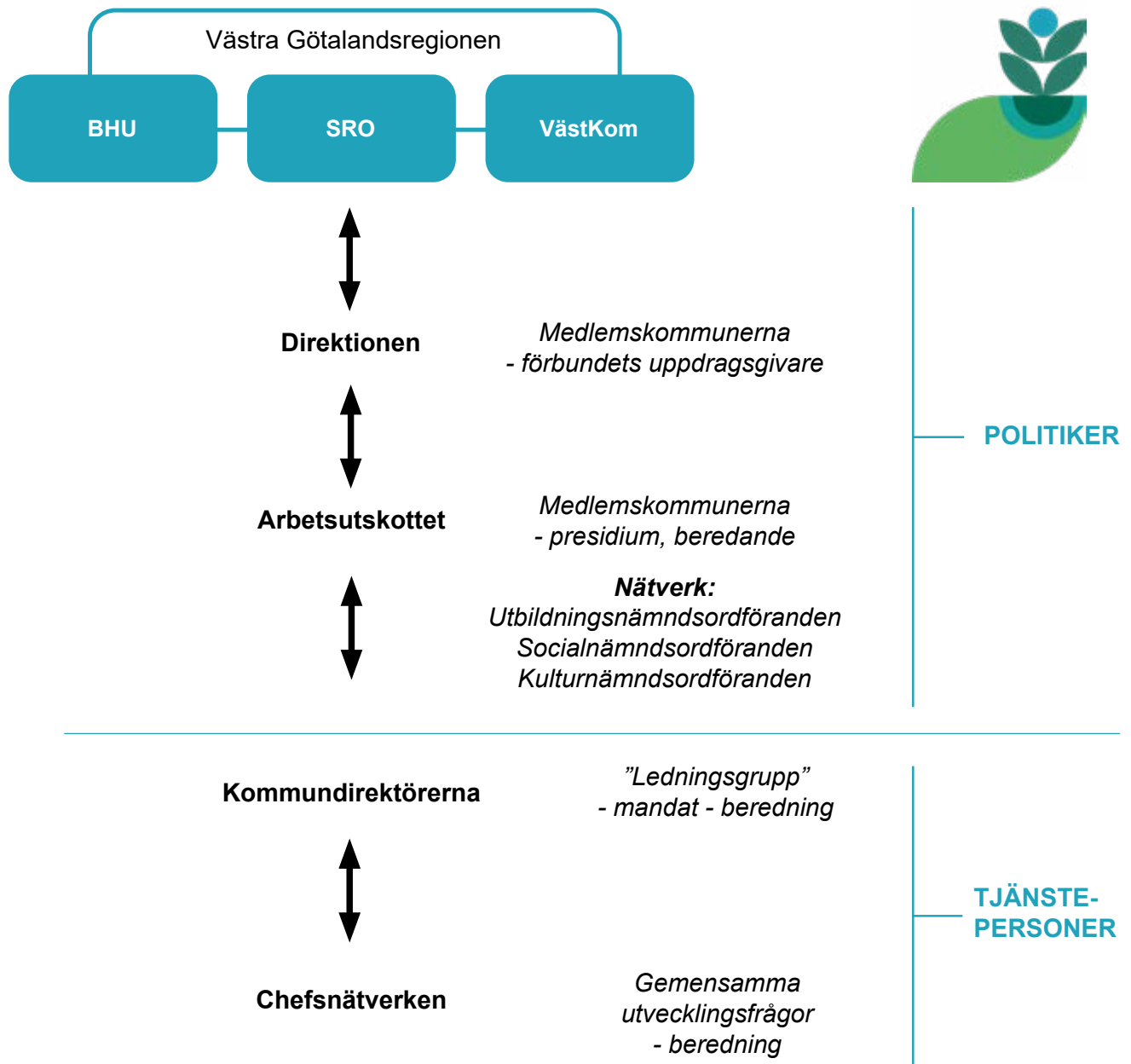
medlemmar. Förbundet organiserar sitt arbete inom fyra avdelningar; Regional utveckling, Kompetensförsörjning, Vårldsutveckling och Verksamhetsstöd. Det finns en gemensam plattform för projektverksamheten som förbundet driver, deltar i eller finansierar, ytan kallas för Projektarenan Fyrbodals.

Den kommunala koncernen

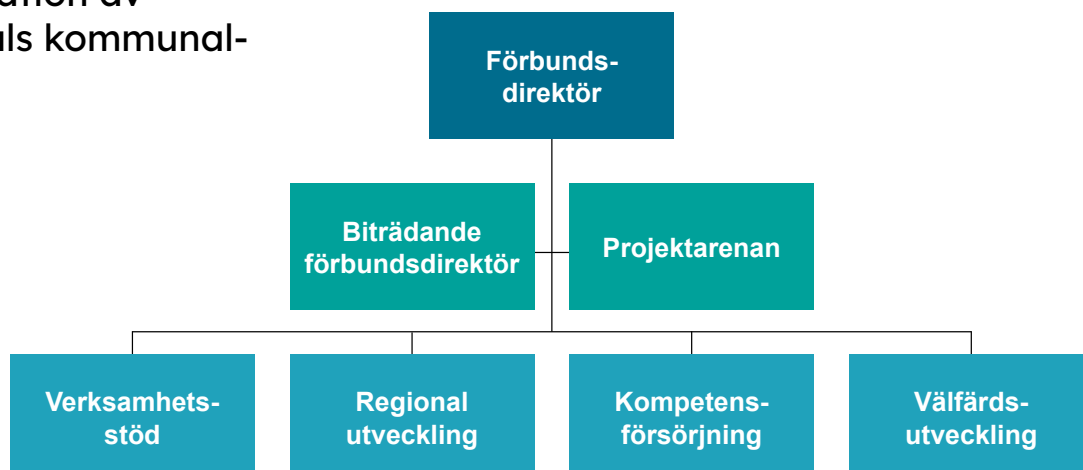
Kommunalförbundet är lokaliserat till Kaserngården 3B, 451 34 Uddevalla. All gemensam administration samt merparten av verksamheten och projekten är därmed lokalmätsigt samordnade. Förbundet har en särskild avdelning för administration, kommunikation, ekonomi samt projekt- och löneadministration. Förbundet hyr även lokaler på Innovatum för Position Västs räkning.

Styrning och organisation

Organisation av Fyrbodals kommunal- förbund

Politisk organisation

Förbundsdirectionen

Kommun

Bengtsfors
Dals-Ed
Färgelanda
Lysekil
Mellerud
Munkedal
Orust
Sotenäs
Strömstad
Tanum
Trollhättan
Trollhättan
Uddevalla
Uddevalla
Vänersborg
Vänersborg
Åmål

Ordinarie ledamot

Stig Bertilsson (M)
Andreas Nilsson (M)
Ulla Börjesson (S)
Jan-Olof Johansson (S)
Ludwig Mossberg (M)
Louise Skaarnäs (SD)
Catharina Bråkenhielm (S)
Therése Mancini (S)
Kent Hansson (S)
Liselotte Fröjd (M)
Peter Eriksson (M)
Sofia Andersson Dharsani (S)
Martin Pettersson (SD)
Ingemar Samuelsson (S)
Benny Augustsson (S)
Henrik Harlitz (M)
Michael Karlsson (M)

Ersättare

Per Eriksson (S)
Per-Erik Norlin (S)
Christoffer Wallin (SD)
Ulf Hanstål (M)
Ulf Rexefjord (SD)
Lisa Kettil (S)
Lars Larsson (C)
Eva Abrahamsson (M)
Fredrik Eriksson (SD)
Oskar Josefsson (S)
Ricky Karlsson (KD)
Monica Hanson (S)
Christer Hassleback(UP)
Jarmo Uusitalo (MP)
Mats Andersson (C)
Lena Eckerbom Wendel (M)
Ove Kaye (SD)

Övriga förtroendeuppdrag**FÖRBUNDS DIREKTIONENS ARBETSUTSKOTT**

Ordförande: Peter Eriksson (M),
Trollhättan

1:e vice ordförande: Liselott Fröjd (M), Tanum

2:e vice ordförande: Benny Augustsson (S),
Vänersborg

Ledamöter: Martin Pettersson (SD),
Uddevalla

Ulla Börjesson (S), Färgelanda

Ersättare: Kent Hansson (S), Strömstad
Stig Bertilsson (M),
Bengtsfors

Revisorer

Sammanställande: Gunnar Lidell, Vänersborg

Övriga revisorer: Peter Winberg, Tanum
Pia Axelsson, Dals Ed
Gert-Inge Andersson,
Trollhättan
Håkan Axelsson, Sotenäs

REPRESENTANTER I BEREDNINGEN

FÖR HÅLLBAR UTVECKLING, BHU

Peter Eriksson (M), Trollhättan

Liselott Fröjd (M), Tanum

Benny Augustsson (S), Vänersborg

Ulla Börjesson (S), Färgelanda

**REPRESENTANTER I POLITISKT
SAMRÅDSORGAN, SRO**

Peter Eriksson (M), Trollhättan

Dan Nyberg (S), Vänersborg

STYRELSEN FÖR VÄSTKOM

Peter Eriksson (M), Trollhättan

Liselott Fröjd (M), Tanum

Benny Augustsson (S), Vänersborg

Dan Nyberg (S), Vänersborg

FÖRENINGSSTÄMMA VÄSTKOM

Ordinarie: Monica Hanson (S), Trollhättan

Ersättare: Ulf Hanstål (M), Lysekil

BOLAGSSTÄMMA MEDIAPOOLEN AB

Ordinarie: Mats Andersson (C), Vänersborg

Ersättare: Anna-Lena Heydar (S), Uddevalla

STYRELSEN FÖR MEDIAPOOLEN AB

Ordinarie: Ingemar Samuelsson (S), Uddevalla

Ersättare: Benny Augustsson (S), Vänersborg

BOLAGSSTÄMMA GRYNING VÅRD AB

Ordinarie: Catharina Bråkenhielm (S), Orust

Ersättare: Henrik Harlitz (M), Vänersborg

REVISION GRYNING VÅRD AB

Ordinarie: Gert-Inge Andersson (S), Trollhättan

Ersättare: Gunnar Lidell (M), Vänersborg

STYRELSEN FÖR INNOVATUM AB

Benny Augustsson (S), Vänersborg

STÄMMOOMBUD INNOVATUM AB

Ordinarie: Peter Eriksson (M), Trollhättan

Ersättare: Linda Jansson (M), Färgelanda

LAXFOND VÄNERN

Ordinarie: Michael Karlsson (S), Åmål

Ersättare: Ludwig Mossberg (M), Mellerud

STYRELSEN FÖR FILM I VÄST AB

Monica Hanson (S), Trollhättan

STIFTELSEN DALSLANDS KANAL

Ordinarie: Michael Karlsson (M), Åmål

Ersättare: Stig Bertilsson (M), Bengtsfors

Finansiella anläggningstillgångar – andelar i delägda bolag

Fyrbodals kommunalförbund är delägare i tre bolag: Innovatum AB, Gryning Vård AB och Mediapoolen AB. Vårt ägande i dessa bolag reflekterar vårt långsiktiga engagemang för att stärka och utveckla Fyrbodals region.

Genom att vara delägare i dessa bolag får vi möjlighet att aktivt påverka och stödja områden som innovation, samhällsservice och kommunikation, som är av stor betydelse för både våra medlemskommuner och invånare. Förbundet ser ägandet som en värdefull del av vårt uppdrag att säkerställa kvalitet och hållbarhet i de tjänster och verksamheter vi stödjer.

och omsorg. Som delägare (17,0 procent) har Fyrbodals kommunalförbund ett direkt inflytande över hur vårdtjänster utvecklas och levereras, vilket säkerställer att dessa tjänster anpassas till den lokala befolkningens behov. Gryning Vård bidrar till att upprätthålla en hög standard inom social omsorg och ger kommunerna stöd i deras arbete med att möta utmaningar inom vård och omsorg.

Innovatum AB bidrar till den regionala utvecklingen genom att vara en drivande kraft för innovation och tekniköverföring. Bolaget erbjuder en plattform för samverkan mellan näringsliv, forskning och offentlig sektor, vilket gör det möjligt för företag och organisationer inom Fyrbodals region att växa och utvecklas. Innovatum spelar en viktig roll för att skapa nya affärsmöjligheter och jobb, vilket direkt påverkar den lokala ekonomin. Under 2024 har förbundet betalat ut 3 miljoner kronor i verksamhetsbidrag till Innovatum AB. Kommunalförbundets ägarandel uppgår till 1,3 procent

Mediapoolen AB erbjuder kommunikationsstöd och hjälp med att sprida information effektivt inom och mellan kommuner, företag och medborgare. Genom Mediapoolen får Fyrbodals region möjlighet att stärka samarbetet mellan kommunerna, vilket bidrar till att förbättra både intern och extern kommunikation. Mediapoolen spelar en avgörande roll i att bygga och vårda relationerna mellan regionens aktörer och säkerställer att viktig information når rätt målgrupper på rätt sätt. Fyrbodals ägarandel av Mediapoolen uppgår till 16,7 procent

Gryning Vård AB är en aktör som stärker välfärden i regionen genom att erbjuda kvalitetssäkrad vård

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Regional utveckling

Den gröna omställningen såväl i industrin som i samhället i övrigt har under 2024 allt mer satt fokus på frågan om fossilfri energiförsörjning och eldistribution som den kritiska punkten för genomförande vilket föranlett att medarbetarresurser allokerats för att arbeta med frågan. Detta speglas också i det politiska engagemang-
et nationellt, men även regionalt till exempel i Beredningen för hållbar utveckling och regionstyrelsen. Regionala samverkansarenor som till exempel Accel och Krafttag i väst – ELSA har uppmärksammats nationellt och lyfts som goda exempel på flernivåsamverkan. Den i BHU beslutade energiöverenskommelse med tillhörande budskapspapper är ett resultat av den samverkan.

Samverkan ledde också till att Energimyndigheten beviljade 20 miljoner kronor i projektmedel till Västra Götalandsregionen, kommunalförbunden och Energikontor Väst för att de tillsammans med länsstyrelsen och energimyn-

digheten ska arbeta för att öka kommunernas energiplanerings- och genomförandeförmåga. Kommunalförbunden i Västra Götaland har således fått en uttalad roll i energiförsörjningsfrågan. Genom projektmedlen har förbunden dels kunnat tillsätta egna resurser och det finns även gemensamma resurser på Energikontor Väst samt på Västra Götalandsregionen.

I Fyrbodals drivs energifrågorna, förutom i Förbundsdirectionen och kommundirektörsnätverket, genom energinätverket NEEF som samlar tjänstepersoner i medlemskommunerna med ansvar för strategisk samhälls-, och energiplanering samt näringslivsutveckling. Nätverket har tre huvudsakliga syften, informationsspridning, kunskapshöjning och samverkan.

En rad med nya projekt har startats upp och bedrivits inom energiförsörjningsområdet.

Kompetensförsörjning

I syfte att hålla ihop Fyrbodals inom utbildnings-
sidan har förbundet varit delaktig i processerna kring dimensioneringen av gymnasieskolan. Förbundet har, som stöd i dimensioneringsarbetet, tagit fram en gymnasierapport för hela Fyrbodals. Förbundet har även aktivt deltagit på möten hos samverkansområdet Västra Fyrbodals.

Avdelningen kommer fortsatt att anpassa sin verksamhet och uppdrag i syfte att möta behoven i de olika samverkansområden, både gällande dimensionering av gymnasieutbildningen samt för dimensioneringen av vuxenutbildningen.

Under året har ett projekt, TeknikFramtid 2030 (under Teknikcollege), startats upp vilket ska innebära att fler kommuner och företag ansluter sig till samverkan med Teknikcollege. Uppstarten av projektet möjliggör att en processledare kan arbeta 100% mot tidigare 50%.

En projektadministratör för projektet Fenixx rekryterades under 2024.

Sotenäs kommun har lämnat samverkan kring praktiksamordningen. Färgelanda kommun har ingått samverkansavtal kring praktikansaffning.

Välfärdsutveckling

För att främja förutsättningarna för stark samverkan har kommunalförbunden i regionen haft i uppdrag att tillsammans med VästKom och regionens företrädare arbetat med att ta fram ett nytt Hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser. Kommunernas förutsättningar för att bedriva en god och nära vård stärks genom kommunalförbundets arbete med framtagande av styrande dokument, till exempel inriktningsdokument för den kommunala primärvården. VästKoms avsmalnade uppdrag har medfört att kommunalförbundet tagit ett större samordningsansvar i vissa frågor, och en samordningsgrupp har upprättats tillsammans med de andra kommunalförbunden för att sortera i uppdragen till VästKom samt att omhänderta de uppdrag som inte ryms inom det avsmalnade uppdraget. Gällande psykisk hälsa har bemanning behövt utökas för att omhänderta de samordningsuppdrag

VästKoms avsmalnade uppdrag har medfört att kommunalförbundet tagit ett större samordningsansvar i vissa frågor

kring psykisk hälsa som inte längre omhändertas av VästKom. Det politiska samrådsorganet SRO fattade därutöver beslut om att kommunalförbunden skulle påbörja arbete utifrån kommande samsjuklighetslagstiftning, vilket har medfört att personell resurs har utökats för att utföra uppdraget.

En översyn av organisering av delregional vårdssamverkan har genomförts av processledare vid Fyrbodals kommunalförbund tillsammans med företrädare från NU-sjukvården. Ett nytt samverkansavtal har framarbetats, som kommunerna och regionens verksamheter har antagit. Det nyinrättade samverkanskontoret har skapats för att ge bättre förutsättningar för samverkan mellan regionens vårdgivare och kommunernas vård, omsorg och socialtjänst. Samverkanskontoret bemannas av två processledare från Fyrbodals kommunalför-

Beslut som leder till utveckling av Fyrbodalsregionen

Inspel till nationella och regionala infrastruktur- och kollektivtrafikplaner och till flera olika åtgärdsvalsstudier har gjorts. Tre objekt har prioriterats för att få fram kostnadskalkyler och samlade effektbedomningar på väg 171 och 173. 15 miljoner kronor har avsatts ur potten "Förstärkt satsning till stråk, Fyrbodal" i regional plan för transportinfrastrukturen för att möjliggöra en broförbindelse mellan fastlandet och Orust.

25 initiativ kopplade till projektet "Det goda livet i Dalsland" är i rullning. Miljonregn över området har skett på flera sätt inom ramen för den strategi som finns för utvecklingen av Dalsland. Nya arbetssätt har utvecklats mellan VGR och kommunerna i Dalsland. En förstudie för att se på förutsättningarna att skapa ett biosfärsområde i Dalsland har beviljats.

bund, tillsammans med en processledare vardera från Närhälsan och NU-sjukvården. Uppdraget är att aktivt ge processtöd i gemensamma samverkans- och utvecklingsfrågor.

Verksamhetsstöd

Den tidigare funktionen administrativ chef har tagits bort och ersatts av chef för verksamhetsstöd. Syftet med förändringen är att tydliggöra att avdelningen Verksamhetsstöd är en avdelning som ska stötta verksamheterna och uppdragen som finns inom de andra avdelningarna.

Inom avdelningen Verksamhetsstöd har även en ny funktion inrättats i form av en ekonomiansvarig. Anledningen till den nya funktionen är att förbundets ekonomihantering har vuxit och blivit allt mer komplex.

**Flera företags-
etableringar har skett i
Fyrbodal vilket leder till fler
arbetstillfällen**

Flera företagsetableringar har skett i Fyrbodal vilket leder till fler arbetstillfällen och att vår delregion blir attraktivare för ännu fler företag. Två stora etableringar som Position Väst varit involverade i beslutades under 2024: GKN Aerospace som investerar 600 miljoner i Trollhättan (150 arbetstillfällen) för additiv tillverkning och Scandinavian Enviro Systems (40 arbetstillfällen) etablerar sig i Uddevalla med teknik för däckåtervinning. Framgångarna är ett resultat av flernivåsamverkan och stöd från aktörer som Position Väst och Business Sweden.

Kommunalförbundets och kommunernas dimensioneringsarbete har lett fram till tre samverkansområden inom gymnasieskolan och till tre samverkansområden inom vuxenutbildningen. Under nästa år ska implementering av avtalen konkre-

tiseras och genomföras för att i nästa steg följas upp och utvärderas. Uppdelningen av Fyrbodals är i sin utformning utmanande ur ett regionalt perspektiv och utifrån det kompetensförsörjningsuppdrag kommunalförbunden i regionen har. I slutet av året har det blivit än mer utmanande när Uddevalla kommun fattade beslut om att inte medverka i DRUM då allt kompetensplattformarbete som förbundet har finansieras av dessa medel.

Opinion och debatt

Under 2024 har Fyrbodals kommunalförbunds direktion fattat beslut om att kommunalförbundet ska driva opinion och debatt i frågor som direktionen beslutat. Direktionen har enats om att prioritera E45:an och har valt att supportera etableringen av en ny Kriminalvårdsanstalt i Åmål och att tillsammans arbeta för en positiv utveckling av Uddevalla hamn.

Ett beslut om ett "regionsmärke" för Fyrbodals har fattats. Det kommer att lanseras under våren. Även en ny logotyp är framtagen och beslutad för Fyrbodals kommunalförbund. Ett aktivt påverkansarbete för att lyfta Västsverige betydelse i den gröna omställningen har bedrivits tillsammans med Västra Götalandsregionen och de andra förbunden i länet.

Förändringar i förbundsdirektionen

Under året har Färgelanda kommun bytt ersättare i förbundsdirektionen samt att Trollhättans stads ledamot och ersättare för Socialdemokraterna har bytt plats med varandra.

Delregionala utvecklingsmedel

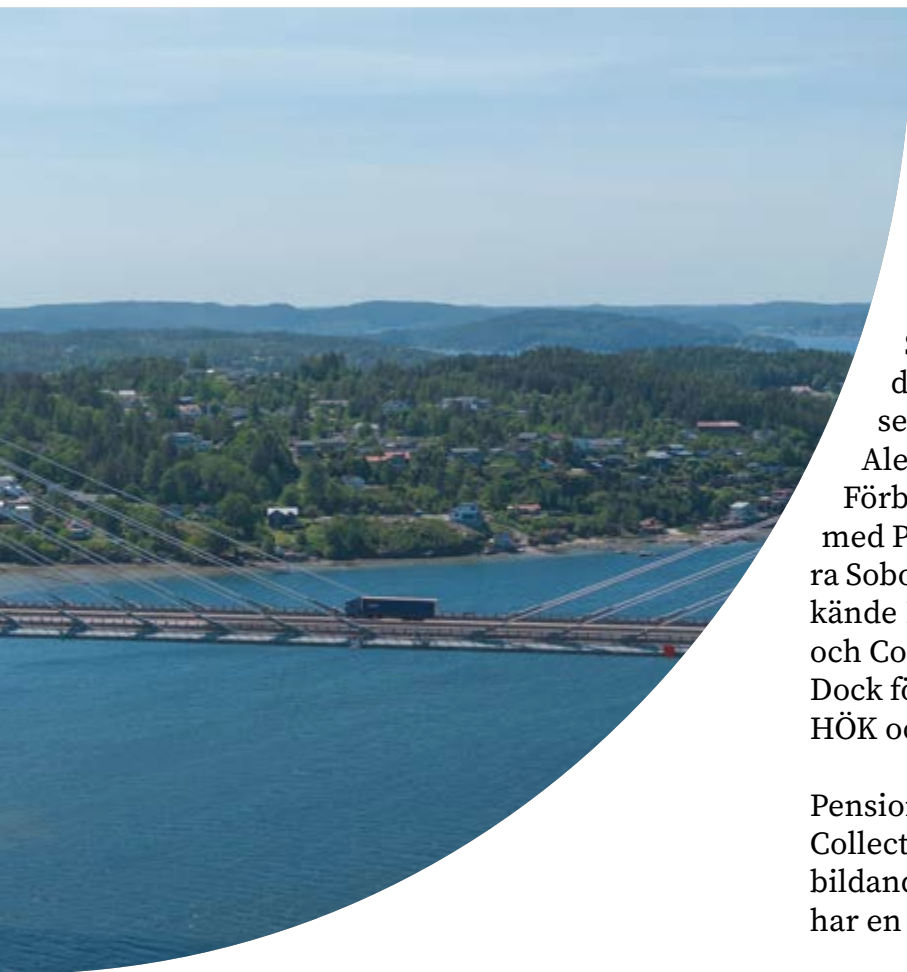
Fyrbodals kommunalförbund och Västra Götalandsregionen avsätter årligen

Ett beslut om ett "regionsmärke" för Fyrbodals har fattats.

regionala utvecklingsmedel och kommunala medel, till satsningar som bidrar till hållbar utveckling i länets samtliga kommuner med sikte på att förverkliga målen i den regionala utvecklingsstrategin Västra Götaland 2030 och Kulturstrategi Västra Götaland 2024-2027. Delar av medlen avsätts även med inriktning mot Klimat 2030 som en del i omställningen mot ett hållbart samhälle. Medlen bidrar även till genomförandet av kommunalförbundets treåriga verksamhetsplan.

Beslut om slutlig total avsättning tas årligen i samband med beslut om detaljbudget för respektive direktion och nämnd baserat på de dialoger som förs kring kommunala och regionala behov och önskemål och med utgångs-

punkt i årliga uppföljningsrapporter. Överenskommelsen fastställer vad som är syftet med de delregionala utvecklingsmedlen, vad de ska bidra till att åstadkomma samt vilket ansvar som vilar på respektive part i arbetet runt medlen.

Under året har 39 stycken projekt eller verksamheter bedrivits med hjälp av 2024 års delregionala utvecklingsmedel från kommunerna och Västra Götalandsregionen med ett budgeterat belopp av 21,05 miljoner kronor. De regionala medlen kommer från två nämnder; Miljö- och region utvecklingsnämnden (MRUN), Kultur- nämnden (KUN). MRUN går in med 9,0 MKR och KUN med 2,05 MKR.

Medlemskommunerna motfinansierar dessa med 37 kr per invånare. Dessa medel har växlats upp till en budgeterad omslutning

**Under
året har 39 stycken
projekt eller verksamheter
bedrivits med hjälp av 2024
års delregionala utvecklingsmedel**

på 102 MKR vilket innebär en uppväxling med 386 procent vilket ligger långt över målet på 50 procents uppväxling.

Pensionsförpliktelser

När Fyrbodals kommunalförbund bildades 2005 fanns inget kollektivavtal. Förbundet övertog BOSAM:s hängavtal med SIF som sedermera blev Unionen. Genom detta avtal som var kopplad till den privata sektorn så blev alla anställda anmälda till Alecia och Collectum genom ITP och ITPK. Förbundet tecknade därefter kollektivavtal med Pacta som arbetsgivarorganisation, numera Sobona. I samband med avtalstecknande godkände Pacta att förbundet kunde ha kvar Alecia och Collectum istället för att gå över till Kap-KL. Dock följer förbundet huvudöverenskommelsen HÖK och Allmänna bestämmelser (AB)

Pensionspremier betalas månadsvis till Collectum, Alecia och Skandia sedan förbundets bildande 2005. Det innebär att förbundet inte har en traditionell pensionsavsättning.

Under 2024 har förbundet betalat in pensionspremier:

- ITP1.....403 tkr
- ITPK..... 366 tkr
- ITP2.....1 700 tkr
- Söderberg & Partner.....707 tkr

Kommunikation

Den huvudsakliga målgruppen för kommunalförbundets kommunikation är förtroendevalda och tjänstepersoner i medlemskommunerna, samt inom Västra Götalandsregionen och andra offentliga myndigheter. Den primära kanalen är förbundets webbplats i kombination med nyhetsbrev och sociala medier. En målgrupp som vi alltmer vänder oss till, speciellt genom Position Väst och de branschspecifika råden, är också näringslivet.

Under 2024 fortsatte förbundet att satsa på sociala medier, främst då Facebook, LinkedIn och Instagram. 290 inlägg publicerades på Facebook och gav 677 000 visningar. Genom att försöka få upp antalet följare når vi också lättare ut till vår målgrupp. Antalet följare ökade på Facebook med 17 procent under 2024 till ett totalt antal av 2371 följare, högst bland alla Västra Götalands kommunalförbund. För LinkedIn var ökningen ännu högre, totalt 20 procent upp till 1816 följare. Totalt har förbundet drygt 4 000 följare i de sociala kanalerna.

Antalet besökare på förbundets hemsida fyrbodal.se var 2024 drygt 79 000 besökare. Det kan jämföras med 58 000 besökare 2022. Totalt resulterade detta i 123 000 unika sidvisningar. Siffror som visar att förbundets hemsida är välbesökt.

Under året publicerade förbundet 115 stora nyheter på startsidan och sju nyhetsbrev med cirka 1 500 prenumeranter i olika kanaler.

Under året färdigställdes processen kring en ny varumärkesplattform, logotyp och grafisk profil. Processen inleddes hösten 2023 med en workshop för personalen där man diskuterade syfte, vad förbundet står för och liknande frågor. Under året som följde har liknande workshops hållits för kommundirektörer, kommunkommunikatörer och politiker från medlemskommunerna. Arbetet blev färdigt i december i samband med att direktionen godkände den nya logotypen för förbundet.

Logotypen skiljer sig från den gamla främst genom att hela förbundets namn, Fyrbodals kommunalförbund, är utskrivet.

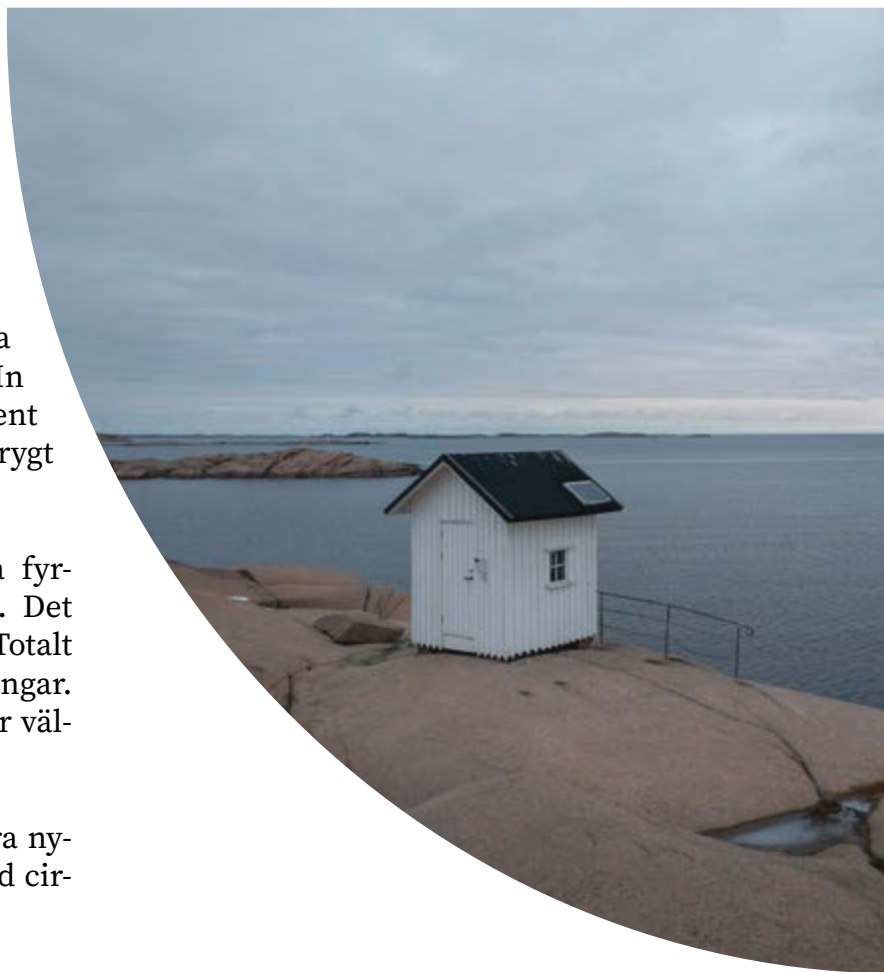
I den nya varumärkesplattformen togs också fram ett så kallat regionsmärke, en grafisk stämpel, som är tänkt att användas av kommu-

**Antalet besökare
på förbundets hemsida
fyrbodal.se var 2024 drygt
79 000 besökare.**

nerna vid de tillfällen när man vill signalera att kommunen är en del av Fyrbodalsområdet.

Parallellt med kommunalförbundets varumärkesprocess startades också en liknande process för Business Region Väst (BRV). BRV är en del av kommunalförbundet som fokuserar på näringslivsfrågor och nyetableringar i Fyrbodalsregionen. Denna process bestod av att ta fram ett så kallat Brandbook, en varumärkesplattform. Dessutom togs också en logotyp och en grafisk profil fram. Det fanns en uttalad ambition att logotypen och profilen skulle ha en visuell koppling till kommunalförbundets logotyp och profil.

Kommunalförbundet leder ett nätverk för kommunernas kommunikatörer. Nätverket har haft fyra möten un-

der året. Sedan 2020 finns även ett internt kommunikatörsteam där kommunikationsansvarig och två projektkommunikatörer ingår.

Händelser av väsentlig betydelse

Det negativa resultatet för 2024 består till största del av nedskrivningen av aktieinnehavet av Innovatum, -2 000 tkr. Detta är av en väsentlig betydelse för kommunalförbundets ekonomiska resultat 2024.

I samband med att kommunalförbundet presenterade sitt förslag till budget för medlemsfinansieringen den 13 juni 2024 beslutades att förbundet inte skulle erhålla någon indexuppräknings för verksam-

hetsår 2025. I samband med beslutet fick förbundsdirektören i uppdrag att ta fram en konsekvensanalys.

Analysen visade att besparingar i form av en 50-procentig tjänst behöver göras samt att förbundet inte kan bjuda på luncher i samband med möten. Alla möten som förbundet kallar till ska förläggas i förbundets egna lokaler då det inte finns något utrymme för konferenslokalkostnader. Det kommer inte finnas något utrymme för personalvård då budgeten är oerhört begränsad. Den ekonomiska ansträngningen kommer att bli påfrestande om riktmärket för löneöversynen landar över 3 procent vilket är det som förbundet har budgeterat för 2025.

Under hösten fattade Uddevalla kommunstyrelse beslut om att inte vara med i samarbetet avseende de delregionala utvecklingsmedlen 2025. Detta resulterade i att direktionen inte kunde fatta beslut om budgeten för medlen enligt förbundsdirektionens årshjul. Förbundsdirektören fick i uppdrag att ta fram en ytterligare konsekvensanalys. Den visar på stora konsekvenser, både för förbundets verksamhet men även för Fyrbodals kommunalförbund. Det finns en överhängande risk att Fyrbodals kommunalförbund uppfattas som splittrad vilket kan leda till minskat förtroende för delregionen i de regionala sammanhangen.

Beslutet skapar friktion i projektsamarbeten och inom nätverken som förbundet driver på delregionalt plan. Beslutet har skapat oro och osäkerhet både bland förbundets medarbetare och i medlemskommunernas nätverk. De ekonomiska förutsättningarna för förbundet inför 2025 har drastiskt försämrats i och med utebliven medlemshöjning och Uddevallas beslut om att inte ingå i samarbetet kring de delregionala utvecklingsmedlen.

De nya lokalerna erbjuder en betydligt bättre fysisk arbetsmiljö och är mer ändamålsenlig för verksamheten.

Kommunalförbundet har tecknat ett tioårigt avtal

avseende de nya lokalerna på Kaserngården 3a och 3b. Tecknandet av avtalet skedde efter beslut i förbundsdirektionen innan dess att beslut om att inte indexuppräknas eller att Uddevalla kommun träder ur samarbetet inom DRUM.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Den interna kontrollen

Den interna kontrollen syftar till att genom olika regelverk och kontroller minska organisationens risker. Riskerna kan gälla både det ekonomiska kapitalet och förtroendekapitalet. Kommunalförbundet vill uppnå en rimlig grad av säkerhet och att verksamheten är ändamålsenlig och effektiv. Direktionen har antagit en treårig internkontrollplan som sträcker sig mellan 2022–2024. I den interna kontrollen så har det identifierats ett antal processer som behöver tydligare dokumenterat rutinbeskrivningar.

Hållbarhet och andra icke-finansiella frågor

Hållbarhet ligger som en grund för kommunalförbundets uppdrag - perspektiven social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet är viktiga utgångspunkter i de styrdokument Fyrbodals kommunalförbunds uppdrag tar avstamp i. Perspektiven finns till exempel med i den regionala utvecklingsstrategin och i kommunalförbundets verksamhetsplan. I avsnittet om uppföljning av verksamheten anges för varje delmål vilket/vilka av FN:s globala mål de bidrar till som ett sätt att tydliggöra hur kommunalförbundet är med och arbetar mot hållbarhetsmålen.

Projektarenan Fyrbodal

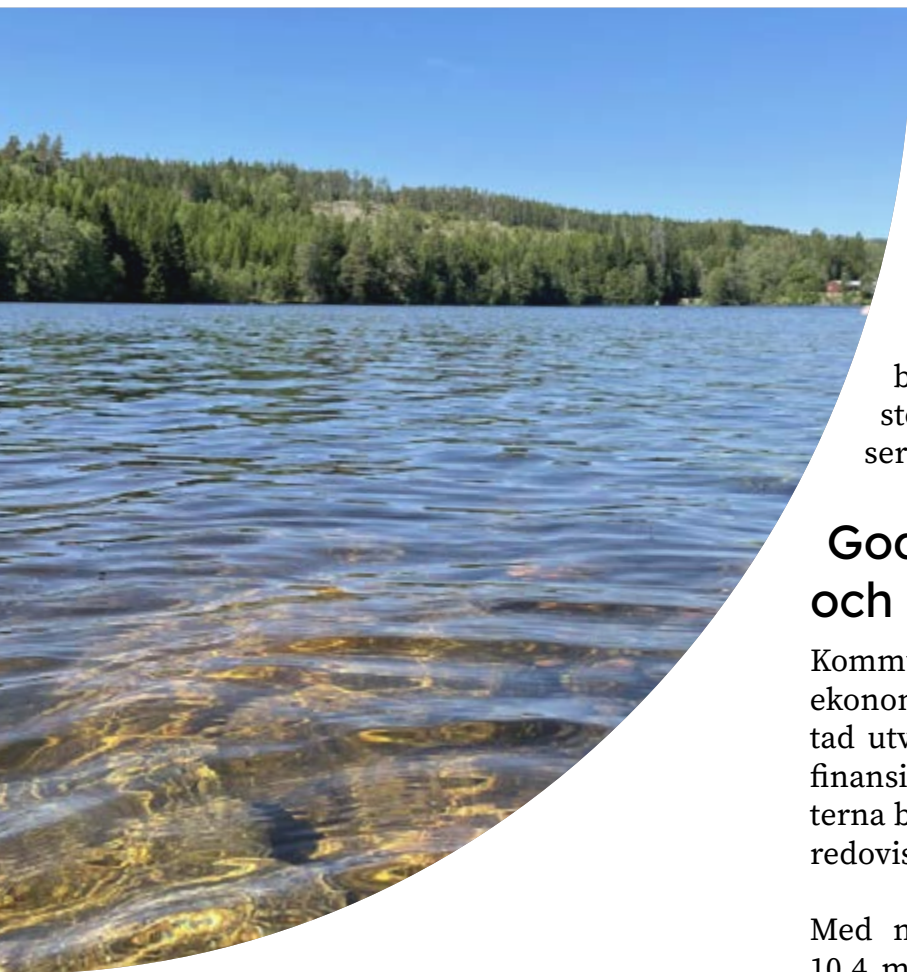
Projektarenan Fyrbodal (se grafik på nästa sida) är en tvärasektoriell plattform för allt projektrelaterat arbete som kommunalförbundet driver, medverkar i eller finansierar. Syftet med arenan

är att organisera alla projekt som förbundet är involverat i för att skapa en tydlig överblick. Syftet är också att åstadkomma effektiv styrning och ledning av projektportföljen och att tydliggöra det utvecklingsarbete som medlemskommunerna bedriver tillsammans och med andra parter.

En viktig del i Projektarenan Fyrbodals uppdrag är att säkerställa att varje projekt följer en tydlig process med kontinuerliga avstämningspunkter och att vid dessa bedöma om projektet uppfyller projektplanen utifrån krav och behov. Att projektet genererar nytta och har ekonomiska förutsättningar. Avstämningsförfarandet gäller samtliga projekt kommunal förbundet är involverat i – som ägare, som part eller som finansär i form av delregionala utvecklingsmedel.

Under 2024 har ett 30-tal projekt passerat Projektarenan; i ett tidigt skede av projekt på idéstadiet som del av förbundets beredning inför

jerad projektprocess för projekt där kommunalförbundet är projektägare har tagits fram och implementerats. Ett arbete med att digitalisera mallar och hantering av projektansökningar av delregionala utvecklingsmedel har också påbörjats. En god struktur kring projekten ger möjlighet att följa progression och resultat, jämföra insatser och bidrar till ökad kunskap om vad som ger störst nytta och effekt och hur olika insatser kan samverka för delregionens bästa.

God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning

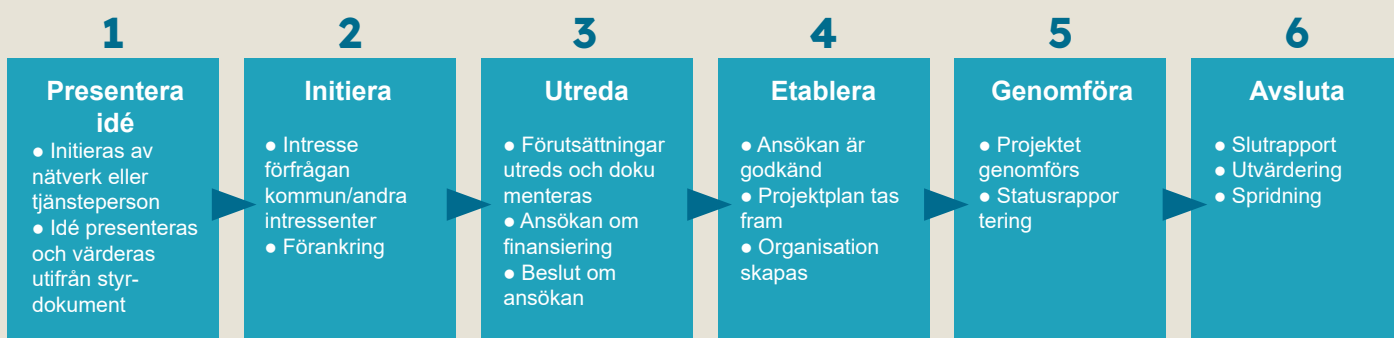
Kommunalförbundet bedömer att god ekonomisk hushållning uppnås utifrån förväntad utveckling, att förbundet når de ett av tre finansiella mål, samtliga delmål för verksamheterna bedöms följa och uppnå plan samt genom redovisad balanskravsresultat.

Med medlemsavgiften från kommunerna på 10,4 miljoner (2023: 10,4 miljoner) och övriga intäkter inom projekt- och särskilt finansierad verksamhet under 2024 uppgick den totala omsättningen till 61,3 miljoner kronor.

Intäkter utöver medlemsavgiften från kommunerna kommer från projektfinansiering, i huvudsak från EU:s strukturfonder och övriga

beslut, i uppföljning av projekt i uppstart och genomförande eller i samband med projekt som avslutas. Vidare har Projektarenan hanterat de projektansökningar som inkom i utlysningen av delregionala utvecklingsmedel. Projektarenan har under året också haft fokus på att utveckla arbetsformer och fastställa rutiner. En detal-

Projektarenan översikt

program, Västra Götalandsregionen, staten och medlemskommunerna. Se vidare i respektive driftsredovisning i avsnittet för den ekonomiska redovisningen.

Finansiella mål

Kommunalförbundets finansiella mål är:

- Att ha en långsiktig stabil soliditetsnivå, nivån kan dock variera över tid beroende av åtaganden som direktionen finner angelägna.
- Att ha en budget i balans, intäkterna ska överstiga kostnaderna.
- Att ha en god likviditet så att det är möjligt att både täcka kostnader för de fasta åtgärderna och att förskottera medel i projekt där förbundet är projektägare.

Kommunalförbundet arbetar med att nå det långsiktiga målet om en stabil soliditetsnivå, bland annat genom att slutredovisa genomförda projekt och avslutade verksamheter med överskott som tillfaller förbundets egna kapital. År 2024 är soliditeten 7 procent, vilket är en minskning från 2023 med 1 procentenhet. Anledningen till en minskad soliditet är delvis att det egna kapitalet sänks från 6 254 tkr till 4 459 tkr i och med nedskrivningen av aktieinnehavet. Förbundet förvaltar bland annat God och nära vård-medel, detta förbättrar likviditeten men försämrar soliditeten. Målet bedöms där med inte uppnås för det enskilda verksamhetsåret.

Förbundet når inte målet om en budget i balans eftersom det redovisade resultatet uppgår till -1 796 tkr (786 tkr), jämfört med budgeterat resultat på 37 tkr, en total avvikelse om -1 833 tkr. Resultatet består till största del av nedskrivningen av aktieinnehavet i Innovatum. Målet bedöms där med inte uppnås för det enskilda verksamhetsåret.

Förbundet har en god likviditet som främst beror på förvaltade delregionala utvecklingsmedel men även för 2024 förvaltade medel avseende

God och nära vård. Likvida medel vid årets slut uppgick till 50 mkr (cirka 69 mkr). Därmed nås målet om god likviditet.

Kommunalförbundet har även två vägledande principer sedan 1 januari 2020:

- Fyrbodals kommunalförbunds tillgångar och skulder ska förvaltas på ett betryggande sätt.
- Fyrbodals kommunalförbund ska ha tydliga regler och riktlinjer för sin finansförvaltning.

Förbundets vägledande principer regleras i en kapitalplaceringspolicy. Enligt den har likvida medel kunnat placeras säkert och riskfritt under 2024 och därmed genererat ränteintäkter om 2 151 tkr (2 336 tkr). Dessa principer får därmed anses som uppfyllda.

Balanskravsresultat

Balanskravet i kommunallagen ställer krav på att intäkterna och kostnaderna ska vara i ekonomisk balans varje år. Om kostnaderna överstiger intäkterna under ett räkenskapsår uppstår ett underskott som måste åtgärdas inom de tre efterföljande åren.

Enligt undantagsmöjligheter har hänsyn tagits vid beräkningen av balanskravsresultatet. Under 2024 uppstod en realisationsförlust av en anläggningstillgång på grund av nedskrivningen av aktieinnehavet i Innovatum AB. Nedskrivning har skett med 2 000 tkr då bedömningen var att aktieinnehavet var för högt värderat. Enligt balanskravsresultatet i tabellen så uppfyller Fyrbodals kommunalförbund balanskravet för 2024 och det finns inga negativa resultat från tidigare år som behöver återställas.

Kommunalförbundets förväntade utveckling

Det som kan påverka utvecklingen framåt är den ekonomiska utvecklingen för medlemskommunerna samt de kostnader som den höga inflationen medför. Beslutet att inte indexuppräkna medlemsfinansieringen för 2024 är en konsekvens av medlemskommunernas ekonomiska utveckling. På sikt kan detta få allvarliga konsekvenser även för förbundet.

Kommunalförbundet arbetar med att hålla nere kostnader och att på ett effektivt sätt använda de resurser som finns. Projektverksamheten och den särskilt finansierade verksamheten, som sker genom avtal med bland andra medlemskommunerna, följs noga genom regelbundna avstämningar enligt projektbeslut med projekt-ekonom och projekt/verksamhetsansvarig.

Balanskravsresultat		2024	2023	2022
Årets resultat enligt resultaträkningen		- 1 796	786	598
-	Samtliga realisationer	0	0	0
+	Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0	0	0
+	Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	2 000	0	0
+/-	Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	0	0
+/-	Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0	0	0
=	Årets resultat efter balanskravsjusteringar	204	786	598
-	Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0	0	0
+	Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0	0	0
=	Årets balanskravsresultat	204	786	598

Väsentliga personal-förhållanden

Kommunalförbundet har inom ramen för sin basverksamhet utrymme för 7,75 heltidstjänster. Till detta kommer ett större antal tjänster som är kopplade till projekt- och särskilt finansierad verksamhet vilka finansieras av projektmedel eller enligt avtal med bland annat medlemskommunerna och Västra Götalandsregionen.

Den 31 december 2024 var 45 (39) personer tillsvidareanställda och 17 (16) personer visstidsanställda. Under året slutade 13 (12) personer och 18 (18) personer nyanställdes. Flertalet av de som har slutat på förbundet har gjort det för att uppdraget tagit slut eller att de har gått vidare till andra anställningar.

Den sista december 2024 var antalet kvinnor 50 (43) och antalet män 12 (12). Notera att dessa siffror är antalet personer och att tjänstgöringsgraden varierar mellan 20 och 100 procent. I den ekonomiska redovisningen är antalet anställda beräknade utifrån antalet heltidstjänster.

Kommunalförbundet använder sig även, som tidigare år, av tjänstepersoner i medlemskommunerna. Dessa personer, som har fackkunskap inom sina områden, betyder mycket för att kommunalförbundet ska kunna fullfölja sitt uppdrag. Detta innebär ofta att dessa ingår i arbets- eller styrgrupper för konkreta uppdrag. Under 2024 har en person arbetat genom tjänsteköp från medlemskommunerna.

Under 2024 har tjänsteköp avseende ny socialtjänstlag från Uddevalla kommun gjorts.

Sjukfrånvaro

Den sammanlagda sjukfrånvaron i relation till totalt antal arbetade timmar uppgår 2024 till 5,23 procent vilket är en ökning från året innan då den låg på 4,69 procent.

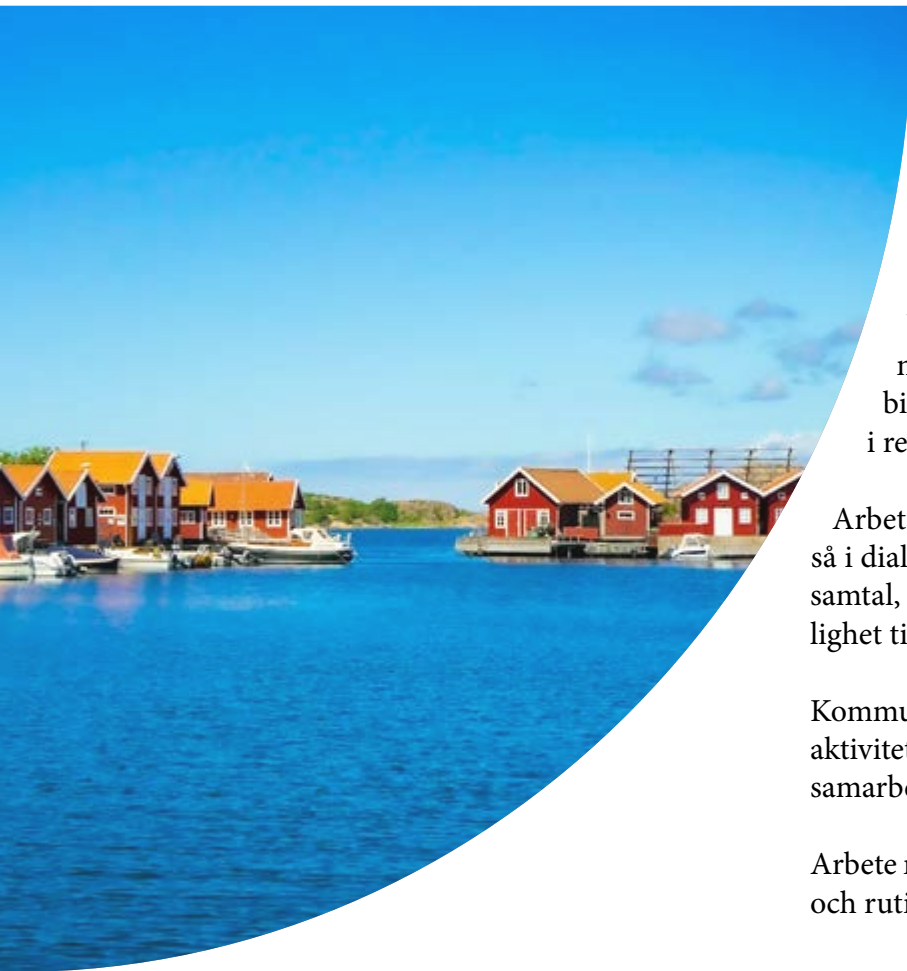
Medelantalet anställda	2024-12-31	2023-12-31
Män	10,38	10,64
Kvinnor	42,16	35,63
Summa:	52,54	46,27
Tillsvidareanställda	42,28	37,81
Visstidsanställda	10,26	7,11
Summa:	52,54	44,92

Upplysning om sjukfrånvaro	2024-12-31	2023-12-31
Sjukfrånvaro för män	2,50%	1,92%
Sjukfrånvaro för kvinnor	5,93%	5,61%
Sjukfrånvaro för anställda	5,23%	4,69%
Yngre än 30 år	15,85%	2%
Mellan 30–49 år	5,42%	6,63%
Äldre än 49 år	4,14%	2,68%

Sjukfrånvaron för varje grupp anges i procent av gruppens sammanlagda ordinarie arbetstid.

	2024-12-31	2023-12-31
Total sjukfrånvaro	5,23%	4,69 %
Långtidssjukfrånvaro	34,34%	29,59 %

Total sjukfrånvaro anges i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid. Långtidssjukfrånvaron är den andel av sjukfrånvaron som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer.

Kompetensförsörjning och arbetsmiljö

När det gäller personal och arbetsmiljö har förbundet arbetat systematiskt och kontinuerligt med dessa frågor. Arbetet har följt det upprättade årshjulet där signifikanta och årligen återkommande aktiviteter planerats in. Förbundet har under året utvecklat arbetsplatsträffarna till att innehålla pass för formalia, fokus och fördjupning. Under fokuspassen har arbetsplatsen arbetat med jämställdhet och mångfald, kompetensutveckling respektive arbetsmiljö. Under fördjupningspassen har temat varierat men innehållit till exempel utbildningar och flera gånger under 2024 rört flytt till nya lokaler.

I december flyttade kommunalförbundet till nya lokaler. Förberedelse och planering av flytten har präglat året som gått. De nya lokalerna erbjuder en betydligt bättre fysisk arbetsmiljö som är mer ändamålsenliga för verksamheten.

Skydds rond har genomförts liksom en arbetsmiljöenkät. Resultatet visar överlag på ett gott resultat med engagerade medarbetare som trivs och finner mening med sitt arbete. Det finns dock tecken på ett visst mått av upplevd stress och brist på återhämtning. Arbetsplatsen har beslutat att börja arbeta med Friskfaktorer som ett systematiskt sätt stärka allt det goda som finns, utbildning och initiala workshops har genomförts i respektive avdelning.

Arbetsmiljöarbete och personalfrågor hanteras också i dialog mellan medarbetare och chef i månadsvisa samtal, och på avdelningsmöten. Vid dessa ges möjlighet till en närmare dialog.

Kommunalförbundets trivselgrupp har anordnat flera aktiviteter under året i syfte att stärka gemenskap och samarbete på arbetsplatsen.

Arbete med att revidera och vid behov upprätta policy och rutiner har fortsatt.

Förväntad utveckling

Framtidsutsikter

På kort sikt bedömer förbundsledningen att förbundet står inför mycket försämrade ekonomiska förutsättningar. Den uteblivna indexuppräknings tillsammans med minskningen av DRUM-medel innebär en total minskning med 4,5 mkr i budget. Detta leder till minskad genomförandekraft i de delregionala uppdragen och resulterar i att förbundet inte kan vara den utvecklingskraft som delregionen behöver ha i den mycket utmanande tid vi lever i.

Förbundsledningen har infört prövning innan rekrytering av ny personal sker. Neddragningar inom både den medlemsfinansierade och DRUM-finansierade verksamheterna kommer att verkställas under 2025. Parallellt med detta kommer förbundsledningen att presentera ett förslag på ny förbundsordning utifrån de inspel som kommit till förbunden i olika dialogsammanhang.

Bedömningen från förbundsledningen är att risken att

Uddevalla kommun inte går med i DRUM-samarbetet igen är stor. Bedömningen av ett sådan utfall är att effekterna blir mycket stora inom både insatsområdena Regional utveckling, Kompetensförsörjning. Det kommer även leda till negativa effekter inom avdelningen Verksamhetsstöd.

Förbundsledningen kommer att påvisa vikten av att medlemskommunerna tar beslut om att indexuppräknas medlemsavgiften 2026. Om medlemsavgiften inte indexuppräknas kommer förbundet inte ha förutsättningar att leva upp till ändamålsparagrafen i förbundsordningen eller den beslutade verksamhetsplanen.

Väsentliga händelser efter räkenskapsårets slut

Under hösten har flera dialogmöten som syftar till input i översynen av den regionala utvecklingsstrategin genomförts både med kommuner, näringsliv och akademi. Efter årsskiftet har förslag på förändringar av kraftsamlingarna inom den lyfts i olika sammanhang. Om de förändringarna faller ut kommer kommunalförbundets delmål i verksamhetsplanen påverkas. Beslut om den reviderade strategin ska fattas i februari 2026.

Resultaträkning

Belopp i tkr	Not	2024	2023
Verksamhetens intäkter	2	61 298	49 988
Verksamhetens kostnader	3	-63 239	-51 547
Avskrivningar		0	0
Verksamheternas nettokostnader		- 1 940	-1 559
Skatteintäkter		0	0
Generella statsbidrag och utjämning		0	0
Verksamhetens resultat		-1 940	-1 559
Finansiella intäkter	4	2 151	2 345
Finansiella kostnader	5	-2 007	0
Resultat efter finansiella poster		-1 796	786
Extraordinära poster:		0	0
Årets resultat		-1 796	786

Balansräkning

Belopp i tkr	not	2024-12-31	2023-12-31
TILLGÅNGAR			
Immateriella anläggningstillgångar		0	0
Materiella anläggningstillgångar		0	0
Mark, byggnader och tekniska anläggningar		0	0
Maskiner och inventarier	8	0	0
Övriga materiella anläggningstillgångar	6	1 509	0
Finansiella anläggningstillgångar	7	767	2 767
SUMMA ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR		2 276	2 767
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR			
Fordringar	9	15 852	8 465
Kassa och bank	10	50 370	69 089
SUMMA OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR		66 222	77 554
SUMMA TILLGÅNGAR		68 498	80 321

	not	2024-12-31	2023-12-31
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital	11	6 254	5 468
Årets resultat	11	- 1 796	786
Resultatutjämningsreserv		0	0
SUMMA EGET KAPITAL		4 459	6 254
AVSÄTTNINGAR			
Avsättningar		0	0
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	12	0	0
SUMMA AVSÄTTNINGAR		0	0
SKULDER			
Leverantörsskulder	13	6 524	4 546
Övriga kortfristiga skulder	13	15 461	33 774
Delregionala utvecklingsmedel	14	25 467	25 650
Förutbetalda intäkter	15	16 587	10 097
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		68 498	80 321
Ställda panter		0	0
Ansvarsförbindelser		inga	inga

Kassafödesanalys

Belopp i tkr	not	2024	2023
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Årets resultat		-1 796	786
Justeringar för ej likviditetspåverkande poster			
Avskrivningar inventarier		0	0
Nedskrivning värdepapper		2 000	
Kassaflöde från den löpande verksamheten		204	786
Förändringar i rörelsekapitalet			
Förändringar av fordringar		-7 386	8 211
Förändringar av kortfristiga skulder		-10 027	-3 523
SUMMA		-17 413	4 687
KASSAFLÖDE FRÅN DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN		-17 209	5 473
Investeringsverksamheten			
Förvärv av tillgångar		-1 509	0
Avyttrade av tillgångar		0	0
KASSAFLÖDE FRÅN INVESTERINGSVERKSAMHETEN		-1 509	0
ÅRETS KASSAFLÖDE		-18 718	5 473
Likvida medel vid årets början		69 088	63 615
Likvida medel vid årets slut		50 370	69 088
SOLIDITET	11		
Eget kapital/tillgångar		7%	8%

Noter

(belopp i tkr)

Not 1: Redovisnings- och värderingsprinciper

Allmänt

Årsredovisningen har upprättats enligt Lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR).

Värderingsprinciper med mera

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärdet om inget annat anges nedan.

Intäkter

Intäkter har upptagits till verkligt värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas. Intäkter redovisas i den omfattning det är sannolikt att de ekonomiska fördelarna kommer att tillgodogöras förbundet och intäkterna kan beräknas på ett tillförlitligt sätt.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Linjär avskrivning görs på avskrivningsbart belopp (anskaffningsvärdet

med avdrag för beräknat restvärde) över tillgångarnas nyttjandeperiod enligt följande:

- Inventarier: 10 år
- Beloppsgräns: 20 tkr
- Datorer: Direktavskrivning från 2013

Fordringar

Fordringar upptas till det lägsta av nominellt värde och det belopp varmed de beräknas inflyta.

Likvida medel

Likvida medel omfattar kassa och tillgodohavande hos bank samt kortfristiga placeringar med en ursprunglig löptid på högst tre månader.

Pensionspremier

Pensionspremier betalas månadsvis till Collectum, Alecta och Skandia sedan förbundets bildande 2005. Det innebär att förbundet inte har en traditionell pensionsavsättning.

Not 2: Verksamhetens intäkter

	2024	2023
Medlemsavgift medlemskommuner	10 376	10 412
Avtal kommuner	8 275	7 841
DRUM-medel	13 151	15 586
Avtal VGR	1 608	1 126
Kammarkollegiet God och nära vård	-	1 979
Västkom	750	-
Försäljning tjänster 25% moms Sv	-	206
Projektbidrag	6 675	-396
Projektbidrag EU	3 540	1 380
Projektbidrag VGR	5 632	2 830
Projektbidrag statliga finansiärer	6 761	3 612
Ersättning för uppdrag 25% moms	524	5 282
Ersättning för uppdrag momsfritt	3 592	-
Övriga intäkter momsfritt	38	4
Öres- och kronutjämnning	-	-
Kursvinst rörelsen	-	6
Övr ersättn och intäkter	66	-
Vidarefakturerade intäkter 25% moms	291	89
Vidarefakturerade intäkter 12%	5	29
Vidarefakturerade intäkter momsfritt	4	-
Hysesintäkter	8	-
Telefoniersättning anställda	2	2
Summa verksamhetens intäkter	61 298	49 988

Not 3: Verksamhetens kostnader

	2024	2023		2024	2023
Inköp tjänster/varor 25% EU	-	-	Konferenser	-1 459	-1 935
Inköp tjänster/varor 12% EU	-	-6	Möteskostnader	-24	-51
Inköp tjänster/varor EU 6%	-	-5	Förtäring möten	-265	-153
Inköp av tjänst från land utanför EU, 25%	-	-38	Lokalhyra möten	-59	-68
Inköp av tjänst från land utanför EU, 12%	-	-17	Litteratur och tidningar	-212	-74
Konsultarvode	-13	-	Förenings-/Medlemsavgifter	-1 059	-411
Vidarefakturerade kostnader 25% moms	-253	-	Medlemsavgift avdragsgill	-	-319
Tjänsteköp medlemskommuner	-434	-1 172	Medlemsavgift ej avdragsgill	-2	-2
Hyra	-1 447	-1 242	Övriga kostnader	-214	-51
Städning, renhållning	-121	-92	Förseningsavgifter	-	-
Hyra inventarier	-22	-23	Övriga externa kostnader	-30	-
Förbrukningsinventarier	-529	-679	Lämnade gåvor	-56	-2
Förbrukningsmaterial	-73	-23	Löner till timanställda	-180	-
Reparation och underhåll	-2	-	Löner till månadsanställd	-24 579	-20 574
Resekostnader	-235	-159	Förändring semesterlöneskuld	-177	76
Hyrbilskostnader	-5	-2	Förändring löneskuld	27	-25
Kost och logi i Sverige	-60	-52	Löner tillfällig personal	-17	-
Kost och logi i utlandet	-33	-6	Sjuklöner till tjänstemän	-357	-318
Information och PR, annonser	-764	-1 130	Semesterlöner		
Tryckerikostnader	-148	-24	till månadsanställda	-4 151	-3 926
Representation, avdragsgill	-18	-4	Skattefria traktamente sv	-10	-12
Representation ej avdragsgill	-32	-1	Skattepliktiga traktamente sv	-	-
Representationsgåvor, avdragsgill	-1	-	Skattefria traktamenten utland	-16	-10
Kontorsmaterial	-14	-6	Skattepliktiga traktamente utland	-	-2
Kopieringskostnader	-35	-6	Skattefria bilersättningar	-175	-139
Telefon	-192	-158	Skattepliktiga bilersättningar	-73	-59
Larm	-26	-33	Förmånsvärden	-18	-18
Porto	-92	-93	Motkontering av förmån	18	18
Företagsförsäkringar	-6	-5	Kollektiv pensionsförsäkring	-2 469	-1 918
Arvoden	-108	-57	Individuell pensionsförsäkring	-707	-558
Revisionsbyrå	-519	-120	Försäkringskostnader	-25	-55
Konsultarvoden	-4 457	-5 357	Arbetsgivaravgifter 31,42%	-9 147	-7 846
Dataunderhåll, programvara	-1 412	-1 324	Arbetsgivaravgift semesterlöneskuld	-56	24
Användarlicenser	-221	-352	Arbetsgivaravgift löneskuld	8	-8
IT-avtal inkl fiberavtal	-338	-33	Löneskatt	-599	-498
Arrangerade utbildningar/kurser	-2 176	-	Utbildning anställd personal	-85	-38
Övrig konsultverksamhet	-2 946	-	Företagshälsovård	-135	-149
Bankkostnader	-6	-7	Personalvårdsaktiviteter	-122	-167
			Personalrepresentation, ej avdragsgill	-	-
			Övriga personalkostnader	-76	-53
			Summa verksamhetens kostnader	-63 239	-51 547

Not 4: Finansiella intäkter

	2024	2023
Ränteintäkter	2 151	2 335
Valutakursvinster	-	10
Summa finansiella intäkter	2 151	2 345

Not 5: Finansiella kostnader

	2024	2023
Nedskr av innehav andelar/långfr fordr andra ftg	- 2 000	-
Valutakursförluster	- 5	-
Räntekostnader	- 1	-
Räntekostnader levskulder	- 1	-
Räntekostnader för skatter och avgifter	-	-
Summa finansiella kostnader	- 2 007	-

Fyrbodals kommunalförbund har bedömt att aktieinnehavet i Innovatum AB var för högt värderat. Nedskrivning av innehavet har skett med 2 000 tkr under 2024.

Not 6: Materiella anläggningskostnader

	2024	2023
Pågående nyanläggningar, maskiner och inventarier	1 509	-
Summa materiella anläggningstillgångar	1 509	-

Pågående nyanläggningar, maskiner och inventarier. Fyrbodals kommunalförbund har i samband med nya lokaler köpt in konferensutrustning till ett totalt värde om 1 509 tkr, där den ekonomiska livslängden uppgår till 5 år. Avskrivningar påbörjas år 2025 och avslutas år 2029.

Not 7: Finansiella anläggningstillgångar

	Antal	Andel	Bokfört värde	EK-andel (kr)
Gryning Vård AB	17 000	17,0%	17	12 440
Mediapoolen Västra Götaland AB	250	16,7%	250	1 419
Innovatum AB	13	1,3%	500	315
Summa			767	14 174

Not 8: Maskiner och inventarier

	2024	2023
Ingående anskaffningsvärde	1 881	1 881
Inköp	0	0
Försäljning inventarier	0	0
Utgående ackumulerat anskaffningsvärde	1 881	1 881
Ingående avskrivningar	-1 881	-1 881
Årets avskrivningar	0	0
Återförd avskrivning försålda inventarier	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-1 881	0
Utgående planenligt restvärde	0	0

Inventarier redovisas till anskaffningsvärde med avdrag för ackumulerade avskrivningar och eventuella nedskrivningar. Linjär avskrivning görs på avskrivningsbart belopp (anskaffningsvärde för beräknat restvärde) över tillgångarnas nyttjandeperiod enligt följande:

- Inventarier 10 år, beloppsgräns 20 000 kr
- Datorer direktavskrivs sedan 2013.

Pågående nyanläggningar, maskiner och inventarier. Förbundet har i samband med nya lokaler köpt in konferensutrustning till ett totalt värde om 1 509 tkr, där den ekonomiska livslängden uppgår till 5 år. Avskrivningar påbörjas år 2025 och avslutas år 2029.

Not 9: Kortfristiga fordringar

	2024	2023
Kundfordringar	3 056	4 948
Avräkning skattekonto	147	276
Fordran moms	1 602	15
Förutbet kostn/uppl intäkter (ej projekt)	2 324	73
Periodisering leverantörsfakturor	809	581
Rekvirerade medel projekt	1 299	468
Övriga förutbet kost/uppl int	498	2
Förutbet kostn/upplupna intäkter projekt	6 117	2 102
Summa kortfristiga fordringar	15 852	8 465

Not 10: Kassa och bank

	2024	2023
Kassa och bank	51 730	69 089
Summa kassa och bank	51 730	69 089

Förbundet har fortsatt god likviditet med anledning av förutbetalda Delregionala tillväxtmedel från Västra Götalandsregionen och medlemskommunerna. Under året 2024 har de likvida medlen fortsatt legat på en hög nivå då förbundet förvaltar medel från Regeringskansliet avseende God och Nära vård. Dessa medel rekvideras av medlemskommunerna under början av 2025. Från 2025 fördelas medlen direkt från Regeringskansliet till kommunerna.

Not 11: Eget kapital, avsättningar och skulder

	2024	2023
Eget kapital	-6 254	-5 468
Årets resultat	1 796	-786
Resultatutjämningsreserv	0	0
Summa eget kapital	-4 459	-6 254

Not 12: Pensionspremier

	2024	2023
ITP1	403	376
ITPK	366	304
ITP2	1 700	1 238
Söderberg & Partner	707	558
	3 176	2 476

Fyrbodals kommunalförbund bildades 2005 och övertog då BOSAM:s hängavtal med SIF som sedermera blev Unionen. Genom detta avtal som var kopplat till den privata sektorn blev alla anställda anmälda till Alecta och Collectum genom ITP och ITPK.

Förbundet tecknade därefter kollektivavtal med Pacta som arbetsgivarorganisation, numera Sobona. I samband med avstälstecknande godkände Pacta att förbundet kvarstod i Alecta och Collectum istället för att övergå till KAP-KL.

Dock följer förbundet huvudöverenskommelsen HÖK och Allmänna bestämmelser (AB). Pensionspremier betalas månadsvis till Collectum, Alecta, Skandia och Söderberg & Partner sedan förbundets bildande 2005. Detta innebär att förbundet inte har en traditionell pensionsavsättning.

Not 13: Kortfristiga skulder

	2024	2023
Skatteskulder	8	-93
Utgående moms försäljning 25%	13	0
Personalskatt	682	565
Vårdens medarbetare Västkom	0	115
MiniMaria	139	2 279
Suicidprevention 2023	0	562
Suicidprevention 2024	393	0
God och Nära vård 2023 förvaltrade medel	0	25 624
God och Nära vård 2024 förvaltrade medel	8 915	0
Kompletteringspremier KPA	67	68
Upplupna semesterlöner	873	696
Upplupen löneskuld	192	219
Upplupna sociala avgifter	1 144	946
Övriga kortfristiga skulder	2 058	0
Övriga uppl kostnader/förutbet intäkter	977	2 793
Summa kortfristiga skulder	15 461	33 774

Not 14: Delregionala utvecklingsmedel (DRUM)

	2024	2023
Ej upparbetade KUN (DRUM-medel)	1 115	1 377
Ej upparbetade DRUM-medel (MN/RUN)	1 035	2 470
DRUM VGR 2022	1 432	2 413
DRUM Kommunal motfinansiering 2022	1 515	2 495
DRUM VGR 2023	2 402	5 056
DRUM Kommunal motfinansiering 2023	2 490	5 144
DRUM VGR 2024	5 169	0
DRUM Kommunal motfinansiering 2024	5 221	0
DRUM VGR 2019	561	574
DRUM Kommunal motfinansiering 2019	657	670
DRUM VGR 2020	751	813
DRUM Kommunal motfinansiering 2020	846	908
DRUM KUN utökade medel 2021	157	302
DRUM Kommunal motfinansiering 2021	208	848
DRUM VGR 2021	118	759
DRUM-medel Projekt- och finansieringsstrateg	980	980
DRUM-medel (förstudier)	810	842
Summa delregionala utvecklingsmedel (DRUM)	25 467	25 650

Fyrbodals kommunalförbund erhåller enligt överenskommelse månadsvis medel från Västra Götalandsregionen avseende delregionala utvecklingsmedel (DRUM). Dessa medel betalas ut från miljö- och regionutvecklingsnämnden samt kulturnämnden.

Avsättningen av medel regleras årligen av de olika nämnderna. Medlemskommunerna i Fyrbodals kommunalförbund betalar dessa medel i förskott varje år med 37 kr per kommuninvånare. Medlen förvaltas av kommunalförbundet och placeras på balanskonton för det aktuella året.

Medlen används för att ge stöd till projekt som främjar en hållbar regional utveckling och löser aktuella samhällsutmaningar i Västra Götaland enligt den Regionala utvecklingsstrategin 2030, Kulturstrategin 2024-2027 och Klimat- och miljöstrategin 2030.

De belopp som miljö- och regionutvecklingsnämnden och kulturnämnden går in med är 9 mkr (RUN), varav 500 tkr är förstudiemedel, och 2,05 tkr (KUN). Det som finns på balanskonton som avser 2024 års delregionala utvecklingsmedel är 10,4 mkr. Dessa medel har växlats upp till en budgeterad omsättning på 102 mkr vilket innebär en uppväxling med 386 procent vilket ligger långt över målet på 50 procents uppväxling.

Beslut om slutlig total avsättning tas årligen i samband med beslut om detaljbudget för respektive direktion och nämnd baserat på de dialoger som förs kring kommunala och regionala behov och önskemål och med utgångspunkt i årliga uppföljningsrapporter. Överenskommelsen fastställer vad som är syftet med de delregionala utvecklingsmedlen, vad de ska bidra till att åstadkomma samt vilket ansvar som vilar på respektive part i arbetet runt medlen.

Not 15: Förutbetalda intäkter projekt

	2024	2023
Teknikframtiden	240	0
TeknikCollege	189	265
Psykisk hälsa och suicidprevention	364	0
Millenium	105	0
Personcentrerad vård & omsorg	971	0
En vardag fri från våld 2.0	286	1 178
Utvecklingsledare Kommunal H&S	263	459
Ror i Land	42	995
God och Nära vård Fyrbodalgemensamt 2024	147	0
Utvecklingsledare IFO	246	0
Vux projekt	220	0
Hälsokällan	277	249
Kvinnofridssatsning 2024-2025	182	184
Vetenskap och evidens	121	0
ISU individbaserad systematisk uppföljn. 2025	134	0
FoU Kunskapsbaserad praktik	215	0
FoU Implementering	217	0
ÖK Psykisk hälsa	114	0
Yrkeskartan - marknadsföring	156	0
Go Care - marknadsföring	250	0
Trollhättans stad MiniMaria	17	0
Revisionsarvode PwC	40	0
Ror I land	2 249	0
God och Nära vård 2024 förvaltade medel	8 655	0
Suicidprevention 2024	887	0
Industriell Symbios	0	1 186
F&U Utbildningar	0	22
Nätverksledare IFO	0	381
God och Nära vård Fyrbodalgemensamt 2023	0	9
Suicidprevention 2	0	989
Biomarina näringar	0	21
Nätet	0	57
F&U	0	797
Utvecklingsledare funktionshinder socialps.	0	120
Överenskommelse psykisk hälsa	0	249
ISU individbaserad systematisk uppföljning	0	161
Vård- och omsorgscollege	0	657
Avtal vuxenutbildning	0	746
Praktksamordning Fyrbodol	0	879
Praktikanskaffning Fyrbodol	0	469
Fiskekommunerna 2	0	25
Summa förutbetalda intäkter projekt	16 587	10 097

Not 16: Kostnader för räkenskapsrevision

	2024	2023
Kostnader för räkenskapsrevision		
Sakkunnigt biträde	439	120
Förtroendevalda revisorer	10	57
Summa kostnader räkenskapsrevision	449	177
Kostnad för övrig revision		
Sakkunnigt biträde	80	0
Förtroendevalda revisorer	0	0
Total kostnad för övrig revision	80	0
Total kostnad för revision	529	177

Driftsredovisning

Belopp i tkr	2024					2023		
	Resultat			Budget	Avvikelse	Resultat		
	Intäkter	Kostnader	Netto	Netto	Netto	Intäkter	Kostnader	Netto
Basverksamhet*	13 772	-15 568	-1 796	11 329	-1 833	12 775	12 209	566
Projekt **	28 995	-28 995	0	28 995	0	18 498	18 278	220
Verksamheter via avtal **	20 682	-20 682	0	20 682	0	21 062	21 062	0
SUMMA TOTALT	63 449	-65 245	-1 796	61 006	-1 833	52 335	51 549	786

* Se not 2, 3, 4, 5

** Se not 2, 3

Basverksamhet	Budget	Utfall	Avvikelse
Medlemsavgift	10 412	10 376	-36
Övriga intäkter	917	3 396	2 479
SUMMA INTÄKTER	11 329	13 772	2 443
Personalkostnader	-8 362	-10 946	-2 584
Politiska arvoden, ordförande och revision	-275	-79	196
Möteskostnader politiker och tjänstemän	-300	-229	71
Konsultkostnader	-250	-533	-283
Lokalkostnader	-300	-385	-85
Övriga kostnader	-1 241	-2 850	-1 609
Västkom	-564	-546	18
SUMMA KOSTNADER	-11 292	-15 568	-4 276
RESULTAT	37	-1 796	-1 833

Kommentarer till resultatet

Den ekonomiska redovisningen för 2024 visar att förbundet gör ett underskott om -1 796 tkr, att jämföra med det budgeterade resultatet på 37 tkr. Det negativa resultatet för 2024 består till största del av nedskrivningen av aktieinnehavet av Innovatum, -2 000 tkr. Förbundet har genererat ränteintäkter om 2 146 tkr. Förbundet har under året gjort vissa förändringar i IT-miljön vilket medfört ökade kostnader i både de fasta och rörliga administrativa kostnaderna. Detta härleds främst till ökade kostnader för lokalhyra, IT och konsultkostnader.

Förbundets totala ekonomiska resultat är jämfört med basverksamhetens budget som är den budget som förbundet skickar på remiss till medlemskommunerna för vidare beslut i direktionen. Årlig budget för projekt och särskilt finansierad verksamhet görs, men dessa går inte upp till beslut i direktionen i samband med basens, då dessa ofta startar eller avslutas under innevarande budgetår. Regelbundna och täta avstämningar inom projekten och verksamheterna görs dock under året av projektekonom, ekonomiansvarig och ansvariga tjänstepersoner. Därmed finns ingen budget given i driftsredovisningarna för dessa verksamheter.

Pågående verksamheter löper på och faktureras och/

eller finansieras löpande eller årligen enligt avtal. Verksamheter med särskild finansiering följer verksamhetsåret och den ekonomiska hanteringen vid årsskiftet belastar i regel inte resultatet.

I samband med bokslutet så bokade kommunalförbundet upp en kortfristig skuld till medlemskommunerna avseende överskott i verksamheterna Vuxenutbildning, Praktiksamordning och Praktikanskaffning, detta överskott uppgick till 2 060 tkr. Kreditfakturer avseende dessa verksamheter har skickats ut i början av 2025.

Verksamheterna följs löpande under året av ansvarig tjänsteperson och ekonom. Under 2024 har fem projekt avslutats som tillsammans genererat ett överskott på 73 tkr, Industriell symbios, God & nära vård Fyrbodalsgemensamt, Biomarina näringar, Nätet och Integrationssamverkan Fyrbodals. Detta överskott är en del av årets resultat.

Medel som finansierar projekten är antingen förutbetalda och ej upparbetade alternativt upparbetade men ej utbetalda. Dessa regleras i balansräkningen. Pågående projekt stäms av och följs upp löpande av ekonom och ansvarig tjänsteperson.

Förteckning projektverksamhet

Pågående projekt

1001	Gemensam digitalisering	3002	TeknikFramtiden 2030
2004	Green Fleet	3003	Go Care - marknadsföring
2005	GO:LEIF	3004	Yrkeskartan - marknadsföring
2006	VEGO	3006	Vuxrapport samt kompetensutveckling med fokus kvalitet
2007	Landbaserad fiskeodling	3007	Teknikcollege - förstärkning återcertifiering
2008	Fiskekommunerna 2024-2026	4004	Utvecklingsledare IFO
2009	Implementering Business Region Väst	4005	Samverkanskontoret
2011	Förnybart i Väst	4006	Millenium
2012	Fyrbodal för framtidens flex	4007	Personcentrerad vård & omsorg
2015	Marefine	4008	Bryggprojekt En vardag fri från våld
2019	Våra Rum 2.0	4011	Vetenskap och evidens för FoU socialtjänst
2020	EISa	4012	ISU Individbaserad Systematisk uppföljning
2021	Unga Dalslandspriset	4013	FoU - kunskapsbaserad praktik
2022	Samexistens för mer sjömat	4014	FoU - implementering och tillämpning
2023	Kriminalvårdanläggning Åmål	4015	ÖK Psykisk hälsa 2025-2026
230073	Processledning Skogsprogrammet VG	H-057	Utvecklingsledare - funktionshinder
K-029	Ökad strategisk kultursamverkan	H-098	Kvinnofridssatsning 2024-2025
3001	Fenixz kommuner	H-099	Utvecklingsledare kommunal hälso- och sjukvård
		K-029	Ökad strategisk kultursamverkan i Fyrbodal
		N-082	Det goda livet i Dalsland
		U-053	Utveckling och utbildning Fyrbodal

Avslutade projekt

2002	Industriell Symbios	K-037	Förstudie, Kulturturné
2010	Innovatum Sciense Park	K-038	Robust Kultur
2013	Cirkulär upphandling i Väst	N-080	RORiland - Rurala oresor och resor i landsbygder
2016	Ökad elproduktion/elnätskapacitet Fyrbodals	N-081	Nätet
H-081	Nätverksledare IFO	U-049	Kunskapsnod - Fullföljda studier
H-091	God & Nära Vård Fyrbodalsgemensamt	U-052	Dimensioneringsarbetet
H-094	Suicidprevention 2	Ö-000	Kvalitetssäkring av DRUM-medelhantering - förlängning
H-096	ISU Individbaserad Systematisk uppföljning	Ö-023	Fiskekommunerna 2
H-097	En vardag fri från våld 2.0		
K-036	Attraktiva kommuner 2023-2024 DRUM		

Förteckning Särskild finansierad verksamhet

Pågående verksamheter

3005 Teknikcollege Fyrbodal
H-001 Hälsokällan
H-013 F&U
N-057 Business Region Väst
N-063 Strukturbild Fyrbodal
U-020 Vård- och omsorgscollege
U-021 Antagningskansliet
U-030 Kompetensplattform Fyrbodal
U-031 Vuxenutbildning (VUX)
U-044 Verksamhetsförlagd utbildning
U-050 Praktiksamordning Fyrbodal
U-051 Praktikanskaffning Fyrbodal

Avslutade verksamheter

H-003 Miljösamverkan - årsavgift
H-042 EBP-Öppna jämförelser
H-051 F&U Utbildningar
H-057 Utvecklingsledare funktionshinder Socialpsykiatri
H-064 ÖK Psykisk hälsa
H-067 F&U Rum IFO Nätverk
H-068 F&U Rum Vård & omsorg Nätverk
H-069 F&U Rum Funk/socpsyk Nätverk
H-070 F&U Delaktighet brukarmedverkan
H-072 F&U Magister/Master/Doktorand
H-073 F&U seminarier
H-074 F&U metodstöd och forskningsstöd
H-081 Nätverksledare IFO
N-039 Affärsdriven miljöutveckling DRUM
U-028 Samhällsorientering Fyrbodal
U-036 Praktiksamordning Fbd

Fyrbodals
kommunalförbund

§ 96 – Utbildningssamverkan Fyrbodal

Förbundsdirektionens beslut

Direktionen beslutar att bordlägga ärendet till nästa sammanträde 30 oktober 2025.

Sammanfattning

Tidigare avtal om fritt sök gymnasieskola samt, fritt sök gymnasiesärskola har sagts upp utifrån ny lagstiftning och dess effekter samt att avtalet även ersätter tidigare avsiktsförklaring från 2013 om samverkan inom utbildningsområdet.

Förslaget till avtal rörande utbildningssamverkan för samtliga skolformer har tagits fram på uppdrag av utbildningsordförandenätverket. Kommunal kärnverksamhet, som utbildning och kompetensförsörjning, har behov av långsiktig och robust samverkan mellan Fyrbodals kommuner och kommunalförbundet, därför har ett nytt avtalsförslag tagits fram av en arbetsgrupp bestående av ordföranden i fyra kommuner. Avtalsförslaget utgår i från antagen samverkansstrategi. Det är viktigt att värna det samlade behovet för hela Fyrbodalsområdet utifrån förändrad lagstiftning, samverkansområden och en snabbare omställningstakt inom utbildningsområdet. Gemensam utbildningssamverkan stärker samtliga kommuner inom delregionen Fyrbodal.

Genom att samverka kan resurser optimeras och kvalitén stärkas i kommunerna som inom Fyrbodalsområdet. Nätverk och erfarenhetsutbyte är basen för samverkan och utvecklingsarbetet inom och mellan kommunerna i Fyrbodal. Finansieringen följer den modell som finns för övriga avtal vilka tecknas av kommunalförbundet. Det separata avtal som finns för vuxenutbildning samverkan upphör och kommer att ingå i detta avtal.

Arbetet med att färdigställa avtalet kommer att fortgå under hösten och justeringar i avtalsförslaget kan göras efter förankring i nätverken. Ärendet planeras komma upp för beslut i arbetsutskott och direktion 2025-10-09 respektive 2025-10-30.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2025-08-20

Förslag till beslut under överläggningarna

Peter Eriksson (M) yrkar på bordläggning av ärendet till nästa sammanträde den 30 oktober 2025.

Arbetsutskottets beslut

Arbetsutskottet har tagit del av informationen.

Utbildningssamverkan Fyrbodals-information

Förslag till beslut till direktionens oktobermöte

Direktionen beslutar:

Att teckna avtal mellan Fyrbodals kommunalförbund, samtliga kommuner och Kunskapsförbundet Väst om utbildningssamverkan.

Sammanfattning

Tidigare avtal om fritt sök gymnasieskola samt, fritt sök gymnasiesärskola har sagts upp utifrån ny lagstiftning och dess effekter samt att avtalet även ersätter tidigare avsiktsförklaring från 2013 om samverkan inom utbildningsområdet. Förslaget till avtal rörande utbildningssamverkan för samtliga skolformer har tagits fram på uppdrag av utbildningsordförandenätverket. Kommunal kärnverksamhet, som utbildning och kompetensförsörjning, har behov av långsiktig och robust samverkan mellan Fyrbodals kommuner och kommunalförbundet, därför har ett nytt avtalsförslag tagits fram av en arbetsgrupp bestående av ordföranden i fyra kommuner. Avtalsförslaget utgår i från antagen samverkansstrategi. Det är viktigt att värna det samlade behovet för hela Fyrbodalsområdet utifrån förändrad lagstiftning, samverkansområden och en snabbare omställningstakt inom utbildningsområdet. Gemensam utbildningssamverkan stärker samtliga kommuner inom delregionen Fyrbodals.

Genom att samverka kan resurser optimeras och kvalitén stärkas i kommunerna som inom Fyrbodalsområdet. Nätverk och erfarenhetsutbyte är basen för samverkan och utvecklingsarbetet inom och mellan kommunerna i Fyrbodals. Finansieringen följer den modell som finns för övriga avtal vilka tecknas av kommunalförbundet. Det separata avtal som finns för vuxenutbildning samverkan upphör och kommer att ingå i detta avtal.

Bakgrund

De tidigare avtalen rörande fritt sök gymnasieskola och fritt sök gymnasiesärskola har avslutats då lagstiftning har ändrats i skollagen samt i lagen om regionalt utvecklingsansvar.

Utbildningsordförandenätverket och utbildningschefsnätverket har under det senaste året tagit fram en gemensam samverkansstrategi vilken är grunden till det nya avtalet. I början av året gav ordförandenätverket uppdrag att ta fram ett nytt samverkande avtal ink. finansiering för utbildningssamverkan för att möjliggöra att samtliga kommuner kan delta i samverkan. Effekterna

av att inte samtliga kommuner kunde delta i aktiviteter som tidigare varit finansierade av delregionala utvecklingsmedel påverkade utbildningssamverkan negativt. En arbetsgrupp av ordförande har under året arbetat med att ta fram ett nytt avtal och det har sedan redovisats tillbaka till nätverket. Ett enigt ordförandenätverk har gett uppdrag att föreslå direktionen att teckna avtal med kommunerna. Utbildningscheferna har under våren bjudits in till information om innehållet i det nya avtalet och är positiva till att teckna avtal.

Beskrivning av ärendet

Samverkan inom Fyrbodal har en långvarig tradition inom utbildningssektorn. Fyrbodals kommunalförbund är sedan länge part i samverkan inom utbildningsområdet mellan kommunerna i området. År 2013 undertecknades *"Avsiktsförklaring om samverkan inom utbildningsområdet"* som bildar grund för den nuvarande samverkan. Utöver detta avtal finns avtal som reglerar specifika samverkansområden. Kommunal kärnverksamhet som utbildning och kompetensförsörjning har behov av långsiktig och robust samverkan över tid och stöds av en avtalsbaserad samverkan mellan parterna.

Samverkansavtalet syftar till en gemensam strävan att elever erbjuds ett utbildningsutbud med likvärdig, attraktiv utbildning av hög kvalitet som ger goda resultat, stimulera det livslånga lärandet och att utbildning ska leda till arbete eller vidare studier. Genom samverkan kan kommunerna dela resurser och kompetens, vilket gör det möjligt att erbjuda kvalitativt utbildningsutbud och driva gemensamt skolutvecklingsutvecklingsarbete för en likvärdig utbildning, trots begränsade resurser i kommunerna till följd av demografiska utmaningar. Det är viktigt att värna det samlade behovet för hela Fyrbodalsområdet.

Samverkan ska stödja och främja utveckling i samtliga kommuner för samtliga skolformer. Fyrbodals kommuner ska med gemensamma krafter möta områdets kompetensförsörjningsbehov samt utveckla matchningen mellan utbildningsutbud och efterfrågan på såväl kort som lång sikt. Följaktligen bidrar samverkansavtalet till en hållbar samhällsutveckling och välfärd för hela Fyrbodal.

- Värna helheten inom Fyrbodalsamverkan
- Arbetet syftar till att kommunala resurser används effektivt, för hög kvalitet och kommunnytta.
- Bidra till att frigöra resurser till kommunerna genom att systematiskt samverka kring kvalitetshöjning i kommunerna
- Att identifiera och kommunicera gemensamma behov och prioriteringar kan leda till bättre resurstilldelning och stöd från myndigheter och aktörer.

- Samverka kring samtliga skolformer
- Samverkan kring komplexa frågor vilka kräver balans mellan olika intressen och lösningar som är anpassade till lokala förutsättningar.
- Främja en stark samarbetskultur som möjliggör gemensamma insatser och lösningar.
- Att ha en enad front i kommunikation med externa parter stärker nätverkens påverkan och trovärdighet.
- Skapa en stöttande miljö där erfarenheter och kunskaper delas, vilket ger energi till skolutveckling.
- Tillsammans kan Fyrbodals kommuner påverka de förändringar som sker nationellt och regionalt.

Arbetet med att färdigställa avtalet kommer att fortgå under hösten och justeringar i avtalsförslaget kan göras efter förankring i nätverken. Förankring och beredning kommer att ske:

- 5 september utbildningschefer
- 15 september i utbildningsordförandenätverket
- Slutligt fastställande av gruppen som har jobbat fram avtalet
- Avtalet föreslås att tecknas under hösten och avtalet ska gälla från 1 januari 2026.

Bedömning och synpunkter

Ett utbildningssamverkansavtal som ersätter tidigare avtal och avsiktsförklaring skapar tydlighet, skarpare styrning och ger bättre uppföljning av utbildningssamverkan. Avtalet bygger på ömsesidig förståelse och respekt mellan alla samverkande parter med avseende på deras roller och mandat. Innehållet i avtalet ger även en tydligare kommunnytta.

Finansiering

Utgår från befintlig modell för övriga avtal vilket bygger på kommunernas invånarantal och uppgår till knappt tre miljoner kronor per år. Vuxenutbildningsavtalet sägs upp för att inkluderas i detta avtal. Delregionala utvecklingsmedel lösgörs.

Koppling till mål

Det förbundsövergripande målet om ökad attraktivitet stärks av ett nytt avtal.

Insatsområde kompetensförsörjning och dess delmål är kopplade till avtalet.

Ansvarig tjänsteperson

Cecilia Sandberg

Kompetensstrateg

Fyrbodals kommunalförbund

Nominera ledamot till nytt strategiskt partnerskap för EUs fonder för sysselsättning- och tillväxt i Västsverige återstående del av programperioden 2021-2027

Förslag till beslut

Arbetsutskottet föreslår direktionen besluta att nominera Peter Eriksson (M) och Liselotte Fröjd (M) till ledamot för strukturfondspartnerskapet för Västsverige.

Sammanfattning

Strukturfondspartnerskapen kommer från och med 1 november ersättas med en ny partnerskapsordning. Det ska finnas ett strategiskt partnerskap inom det geografiska området för varje programområde för Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) och motsvarande regional handlingsplan för Europeiska socialfonden+ (ESF+). För Västsverige innebär det ett fortsatt gemensamt partnerskap mellan Halland och Västra Götaland.

De nya partnerskapen ska ha en strategisk roll i genomförandet av ERUF och ESF+ i Västsverige, där tonvikten i arbetet ligger i utlysningssfasen. Som ledamot i det strategiska partnerskapet förväntas man medverka i framtagandet av regionala behovsanalyser och utlysningsplaner för att säkra att pengarna via ERUF och ESF+ nyttjas på bästa sätt. De strategiska partnerskapen ska bestå av förtroendevalda från berörda kommuner och regioner, arbetsmarknadens organisationer, berörda intresseorganisationer samt företrädare för myndigheter utpekade av regeringen*.

Två personer, en man och en kvinna, skall nomineras för ledamotsposten, i syfte att uppnå jämn könsfördelning. Ordförande beslutar vilka organisationer som erbjuds ordinarie plats och/eller ersättande plats. Det är fler organisationer som erbjuds att nominera än vad det kommer finnas platser till. Förslag på nomineringar bör vara tillhanda senast den 24e oktober.

Under den period som hitintills har gått av programperioden har Fyrbodals kommunalförbund inte haft någon representant. Men i samband med nuvarande mandatperiods början arbetade förbundets valberedning fram att Peter Eriksson (M) och Liselotte Fröjd (M) skulle nomineras till strukturfondspartnerskapet. Med anledning av kort

nomineringstid är förslaget att kvarstå med det beslut som direktionen fattade 2023-02-09.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2025-10-02

Inbjudan nominera ledamöter strategisk partnerskapet Västsverige

Nuvarande sammansättning SFP

Regeringsbeslut – entledigande av ordföranden i strukturfondspartnerskapen mm

Protokollsutdrag direktionens protokoll 2023-02-09 § 2

Valberedningens förslag till nomineringar 2023-2026

Beslutet skickas till

linn.henriksson@vgregion.se

Peter Eriksson (M) Trollhättan

Liselott Fröjd (M) Tanum

Handläggare av ärendet

Carina Wiberg Borgh

Chef verksamhetsstöd

Enligt sändlista

Inbjudan att nominera ledamot till nytt strategiskt partnerskap för EUs fonder för sysselsättning- och tillväxt i Västsverige återstående del av programperioden 2021-2027

Regeringen har utsett undertecknad Madeleine Jonsson, Västra Götalandsregionen till ordförande i Strategiska partnerskapet Västsverige för EUs fonder för tillväxt- och sysselsättning programperioden 2021-2027. Det är ordföranden som ska utse övriga ledamöter, ersättare och en vice ordförande.

Strukturfondspartnerskapen kommer från och med 1 november ersättas med en ny partnerskapsordning som regleras i förordning *Förvaltning av program för vissa EU-fonder* (2022:1379). Det ska finnas ett strategiskt partnerskap inom det geografiska området för varje programområde för Europeiska regionala utvecklingsfonden (ERUF) och motsvarande regional handlingsplan för Europeiska socialfonden+ (ESF+). För Västsverige innebär det ett fortsatt gemensamt partnerskap mellan Halland och Västra Götaland.

Uppdragets syfte och omfattning

De nya partnerskapen ska ha en strategisk roll i genomförandet av ERUF och ESF+ i Västsverige, där tonvikten i arbetet ligger i utlysningssfasen. Som ledamot i det strategiska partnerskapet förväntas man medverka i framtagandet av regionala behovsanalyser och utlysningssplaner för att säkra att pengarna via ERUF och ESF+ nyttjas på bästa sätt. De strategiska partnerskapen ska bestå av förtroendevalda från berörda kommuner och regioner, arbetsmarknadens organisationer, berörda intresseorganisationer samt företrädare för myndigheter utpekade av regeringen*.

Ledamoten förväntas delta aktivt vid fysiska heldagsmöten med det strategiska partnerskapet cirka två-tre gånger per år, notera tid för nästa möte nedan. Inför mötena kan det tillkomma tid för inläsning och förberedelser. Resersättning, arvode och/eller andra ersättningar kan bli aktuellt beroende på anställningsform och organisation.

Västra Götalandsregionen (VGR) är värdorganisation för det strategiska partnerskapet och administrerar dess sekretariat med stöd av Region Halland.

Två personer, en man och en kvinna, skall nomineras för ledamotsposten, i syfte att uppnå jämn könsfördelning. Ordförande beslutar vilka organisationer som erbjuds ordinarie plats och/eller ersättande plats. Det är fler organisationer som erbjuds att nominera än vad det kommer finnas platser till. Förslag på nomineringar bör vara oss tillhanda **senast den 24e oktober**.

Var god sänd förslag till partnerskapets sekreterare Linn Henriksson
linn.henriksson@vgregion.se.

Mötesdatum med Västsveriges strategiska partnerskap hösten 2025
5 december, Göteborg

Vänliga hälsningar
Madeleine Jonsson
Ordförande Strategiskt partnerskap Västsverige

* Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Länsstyrelserna i berörda län och ett eller flera statliga universitet och högskolor.

Bilagor

1. Nuvarande sammansättning Strukturfondspartnerskapet Västsverige
2. Regeringens beslut 2025-09-25 Entledigande av ordföranden i strukturfondspartnerskapet och förordnande av ordförande i de strategiska partnerskapen.

Sändlista

Högskolan i Skövde
Sveriges Lantbruksuniversitet i Skara
Högskolan Borås
Högskolan Väst
Göteborgs Universitet
Chalmers Tekniska Högskola
Högskolan Halmstad
Unionen (SjuHall, Göteborg, Sydväst, Skaraborg)
Kommunal
LO
TCO
SACO
Sveriges Kommuner och Regioner
Teknikföretagen
Länsstyrelsen Halland
Länsstyrelsen Västra Götaland
Försäkringskassan
Arbetsförmedlingen
Företagarna
Svenskt Näringsliv
Västsvenska Handelskammaren
Lantbrukarnas Riksförbund
Coompanion Halland
Coompanion GR
Coompanion Fyrbodal
Coompanion Skaraborg
Coompanion Sjuhärad
HSO/Funktionsrätt
Hallands bildningsförbund
Västra Götalands bildningsförbund
Hela Sverige ska leva
Region Halland
Halmstad kommun
Västra Götalandsregionen
Göteborgs Stad
Skaraborgs kommunalförbund
Fyrbodals kommunalförbund
Sjuhärads kommunalförbund/Boråsregionen
Göteborgsregionen

* Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, Länsstyrelserna i berörda län och ett eller flera statliga universitet och högskolor.

Nuvarande sammansättning Strukturfondspartnerskapet Västsverige

Kan komma att ändras efter nomineringsomgång

Förtroendevalda Region- och kommunpolitiker

Ordförande och 11 ledamöter

Västra Götalandsregionen	Ordförande (utsedd av regeringen)
Västra Götalandsregionen	3 ledamöter
Region Halland	5 ledamöter
Kommunalförbund/delregion VG	1 ledamot
Göteborg stad	1 ledamot
Kommun i Halland	1 ledamot

Andra organisationer

11 ledamöter

Arbetsmarknadens organisationer	2 ledamöter
Statliga myndigheter (Försäkringskassan, Arbetsförmedlingen, Länsstyrelsen Halland och Västra Götaland)	4 ledamöter
Akademi	1 ledamot
Näringsliv	1 ledamot
Intresseorganisationer och föreningar	3 ledamöter

2025-09-25
LI2025/00836
LI2025/01607**Landsbygds- och infrastrukturdepartementet**Adressater:
Se bilaga

Entledigande av ordföranden i strukturfondspartnerskapen och förordnande av ordföranden i de strategiska partnerskapen

Regeringens beslut

Följande personer entledigas med verkan fr.o.m. den 1 november 2025 från uppdraget att vara ordförande för respektive strukturfondspartnerskap.

1:e vice ordföranden Michaela Haga, Strukturfondspartnerskapet Stockholm

Regionrådet Irén Lejegren, Strukturfondspartnerskapet Östra Mellansverige

Regionrådet Per Eriksson, Strukturfondspartnerskapet Småland och Öarna

Regionrådet Per Einarsson, Strukturfondspartnerskapet Skåne-Blekinge

Regionrådet Madeleine Jonsson, Strukturfondspartnerskapet Västsverige

Regionrådet Birgitta Sacrédeus, Strukturfondspartnerskapet Norra Mellansverige

Regionrådet Sara Nylund, Strategiska partnerskapet Mellersta Norrland:

Regionrådet Rickard Carstedt, Strategiska partnerskapet Övre Norrland

Följande personer förordnas att för programperioden 2021–2027 vara ordförande för respektive strategiskt partnerskap för de regionala programmen för Europeiska regionala utvecklingsfonden och de regionala handlingsplanerna i det nationella programmet för Europeiska socialfonden+ fr.o.m. dagen för beslutet och tills vidare.

1:e vice ordföranden Michaela Haga, Strategiska partnerskapet Stockholm

Regionrådet Irén Lejégren, Strategiska partnerskapet Östra Mellansverige

Regionrådet Per Eriksson, Strategiska partnerskapet Småland och Öarna

Regionrådet Anna Jähnke, Strategiska partnerskapet Skåne-Blekinge

Regionrådet Madeleine Jonsson, Strategiska partnerskapet Västsverige

Regionrådet Birgitta Sacrédeus, Strategiska partnerskapet Norra Mellansverige

Regionrådet Sara Nylund, Strategiska partnerskapet Mellersta Norrland:

Regionrådet Rickard Carstedt, Strategiska partnerskapet Övre Norrland

Ordföranden utser övriga ledamöter i respektive strategiskt partnerskap i enlighet med 2 kap. 13 § förordningen (2022:1379) om förvaltning av program för vissa EU-fonder.

Regeringen beslutar enligt 3 § förordningen (1992:1299) om ersättning för uppdrag i statliga styrelser, nämnder och råd m.m. att ersättningen till ordföranden i de strategiska partnerskapen ska vara 22 000 kronor per år.

Regeringen beslutar vidare att övriga ledamöter i de strategiska partnerskapen ska ha rätt till ersättning enligt 4 § i samma förordning, motsvarande kategori C.

Regeringen beslutar dessutom att övriga ledamöter i de strategiska partnerskapen ska ha rätt till ersättning för inkomstförlust på de villkor som framgår av 7 § i samma förordning. Någon sådan ersättning ska dock inte betalas till ordföranden i ett strategiskt partnerskap.

Någon ersättning ska inte betalas till ledamot med statlig anställning som företräder sin myndighet i ett strategiskt partnerskap.

Av förordningen (1981:1265) om reseförmåner i statliga uppdrag m.m. följer att ledamöterna även har rätt till vissa reseförmåner.

Ärendet

Enligt 2 kap. 12 § första stycket förordningen om förvaltning av program för vissa EU-fonder ska den förvaltande myndigheten i arbetet med utlysningsplaner och utlysningar av fondmedel samverka med strategiska partnerskap som är sammansatta av företrädare för olika berörda intressen i samhället. Enligt andra stycket i samma paragraf ska samverkan genomföras med ett strategiskt partnerskap som är gemensamt för det geografiska området för varje regionalt program inom Europeiska regionala utvecklingsfonden och motsvarande regional handlingsplan för det nationella programmet inom Europeiska socialfonden+.

I 2 kap. 13 § samma förordning anges hur ett strategiskt partnerskap ska vara sammansatt. Varje strategiskt partnerskap ska ha en ordförande som är utsedd av regeringen. Ordföranden utser övriga ledamöter.

Genom lagen (2025:680) om upphävande av lagen (2007:459) om strukturfondspartnerskap har lagen om strukturfondspartnerskap upphört att gälla den 1 augusti 2025. Enligt övergångsbestämmelserna ska dock vissa bestämmelser i den upphävda lagen fortsätta att gälla till utgången av oktober 2025 för strukturfondspartnerskap som har bildats före ikraftträdandet. Det innebär att dessa strukturfondspartnerskap fortsätter att finnas under denna tidsperiod, dock utan att ha kvar sina uppgifter att prioritera mellan ansökningar.

På regeringens vägnar

Andreas Carlson

Maria M Eriksson

Kopia till

Kopians överensstämmelse
med originalet intygas

Statsrådsberedningen/EUKANSLI
Finansdepartementet/BA, ESA och K
Klimat- och näringslivsdepartementet/NI
Arbetsmarknadsdepartementet/A och JÄM
Riksdagen, näringsutskottet och arbetsmarknadsutskottet
Rådet för Europeiska socialfonden i Sverige
Tillväxtverket
Gotlands kommun
regionerna
Sveriges Kommuner och Regioner

Bilaga till beslut I:2 vid regeringssammanträde den 25 september 2025,
LI2025/00836 och LI2025/01607

Adressater

Michaela Haga
Region Stockholm
Box 22550
104 22 Stockholm

Irén Lejegren
Region Örebro län
Box 1613
701 16 Örebro

Per Eriksson
Region Jönköpings län
Box 1024
551 11 Jönköping

Anna Jähnke
Region Skåne
291 89 Kristianstad

Madeleine Jonsson
Västra Götalandsregionen
Regionens hus
462 80 Vänersborg

Birgitta Sacrédeus
Region Dalarna
Box 712
791 29 Falun

Sara Nylund
Region Västernorrland
871 85 Härnösand

Rickard Carstedt
Region Västerbotten
901 89 Umeå

Per Einarsson
Region Skåne
291 89 Kristianstad

Beslutsärenden

§ 2 – Valärenden

Valberedningen presenterade sitt förslag.

Direktionen beslutar

Att utse ledamöter enligt valberedningens förslag.

Justerare:		Utdragsbestyrkande:
------------	--	---------------------

	Ordinarie	Ersättare
Bengtsfors	Stig Bertilsson (M)	Per Eriksson (S)
Dals-Ed	Andreas Nilsson (M)	Per-Erik Norlin (S)
Färgelanda	Ulla Börjesson (S)	Jörgen Andersson (SD)
Lysekil	Jan-Olof Johansson (S)	Ulf Hanstål (M)
Mellerud	Ludwig Mossberg (M)	Ulf Rexefjord (SD)
Munkedal	Louise Skaarnäs (SD)	Liza Kettil (S)
Orust	Catharina Bråkenhielm (S)	Lars Larsson (C)
Sotenäs	Therése Mancini (S)	Eva Abrahamsson (M)
Strömstad	Kent Hansson (S)	Fredrik Eriksson (SD)
Tanum	Liselotte Fröjd (M)	Oscar Josefsson (S)
Trollhättan	Peter Eriksson (M)	Ricky Karlsson (KD)
Trollhättan	Monica Hanson (S)	Sofia Andersson Dharsani (S)
Uddevalla	Martin Pettersson (SD)	Christer Hassleback (UP)
Uddevalla	Ingemar Samuelsson (S)	Jarmo Uusitalo (MP)
Vänersborg	Benny Augustsson (S)	Mats Andersson (C)
Vänersborg	Henrik Harlitz (M)	Lena Eckerbom Wendel (M)
Åmål	Michael Karlsson (M)	Ove Kaye (SD)
Arbetsutskottet		
Ordförande	Peter Eriksson (M)	Trollhättan
1 vice ordförande	Liselotte Fröjd (M)	Tanum
2 vice ordförande	Benny Augustsson (S)	Vänersborg
Ledamot	Martin Pettersson (SD)	Uddevalla
Ledamot	Ulla Börjesson (S)	Färgelanda
Ersättare	Kent Hansson (S)	Strömstad
Ersättare	Stig Bertilsson (M)	Bengtsfors
BHU		
Peter Eriksson (M)	Trollhättan	
Liselotte Fröjd (M)	Tanum	
Benny Augustsson (S)	Vänersborg	
Ulla Börjesson (S)	Färgelanda	
Västkom's styrelse		
Peter Eriksson (M)	Trollhättan	
Liselotte Fröjd (M)	Tanum	
Benny Augustsson (S)	Vänersborg	
Ordförande socialnämndsordförandenätverket		
SRO		
Peter Eriksson (M)	Trollhättan	
Ordförande socialnämndsordförandenätverket		
Ombud Föreningsstämma Västkom		
Ordinare	Monica Hanson (S)	Trollhättan
Ersättare	Ulf Hanstål (M)	Lysekil
Bolagsstämma Mediapoolen		
Ordinare	Mats Andersson (C)	Vänersborg
Ersättare	Anna-Lena Heydar (S)	Uddevalla
Styrelserepresentation Mediapoolen		
Ordinare	Ingemar Samuelsson (S)	Uddevalla
Ersättare	Benny Augustsson (S)	Vänersborg
Stämmombud Gryning vård		
Ordinare	Catharina Bråkenhielm (S)	Orust
Ersättare	Henrik Harlitz (M)	Vänersborg

Revision Gryning vård AB		
Ordinare	Gert-Inge Andersson (S)	Trollhättan
Ersättare	Gunnar Lidell (M)	Vänersborg
Styrelseledamot Innovatum AB		
Ordinare	Benny Augustsson (S)	Vänersborg
Stämmombud Innovatum AB		
Ordinare	Peter Eriksson (M)	Trollhättan
Ersättare	Linda Jansson (M)	Färgelanda
Delregionalt samrådsorgan för Vårdsamverkan Fyrbodal		
Varje kommun utser sin socialnämndsrepresentant. De 2 adjungerande platserna utses av utbildningsordförandenätverket.		
Laxfond Väner		
Ordinare	Michael Karlsson (M)	Åmål
Ersättare	Ludwig Mossberg (M)	Mellerud
Styrelsen Film i Väst		
Ordinare	Monica Hanson (S)	Trollhättan
Stiftelsen Dalslandskanal		
Ordinare	Michael Karlsson (M)	Åmål
Ersättare	Stig Bertilsson (M)	Bengtsfors
Strukturfondpartnerskapet		
Man	Peter Eriksson (M)	Trollhättan
Kvinna	Liselotte Fröjd (M)	Tanum
Mötesordförande (ansvarig för öppnande av möte)	Ulla Börjesson (S)	Färgelanda

Nytt hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser

Förslag till beslut

Arbetsutskottet föreslår direktionen besluta att

1. rekommendera medlemskommunerna att anta nytt Hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser i form av underavtal senast den 31 maj 2026.

Sammanfattning

Nytt hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser (underavtal) har tagits fram. Avtalet syftar till att skapa en modern och hållbar samverkan mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna, med fokus på primärvårdens gemensamma ansvar och patientsäkerhet. Avtalet förtydligar ansvarsfördelningen, betonar primärvårdens gemensamma ansvar och stärker patientsäkerhetsarbetet inklusive hantering av oenighet och tvister. Ett politiskt samråd och arbetsgrupper har arbetat sedan 2024 med att ta fram avtalet. Kommunerna har getts möjlighet att påverka förslagen genom remissvar och dialogkonferenser under våren 2025 där samtliga 49 kommuner deltagit. Remissvaren visade behov av förtydliganden, särskilt kring ansvarsfördelning, samverkan och patientsäkerhet, vilket lett till justeringar i avtalet och kommer att föranleda fortsatt arbete efter att avtalsförslagen gått för beslut.

Det nya avtalet bygger på tidigare Regionbildningsavtal och Primärvårdsavtal från 1998 och ersätter det nuvarande avtalet som kommer att säga upp och således gälla till slutet av 2026. Avtalet stödjer länsgemensam strategi för god och nära vård, förbättrar förutsättningar för vård i hemmet och tar höjd för framtida behov. Uppsägning av avtalet påverkar även underavtalen, som kan sägas upp eller revideras individuellt utan att huvudavtalet påverkas. Huvudavtalet innehåller nio avsnitt och ska läsas tillsammans med fyra underavtal som är beroende av huvudavtalets giltighet.

Avtalet och dess underavtal börjar gälla 2027-01-01 förutsatt att de godkänns av regionfullmäktige och samtliga kommunfullmäktige i Västra Götaland.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Nytt hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser,
2025-09-25

Hälso- och sjukvårdsavtal, VästKoms styrelse 2025-09-04

Överenskommelse - Kommunernas betalningsansvar vid in- och utskrivning från slutet
hälso- och sjukvård, VästKoms styrelse 2025-09-04

Överenskommelse - Regionens läkaransvar i kommunal primärvård, VästKoms styrelse
2025-09-04

Överenskommelse - Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och
personer med skadligt bruk och beroende, VästKoms styrelse 2025-09-04

Överenskommelse - Ansvar för samverkan om munhälsa – uppsökande och nödvändig
tandvård, VästKoms styrelse 2025-09-04

Missivbrev, hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser, SRO 2025-09-
01

Protokoll Styrelse VästKom 2025-09-04

Bilaga VästKoms protokoll_Skrivelse beslutsförslag Hälso- och sjukvårdsavtal, 2025-09-
04

Beslutet skickas till

Bengtsfors kommun, Dals Ed kommun, Färgelanda kommun, Lysekils kommun,
Melleruds kommun, Munkedals kommun, Orust kommun, Sotenäs kommun, Strömstad
kommun, Tanum kommun, Trollhättan stad, Uddevalla kommun, Vänersborg kommun,
Åmål kommun

Västkom, diarienummer 2025_017: info@vastkom.se

Ärendebeskrivning

Enligt hälso- och sjukvårdslagen, HSL, har kommunen ansvar för hälso- och sjukvård till patienter som ingår i kommunernas hälso- och sjukvårdsansvar enligt 12 kap 1 - 2 §§ HSL. Vidare ansvarar kommunen enligt 14 kap 1 § HSL, samt Regionbildningsavtalet inklusive Primärvårdsavtalet och den däri gjorda skatteväxlingen, även för att erbjuda primärvård i ordinärt boende. Ansvarsfördelningen och samverkan kring de gemensamma patienterna regleras i hälso- och sjukvårdsavtalet och de fyra lagreglerade överenskommelserna som är underavtal till avtalet. På uppdrag av det politiska samrådsorganet, SRO, har ett nytt hälso- och sjukvårdsavtal tagits fram inklusive nya förslag på de fyra överenskommelserna. Det nya avtalet stödjer intentionerna i Färdplan – läns gemensam strategi för god och nära vård och förbättrar förutsättningar för vård i hemmet och tar höjd för framtida behov.

Nytt förslag på avtal och överenskommelser har tagits fram genom partssamverkan av en arbetsgrupp bestående av tio personer med två processledare från vardera huvudmannasida. Fyrbodals nätverk för medicinskt ansvariga sjuksköterskor har varit delaktiga i processen tillsammans med kommunalförbundets ansvariga tjänsteperson. Kommunerna och VGR har haft varsin styrgrupp som berett eskaleringsfrågor till en politisk referensgrupp.

Remissbearbetningen har lett till viktiga förändringar i avtalet. Avtalets koppling till Regionbildningsavtalet, Primärvårdsavtalet och det nuvarande hälso- och sjukvårdsavtalet har förtydligats. Det gemensamma ansvaret för primärvårdsnivån betonas, där VGR och kommunen har olika grundkompetenser. Parterna har ett gemensamt ansvar för att komma överens om och följa tillgången till övriga kompetenser. Begreppen kortvarigt och långvarigt behov samt frekvens har kompletterats med en grundprincip för VGR:s och kommunens ansvar, med utgångspunkt i personcentrerad vård. Avtalet har stramats åt genom att endast den samverkan som regleras tas upp. Avtalet betonar ett ökat gemensamt ansvar för patientsäkerheten och innehåller tydliga regler för hur oenighet och tvister ska hanteras. Det tydliggörs att hälso- och sjukvård i hemmet är en arena där både VGR och kommun har ansvar. Huvudavtalet innehåller nio avsnitt och ska läsas tillsammans med fyra underavtal som är beroende av huvudavtalets giltighet.

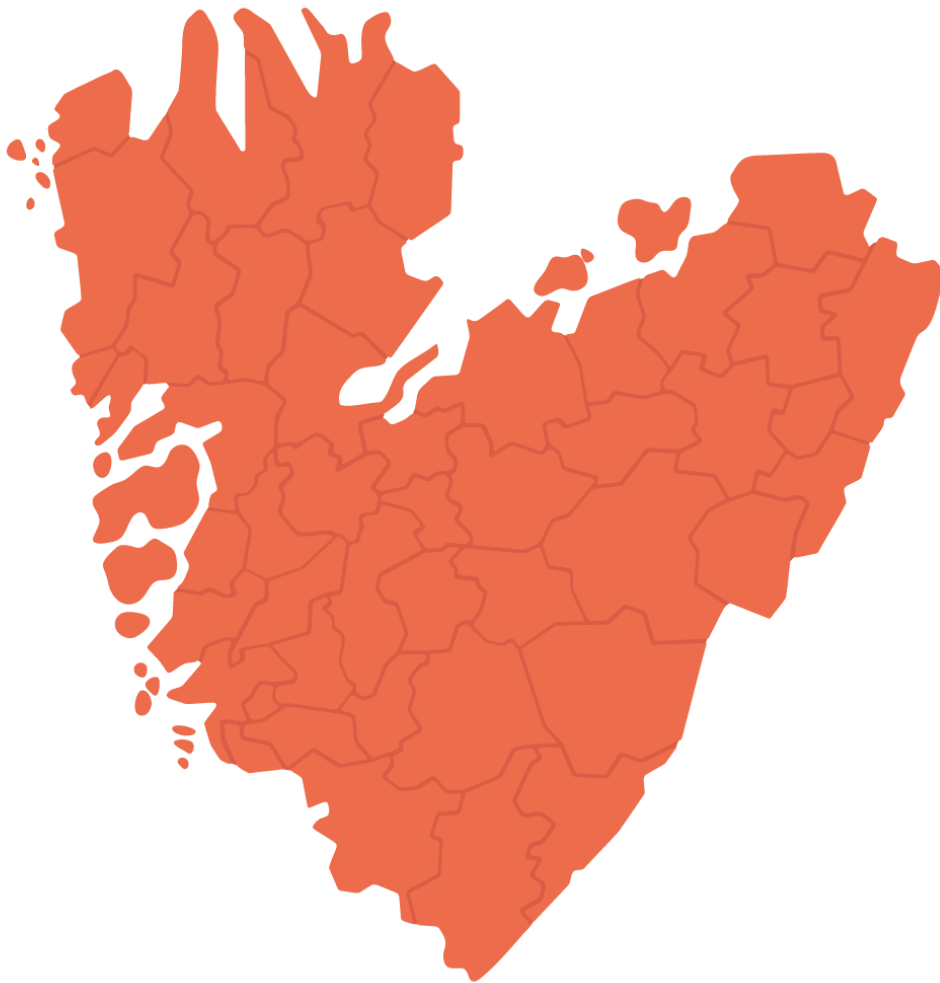
Avtalet och dess underavtal gäller om de godkänns av regionfullmäktige och samtliga kommunfullmäktige i Västra Götaland. Det gäller från 1 januari 2027 till 31 december 2030 med automatisk förlängning med tre år i taget. Säger en part upp avtalet upphör

det att gälla för alla parter, inklusive underavtalen. En enskild underöverenskommelse sägas upp utan att huvudavtalet påverkas.

Politiska Samrådsorganet (SRO) ställde sig bakom förslaget 2025-09-01 ([mötesanteckning](#)) och VästKoms styrelse beslutade 2025-09-04 att rekommendera de fyra kommunalförbunden att rekommendera sina medlemskommuner att anta nytt förslag till Hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser i form av underavtal senast den 31 maj 2026. Referensgruppen tillhandahåller en juridisk beslutstext till kommunerna för antagande av avtalet ([protokoll](#)).

Handläggare av ärendet

Eva-Maria Persdotter
socialstrateg

Hälso- och sjukvårdsavtal

**Avtal som reglerar hälso- och sjukvårdsansvar
mellan Västra Götalandsregionen
och kommunerna i Västra Götaland**

Innehåll

1. Inledning	3
1.1 Syfte och mål	3
1.2 Läsanvisning	4
1.3 Målgrupp	4
1.4 Omfattning	4
1.5 Avtalsparter	4
1.6 Avtalstid	5
2. Ansvar	6
2.1 Gemensamt ansvar	6
2.2 Västra Götalandsregionens ansvar	7
2.3 Kommunens ansvar	8
2.4 Läkemedel	8
2.5 Personliga hjälpmedel inklusive förbruknings-artiklar och nutritionsprodukter samt andra medicintekniska produkter	9
3. Hälso- och sjukvård i hemmet.....	11
3.3 Egenvård.....	12
3.4 Förutsättningar för samverkan	12
4. Samverkan utanför avtalet.....	14
5. Patientsäkerhet	15
5.1 Avvikelser mellan vårdgivare.....	15
6. Oenighet och tvist.....	16
7. Grundläggande förutsättningar	18
7.1 Kunskapsstyrning och kompetensutveckling i samverkan	18
7.2 Informationsskyldighet vid förändring	18
7.3 Vårdsamverkan – vår gemensamma stödstruktur.....	18
7.4 Läns gemensamma styrdokument	19
7.5 Lagstiftning.....	19
7.6 Överenskommelser	20
8. Uppföljning	21
9. Definitioner	22

1. Inledning

Sedan regionbildningen år 1999 har Västra Götalandsregionen (VGR) och kommunerna i Västra Götaland (Kommunerna) reglerat ansvarsfördelning avseende primärvård och samverkan inom hälso- och sjukvård mellan VGR och Kommun genom avtal.

Grunden för ett hälso- och sjukvårdsavtal mellan Västra Götalandsregionen och de 49 kommunerna i Västra Götaland lades genom de avtal som tecknades i samband med regionbildningen 1999.

I Huvudavtal om reglering av ansvar och finansiellt gränssnitt mellan landsting och kommuner i Västra Götalandsregionen (Regionbildningsavtalet), daterat 3 september 1998, regleras skatteväxlingen. Avtal med anledning av förslag till gränsdragning mellan kommunerna och regionen i Västra Götaland avseende primärvård (Primärvårdsavtalet), daterat 1 september 1998, är en del av Regionbildningsavtalet.

Detta hälso- och sjukvårdsavtal (Avtalet) utgår från Regionbildningsavtalet inklusive Primärvårdsavtalet. Avtalet reglerar ansvarsfördelning och samverkan i de delar där VGR och Kommunerna har ett delat hälso- och sjukvårdsansvar enligt hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), HSL. Avtalet och tillhörande överenskommelser beskriver även i viss mån samverkan mellan hälso- och sjukvård och socialtjänst.

Avtalets tillhörande överenskommelser är underavtal till Avtalet. Underavtalens giltighet är direkt kopplade till Avtalets giltighet.

Parterna ska tillämpa lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter, även kallad barnkonventionen. Barns behov av stöd, information och trygghet ska beaktas, både som patient och närstående.

1.1 Syfte och mål

Avtalet ska bidra till att parterna ger en god och säker vård till dem som har behov av hälso- och sjukvård från både VGR och Kommun. Avtalet ska tydliggöra ansvarsfördelning och stärka samverkan. Patienten ska möta en samordnad och sammanhållen vård som utgår från samarbete, oavsett huvudmannaskap. Målet är att erbjuda varje patient en god och nära vård utifrån individuella förutsättningar och behov. Patienten är en självklar medskapare i sin hälso- och sjukvård.

VGR och Kommunerna har en gemensamt framtagen strategi, *Färdplan - länsgemensam strategi för god och nära vård*, och enligt den ska vården:

- utgå från individuella förutsättningar och behov
- bygga på relationer och vara hälsofrämjande, förebyggande och proaktiv
- bidra till jämlik hälsa, trygghet och självständighet, samt grundas i gemensamt ansvarstagande och tillit.

Ett personcentrerat arbetssätt ska tillämpas, där patienten får stöd i att ta ansvar för sin hälsa, och förutsättningar att använda sina egna resurser. I första hand ska egenvård och digitala lösningar erbjudas, om det är ändamålsenligt utifrån patientens behov och förutsättningar. Fysiska vårdkontakter ska erbjudas när de behövs.

1.2 Läsanvisning

Avtalet ska läsas i sin helhet för att förstås korrekt. Överenskommelser i form av underavtal ska läsas tillsammans med avtalet.

1.3 Målgrupp

Målgrupper som berörs i Avtalet är alla som behöver hälso- och sjukvård från både VGR och Kommun, oavsett ålder, diagnos eller funktionsnedsättning, förutsatt att de ingår i kommunernas hälso- och sjukvårdsansvar enligt 12 kap 1 - 2 §§ och 14 kap 1 § HSL.

Avtalet ska tillämpas av alla medarbetare i hälso- och sjukvård och omsorg, inom VGR och Kommun som arbetar med målgruppen.

1.4 Omfattning

Avtalet reglerar ansvarsfördelning och samverkan mellan VGR och Kommun inom områden där Parterna har gemensamt hälso- och sjukvårdsansvar. Kommunen har ansvar på primärvårdsnivå, VGR har ansvar på primärvårdsnivå och specialiserad nivå.

Avtalet reglerar inte hur respektive Part organiserar sitt åtagande. Avtalet reglerar inte elevhälsa, vilken styrs av skollagen (2010:800).

1.5 Avtalsparter

Avtalsparter är VGR och var och en av Kommunerna. Avtalsparterna benämns även Parterna.

Part som överlåter utförandet av en uppgift till en annan aktör är även efter överlämnandet ansvarig för att uppgiften fullgörs enligt Avtalet.

1.6 Avtalstid

Avtalet, inklusive överenskommelser i form av underavtal till Avtalet, gäller under förutsättning att de godkänns av regionfullmäktige och kommunfullmäktige i samtliga kommuner i Västra Götaland, genom beslut som vinner laga kraft.

Avtalet gäller under perioden 2027-01-01 – 2030-12-31. Senast arton (18) månader innan avtalstiden löper ut har Parterna möjlighet att säga upp Avtalet. Om ingen Part skriftligen har sagt upp Avtalet förlängs det med tre år i taget, med arton (18) månaders uppsägningstid.

Vid uppsägning av Avtalet upphör Avtalet att gälla när den aktuella perioden om fyra år löper ut alternativt när förlängningstiden om tre år löper ut. Det räcker att en Part säger upp Avtalet för att det ska upphöra att gälla för samtliga Parter. En uppsägning av Avtalet får till följd att även överenskommelserna sägs upp, eftersom de i egenskap av underavtal är direkt kopplade till Avtalets giltighet.

Det räcker att en Part säger upp en överenskommelse i form av underavtal, för att den ska upphöra att gälla för samtliga Parter. Avtalet och övriga överenskommelser kvarstår om någon av överenskommelserna sägs upp.

Vid väsentliga förändringar av förutsättningarna för Avtalet kan initiativ till en översyn tas av läns gemensamt, politiskt forum, där samverkan sker mellan VGR och Kommunerna.

Förutsättning för samverkan utan Avtal

Om inget Avtal finns tecknat mellan VGR och Kommunerna regleras ansvarsfördelning och samverkan enbart av Regionbildningsavtalet, inklusive Primärvårdsavtalet, samt av gällande lagstiftning.

2. Ansvar

2.1 Gemensamt ansvar

VGR och Kommunerna ansvarar för att planera och organisera sin hälso- och sjukvård. I detta ingår att skapa förutsättningar för personcentrerad hälso- och sjukvård, så att patientens behov tillgodoses samordnat.

I den kommunala primärvården har Parterna ansvar för olika grundkompetenser:

- VGR ansvarar för läkare
- Kommunen ansvarar för sjuksköterska, arbetsterapeut och fysioterapeut

Utöver detta har Parterna ansvar att identifiera behov av och komma överens om att tillhandahålla övrig kompetens och förmåga som krävs för att utföra uppdraget utifrån ansvarsfördelning i Avtalet. Parterna ansvarar för att på länsövergripande nivå följa tillgången till kompetens i hela länet.

Omvårdnad, rehabilitering och habilitering följer hälso- och sjukvårdsansvaret, och bedrivs av både VGR och Kommun i enlighet med detta Avtal.

Patienter som har behov av hälso- och sjukvård i hemmet kan samtidigt få viss hälso- och sjukvård utförd på regional mottagning, baserat på upprättad plan eller samordnad individuell planering (SIP).

Grundprincipen är att VGR ansvarar för tillfälliga behov av hembesök under kortare perioder, eller sällan förekommande behov över längre tid. Kommunen ansvarar för hembesök när behovet bedöms kvarstå över längre tid, och/eller när insatserna behöver ges mer regelbundet. Om behovet från början bedöms bli långvarigt, och/eller har en högre frekvens, bör det redan från start hanteras inom kommunal primärvård.

Utgångspunkten är alltid personcentrerad hälso- och sjukvård, och vad som är bäst för den enskilda patientens trygghet och kontinuitet. En helhetsbedömning ska göras utifrån en kombination av behovets varaktighet, frekvens och en resurseffektiv användning av Parternas

sammanlagda resurser.

Gränsen mellan primärvård och specialiserad vård bestäms utifrån om det krävs särskilda medicinska eller tekniska resurser eller någon annan särskild kompetens. Utveckling inom medicin, teknik och kompetens leder till att gränsen mellan specialiserad vård och primärvård förändras. Det påverkar både den regionala och kommunala primärvården, och förutsätter därför en kontinuerlig dialog mellan Parterna för att säkerställa patientsäkerheten.

Ansvar för omhändertagande av avliden följer hälso- och sjukvårdsansvaret, enligt HSL.

2.2 Västra Götalandsregionens ansvar

VGR ansvarar för hälso- och sjukvård till dem som är bosatta eller vistas i Västra Götaland. Hälso- och sjukvårdsansvaret omfattar både primärvård och specialiserad vård, akut och planerad, i hemmet, på mottagning och på sjukhus.

Läkare inom regional primärvård har samordningsansvar och övergripande medicinskt ansvar för hälso- och sjukvård. Utifrån patientens behov kan läkare inom specialiserad vård ha medicinskt ansvar för viss hälso- och sjukvård.

VGR har ansvar för specialiserad vård, vilken kräver särskilda medicinska eller tekniska resurser eller annan särskild kompetens, även om insatsen kan utföras av regional eller kommunal primärvård.

VGR:s hälso- och sjukvårdsansvar på primärvårdsnivå:

- hälso- och sjukvård till patienter som utan större svårighet, i form av somatisk, psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning, kan ta sig till VGR:s mottagning
- hembesök vid tillfälliga och övergående behov, där insatsen kan hanteras med ett fåtal hembesök under en kort period, samt vid hembesök med låg frekvens över tid
- hälso- och sjukvård som utförs av läkare
- hälso- och sjukvård för personer som vistas i hem för vård och boende (HVB) eller hem för viss annan heldygnsvård, samt i samband med korttidsvistelse enligt lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS
- habilitering och rehabilitering på primärvårdsnivå och specialiserad nivå

- medicinsk konsultation och kompetensöverföring i enskilda ärenden till Kommunens personal i hälso- och sjukvård och omsorg
- hälso- och sjukvård för asylsökande och personer som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd (papperslösa), oavsett boendeform
- bistå Kommunen med specialistkompetens inom vårdhygien och smittskydd
- förvaring och transport av avliden patienten inskriven i slutenvård eller som enbart omfattas av regional primärvård
- transport till och från sjukhus för obduktion eller för att ta bort implantat, även om patienten ingår i Kommunens hälso- och sjukvårdsansvar.

2.3 Kommunens ansvar

Kommunen ansvarar för hälso- och sjukvård till patienter som ingår i kommunernas hälso- och sjukvårdsansvar, enligt 12 kap 1 - 2 §§ HSL. Vidare ansvarar Kommunen enligt 14 kap 1 § HSL, samt Regionbildningsavtalet inklusive Primärvårdsavtalet och den däri gjorda skatteväxlingen, även för att erbjuda primärvård i ordinärt boende. Kommunens ansvar är på primärvårdsnivå. Kommunen beslutar om och ansvarar för kommunal primärvård.

Kommunens hälso- och sjukvårdsansvar på primärvårdsnivå:

- hälso- och sjukvård till patienter som på grund av somatisk, psykisk eller kognitiv funktionsnedsättning inte kan ta sig till VGR:s mottagningar utan större svårighet, liksom när behov bedöms kvarstå över längre tid, och/eller där det finns ett behov av mer regelbundna insatser i hemmet
- habilitering och rehabilitering på primärvårdsnivå
- förvaring och transport av avliden patient som omfattas av Kommunens hälso- och sjukvårdsansvar, och som vid tillfället inte är inskriven i slutenvård.

2.4 Läkemedel

Läkemedelsbehandlingar är en integrerad del i hälso- och sjukvården och samverkan ska ske mellan VGR och Kommun.

Läkemedelsgenomgång ska utföras enligt Socialstyrelsens föreskrifter

och allmänna råd (HSLF-FS 2017:37) om ordination och hantering av läkemedel i hälso- och sjukvården. För patienter med kommunal primärvård med övertaget läkemedelsansvar ska ansvarig sjuksköterska i kommunen medverka vid läkemedelsgenomgång.

VGR ansvarar för kostnader, exklusive patientens egenavgift, avseende läkemedel som omfattas av läkemedelsförmånen, och som är förskrivna enligt lagen om läkemedelsförmåner till enskild patient.

VGR har ett samordningsansvar för genomförande av vaccinationsinsatser i Västra Götaland. Målet är att på ett patientsäkert sätt uppnå en hög vaccinationstäckning för gemensamma patienter. Samverkan om ansvarsfördelning ska ske lokalt inför varje vaccinationsinsats.

VGR tillhandahåller akutläkemedelsförråd avsedda för patienter inskrivna i kommunal primärvård. Läkemedlen i förrådet kan användas för akut ordination eller för behandling under en begränsad tidsperiod. Kommunala akutläkemedelsförråd (KAF) och dess sortiment beslutas av VGR, som också ansvarar för läkemedels- och transportkostnaderna till förråden, samt kassation. Kommunen tillhandahåller och ansvarar för lämpligt, låsbart förråd.

Öppenvårdsdos beslutas av läkare som tar ställning till att gällande kriterier, enligt regional medicinsk riktlinje för öppenvårdsdos, är uppfyllda. Gemensamma läkemedelsfrågor avseende KAF och öppenvårdsdos hanteras i partsgemensamt forum.

2.5 Personliga hjälpmedel inklusive förbrukningsartiklar och nutritionsprodukter samt andra medicintekniska produkter

Personliga hjälpmedel som är avsedda att användas i hemmet och dess närmiljö, av patient och brukare i Västra Götaland, regleras i aktuell handbok för personliga hjälpmedel inom hälso- och sjukvård, samt i Parternas samarbetsavtal.

Förskrivning av personliga hjälpmedel är en del av vård och behandling, och kan inte frikopplas från andra vård- och behandlingsinsatser.

Förskrivningsrätten kan inte delegeras, utan förskrivaren har ett helhetsansvar som inte kan överlåtas.

Generellt gäller att den vårdgivare som har hälso- och sjukvårdsansvar för aktuellt behov är kostnadsansvarig för förskrivna hjälpmedel.

Det finns undantag då kostnadsansvaret för hjälpmedel inte följer hälso- och sjukvårdsansvaret, vilket framgår i aktuell handbok för personliga hjälpmedel. VGR har kostnadsansvar för personliga hjälpmedel för barn och ungdomar fram till artonårsdagen.

Principer för och utbud av personliga hjälpmedel hanteras i partsgemensamt forum, där alla beslut ska fattas i enighet.

Medicintekniska produkter som inte regleras i aktuell handbok för förskrivning av hjälpmedel inom hälso- och sjukvård

Den huvudman som lämnar eller lånar ut medicintekniska produkter har motsvarande ansvar gällande uppföljning och kostnader som vid förskrivning.

För sårläkningsartiklar och kompressionsförband finns en förteckning där det framgår för vilka produkter Parterna har kostnadsansvar.

3. Hälso- och sjukvård i hemmet

Hälso- och sjukvård i hemmet är en vårdform som kan utföras av regional och kommunal primärvård och av den specialiserade vården.

Hälso- och sjukvården ska samordnas utifrån patientens behov, förmåga och självbestämmande. Patienten ska ges förutsättningar att vara kvar i hemmet.

Samverkan mellan huvudmän är en förutsättning för en personcentrerad hälso- och sjukvård.

3.1 Primärvård

Primärvården är navet i öppen hälso- och sjukvård och ska ges utan avgränsning när det gäller sjukdomar, ålder eller patientgrupper, och avser vanligt förekommande vårdbehov, både enkla och komplexa.

Primärvården ska enligt HSL vara lätt tillgänglig och tillgodose invånarnas behov av grundläggande medicinska insatser. Insatserna kan även vara hälsofrämjande, förebyggande och rehabiliterande, och ska anpassas efter patientens individuella behov.

Både VGR och Kommun är huvudmän för primärvård och ansvarar för att genomföra primärvårdens grunduppdrag.

3.2 Specialiserad vård i hemmet

VGR har ansvar för specialiserad vård. Specialiserad vård i hemmet innebär hälso- och sjukvård, som kräver särskild medicinsk kompetens, medicinska eller tekniska resurser, eller utrustning som inte ryms inom primärvårdens ordinarie uppdrag. Det kan inkludera avancerad läkemedelsbehandling, medicintekniska insatser, eller vård som kräver regelbunden uppföljning av specialistläkare eller specialistutbildad personal inom den specialiserade vården.

Regional och kommunal primärvård kan medverka i, och delvis utföra, hälso- och sjukvård som den specialiserade vården ansvarar för. Detta förutsätter att:

- berörda verksamheter gemensamt har bedömt att åtgärderna kan genomföras på ett patientsäkert sätt inom primärvården
- berörda verksamheter har fört dialog och enats om förutsättningarna

- det finns en fast läkarkontakt och fast vårdkontakt på primärvårdsnivå
- insatserna kräver inte någon särskild organisation.

Specialiserad vård i hemmet kan pågå parallellt med andra insatser från regional och kommunal primärvård, vilket förutsätter god samordning och tydliga kontaktvägar mellan Parterna.

3.3 Egenvård

Att ta ansvar för sin hälsa stärker möjligheten till ett självständigt och meningsfullt liv.

Egenvård är i första hand det som personen själv, eventuellt med stöd från närstående eller personal, kan utföra för att främja sin hälsa eller hantera sin sjukdom. När det är möjligt och lämpligt, prioriteras egenvård före åtgärder från hälso- och sjukvården.

Parterna ska ta ställning till och möjliggöra egenvård, enligt lag (2022:1250) om egenvård. Den egenvård som är bedömd och ordinerad av legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal ska inte sammanblandas med det ansvar som personen har för sin hälsa.

3.4 Förutsättningar för samverkan

Samverkan är en förutsättning för att skapa trygg, samordnad och personcentrerad hälso- och sjukvård. Fast vårdkontakt och fast läkarkontakt är viktiga funktioner för att bidra till samverkan och kontinuitet mellan regional och kommunal primärvård.

3.4.1 Informationsöverföring

Vårdgivare ska dela dokumenterad, tillgänglig och aktuell information om patienten. Information ska lämnas i samband med in- och utskrivning från den slutna hälso- och sjukvården, samt i öppenvårdsprocessen. Innehållet ska ge förutsättningar för berörd Part att ge trygg, effektiv och patientsäker vård.

3.4.2 Teambaserat arbetssätt mellan regional och kommunal primärvård

Teambaserat arbetssätt mellan regional och kommunal primärvård ska finnas för gemensamma patienter. Det innebär att hälso- och sjukvård planeras, koordineras och utförs i nära dialog med patienten och, vid behov, med närstående. Arbetssättet ska präglas av

kontinuitet och personcentrering, där patientens individuella behov och livssituation avgör teamets sammansättning och insatser. Teamet ska arbeta proaktivt och samordnat, för att skapa en trygg och sammanhållen hälso- och sjukvård över tid.

3.4.3 Samordnad individuell plan, SIP

En samordnad individuell plan (SIP) ska erbjudas patienter som är i behov av insatser från VGR och Kommun. SIP är patientens plan och ska tas fram tillsammans med den som har behov av insatserna.

Planen ska tydliggöra ansvar, vem som gör vad, samt hur och när uppföljning ska ske. SIP är en viktig del i samverkan mellan huvudmännen, och ska användas för att skapa kontinuitet, överblick och trygghet för den enskilde – oavsett ålder och behov.

4. Samverkan utanför avtalet

Enligt 15 kap. 1 § HSL får regioner och kommuner sluta avtal med någon annan om att utföra de uppgifter som de ansvarar för. I avtalet ska de särskilda villkor som gäller för överlämnandet framgå.

Hälso- och sjukvård som ska ges i patientens hem kan således i vissa fall utföras av annan huvudman än den som har det formella ansvaret. Det förutsätter att Parterna har kommit överens om detta genom dialog, att insatsen kan utföras på primärvårdsnivå, och att informationsöverföringen är dokumenterad, tillgänglig och aktuell.

5. Patientsäkerhet

Parterna har gemensamt och eget ansvar för att vården ska vara god, säker och personcentrerad. Patientsäkerhet är en grundläggande del av all hälso- och sjukvård. Den bygger på ett systematiskt och förebyggande arbete, där alla vårdgivare, oavsett huvudman, aktivt bidrar till att minimera risker och främja en trygg och säker vård.

5.1 Avvikelser mellan vårdgivare

Händelser, där gemensamt framtagna avtal, överenskommelser, riktlinjer eller rutiner inom vård och omsorg inte följs, betraktas som **avvikelser mellan vårdgivare**. Det kan handla om enskilda patientärenden och om organisatoriska eller systematiska brister hos vårdgivare.

Avvikelser mellan vårdgivare identifieras, registreras och hanteras i avsedd IT-tjänst. Avvikelser ska hanteras skyndsamt, och återkoppling ges så snart händelsen är analyserad och det finns en plan för åtgärder.

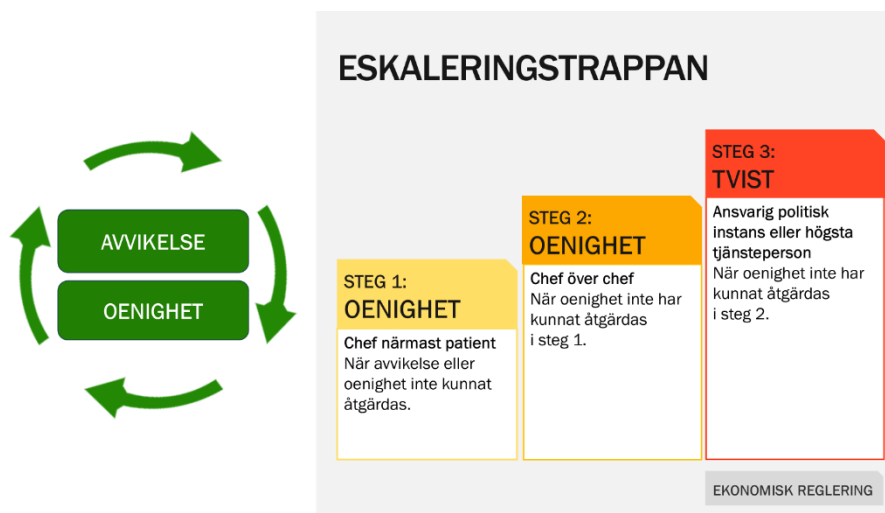
Parterna ansvarar för analys, åtgärder och uppföljning samt för att regelbundet sammanställa registrerade avvikelser mellan vårdgivare. Resultatet används för ett systematiskt förbättringsarbete. Det bidrar till att i samverkan öka patientsäkerhet, kunskapsutveckling och lärande på alla nivåer. Avvikelser mellan vårdgivare, som inte kan lösas mellan berörda Parter, går vidare till hantering av oenighet och tvist.

6. Oenighet och tvist

Parterna har skyldighet att följa Avtalet, överenskommelserna och andra läns gemensamma styrdokument. Det är ett gemensamt ansvar för Parterna att den enskildes situation löses utan onödigt dröjsmål, och att komma överens om vem som har ansvar för hälso- och sjukvården.

Oenighet innebär att Parterna inte är överens om hur en eller flera bestämmelser ska tolkas eller tillämpas, och kan uppstå på både individ- och organisationsnivå. Oenighet om tolkning eller tillämpning ska i första hand lösas på lokal nivå. När oenighet inte går att lösa kan den eskaleras till en tvist.

Brister i uppfyllelse av åtagande, oenighet eller tvister om tolkning och innebörd av Avtal, överenskommelser och andra läns gemensamma styrdokument ska hanteras enligt nedanstående eskaleringstrappa. Patientens behov av god och säker vård ska alltid tillgodoses utan onödigt dröjsmål. Patienten ska inte påverkas av oenighet eller tvist, vilket kräver en tillfällig lösning under pågående eskaleringsprocess.

Grundprincipen är att avvikelser och oenigheter ska lösas så nära verksamheten som möjligt, som en del av det systematiska förbättringsarbetet, och leda till lärande och förbättring. Om avvikelser och oenigheter inte löses går ärendet vidare till eskaleringstrappan.

Oenighet innebär att samsyn saknas i en viss fråga mellan Parter. Det kan vara en eller flera avvikelser som ligger till grund för oenighet. Oenighet kan även uppstå utan att det föregåtts av avvikelse mellan vårdgivare.

Tvist är en oenighet som inte blivit löst på chefsnivå. Att oenighet leder till tvist är mycket allvarligt och ska hanteras i politisk instans eller på högsta tjänstepersonsnivå hos respektive Part.

Steg 1 – Oenighet

Om oenighet konstateras gällande respektive Parts åtagande, eller om tolkning av avtalets innebörd, ska detta skriftligt rapporteras till berörd Part. Den chef, som är ansvarig för verksamheten närmast patienten hos ansvarig Part, ska utan dröjsmål utreda och åtgärda ärendet.

Steg 2 – Oenighet

Om enighet inte nås i steg 1 åligger det den chef som är ansvarig för verksamheten närmast patienten att eskalera till sin chef för fortsatt hantering. Denne är ansvarig för att utan dröjsmål fortsatt utreda och åtgärda ärendet.

Steg 3 – Tvist

Om enighet inte kan nås i steg 2 ska tvisten eskaleras till politisk instans eller högsta tjänsteperson hos respektive Part. Det gäller även återkommande avvikelser som trots åtgärder på alla nivåer inte når en lösning. Parterna ska gemensamt komma fram till en lösning. Beslut om lösning fattas av ansvarig politisk instans eller högsta tjänsteperson. Lösningen är vägledande för framtida liknande situationer, och ska spridas för gemensamt lärande.

Ansvar vid oenighet och tvist

Varje Part har ansvar att säkerställa och tydliggöra sin organisation för styrning och ledning, samt för att omhänderta oenigheter och tvister mellan Parterna. Det innebär att det ska finnas utsedda roller med beslutsmandat, som är ansvariga för steg 1, 2 och 3 i eskaleringstrappan.

Ekonomisk reglering och allmän domstol

Steg 3 i eskaleringstrappan kan innefatta ekonomisk reglering eller vidare hantering i allmän domstol.

Uppföljning av oenighet och tvist

Resultatet av oenighet och tvist mellan Parter ska följas upp inom den egna organisationen, samt inom länsgemensam vårdssamverkan för spridning av lärdomar och erfarenheter i länet.

7. Grundläggande förutsättningar

7.1 Kunskapsstyrning och kompetensutveckling i samverkan

Kunskapsstyrning handlar om att utveckla, sprida och använda bästa möjliga kunskap inom hälsa, hälso- och sjukvård, samt omsorg.

Parterna har ett gemensamt ansvar för att stödja ett kunskapsbaserat arbetssätt, och ska samverka i dessa frågor, exempelvis genom den vårdssamverkansstruktur som finns i länet.

Respektive Part ansvarar för att det finns personal i tillräcklig omfattning och med kompetens utifrån de åtaganden som beskrivs i respektive Parts uppdrag i Avtalet.

Parterna har också ansvar för att identifiera och kommunicera behov av kompetenshöjande åtgärder. Frikostighet ska råda avseende att tillåta deltagande i utbildningar och kompetenshöjande insatser mellan Parterna.

7.2 Informationsskyldighet vid förändring

Parterna har ett åtagande och en skyldighet att samverka för att kunna utföra vården på ett patientsäkert sätt. Huvudmännen ska omgående informera varandra om planerade och akuta förändringar i den egna verksamheten, som påverkar samverkan, samverkanspartens verksamhet och/eller patienten. Informationen ska ske mellan Parterna på lokal nivå. Vid förändringar som påverkar fler än två Parter ska information även ges på delregional nivå, och vid behov på länsnivå.

7.3 Vårdssamverkan – vår gemensamma stödstruktur

Vårdssamverkan i Västra Götaland är en gemensam stödstruktur, med uppdrag att förvalta och utveckla intentionerna med det gemensamma hälso- och sjukvårdsavtalet. Vårdssamverkan finns på lokal nivå, delregional nivå och på länsnivå.

7.4 Läns-gemensamma styrdokument

Samverkan regleras i lagstiftning och i läns-gemensamma styrdokument som avtal, överenskommelser och riktlinjer. Parterna ansvarar för att avtal, överenskommelser, samt läns-gemensamma styrdokument fastställs, implementeras och följs upp i respektive huvudmans ledningssystem. Parterna ansvarar för att det som är reglerat i läns-gemensamma styrdokument är känt och efterföljs.

7.5 Lagstiftning

Följande lagstiftning ska särskilt beaktas:

Hälso- och sjukvårdslagen, HSL (2017:30), är den lag som reglerar grundläggande skyldigheter för region och kommuner.

Hälso- och sjukvårdsansvaret för VGR och Kommunen regleras huvudsakligen i 8 kap. och 12 kap. samt 14 kap. 1 § HSL (2017:30), och ansvaret omfattar även rehabilitering, habilitering och hjälpmedel, samt sjuktransporter och omhändertagande av avlidna. För tandvård finns särskilda bestämmelser i tandvårdslagen (1985:125), TvL, och tandvårdsförordningen (1998:1338).

Med primärvård avses hälso- och sjukvårdsverksamhet där öppen vård ges utan avgränsning när det gäller sjukdomar, ålder eller patientgrupper. Primärvården svarar för behovet av sådana åtgärder i form av medicinsk bedömning och behandling, omvårdnad, förebyggande arbete och rehabilitering, som inte kräver särskilda medicinska eller tekniska resurser eller någon annan särskild kompetens, 2 kap 6 § HSL.

Primärvårdens grunduppdrag framgår av 13 a kap. 1 § HSL.

Bestämmelser om hälso- och sjukvårdsåtgärder som utförs i form av egenvård regleras i lag (2022:1250) om egenvård.

Rätten till vård för asylsökande och personer som vistas i Sverige utan nödvändigt tillstånd regleras i lag (2008:344) om hälso- och sjukvård åt asylsökande med flera, samt lag (2013:407) om hälso- och sjukvård till vissa utlänningar som vistas i Sverige utan nödvändiga tillstånd.

Patientgrupper som ingår i kommunernas hälso- och sjukvårdsansvar enligt 12 kap. 1 § HSL:

- Personer i särskilda boendeformer samt bostäder med särskild service som avses i 8 kap. 4 § första stycket, 8 kap. 11 § eller motsvarande tillståndspliktig boendeform eller bostad som

avses i 26 kap. 1 § första stycket punkt 2 socialtjänstlagen (2025:400)

- Personer som bor i bostad med särskild service enligt 9 § punkt 8 och 9 § punkt 9 lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS
- Personer under vistelsetiden vid biståndsbedömd dagverksamhet 8 kap. 1 § SoL, samt daglig verksamhet enligt 9 § punkt 10 LSS
- Sedan regionbildningen 1999 har Kommunen även ansvar för hemsjukvård i ordinärt boende enligt 14 kap. 1 § HSL och enligt detta Avtal.

Enligt lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter, även kallad barnkonventionen, ska barnets rättigheter beaktas vid avvägningar och bedömningar som rör barn.

Samordnad individuell planering (SIP) ska enligt 4 kap. 1–3 §§ lagen (2017:612) om samverkan vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård erbjudas den enskilde, om hen efter utskrivningen behöver insatser från både VGR och Kommun, i form av hälso- och sjukvård eller socialtjänst.

Vid SIP ska enheterna upprätta en individuell plan i enlighet med bestämmelserna i 16 kap. 4 § tredje och fjärde styckena HSL och 10 kap. 8 och 9 §§ SoL.

För att stärka individens integritet, självbestämmande och delaktighet kompletterar patientlagen (2014:821) regelverket för hälso- och sjukvård.

7.6 Överenskommelser

Till Avtalet finns fyra överenskommelser som är underavtal till Avtalet:

- Överenskommelse - Kommunens betalningsansvar vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård
- Överenskommelse - Västra Götalandsregionens läkaransvar i kommunal primärvård
- Överenskommelse – Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning, personer med skadligt bruk och beroende, samt barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet
- Överenskommelse – Ansvar för samverkan om munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård

8. Uppföljning

Parterna har både ett gemensamt och ett eget ansvar att årligen följa upp efterlevnaden av Avtalet samt tillhörande överenskommelser.

Huvudmännen samverkar i länsgemensamt, politiskt forum, som har övergripande ansvar för att följa upp Avtalet med dess överenskommelser. Partsgemensamma forum i Västra Götaland ansvarar för genomförande av uppföljningen och att den sker på såväl lokal, delregional som länsnivå.

Resultatet av den gemensamma uppföljningen är en nödvändig grund för att Parterna ska kunna driva utvecklingen framåt i samsyn och i takt med varandra.

9. Definitioner

Definitionerna beskriver en läns gemensam tolkning av begrepp som används i Avtalet. Ingen huvudman har tolkningsföreträde.

Barn och unga

Personer 0–17 år, det vill säga fram till den dag personen fyller 18 år.

Bedömning av patientsäkerhet

Riskbedömning inom patientsäkerhet är en systematisk process för att identifiera, analysera och värdera potentiella händelser eller situationer som kan leda till vårdskador eller brister i vårdens kvalitet och säkerhet. Syftet är att förebygga dessa genom att uppskatta sannolikheten för att de inträffar, bedöma deras konsekvenser och vidta åtgärder för att minska eller eliminera riskerna.

Egenvård

Hälso- och sjukvårdsåtgärd som legitimerad personal har bedömt att en patient kan utföra själv, eller med hjälp av annan. Vad som räknas som egenvård bedöms individuellt i varje fall. Syftet är att öka patientens självständighet och minska beroendet av hälso- och sjukvården.

Sjelva bedömningen om en åtgärd kan utföras som egenvård är hälso- och sjukvård enligt HSL, vilket innebär att övriga regler inom vården gäller.

Den egenvård som är bedömd och ordinerad av legitimerad hälso- och sjukvårdspersonal enligt lag om egenvård ska inte sammanblandas med personens egenansvar för sin hälsa.

Fast läkarkontakt

Namn given läkare inom primärvård. Samordnar patientens medicinska vård och skapar trygghet och kontinuitet för patienten. Det finns möjlighet för patienten att ha fast läkarkontakt i specialiserad vård.

Fast vårdkontakt

Utses av en verksamhetschef om en patient begär det eller om det är nödvändigt för att tillgodose behov av trygghet, kontinuitet, samordning och säkerhet. Fast vårdkontakt ska skapa trygghet och kontinuitet, och kan utses i all hälso- och sjukvård.

Regional fast vårdkontakt ska alltid utses vid utskrivning från sluten hälso- och sjukvård.

Fast vårdkontakt inom kommunal primärvård ska alltid utses för gemensamma patienter.

I de fall det finns flera fasta vårdkontakter behöver en av dem utses till samordnande vårdkontakt.

Frekvens

Hur ofta något inträffar eller upprepas under en viss tid.

Det kan innebära att:

På primärvårdsnivå ansvarar VGR för åtgärder i hemmet med låg frekvens. Kommunen ansvarar för åtgärder i hemmet som behöver ges mer regelbundet.

Förmåga

I organisatorisk kontext avser förmåga kapaciteten att utföra uppgifter och uppnå mål, genom tillgång till rätt kompetens, resurser, processer och struktur.

Habilitering

Insatser som ska bidra till att en person med medfödd eller tidigt förvärvad funktionsnedsättning, utifrån sina behov och förutsättningar, utvecklar och bibehåller bästa möjliga funktionsförmåga, samt skapar goda villkor för ett självständigt liv och ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Det kan innebära att:

En habiliterings-/rehabiliteringsprocess har en början och ett slut över en viss tidsperiod, men kan vara återkommande. Den kan omfatta olika vårdnivåer och huvudmän.

Hembesök

Öppenvårdsbesök i patientens bostad eller motsvarande.

Hem för vård och boende, HVB

Boende med platser för heldygnsvistelse tillsammans med insatser i form av vård eller behandling.

Hemmet

Hemmet är den plats där patienten normalt bor och har sin dagliga tillvaro, sina personliga tillhörigheter och sin sociala omgivning. Med

hemmet avses ordinärt boende, särskilt boende, bostad med särskild service, såsom gruppbostad, och korttidsplats.

Huvudman

Den region eller den kommun, som enligt lagen ansvarar för att erbjuda hälso- och sjukvård, benämns i HSL som huvudman.

Händelseanalys

En strukturerad metod för att klarlägga händelseförlopp och identifiera bakomliggande orsaker. Den kan ge underlag för förbättringsåtgärder som minskar risken för att liknande händelser inträffar igen, samt bidra till lärande och utveckling inom vårdverksamheten.

Kortvarigt behov

Innebär tillfälliga och övergående behov, där insatsen kan hanteras med ett fåtal hembesök under en begränsad tid.

Långvarigt behov

Innebär att behovet kvarstår över tid.

Det kan innebära att:

Ett långvarigt behov med låg frekvens eller enstaka hembesök är VGR:s ansvar, liksom när patienten kan besöka mottagningen.

Ett långvarigt behov med hög frekvens eller behov av regelbundna hembesök är kommunens ansvar.

Länsgemensamt, politiskt forum

Politisk gruppering för avtals-, ansvars- och samverkansfrågor mellan VGR och Kommunerna.

Negativ händelse

Händelse som medfört något oönskat.

Oenighet

Oenighet innebär att parter eller vårdgivare inte når lösning i en viss fråga.

Parter

Parter är var och en av kommunerna i Västra Götaland och Västra Götalandsregionen.

Partsgemensamt forum

Grupperingar mellan parterna på politisk och tjänstepersonsnivå.

Personcentrerad vård

Begreppet personcentrerad vård bygger på tre nyckelbegrepp - berättelse, partnerskap och dokumentation. En patient är mer än sin sjukdom. Inom personcentrerad vård är patienten en person med behov men också resurser och förmågor. Personcentrerad vård innebär att patienten ska få vara en aktiv part i den gemensamt planerade vården.

Psykisk funktionsnedsättning

Påverkan på förmågan att ta hand om sin hälsa och skapa en fungerande vardag. En nedsättning av förmågor som att till exempel minnas, planera, ta initiativ, förstå information, passa tider och/eller ta sociala kontakter.

Till skillnad från psykisk ohälsa som kan vara kortvarig, är en psykisk funktionsnedsättning ofta mer varaktig och kan uppstå till följd av svåra psykiatriska tillstånd eller neuropsykiatriska funktionsnedsättningar, såsom ADHD, autism eller schizofreni.

Rehabilitering

Insatser som ska bidra till att en person med förvärvad funktionsnedsättning, utifrån sina behov och förutsättningar, återvinner eller bibehåller bästa möjliga funktionsförmåga samt skapar goda villkor för ett självständigt liv och ett aktivt deltagande i samhällslivet.

Det kan innebära att:

En habiliterings- eller rehabiliteringsprocess har en början och ett slut över en viss tidsperiod, men kan vara återkommande. Den kan omfatta olika vårdnivåer och huvudmän.

Samordningsansvar kring vaccinationer

Samordningsansvaret omfattar beställning av vaccin, ordination, och registrering inklusive överföring till Nationellt vaccinationsregister för vaccinationer som säsongsinfluensa och Covid-19 för patienter med kommunal primärvård. Kommunen ansvarar för administrering till patienter i kommunal hälso- och sjukvård.

Samsjuklighet

Personen har två eller flera sjukdomsdiagnoser, psykiatriska och/eller somatiska, samtidigt.

SIP

Samordnad individuell plan (SIP) används för att samordna insatser från olika huvudmän och aktörer på individnivå. SIP utgår från vad den enskilde tycker är viktigt och är den enskildes plan. Arbetssättet är personcentrerat.

Skadligt bruk

Bruk av alkohol, narkotika, läkemedel eller andra beroendeframkallande substanser som skadar hälsan, fysiskt eller psykiskt, men där personen inte uppfyller kriterierna för beroende.

Tillbud

Händelse som hade kunnat medföra något önskat.

Twist

En twist är en eskalerad oenighet där lösning inte kunnat uppnås.

Utan större svårighet

Patienten klarar på ett säkert sätt att ta sig till regionens mottagningar på egen hand eller med stöd, såsom färdtjänst eller sjukresa.

Vårdgivare

Statlig myndighet, region, kommun, annan juridisk person eller enskild näringsidkare som bedriver hälso- och sjukvårdsverksamhet.

Vårdskada

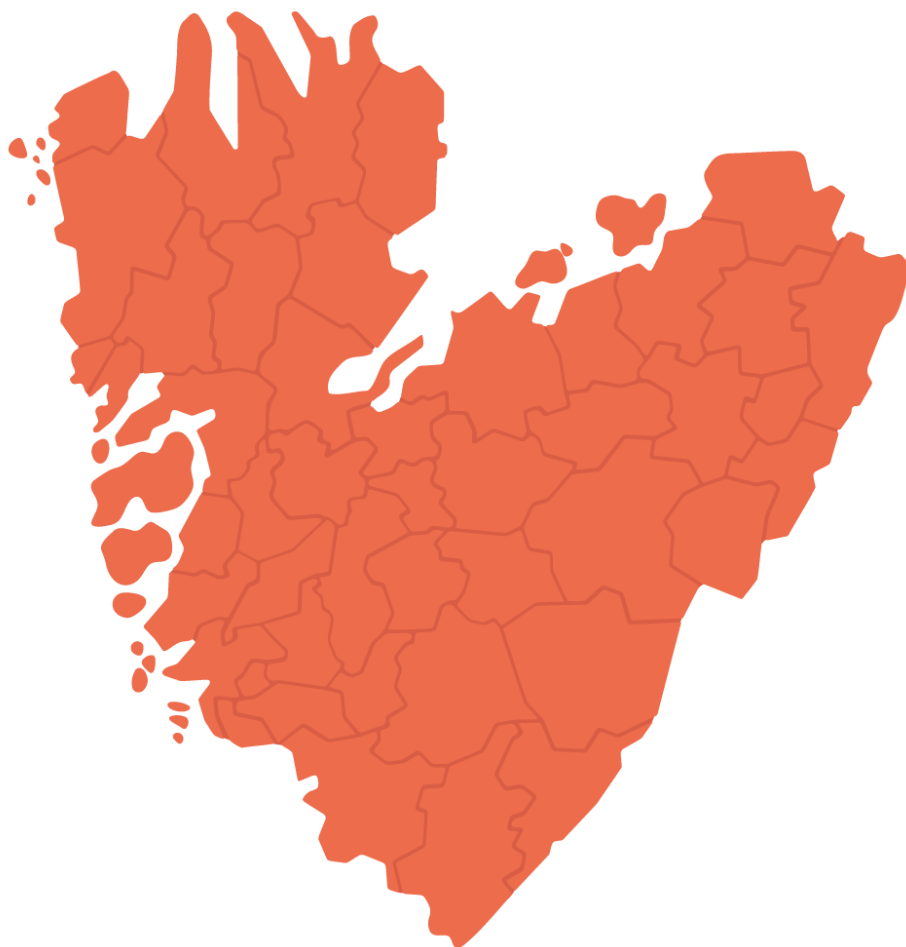
Lidande, kroppslig eller psykisk skada eller sjukdom samt dödsfall som hade kunnat undvikas om adekvata åtgärder hade vidtagits vid patientens kontakt med hälso- och sjukvården, enligt 1 kap 5 § (2010:659) Patientsäkerhetslagen.

Öppenvårdsdos

Öppenvårdsdos är ett hjälpmedel för patienter som behöver stöd i sin läkemedelshantering. Systemet innebär att patienten får sina läkemedel uppdelade i små påsar, en för varje dosstillfälle, vanligen för två veckor i taget. Läkemedel som inte kan delas i dospåsar levereras i stället som hel förpackning, efter beställning. Öppenvårdsdos kan användas av patienter både i ordinärt och i särskilt boende.

Öppenvårdsprocess

Informationsöverföring och samverkan kring personer som är i behov av samordning i öppenvård.

Överenskommelse

Kommunens betalningsansvar vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård

**Upprättad mellan Västra Götalandsregionen
och kommunerna i Västra Götaland
Underavtal till Hälso- och sjukvårdsavtalet**

Innehåll

1. Inledning	3
2. Parter	3
3. Avtalstid	3
4. Syfte	4
5. Målgrupp	4
6. Villkor för Kommunens betalningsansvar	4
7. Ekonomisk modell för att beräkna betalningsansvar	5
8. Uppföljning	6

1. Inledning

Denna överenskommelse är ett underavtal till Hälso- och sjukvårdsavtalet (Avtalet) mellan Västra Götalandsregionen (VGR) och kommunerna i Västra Götaland (Kommunerna). Uppföljning, avvikelser och tvistehantering ska hanteras i enlighet med vad som är reglerat i Avtalet.

Överenskommelsen reglerar hur betalningsansvar ska beräknas för en patient som vårdas inom den slutna vården, efter det att den behandlande läkaren har bedömt att patienten är utskrivningsklar. Detta i enlighet med 4 kap. 5 § lagen (2017:612) om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård.

Formerna för samverkansprocessen vid in- och utskrivning beskrivs i läns gemensamt styrdokument.

2. Parter

Avtalsparter i denna överenskommelse är VGR och var och en av Kommunerna, vilka fortsättningsvis i överenskommelsen även benämns Parterna.

3. Avtalstid

Överenskommelsen gäller under förutsättning att den godkänns av regionfullmäktige och kommunfullmäktige i samtliga kommuner i Västra Götaland, genom beslut som vinner laga kraft.

Överenskommelsen gäller under perioden 2027-01-01 – 2030-12-31. Senast arton (18) månader innan giltighetstiden löper ut har Parterna möjlighet att säga upp överenskommelsen. Om ingen Part skriftligen sagt upp överenskommelsen förlängs den med tre år i taget med arton (18) månaders uppsägningstid.

Vid uppsägning av överenskommelsen upphör den att gälla när den aktuella perioden om fyra år löper ut alternativt när förlängningstiden om tre år löper ut. Det räcker att en Part säger upp överenskommelsen för att den ska upphöra att gälla för samtliga Parter enligt ovan. En uppsägning av denna överenskommelse påverkar inte Avtalet eller övriga överenskommelser.

En uppsägning av Avtalet omfattar även denna överenskommelse då den är ett underavtal till Avtalet.

Vid väsentliga förändringar av förutsättningarna för överenskommelsen kan initiativ till en översyn tas av länsgemensamt, politiskt forum.

4. Syfte

Överenskommelsen reglerar Kommunens betalningsansvar vid in- och utskrivning.

5. Målgrupp

Målgruppen är patienter i alla åldrar som vårdas inom den slutna vården efter det att behandlande läkare har bedömt att patienten är utskrivningsklar, och där samordnade insatser från både VGR och Kommunen kan komma att behövas efter utskrivning från slutna hälso- och sjukvård.

Överenskommelsen ska tillämpas av alla medarbetare i hälso- och sjukvård och omsorg, inom VGR och Kommunerna, som arbetar med målgruppen.

6. Villkor för Kommunens betalningsansvar

Kommunens betalningsansvar inträder som huvudregel när det genomsnittliga antalet dagar i slutna vård, efter att patienten är utskrivningsklar, överskrider 3,0 kalenderdagar per Kommun under en kalendermånad. Villkoren enligt lagen (2017:612) om samverkan vid utskrivning från slutna hälso- och sjukvård och länsgemensamt styrdokument för in- och utskrivningsprocessen ska vara uppfyllda.

Dessa villkor är:

- slutna vård ska ha skickat inskrivningsmeddelande (2 kap. 1–3 §§)
- slutna vård ska ha meddelat att patienten är utskrivningsklar (3 kap. 1 §)

- sluten vård ska, senast samma dag som utskrivning sker, överföra information som är nödvändig för att ge patienten socialtjänst eller hälso- och sjukvård (3 kap. 2 §)
- När en enhet i den regionfinansierade öppna vården har tagit emot ett inskrivningsmeddelande i fråga om en patient, ska verksamhetschefen vid den enheten utse en fast vårdkontakt för patienten. (2 kap. 5 §)
- patienten ska ha erbjudits en samordnad individuell plan (SIP) vid behov av insatser från både VGR och Kommun i form av hälso- och sjukvård eller socialtjänst (4 kap. 1–3 §§)
- vid behov av SIP ska den fasta vårdkontakten i regionfinansierad öppen vård skicka kallelse senast tre dagar efter att en underrättelse har lämnats om att patienten är utskrivningsklar (4 kap. 3 §)
- för patient som behöver insatser i samband med öppen psykiatrisk tvångsvård eller öppen rättspsykiatrisk vård ska planeringen genomföras enligt bestämmelserna om en samordnad vårdplan 7a § lag (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård respektive 12 a § lag (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård, lag (2019:979)
- planering och insatser från den regionfinansierade öppna vården är tillgängliga för en patientsäker vård i hemmet (5 kap. 5 § 2017:612)
- användning av avsett IT-stöd.

7. Ekonomisk modell för att beräkna betalningsansvar

Villkor för Kommunens betalningsansvar ska vara uppfyllda innan betalningsansvar träder in.

- Kommunens betalningsansvar inträder om Kommunen har ett genomsnitt över 3,0 kalenderdagar under en kalendermånad.
- Kommunen betalar retroaktivt för mellanskillnaden mellan genomsnittligt antal kalenderdagar och 3,0 (mellanskillnaden * antal utskrivna patienter som omfattas av denna överenskommelse * fastställt belopp).
- Genomsnittet summeras efter varje månad.
- För patienter, inskrivna inom sluten vård längre än 7 kalenderdagar efter bedömning om utskrivningsklar, övergår genomsnittsberäkningen till individuell beräkning från dag 8. Kommunen betalar då för de dagar som överskrider 3

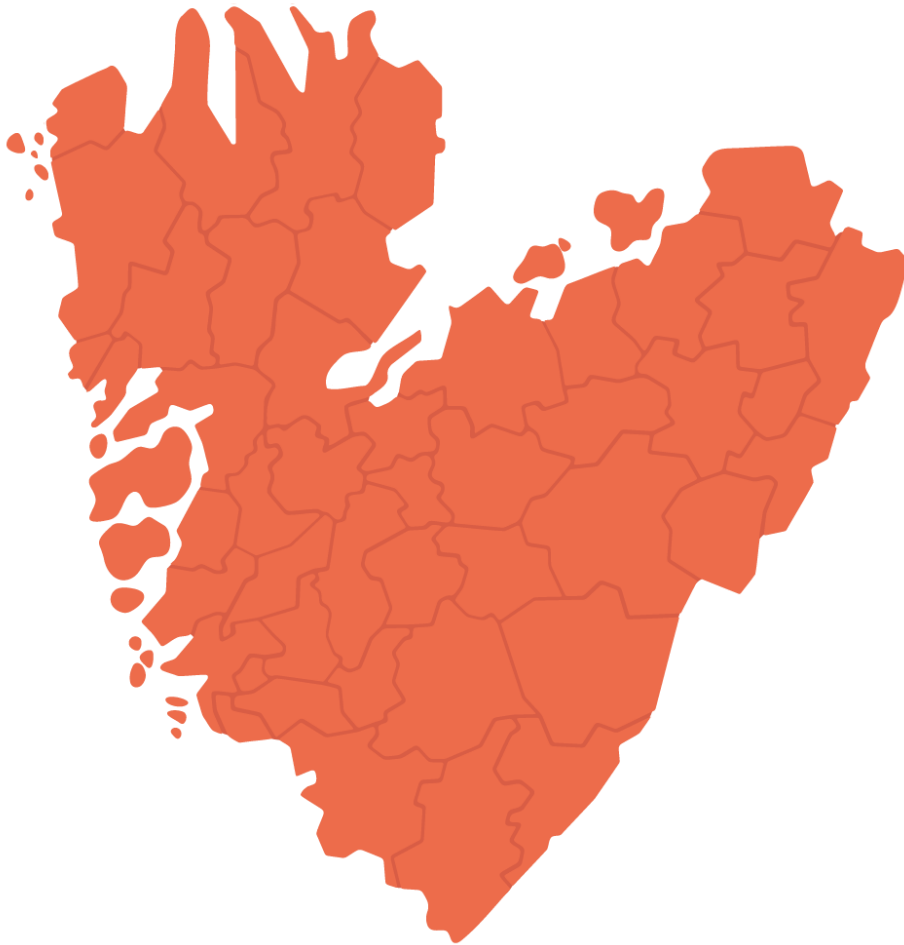
kalenderdagar per patient. Dessa patienter ska inte räknas med i månadens genomsnitt.

Beloppet per dygn fastställs årligen av regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer, och motsvarar genomsnittskostnaden i riket för ett vård dygn i den slutna vården.

8. Uppföljning

Parterna har både ett gemensamt och ett eget ansvar att årligen följa upp efterlevnaden av överenskommelsen. Det gemensamma ansvaret utgår från läns gemensamt, politiskt forum.

Uppföljning ska ske i samverkan, både lokalt, delregionalt och på länsnivå. Uppföljningen ska identifiera och belysa brister i följsamheten till avtalet och överenskommelsen. Uppföljning av följsamhet sker på både individ- och systemnivå.

Överenskommelse

Västra Götalandsregionens läkaransvar i kommunal primärvård

Upprättad mellan Västra Götalandsregionen
och kommunerna i Västra Götaland
Underavtal till Hälso- och sjukvårdsavtalet

Innehåll

1. Inledning	3
2. Parter	3
3. Avtalstid	3
4. Syfte	4
5. Målgrupp	4
6. Gemensamt ansvar	4
7. Parternas ansvar	5
7.1 VGR:s läkaransvar	5
Läkarens patientansvar	5
7.2 Kommunens ansvar	6
8. Uppföljning	6

1. Inledning

Denna överenskommelse är ett underavtal till Hälso- och sjukvårdsavtalet (Avtalet) mellan Västra Götalandsregionen (VGR) och kommunerna i Västra Götaland (Kommunerna). Uppföljning, avvikelser och tvistehantering ska hanteras i enlighet med vad som är reglerat i Avtalet.

Överenskommelsen bygger på en lagstadgad skyldighet att samverka mellan region och kommun, både när det gäller målgrupper och på individnivå. Överenskommelsen baseras på 16 kap. 1 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30), HSL, som reglerar samverkansformerna och omfattningen mellan VGR och Kommun.

I överenskommelsen regleras VGR:s läkaransvar för patienter med kommunal primärvård. Formerna för hur hälso- och sjukvården ska samordnas lokalt regleras mellan Parterna i gemensam närområdesplan.

2. Parter

Avtalsparter i denna överenskommelse är VGR och var och en av Kommunerna, vilka fortsättningsvis i överenskommelsen även benämns Parterna.

3. Avtalstid

Överenskommelsen gäller under förutsättning att den godkänns av regionfullmäktige och kommunfullmäktige i samtliga kommuner i Västra Götaland, genom beslut som vinner laga kraft.

Överenskommelsen gäller under perioden 2027-01-01 – 2030-12-31. Senast arton (18) månader innan giltighetstiden löper ut har Parterna möjlighet att säga upp överenskommelsen. Om ingen Part skriftligen sagt upp överenskommelsen förlängs den med tre år i taget med arton (18) månaders uppsägningstid.

Vid uppsägning av överenskommelsen upphör den att gälla när den aktuella perioden om fyra år löper ut alternativt när förlängningstiden om tre år löper ut. Det räcker att en Part säger upp överenskommelsen för att den ska upphöra att gälla för samtliga

Parter enligt ovan. En uppsägning av denna överenskommelse påverkar inte Avtalet eller övriga överenskommelser.

En uppsägning av Avtalet omfattar även denna överenskommelse då den är ett underavtal till Avtalet.

Vid väsentliga förändringar av förutsättningarna för överenskommelsen kan initiativ till en översyn tas av läns gemensamt, politiskt forum.

4. Syfte

Syftet med överenskommelsen är att reglera omfattningen av och formerna för VGR:s läkaransvar i kommunal primärvård.

5. Målgrupp

VGR ansvarar för läkare till de patienter som ingår i Kommunens hälso- och sjukvårdsansvar.

- Personer i särskilda boendeformer samt bostäder med särskild service som avses i 8 kap. 4 § första stycket, 8 kap 11 § eller 26 kap 1 § första stycket 2 socialtjänstlagen (2025:400), SoL.
- Personer som bor i bostad med särskild service enligt 9 kap. 8 § och 9 kap. 9 § lag (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, LSS.
- Personer under vistelsetiden vid biståndsbedömd dagverksamhet 8 kap. 1 § SoL, samt daglig verksamhet enligt LSS.
- I Västra Götaland har Kommunerna ansvaret för hälso- och sjukvård i hemmet (hemsjukvård) sedan regionbildningen 1999, 14 kap. 1 § HSL.

Överenskommelsen ska tillämpas av alla medarbetare i hälso- och sjukvård och omsorg, inom VGR och Kommunerna, som arbetar med målgruppen.

6. Gemensamt ansvar

Samarbete mellan professioner, verksamheter och huvudmän är en förutsättning för att kunna bedriva en patientsäker, proaktiv och personcentrerad vård.

Huvudmännen samverkar genom att:

- årligen upprätta gemensam närområdesplan med syftet att tydliggöra omfattning och former kring ansvarsfördelning för gemensamma åtaganden samt för samverkan på lokal nivå
- varje patient ska ha en utsedd fast läkarkontakt
- utifrån medicinsk bedömning upprätta, revidera och följa upp patientens individuella plan, enligt HSL
- säkerställa informationsöverföring mellan berörda verksamheter, och använda avsett IT-system för kommunikation och informationsöverföring
- Parterna ansvarar för att bemanna och avsätta tid för uppdraget
- utbyta information vid personal-, verksamhets- eller organisationsförändringar som kan påverka det lokala samarbetet.

7. Parternas ansvar

7.1 VGR:s läkaransvar

VGR tillhandahåller fast läkarkontakt. Utifrån patientens behov utformas hälso- och sjukvården i samverkan mellan primärvård och specialiserad vård.

Läkare ska finnas tillgänglig dygnet runt, veckans alla dagar, för kommunal primärvård.

Läkarens patientansvar

I läkaransvar ingår bland annat att:

- fast läkarkontakt inom primärvård ska utses enligt 6 kap. 3 § patientlag (2014:821)
- fast läkarkontakt i primärvård samordnar patientens medicinska vård, läkemedelsbehandling och dialog mellan vårdnivåer, samt vid behov vara delaktig vid vårdövergångar
- utföra medicinsk bedömning, dokumentation, utredning, behandling och uppföljning, planerat och oplanerat, hela dygnet
- upprätta långsiktig, medicinsk plan
- ha läkemedelsansvar, genomföra läkemedelsgenomgång och upprätta läkemedelsberättelse

- genomföra samtal vid allvarlig sjukdom, liksom brytpunktssamtal vid övergång till palliativ vård och vid vård i livets slutskede
- ta ställning till vårdbegränsningar
- ge medicinsk konsultation och kompetensöverföring i det enskilda ärendet till Kommunens legitimerade personal
- dokumentera överlåtelse om att utföra klinisk undersökning vid förväntat dödsfall, fastställa dödsfall, samt upprätta dödsbevis och dödsorsaksintyg.

7.2 Kommunens ansvar

Sjuksköterska ska finnas tillgänglig dygnet runt, veckans alla dagar. Arbetsterapeut och fysioterapeut ingår i Kommunens ansvar.

I hälso- och sjukvårdsansvar för legitimerad personal ingår bland annat att:

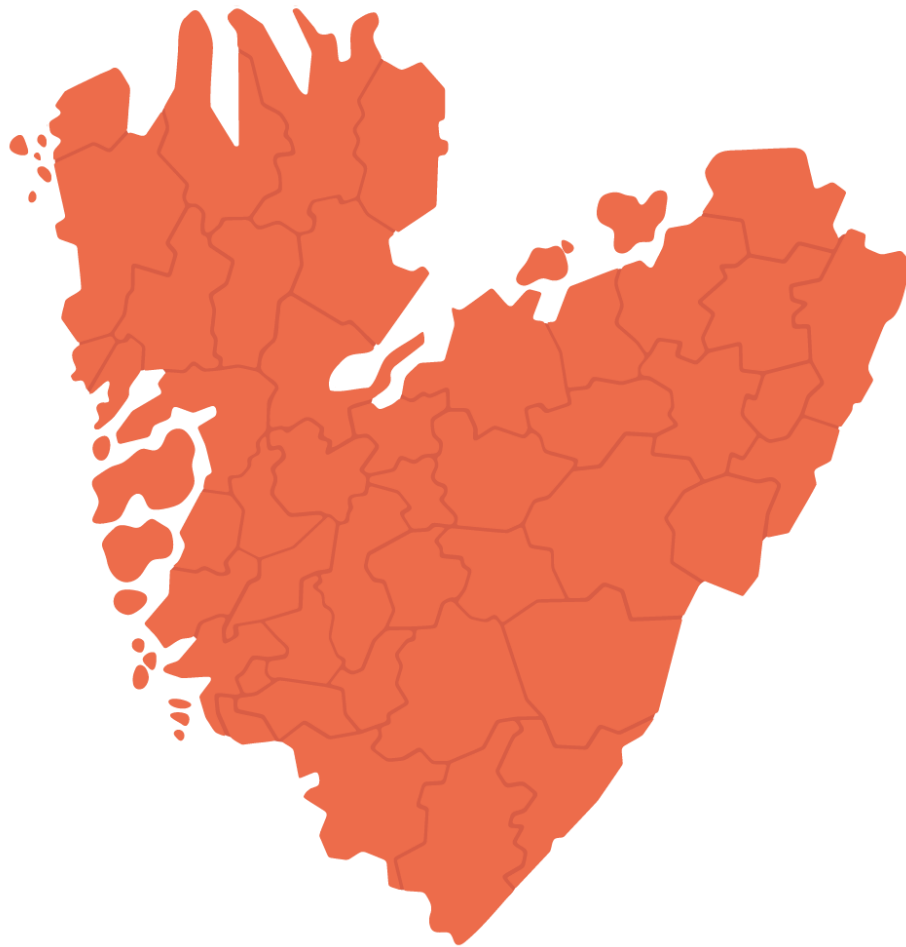
- bedöma, utreda, åtgärda och följa upp och dokumentera hälso- och sjukvård utifrån arbetsterapi-, fysioterapi- samt omvårdnadsprocessen
- kontakta fast läkarkontakt vid förändringar i patientens hälsotillstånd
- utföra ordinationer, samt utvärdera och återsrapportera resultat
- kontakta berörda mottagningar vid beslut om och avslut av kommunal primärvård
- följa den långsiktiga medicinska planen upprättad av läkare
- tillgodose behov av palliativ hälso- och sjukvård
- sjuksköterska kan, efter dokumenterad överlåtelse från ansvarig läkare, utföra klinisk undersökning vid förväntat dödsfall.

8. Uppföljning

Parterna har både ett gemensamt och ett eget ansvar att årligen följa upp efterlevnaden av överenskommelsen. Det gemensamma ansvaret utgår från länsgemensamt, politiskt forum.

Uppföljning ska ske i samverkan, både lokalt, delregionalt och på länsnivå. Uppföljningen ska identifiera och belysa brister i följsamheten till avtalet och överenskommelsen. Uppföljning av följsamhet sker på både individ- och systemnivå.

Uppföljning av gemensam närområdesplan för hälso- och sjukvård och angränsande socialtjänst ska göras regelbundet av Parterna, minst en gång per år.

Överenskommelse

Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning, personer med skadligt bruk och beroende, samt barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet

**Upprättad mellan Västra Götalandsregionen
och kommunerna i Västra Götaland
Underavtal till Hälso- och sjukvårdsavtalet**

Innehåll

1. Inledning	3
2. Parter	3
3. Avtalstid	3
4. Syfte	4
5. Målgrupp	4
6. Gemensamt ansvar	5
7. Personer med psykisk funktionsnedsättning.....	5
7.1 VGR:s ansvar	5
7.2 Kommunens ansvar.....	6
8. Personer med skadligt bruk och/eller beroende samt samsjuklighet	6
8.1 VGR:s ansvar	7
8.2 Kommunens ansvar	7
9. Barn och unga med placering utanför det egna hemmet	7
9.1 VGR:s ansvar.....	8
9.2 Kommunens ansvar	8
9.3 Gemensam planering	9
9.4 Kostnadsansvar	9
9.5 Uppföljning av placering.....	10
10. Personer med psykiatrisk tvångsvård eller rättspsykiatrisk vård	10
10.1 VGR:s ansvar	11
10.2 Kommunens ansvar.....	12
11. Uppföljning	12

1. Inledning

Denna överenskommelse är ett underavtal till Hälso- och sjukvårdsavtalet (Avtalet) mellan Västra Götalandsregionen (VGR) och kommunerna i Västra Götaland (Kommunerna). Uppföljning, avvikelser och tvistehantering ska hanteras i enlighet med vad som är reglerat i Avtalet.

Överenskommelsen reglerar samarbete kring personer med psykisk funktionsnedsättning, personer med skadligt bruk och/eller beroende samt samsjuklighet. Överenskommelsen reglerar samarbetet kring barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet. Samverkan i överenskommelsen regleras i 16 kap. 3 § hälso- och sjukvårdslagen, HSL, samt 8 kap. 2 § socialtjänstlagen (2025:400), SoL.

Överenskommelsen reglerar även samarbete kring personer med tvångsvård. Huvudsakliga rättsregler återfinns i lag (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård, LPT, och i lag (1991:1129) om rättspsykiatrisk vård, LRV.

I överenskommelsen används begreppet person, vilket i denna överenskommelse innefattar patient, brukare och den enskilde.

För barn och unga till och med 20 år, som behöver samordnade insatser och tvärprofessionell kompetens, ska även länsgemensamt styrdokument beaktas.

2. Parter

Avtalsparter i denna överenskommelse är VGR och var och en av Kommunerna, vilka fortsättningsvis i överenskommelsen även benämns Parterna.

3. Avtalstid

Överenskommelsen gäller under förutsättning att den godkänns av regionfullmäktige och kommunfullmäktige i samtliga kommuner i Västra Götaland, genom beslut som vinner laga kraft.

Överenskommelsen gäller under perioden 2027-01-01 – 2030-12-31. Senast arton (18) månader innan giltighetstiden löper ut har Parterna

möjlighet att säga upp överenskommelsen. Om ingen Part skriftligen sagt upp överenskommelsen förlängs den med tre år i taget med arton (18) månaders uppsägningstid.

Vid uppsägning av överenskommelsen upphör den att gälla när den aktuella perioden om fyra år löper ut alternativt när förlängningstiden om tre år löper ut. Det räcker att en Part säger upp överenskommelsen för att den ska upphöra att gälla för samtliga Parter enligt ovan. En uppsägning av denna överenskommelse påverkar inte Avtalet eller övriga överenskommelser.

En uppsägning av Avtalet omfattar även denna överenskommelse då den är ett underavtal till Avtalet.

Vid väsentliga förändringar av förutsättningarna för överenskommelsen kan initiativ till en översyn tas av läns gemensamt, politiskt forum.

4. Syfte

Syftet med överenskommelsen är att ge personer inom målgrupperna möjlighet till behandling, återhämtning och delaktighet i samhällslivet. Vård, stöd och insatser ska bidra till att personen behåller och/eller förbättrar sin hälsa samt sina funktioner inom livsområden som boende, sysselsättning och mellanmänniska relationer.

5. Målgrupp

Överenskommelsen omfattar nedanstående målgrupper, oavsett ålder:

- personer med psykisk funktionsnedsättning
- personer med skadligt bruk av alkohol, narkotika, andra beroendeframkallande medel, läkemedel, dopningsmedel eller spelberoende
- barn och unga som vårdas utanför det egna hemmet eller är placerade i ett skyddat boende
- personer inom psykiatrisk tvångsvård eller rättspsykiatrisk vård

Överenskommelsen ska tillämpas av alla medarbetare i hälso- och sjukvård och omsorg, inom VGR och Kommunerna, som arbetar med målgruppen.

6. Gemensamt ansvar

Parterna har ett gemensamt ansvar att samarbeta kring målgrupperna. Samarbetet ska ligga till grund för att öka den enskilda personens möjlighet att ta ansvar för sitt eget liv. Parternas hälso- och sjukvårdsansvar utgår från Avtalet.

Brister uppstår ofta i övergångar när inget tydligt huvudansvar är fastställt, vilket gör det extra viktigt att Parterna gemensamt klargör ansvar och roller. Samverkan ska ske om ansvarsfördelning avseende återfallsprevention, boende och stöd i vardagen.

Gemensamt ansvar för målgrupperna är att:

- arbeta hälsofrämjande och förebyggande
- identifiera somatisk ohälsa och ohälsa i munnen
- underlätta och stödja återhämtning och rehabilitering
- göra personen, närstående och socialt nätverk delaktiga i vård, stöd och behandling
- minimera risken att personens rättighet att få vård och stöd av respektive huvudman uteblir på grund av oenighet
- erbjuda stöd till anhöriga och närstående
- särskilt uppmärksamma barnets rätt till information, stöd och delaktighet i sin egen vård, och när barnet är närstående

7. Personer med psykisk funktionsnedsättning

Personer med psykisk funktionsnedsättning kan ha svårighet att utföra eller delta i aktiviteter inom viktiga livsområden.

7.1 VGR:s ansvar

VGR:s ansvar är att:

- årligen erbjuda hälsosamtal och somatisk kontroll för personer med långvarig psykisk funktionsnedsättning
- ansvara för hälso- och sjukvård enligt HSL, för personer som vistas i hem för vård och boende (HVB) eller hem för viss annan heldygnsvård
- bistå med intyg och bedömning av individens funktion, förutsättningar och behov av anpassning.

7.2 Kommunens ansvar

Kommunens ansvar är att:

- bedriva uppsökande arbete och informera om kommunens verksamheter
- inventera behov, informera om samhällets insatser, erbjuda insatser, samt anvisa vägar att söka den vård och det stöd som personen behöver
- utreda, fatta beslut och verkställa insatser enligt SoL och LSS, samt utreda, ansöka om och verkställa vård enligt LVU och LVM
- erbjuda stöd till boende och sysselsättning
- ge stöd till barn som har förälder eller annan närstående med riskbruk, skadligt bruk och beroende.

8. Personer med skadligt bruk och/eller beroende samt samsjuklighet

Skadligt bruk och beroende påverkar personen eller dennes omgivning negativt, och går ut över hens sociala liv, såsom hem, familj, arbete och skola, men leder också till ökad risk för fysisk skada.

Samsjuklighet är vanligt vid psykisk sjukdom och skadligt bruk. Det innebär större risk för allvarliga skador, sjukdomar och förtida död, samt fördröjer och försvårar många gånger behandling och återhämtning.

VGR:s och Kommunens verksamheter har ansvar för att tidigt identifiera samsjuklighet och att uppmärksamma denna problematik hos målgruppen. Ungdomar ska uppmärksammas särskilt. Parterna ska säkerställa att behandling och stöd vid skadligt bruk och samtidigt psykisk sjukdom sker parallellt och integrerat. Samsjuklighet får aldrig vara ett skäl till att inte ge vård, eller till att vård och behandling försenas. Uthållighet och kontinuitet ska prägla hälso- och sjukvård. Parterna har ett gemensamt ansvar att initiera samverkan om säker tillnyktring.

8.1 VGR:s ansvar

VGR:s ansvar är att:

- ansvara för hälso- och sjukvård för personer som vistas i HVB, eller hem för viss annan heldygnsvård
- ansvara för avgiftning
- bistå med intyg/bedömning av individens funktion, behov och förutsättningar
- fullfölja anmälningsskyldighet enligt gällande lagar
- ge tvärprofessionella behandlingsinsatser.

8.2 Kommunens ansvar

Kommunens ansvar är att:

- inventera behov, informera om samhällets insatser, erbjuda insatser, samt anvisa vägar att söka den vård och det stöd som personen behöver
- utreda, fatta beslut och verkställa insatser enligt SoL och LSS, samt utreda, ansöka om och verkställa vård enligt LVU och LVM
- bedriva uppsökande arbete och informera om kommunens verksamheter
- erbjuda stöd till boende och sysselsättning
- arbeta med återfallsprevention
- ge motiverande och familjeorienterade insatser.

9. Barn och unga med placering utanför det egna hemmet

Varje Part ansvarar för bedömning, utredning, insatser och uppföljning utifrån sitt uppdrag. Båda Parterna ska sträva efter att minska behovet av placeringar genom att tillhandahålla individanpassade vård- och stödinsatser.

Vid behov av placering av barn och unga utanför hemmet krävs ett strukturerat samarbete mellan VGR och Kommun, med samordnade och långsiktiga insatser, i syfte att möjliggöra en trygg och säker återgång till samhället för barnet eller ungdomen.

Vid placering ska berörda Parter ha bedömt att tillgängliga resurser i närmiljön är uttömda och att personens behov inte kan tillgodoses på annat sätt än genom placering utanför hemmet. Resurser inom Västra Götaland ska övervägas i första hand, för att säkerställa att personen får adekvata insatser och för att främja kontinuitet.

HVB, familjehem och hem för viss annan heldygnsvård

HVB är en verksamhet som bedriver behandling, omvårdnad och stöd till barn, ungdomar, vuxna eller familjer med behov inom Kommunens ansvarsområde. Hem för viss annan heldygnsvård är ett tillfälligt boende som ger möjlighet till avlastning för närstående, eller till rehabilitering för individen. Placering utanför hemmet kan ske i familjehem, HVB eller Statens institutionsstyrelses (SIS) institutioner.

En placering utanför hemmet görs då det bedöms vara nödvändigt utifrån personens behov efter:

- ansökan från personen, inom ramen för SoL eller LSS
- bedömning av socialnämnden utifrån SoL eller LSS
- bedömning av socialnämnden utifrån LVU eller LVM.

Insatserna ska präglas av ett helhetsperspektiv och av att flera insatser kan göras samtidigt. Behovet kan omfatta ett brett spektrum av vård och stödinsatser, inom både det sociala och det medicinska området.

9.1 VGR:s ansvar

VGR:s ansvar är:

- hälso- och sjukvård för personer som vistas i familjehem eller hem för viss annan heldygnsvård
- personer, som placeras i boenden utanför Västra Götaland och som har behov av fortsatt hälso- och sjukvård, ska inte avslutas hos aktuell verksamhet inom regional hälso- och sjukvård utan att remittering och övertag skett till psykiatri inom den specialiserade vården där personen placeras. Personen ska i dessa fall erbjudas fortsatt behandling i VGR när denne återkommer till hemkommunen.

9.2 Kommunens ansvar

Kommunens ansvar är:

- samordning för placering utanför hemmet i sin helhet

- att vid placering ta särskild hänsyn till barnets hälsa och skolgång, som är de enskilt viktigaste faktorerna.

9.3 Gemensam planering

Inför placering av person utanför hemmet, där båda Parter i denna överenskommelse är delaktiga, ska en samordnad individuell plan (SIP) så tidigt som möjligt erbjudas och upprättas, där ansvarsfördelning tydliggörs.

Vid placering utanför hemmet ska särskilt beskrivas:

- målsättning med placeringen och planerad placeringstid
- personens behov och önskemål
- respektive Parts ansvar för de insatser som ska utföras och på vilket sätt detta tillförsäkras personen
- hur skola/förskola och/eller sysselsättning tillgodoses

Vid akut placering utanför hemmet har Parterna ett gemensamt ansvar att skyndsamt genomföra planering och komma överens om en tillfällig ansvarsfördelning. Personens behov av insatser ska alltid säkerställas.

9.4 Kostnadsansvar

Kostnadsansvaret följer respektive Parts ansvarsområde, oavsett om insatserna utförs av Parten själv eller om avtal med annan utförare upprättats.

Avtal och insatser som även omfattar den andra Partens ansvarsområde ska föregås av ett godkännande från denne, för att kostnadsansvar ska uppstå.

Varje placering ska föregås av en skriftlig överenskommelse om kostnadsansvar mellan Parterna, oavsett vilken Part som gör placeringen.

I den skriftliga kostnadsfördelningen ska det framgå:

- respektive Parts ansvar för de insatser som ska utföras
- hur hälso- och sjukvård ska tillgodoses
- fördelning av kostnader i kronor eller procent
- tidsperiod

Vid akut placering utanför hemmet ska kostnadsfördelning vara klarlagd senast 30 dagar efter påbörjad placering. Kostnaden för akut placering kvarstår hos placerande Part tills att ansvars- och kostnadsfördelning fastställts.

Chefer i respektive verksamhet/organisation ska i samverkan fördela kostnaderna. Om samsyn inte nås ska en tillfällig kostnadsfördelning göras i väntan på en slutlig överenskommelse. Justering kan ske i efterhand.

När personen är i behov av både Kommunens socialtjänst och VGR:s hälso- och sjukvård ska Parterna komma överens om, och dela på, kostnaden. Om inget annat är överenskommet ska kostnadsdelning ske utifrån schablon. Det innebär att VGR betalar en tredjedel och Kommunen två tredjedelar av placeringskostnaden (33% VGR, 67% Kommun). Schablonen ska användas restriktivt och enbart i de fall då kostnadsfördelningen är oklar, och inte på annat sätt har kunnat definieras.

9.5 Uppföljning av placering

Uppföljning av personens placering ska ske gemensamt och regelbundet av Parternas berörda verksamheter.

När personens behov förändras ska Parterna göra nya bedömningar om, och hur, kostnadsfördelningen ska justeras.

Inför avslut av placering ska gemensam planering för vidare insatser göras.

10. Personer med psykiatrisk tvångsvård eller rättspsykiatrisk vård

En person som lider av en allvarlig psykisk störning, och som motsätter sig nödvändig vård, kan bli föremål för psykiatrisk tvångsvård. Även en person som lider av en allvarlig psykisk störning och som begått brott kan, i stället för att dömas till kriminalvårdspåföljd, överlämnas till rättspsykiatrisk vård enligt Lag (1991:1128) om psykiatrisk tvångsvård.

Vården påbörjas alltid i slutenvård, men kan omvandlas till öppen psykiatrisk tvångsvård (ÖPT) respektive öppen rättspsykiatrisk vård (ÖRV) via beslut i förvaltningsrätt. Förvaltningsrätten fastställer de särskilda villkor som personen ska följa utanför sjukhuset. En samordnad vårdplan som beskriver olika parter insatser ska justeras av VGR och Kommun.

Om personen har behov av hälso- och sjukvård från den regionala eller kommunala primärvården, den psykiatriska öppenvården eller insatser från socialtjänsten, ska vårdplanen upprättas i samråd med dessa.

En samordnad vårdplan beskriver olika parter åtgärder respektive insatser. Planen ska göras i samverkan mellan slutenvård, den fasta vårdkontakten i specialiserad psykiatrisk öppenvård, Kommunens socialtjänst och i förekommande fall regional och kommunal primärvård. En förutsättning är att personen bedöms vara utskrivningsklar av ansvarig läkare, samt att förvaltningsrätt fattat beslut om ÖPT respektive ÖRV, vilka inte är valfria för personen. Det ska även vara klarlagt att den regionfinansierade öppna vården är tillgänglig för personen.

10.1 VGR:s ansvar

VGR:s ansvar är att:

- utföra specialiserad psykiatrisk hälso- och sjukvård, oavsett vårdform, inklusive permission, ÖPT eller ÖRV
- upprätta samordnad vårdplan vid utskrivning från slutenvård, samt vid behov med socialtjänst, regional fast vårdkontakt och andra berörda
- ansöka hos förvaltningsrätt om övergång till ÖPT eller ÖRV, och då föreslå vilka särskilda villkor rätten ska besluta
- i förekommande fall stå för utförande av särskilda villkor, fastställda av förvaltningsrätt
- följa upp åtgärder vid permission, ÖPT eller ÖRV, med socialtjänst och andra berörda
- vidta åtgärder för återintagning i slutenvård, om det inte längre finns förutsättningar för ÖPT eller ÖRV
- erbjuda SIP vid utskrivning från ÖPT eller ÖRV till frivillig vård, om det finns behov av insatser från båda Parter.

10.2 Kommunens ansvar

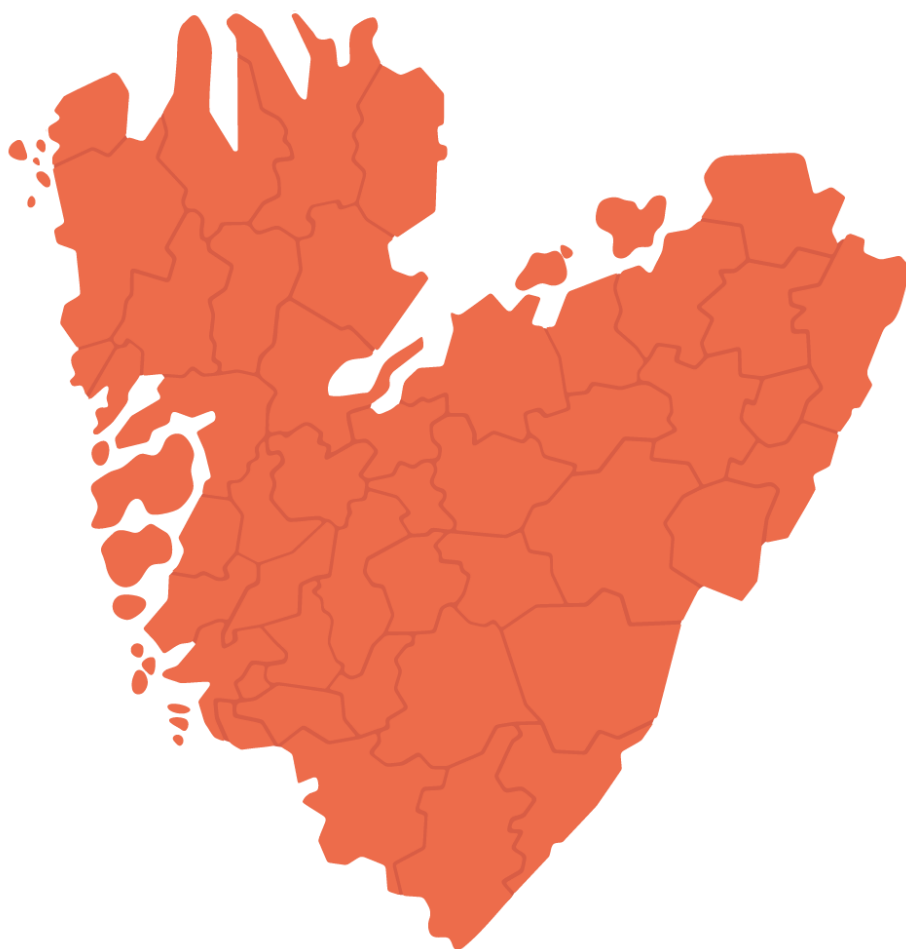
Kommunens ansvar är att:

- verka för att målgruppen i sin livsföring får möjlighet att delta i samhällets gemenskap
- utreda och fatta beslut om, samt verkställa och följa upp insatser enligt relevant lagstiftning, SOL och LSS vid permissioner, samt LPT eller ÖRV
- medverka i upprättande av samordnad vårdplan inför utskrivning från slutenvård, eller vid behov
- bidra med information om socialtjänstens planering och beslut, vid upprättande av vårdplan i slutenvård och öppenvård med innehåll enligt Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd om psykiatrisk tvångsvård och rättspsykiatrisk vård (HSLF-FS 2022:62).

11. Uppföljning

Parterna har både ett gemensamt och ett eget ansvar att årligen följa upp efterlevnaden av överenskommelsen. Det gemensamma ansvaret utgår från länsgemensamt, politiskt forum.

Uppföljning ska ske i samverkan, både lokalt, delregionalt och på länsnivå. Uppföljningen ska identifiera och belysa brister i följsamheten till Avtalet och överenskommelsen. Uppföljning av följsamhet sker på både individ- och systemnivå.

Överenskommelse

Ansvar för samverkan om munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård

**Upprättad mellan Västra Götalandsregionen
och kommunerna i Västra Götaland
Underavtal till Hälso- och sjukvårdsavtalet**

Innehåll

1. Inledning	3
2. Parter	3
3. Avtalstid	3
4. Syfte	4
5. Målgrupp	4
6. Gemensamt ansvar	5
7. Parternas ansvar	5
7.1 VGR:s ansvar	5
7.2 Kommunens ansvar	6
8. Utbildning	7
9. Uppföljning	7

1. Inledning

Denna överenskommelse är ett underavtal till Hälso- och sjukvårdsavtalet (Avtalet) mellan Västra Götalandsregionen (VGR) och kommunerna i Västra Götaland (Kommunerna). Uppföljning, avvikelser och tvistehantering ska hanteras i enlighet med vad som är reglerat i Avtalet.

Överenskommelsen reglerar ansvar för samverkan om munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård enligt 5 §, 8 – 8a §§ tandvårdslagen (1985:125), TvL.

I överenskommelsen används begreppet person, vilket i denna överenskommelse innefattar patient, brukare och den enskilde.

2. Parter

Avtalsparter i denna överenskommelse är VGR och var och en av Kommunerna, vilka fortsättningsvis i överenskommelsen även benämns Parterna.

3. Avtalstid

Överenskommelsen gäller under förutsättning att den godkänns av regionfullmäktige och kommunfullmäktige i samtliga kommuner i Västra Götaland, genom beslut som vinner laga kraft.

Överenskommelsen gäller under perioden 2027-01-01 – 2030-12-31. Senast arton (18) månader innan giltighetstiden löper ut har parterna möjlighet att säga upp överenskommelsen. Om ingen Part skriftligen sagt upp överenskommelsen förlängs den med tre år i taget med arton (18) månaders uppsägningstid.

Vid uppsägning av överenskommelsen upphör den att gälla när den aktuella perioden om fyra år löper ut alternativt när förlängningstiden om tre år löper ut. Det räcker att en Part säger upp överenskommelsen för att den ska upphöra att gälla för samtliga Parter enligt ovan. En uppsägning av denna överenskommelse påverkar inte Avtalet eller övriga överenskommelser.

En uppsägning av Avtalet omfattar även denna överenskommelse då den är ett underavtal till Avtalet.

Vid väsentliga förändringar av förutsättningarna för överenskommelsen kan initiativ till en översyn tas av läns gemensamt, politiskt forum.

4. Syfte

Syftet med överenskommelsen är att upprätta och bibehålla en god munhälsa hos målgruppen, samt att skapa bästa möjliga förutsättningar för personen att klara den dagliga munvården.

Målet är att identifiera och förskriva N-tandvårdsintyg (intyg om nödvändig tandvård) till alla personer inom målgruppen. De som har rätt till N-intyg ska erbjudas munhälsobedömning.

Målsättningen är att de som har behov av N-tandvård även ska ha N-tandvårdsintyg.

5. Målgrupp

Målgruppen är personer i alla åldrar med särskilda behov av tandvårdsinsatser, och med behov av särskilt stöd enligt TvL. Vid tillämpningen av 8 § ska regionen särskilt se till att uppsökande verksamhet bedrivs bland dem som:

1. omfattas av lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, eller
2. har ett varaktigt behov av omfattande vård- och omsorgsinsatser och som:
 - a) omfattas av en kommuns ansvar för hälso- och sjukvård enligt 12 kap 1 § hälso- och sjukvårdslagen (2017:30),
 - b) får hälso- och sjukvård i hemmet (hemsjukvård), eller
 - c) är bosatta i egen bostad och har motsvarande behov av vård eller omsorg som personer som omfattas av 2 a eller 2 b ovan.

Målgruppen beskrivs utförligt i VGR:s regler för särskilt tandvårdsstöd i Västra Götaland.

Överenskommelsen ska tillämpas av alla medarbetare i hälso- och sjukvård och omsorg, inom VGR och Kommunerna, som arbetar med målgruppen.

6. Gemensamt ansvar

Parterna har ett gemensamt ansvar för att implementera och säkerställa att innehållet i överenskommelsen är känt i samtliga berörda verksamheter. Parterna ska även i övrigt samverka beträffande målgruppen.

7. Parternas ansvar

7.1 VGR:s ansvar

VGR har enligt tandvårdslagen ansvar för uppsökande verksamhet och nödvändig tandvård för personer som har rätt till denna insats.

VGR tillhandahåller tandvårdsleverantör som ska ansvara för den uppsökande verksamheten i samverkan med Kommunen.

VGR ansvarar för att:

- vägleda kommunens intygsutfärdare med bedömning av underlaget för intyg om N-tandvård
- årligen tillhandahålla utbildning, digitalt eller fysiskt, och aktuellt informationsmaterial för Kommunens intygsutfärdare
- ge Kommunen information om förändringar inom N-tandvård och uppsökande verksamhet
- tillhandahålla informationsmaterial om N-tandvård och munhälsobedömning. Informationsmaterialet ska rikta sig till personer med intyg om N-tandvård, deras anhöriga och närstående, patientföreningar, vårdpersonal med flera
- tillhandahålla ett IT-stöd för Kommunerna, för all administration som krävs gällande intyg om N-tandvård och munhälsobedömningar
- uppgifter från Intygsbeställningen förs över till tandvårdsleverantörens IT-system

Tandvårdsleverantören ansvarar för att:

- tillhandahålla årliga munhälsobedömningar till personer med intyg om N-tandvård som tackat ja till munhälsobedömning

- behovet av hjälp med daglig munvård beskrivs av tandhygienist i ett individuellt dokument. I dokumentet beskrivs förutsättningen att klara daglig munvård utifrån ett individuellt perspektiv
- återrapportera till personal/närstående om eventuellt vårdbehov vid munhälsobedömning.

7.2 Kommunens ansvar

Kommunen tillhandahåller den personal, så kallade intygsutfärdare, som ska identifiera personer med insatser från Kommunens socialtjänst och/eller kommunal primärvård som är berättigade till nödvändig tandvård och munhälsobedömning.

Kommunernas intygsutfärdare ansvarar för att utfärda N-tandvårdsintyg och erbjuda munhälsobedömning.

Intyg om nödvändig tandvård – Kommunen ansvarar för att:

- utse kontaktperson för kommunikation och informationsutbyte med VGR
- utse intygsutfärdare med kompetens att identifiera målgruppen för N-tandvårdsintyg
- bevaka aktuell information och vid behov delta i utbildningar som VGR tillhandahåller
- registrera och upprätthålla uppgifter om N-tandvårdsintyg och munhälsobedömning i det IT-stöd som tillhandahålls av VGR

Munhälsobedömning – Kommunen ansvarar för att:

- uppgift om personens vårdgivare av tandvård (folktandvård eller privat) finns dokumenterad och tillgänglig för berörd personal
- erbjuda en årlig munhälsobedömning till avsedd målgrupp, även till dem som tackat nej tidigare
- berörd personal deltar vid munhälsobedömningen
- personen ges daglig munvård enligt tandvårdens ordination och instruktioner. Tid för daglig munvård ska ingå i personlig hygien.

8. Utbildning

I den uppsökande verksamheten ingår utbildning i allmän munhälsovård till berörd personal i kommunen. Den tandvårdsleverantör som VGR tillhandahåller ansvarar för utbildningarna.

Genom rätt utbildning ges förutsättning för ett gott omhändertagande av daglig munvård. Kommunen ansvarar för att berörd personal deltar i de utbildningar i allmän munhälsovård som VGR genom tandvårdsleverantör erbjuder.

9. Uppföljning

Parterna har både ett gemensamt och ett eget ansvar att årligen följa upp efterlevnaden av överenskommelsen. Det gemensamma ansvaret utgår från länsgemensamt, politiskt forum.

Uppföljning ska ske i samverkan, både lokalt, delregionalt och på länsnivå. Uppföljningen ska identifiera och belysa brister i följsamheten till avtalet och överenskommelsen. Uppföljning av följsamhet sker på både individ- och systemnivå.

Kommunen ansvarar för att registrera uppgifter till VGR utifrån indikatorer för tandvård enligt nationella riktlinjer. VGR ansvarar för att regelbundet, minst en gång per år, sammanställa statistik om munhälsa till Sveriges kommuner och regioner (SKR).

Slutförslag

Hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser

Denna skrivelse är partsgemensamt framtagen, och syftar till att rama in de slutliga förslagen på nytt hälso- och sjukvårdsavtal (Avtal) med tillhörande fyra överenskommelser. Slutförslagen ställs till samtliga 50 parter för ställningstagande och beslut.

Skrivelsen återger den sammanfattning som framställts för politiskt samrådsorgan, SRO. På [hemsidan för vårdssamverkan](#) finns den mer [fördjupade information](#) som SRO också fick inför sitt ställningstagande den 1 september 2025.

Nedan återges även villkor för avtalets ingående och fortsatta giltighet, samt fortsatt beslutsång.

SRO har den 1 september 2025 ställt sig bakom slutförslag till nytt hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande fyra överenskommelser i form av underavtal, och rekommenderar samtliga Parter att var för sig besluta om att anta dessa att gälla från och med den 1 januari 2027.

Slutförslag

- Hälso- och sjukvårdsavtal – avtal som reglerar hälso- och sjukvårdsansvar mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland
- Överenskommelse Kommunens betalningsansvar vid in- och utskrivning från slutna hälso- och sjukvård
- Överenskommelse Regionens läkaransvar i kommunal primärvård
- Överenskommelse Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med skadligt bruk och beroende
- Överenskommelse Samverkan om munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård

Sammanfattning av ärendet

SRO föreslås ställa sig bakom förslagen till nytt hälso- och sjukvårdsavtal (Avtal) med tillhörande fyra överenskommelser i form av underavtal, och rekommendera samtliga Parter att var för sig besluta om att anta dessa att gälla från och med 1 januari 2027.

Avtal och överenskommelser har tagits fram i partssamverkan, av en arbetsgrupp om tio personer, under ledning av en processledare för VGR och en för Kommunerna. Vardera huvudmannasida har haft en styrgrupp, och frågor har också kunnat eskaleras till en gemensam politisk referensgrupp.

Avtalet syftar till att skapa en modern och hållbar samverkan mellan Västra Götalandsregionen (VGR) och de 49 kommunerna (Kommunerna), med fokus på primärvårdens gemensamma ansvar och patientsäkerhet.

Ledord i det gemensamma arbetet har varit dialog, transparens, inlyssnande, trygghet – och tillsammans. Strävan har varit att alla Parter ska kunna känna sig hörda, känna tillit till processen och känna sig nöjda med resultatet.

- **Relation till tidigare avtal:**
Det nya Avtalet bygger på Regionbildningsavtalet och Primärvårdsavtalet från 1998 och kommer att ersätta det nuvarande avtalet som gäller till slutet av 2026.
- **Process och bakgrund:**
En politisk referensgrupp, styrgrupper och arbetsgrupper har arbetat sedan 2024 med att ta fram Avtalet och överenskommelserna, med remissrunda och dialogkonferenser under våren 2025 där region- och kommunrepresentanter deltagit.
- **Remissynpunkter och förändringar:**
Remissvaren visade behov av förtydliganden, särskilt kring ansvarsfördelning, samverkan och patientsäkerhet, vilket lett till justeringar jämfört med remissversionen av Avtalet.
- **Modern och hållbar samverkan:**
Avtalet stödjer Färdplan – länsgemensam strategi för god och nära vård, förbättrar förutsättningar för vård i hemmet och tar höjd för framtida behov.

- **Avtalets innehåll och fokus:**
Avtalet förtydligar ansvarsfördelningen, betonar primärvårdens gemensamma ansvar och stärker patientsäkerhetsarbetet, inklusive hantering av oenighet och tvister.
- **Villkor för avtalets ingående och giltighet:**
Avtalet gäller under förutsättning att det godkänns av regionfullmäktige och av kommunfullmäktige i samtliga kommuner i Västra Götaland, genom beslut som vinner laga kraft. Det räcker att en Part säger upp Avtalet för att det ska upphöra att gälla för samtliga Parter. Uppsägning av Avtalet medför att även överenskommelserna i form av underavtal sägs upp. Överenskommelserna kan sägas upp eller revideras individuellt, utan att Avtalet påverkas.
- **Struktur och läsning:**
Avtalet innehåller nio avsnitt och ska läsas tillsammans med de fyra överenskommelser som är beroende av Avtalets giltighet.

Viktiga förändringar efter remissbearbetning

- Avtalets förhållande till Regionbildningsavtalet och det tillhörande Primärvårdsavtalet, liksom nu gällande hälso- och sjukvårdsavtal, har förtydligats.
- Avtalet tydliggör det gemensamma ansvaret för primärvården.
- VGR och Kommun har ansvar för olika grundkompetenser, vilket har förtydligats i Avtalet.
- Ett förtydligande har lagts till om att Parterna har ett gemensamt ansvar för att komma överens om, och följa tillgången till, övriga kompetenser.
- Begreppen frekvens, samt kortvarigt och långvarigt behov har kompletterats med en grundprincip för VGR:s och Kommunens ansvar, med utgångspunkt i personcentrerad vård.
- Texter om sådan samverkan som inte regleras i Avtalet har begränsats.
- Större fokus på gemensamt patientsäkerhetsarbete.
- Hantering av oenighet och tvist regleras i Avtalet.
- Förtydligande kring att hälso- och sjukvård i hemmet är en arena där både VGR och Kommun har ansvar.

Villkor för avtalets ingående och fortsatta giltighet

Avtalet, inklusive överenskommelser i form av underavtal, gäller under förutsättning att de godkänns av regionfullmäktige och kommunfullmäktige i samtliga kommuner i Västra Götaland, genom beslut som vinner laga kraft.

Avtalet gäller under perioden 2027-01-01 – 2030-12-31. Senast arton (18) månader innan avtalstiden löper ut har Parterna möjlighet att säga upp Avtalet. Om ingen Part skriftligen har sagt upp avtalet förlängs det med tre år i taget, med arton (18) månaders uppsägningstid.

Vid uppsägning av Avtalet upphör Avtalet att gälla när den aktuella perioden på fyra år löper ut, alternativt när förlängningstiden på tre år löper ut. Det räcker att en Part säger upp Avtalet för att det ska upphöra att gälla för samtliga Parter.

En uppsägning av Avtalet får till följd att även överenskommelserna sägs upp, eftersom de i egenskap av underavtal är direkt kopplade till Avtalets giltighet. Avtalet och övriga överenskommelser kvarstår om någon av överenskommelserna sägs upp.

Vid väsentliga förändringar av förutsättningarna för Avtalet kan initiativ till en översyn tas av det länsgemensamma, politiska forum där samverkan sker mellan VGR och Kommunerna.

Förutsättning för samverkan utan Avtal

Om inget Avtal finns tecknat mellan VGR och Kommunerna regleras ansvarsfördelning och samverkan enbart av Regionbildningsavtalet, inklusive Primärvårdsavtalet, samt av gällande lagstiftning.

Fortsatt beslutsång

Samtliga Parter behöver var för sig ta ställning till föreslaget Avtal med fyra tillhörande överenskommelser i form av underavtal, med giltighetstid från och med den 1 januari 2027.

Varje Part för sig ska fatta beslut före utgången av maj 2026. När beslut har fattats av respektive Part skickas information om detta till både VGR och VästKom, enligt nedan. Diarienummer ska anges.

VGR, diarienummer RS 2025-04142:

regionstyrelsen@vgregion.se

VästKom, diarienummer 2025_017:

info@vastkom.se

Helen Eliasson

Ordförande SRO

Marina Olsson

Vice ordförande SRO

Göteborg 2025-09-04

Bilaga till styrelseprotokoll VästKom 2025 09 04

Kommungemensam skrivning i beslutsförslag Hälso- och sjukvårdsavtal med överenskommelser i form av underavtal

Den 4 september 2025 beslutade VästKoms styrelse att rekommendera kommunalförbundens medlemskommuner att var för sig anta nytt förslag till Hälso- och sjukvårdsavtal med tillhörande överenskommelser i form av underavtal. Under arbetsprocessen har det betonats vikten av att de 49 kommunerna i länet enhälligt ställer sig bakom avtalet. Därför rekommenderas kommunerna använda nedan likalydande beslutsformulering vid antagande av avtalet och dess överenskommelser.

Kommunstyrelsen föreslår att kommunfullmäktige beslutar följande:

- 1 Kommunfullmäktige beslutar att, för X kommuns del, ingå *Hälso- och sjukvårdsavtal – avtal som reglerar hälso- och sjukvårdsansvaret mellan Västra Götalandsregionen och kommunerna i Västra Götaland.*
- 2 Kommunfullmäktige beslutar att, för X kommuns del, ingå underavtalet *Överenskommelse - Kommunens betalningsansvar vid in- och utskrivning från sluten hälso- och sjukvård*
- 3 Kommunfullmäktige beslutar att, för X kommuns del, ingå underavtalet *Överenskommelse - Regionens läkaransvar i kommunal primärvård*
- 4 Kommunfullmäktige beslutar att, för X kommuns del, ingå underavtalet *Överenskommelse - Samverkan kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med skadligt bruk och beroende*
- 5 Kommunfullmäktige beslutar att, för X kommuns del, ingå underavtalet *Överenskommelse - Ansvar för samverkan om munhälsa – uppsökande och nödvändig tandvård*

Ansvarig chef

Kristina Lännergren
Direktör VästKom

Handläggare

Malin Swärd Davidsson
Strateg hälso- och sjukvård, VästKom

GÖTEBORGS
REGIONEN

Utvecklingsplan för Göteborgsregionen 2050

Politiska överenskommelser för en hållbar
och konkurrenskraftig storstadsregion

Remissversion

Om utvecklingsplanen

Den här utvecklingsplanen innehåller politiska överenskommelser om hur och var regionen ska växa fram till år 2050. Den har tagits fram av Göteborgsregionens 13 kommuner för att skapa ett samstämmigt agerande över tid.

Planen bygger vidare på de tidigare överenskommelserna *Strukturbild för Göteborgsregionen* och *Hållbar tillväxt*, som togs fram genom flera rådslag med politiska företrädare från kommunerna. Dessa överenskommelser har nu uppdaterats och förnyats efter det senaste rådslaget 2024.

Utvecklingsplanen har också koppling till *Vision Västra Götaland*, *Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland* och flera av de globala målen i *Agenda 2030*.

Planen gör inte anspråk på att vara heltäckande i alla frågor som rör regional utveckling, utan har ett särskilt fokus på tillväxt och samhällsplanering. Eftersom samhället förändras i hög takt, kommer planen att ses över och aktualiseras en gång per mandatperiod.

Göteborgsregionen (GR) består av 13 kommuner som har valt att jobba tillsammans. Vi driver utvecklingsprojekt, har myndighetsuppdrag, forskar, ordnar utbildningar och är storstadsregionens röst i Västsverige, bland mycket annat. I våra nätverk träffas politiker och tjänstepersoner för att utbyta erfarenheter, bolla idéer och besluta om gemensamma satsningar. Allt för att regionens en miljon invånare ska få ett så bra liv som möjligt.

Göteborgsregionen 2024
Box 5073, 402 22 Göteborg
gr@goteborgsregionen.se

Bilder: s. 9: Maja Brand, Bredda bilden/Teknikföretagen, s. 26: MSB, Från Mostphotos: Omslag: Tommy Alvé, s.8: Tommy Alvé, s.10: Sirpa Ukura (t.v.), Michael Erhardsson (t.h.), s.12: Carina Andreasson (t.v.), Peter Ekvall (t.h.), s.17: Carina Andreasson (t.v.), Anhbq (t.h.), s.18: Kedardome, s.20: Michael Erhardsson, s.21: Roland Magnusson (t.h.), s.22: Karl Andrén, s.24: Jonas Brodd (t.v.)

Innehåll

Göteborgsregionen – ledande inom samverkan, innovation och industri	5
Tillväxt och inkludering	7
Befolkningstillväxt	8
Näringslivstillväxt	9
Kompetensförsörjning	11
Inkludering	12
Samhällsbyggnad	13
Strukturbilden	14
Bostäder	17
Mark för näringslivet	18
Transportinfrastruktur	19
Kollektivtrafik och hållbart resande	21
Grönstruktur	23
Blåstruktur	24
Regional robusthet	25
Risk och sårbarhet	26
Energiförsörjning	27
Dricksvattenförsörjning	28
Miljö och biologisk mångfald	29
Klimatomställning	30
Klimatanpassning	31
Genomförande	33
Samsyn och ett konsevent agerande över tid	34

Tillsammans kan vi skapa
en region som är hållbar
och konkurrenskraftig även
för kommande generationer.

Göteborgsregionen – ledande inom samverkan, innovation och industri

Vi politiker i Göteborgsregionens 13 kommuner står bakom den här utvecklingsplanen – för att vi tror på kraften i att arbeta tillsammans.

Vi är stolta över vår storstadsregion. Under det senaste decenniet har Göteborgsregionen haft den starkaste ekonomiska tillväxten i landet. Här finns ett brett och mångsidigt näringsliv med verksamheter inom 750 olika branscher. Tillverkningsindustrin står stark i den globala konkurrensen. Intresset från internationella företag är stort och var femte anställd arbetar i ett utlandsägt bolag.

Göteborgsregionen är ledande inom EU när det gäller investeringar i forskning och utveckling. Näringslivet i regionen står för en tredjedel av Sveriges totala FoU-investeringar, vilket är mest i landet per anställd. I Göteborgsregionen finns också ett nära samarbete med akademien som innebär att vi kan fatta beslut utifrån den bästa tillgängliga kunskapen.

Regionens strategiska läge i Västsverige, med nära koppling till kontinenten, gör den till en självklar knutpunkt för handel och utveckling. Här finns även Skandinavians största hamn som spelar en avgörande roll för Sveriges export och import.

Men vi står också inför betydande utmaningar. Bristen på kompetens är ett växande problem, både inom privat och offentlig sektor. För att möta framtidens behov krävs fler som arbetar i regionen. Samtidigt pekar SCB:s prognoser på en minskande befolkningsmängd. Det innebär att vi kommuner, tillsammans med andra aktörer, måste arbeta aktivt för att fler ska vilja flytta hit.

Ett annat bekymmer är att allt för många elever inte fullföljer sina studier och riskerar att hamna utanför arbetsmarknaden. Socioekonomiska skillnader och

ojämlika uppväxtvillkor bidrar till utanförskap, vilket påverkar både individer och samhälle negativt.

Klimatförändringar och global osäkerhet påverkar även handel och investeringar. Den snabba teknikutvecklingen ställer också nya krav på anpassning. För att den gröna omställningen inom industrin och transportsektorn ska kunna genomföras krävs en kraftig utbyggnad av både energiproduktion och eldistribution.

Göteborgsregionen har stor potential att bli en ännu starkare kraft, både i Väst-sverige och internationellt. Men då behövs ett gemensamt ansvarstagande och långsiktigt agerande. De politiska överenskommelserna i den här utvecklingsplanen är därför avgörande.

Det finns en lång tradition av samverkan i regionen. Tidigare överenskommelser har gett resultat och bidragit till en positiv utveckling. Det är en styrka vi bygger vidare på. Tillsammans kan vi skapa en region som är hållbar och konkurrenskraftig även för kommande generationer.

Politiska överenskommelser

Tillväxt och inkludering

Befolkningstillväxt

Det finns ett starkt samband mellan en regions folkmängd och dess förmåga att skapa tillväxt. Göteborgsregionen har idag cirka 1,1 miljoner invånare. Under de senaste 25 åren har befolkningen ökat med i snitt en procent per år, trots svängningar till följd av IT-krasch, finanskris och pandemi.

De globala trenderna visar att urbaniseringen fortsätter och att storstadsregioner växer både i befolkning och antal arbetstillfällen. Samtidigt pekar SCB:s prognoser på att befolkningsmängden kommer att minska. Befolkningsprognoser varierar över tid, så också de senaste 25 åren, vilket försvårar långsiktiga bedömningar. Därför är det viktigt att kontinuerligt följa prognoser för både

befolkningsmängd och näringslivsutveckling samt framtida behov av kompetens. Att enbart utgå från befolkningsprognoser ökar risken för reaktiva beslut istället för ett mer förutseende och långsiktigt agerande. För att skapa tillväxt i regionen behöver kommuner och andra aktörer arbeta aktivt för att fler ska välja att flytta till Göteborgsregionen.

Ambitionen är att regionen ska fortsätta växa i samma takt som tidigare fram till 2050. Det innebär att kommunerna behöver planera för upp till totalt 400 000 nya invånare, ett stort antal bostäder och tillgång till samhällsservice samt för en ökad regional pendling till arbete och studier.

Vi är överens om att sträva efter att befolkningen ska växa med i snitt 1 procent om året fram till 2050.

Tillsammans tar vi ansvar genom att:

- bidra till en regional tillväxt på 1 procent utifrån varje kommuns lokala förutsättningar,
- följa upp och justera våra planeringstal årligen utifrån regionens befolkningsprognos och tillväxtpotential.

Näringslivstillväxt

Under de senaste tio åren har Göteborgsregionen haft den starkaste ekonomiska tillväxten bland landets storstadsregioner.

I Sverige, som är ett av världens mest innovativa länder, satsar Göteborgsregionens företag mest på forskning och utveckling i egen regi. Det finns nu stora möjligheter att stärka positionen ytterligare i samband med industrins gröna omställning. Företagen är också duktiga på att utnyttja sina investeringar, vilket leder till högre exportintäkter och stärker hela Sveriges tillväxt.

I takt med att kunskapsinnehållet inom industrin ökar, blir tillgången till rätt kompetens avgörande för tillväxten. I ett internationellt perspektiv har Göteborgsregionen ett utmärkt utgångsläge. Befolkningen är relativt ung och mer välutbildad än genomsnittet i Sverige, särskilt inom naturvetenskap och teknik. Det finns också en bredd i kompetensen, allt från hantverksskickliga yrkesutövare till innovativa forskare. Detta har lett till att regionens näringsliv är i framkant inom industrin.

Att värna näringslivets position är viktigt, eftersom det är en del av Sveriges utveckling mot hållbar tillväxt. Genom att stödja innova-

tion och förbättra företagens konkurrenskraft skapas fler framgångsrika företag och fler jobb i regionen. Det leder till en starkare arbetsmarknad, lägre arbetslöshet och bättre livskvalitet för invånarna i Göteborgsregionen.

Besöksnäringen växer snabbt och är viktig för Göteborgsregionen. Besökarna kommer både från Sverige och internationellt. Regionens attraktionskraft bedöms att öka, tack vare ett varierat utbud av evenemang, stadsliv, närhet till natur och en lägre risk för extremväder än andra destinationer. →

Vi är överens om att bidra till ett konkurrenskraftigt och växande näringsliv.

Tillsammans tar vi ansvar genom att:

- planera för en attraktiv region där det finns god tillgång till mark, bostäder, ett brett utbud av utbildningar samt ett rikt kulturutbud,
- verka för en infrastruktur och kollektivtrafik som bidrar till tillväxt i arbetsmarknadsregionen,
- bidra till att tillgodose näringslivets behov av kompetens,
- bidra till den gröna omställningen och näringslivets behov av fossilfri energi.

Kompetensförsörjning

Både näringsliv och offentlig sektor i Göteborgsregionen har ett växande behov av kompetens, där rekrytering, omställning och kompetensutveckling är avgörande. Detta behov förväntas finnas kvar under överskådlig tid.

En stor utmaning är att bättre matcha arbetsgivarnas behov med den befintliga kompetensen. För kommunerna är det avgörande att ha medarbetare med rätt kunskaper för att kunna erbjuda välfärdstjänster av god kvalitet. I näringslivet finns ett växande behov av kompetens inom flera branscher. I Göteborgsregionens unika mix, där stark forskning och innovation möter en kraftfull tillverkningsindustri, behövs både hantverksskickliga yrkesutövare och innovativa forskare.

Fram till år 2050 behöver kommunerna, tillsammans med näringslivet och andra aktörer, driva det strategiska arbetet med att säkerställa tillgången på rätt kompetens i Göteborgsregionen. Utbildningssystemen måste organiseras så att de snabbt kan anpassas och ge individer möjlighet att utveckla sina kunskaper i takt med förändrade krav på arbetsmarknaden. Det gäller även att möta efterfrågan på nya färdigheter inom områden som artificiell intelligens, försvar och säkerhet.

En viktig uppgift för kommunerna blir att skapa ett samhälle som lockar människor med olika kompetenser att bosätta sig och arbeta i regionen.

Vi är överens om att göra Göteborgsregionen till en plats där fler vill arbeta och studera.

Tillsammans tar vi ansvar genom att:

- förstärka de strategiska strukturerna för kompetensförsörjning på regional, nationell och internationell nivå samt kopplingen mellan skola och arbetsliv,
- förstärka arbetet med att alla elever ska fullfölja sina studier,
- verka för ett flexibelt utbildningssystem som kan möta teknologiska skiften, demografiska förändringar och behovet av livslångt lärande.

Inkludering

Socioekonomiska skillnader och utanförskap påverkar både individer och samhälle negativt. Trots att de flesta i Sverige har fått det bättre ekonomiskt de senaste decennierna, har grupper med låga inkomster haft en svagare utveckling, vilket har lett till ökande inkomstskillnader. Om utanförskapet inte motverkas riskerar samhället att bli mer polariserat, med ökande klyftor och motsättningar som följd. Ett inkluderande samhälle förutsätter att människor har tillit – till demokratin, samhällsinstitutionerna och varandra.

När människor har god tillgång till utbildning, arbete, bostäder, kultur, fritid, service och natur skapas förutsättningar för delaktig-

het, trygghet och tillit. Dessa är viktiga byggstenar i ett inkluderande samhälle.

En god regional samhällsplanering är avgörande för att ge människor tillgång till regionens kvaliteter. Den gör det möjligt för fler att vara aktiva och delaktiga i samhället. Tillsammans går det att skapa trygga och tillgängliga livsmiljöer som bygger tillit till samhällets funktioner och stärker den sociala hållbarheten.

Ambitionen är att Göteborgsregionen år 2050 ska vara en inkluderande, hållbar och innovativ region där social rättvisa, demokratiska värden och ekonomisk jämlikhet står i centrum.

Vi är överens om att Göteborgsregionens samhällsutveckling ska präglas av hållbara och jämlika livsmiljöer.

Tillsammans tar vi ansvar genom att:

- bidra till en hög tillit till demokratin och till samhällets funktioner,
- öka satsningarna på utbildning och kompetensutveckling så att fler kommer i arbete,
- planera för trygga, gestaltade och inkluderande livsmiljöer,
- bidra till en jämlik tillgång till välfungerande boende- och livsmiljöer, service och kollektivtrafik samt rekreation i form av natur, fritid och kultur.

Politiska överenskommelser

Samhällsbyggnad

Strukturbilden

Strukturbild för Göteborgsregionen är resultatet av ett politiskt uppdrag från rådsåret 2006. Syftet var att skapa en gemensam bild av hur och var regionen ska växa på ett hållbart sätt. Arbetet genomfördes i nära samverkan mellan kommuner, näringsliv och akademi.

När Strukturbilden antogs 2008 var GR regionplaneorgan enligt plan- och bygglagen. Detta gav dokumentet rättsverkan, till exempel vid länsstyrelsens prövning av kommunala detaljplaner.

Efter ändringar i lagstiftningen 2019 är GR inte längre regionplaneorgan, vilket gör att Strukturbilden inte längre har någon formell rättsverkan. Däremot fungerar den fortsatt som en politisk överenskommelse mellan medlemskommunerna.

Beslutet att planera enligt Strukturbilden har varit framgångsrikt. Det har bland annat skapat tydlighet och förutsägbarhet gentemot marknaden. Kommunernas gemensamma planering har också lett till att Göteborgsregionen kunnat driva viktiga frågor inom infrastruktur och kollektivtrafik. Genom att planera bebyggelse längs kollektivtrafikstråken säkerställs ett resandeunderlag som motiverar investeringar i den befintliga infrastrukturen.

Kommunerna i Göteborgsregionen kan fortfarande välja hur mark ska planeras, utan att behöva kompromissa med andra viktiga värden. Men för att regionen ska kunna fortsätta växa och behålla sina styrkor, behöver de regionala resurserna användas optimalt. Var och hur ny bebyggelse planeras spelar stor roll för regionens attraktivitet. Därför är det viktigt att ha både ett lokalt och regionalt perspektiv när ny bebyggelse planeras. →

Strukturbildens delar

Stadsområdet är vår regionkärna

Stadsområdet omfattar de tätbebyggda delarna av Göteborg, Mölndal och Partille och utgör regionens starkaste tillväxtmotor. En stark regional kärna är avgörande för arbetsmarknadsregionen. Därför är det både ett gemensamt intresse och ansvar att stärka och vidareutveckla regionkärnan. Även framöver kommer regionens huvudsakliga tillväxt vara starkast här.

Huvudstråken och stationssamhällena

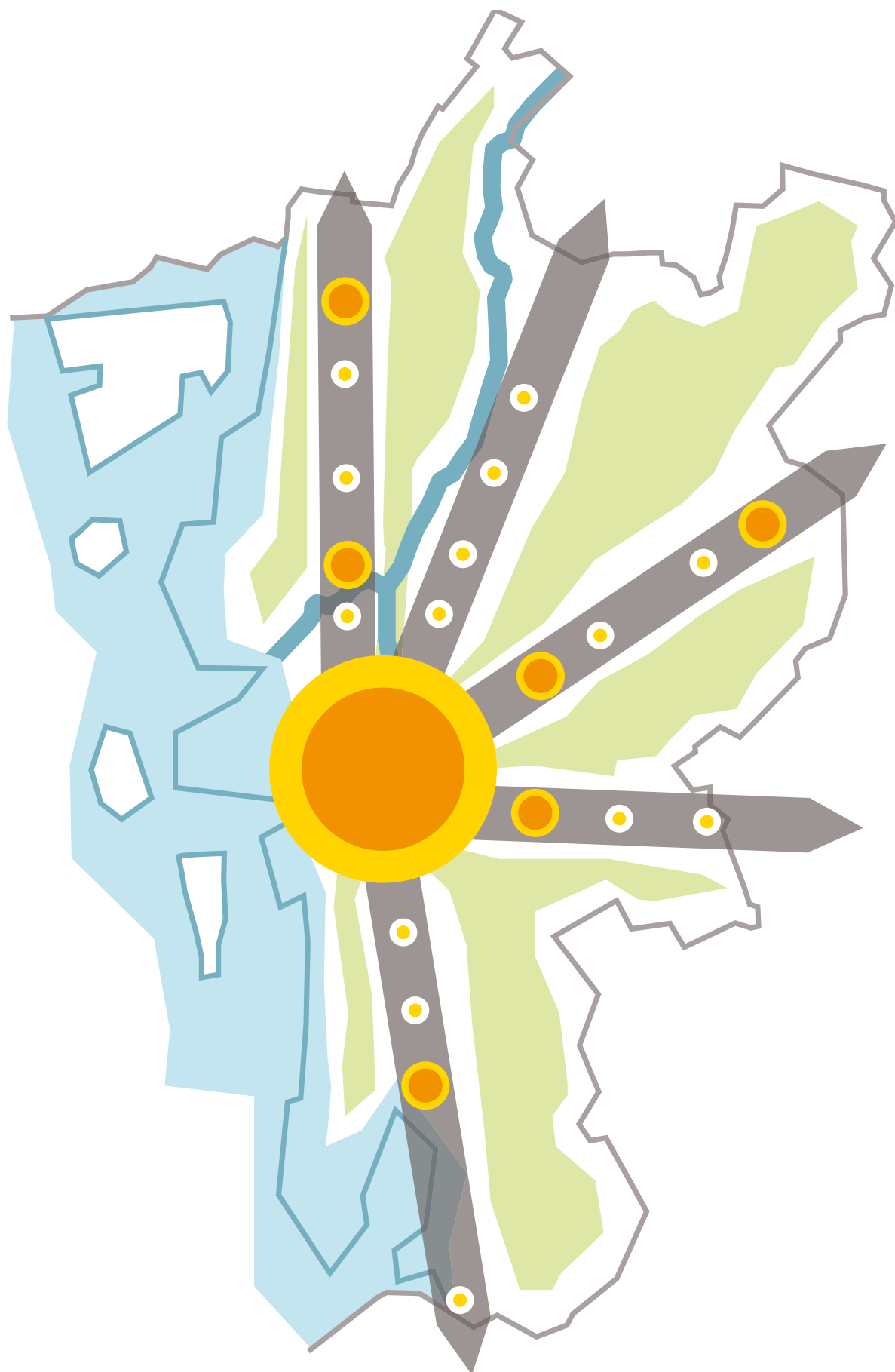
I de fem huvudstråken fungerar järnvägen som regionens ryggrad. Den kompletteras av motsvarande stråk för vägtrafik. Den regionala tillväxten koncentreras främst till det sammanhängande stadsområdet och till stationssamhällena längs huvudstråken.

Blåstruktur

Blåstrukturen i Göteborgsregionen består huvudsakligen av kust, hav, sjöar samt Göta älv. De är alla viktiga resurser, men det finns också utmaningar eftersom målkonflikterna är många. Överenskommelserna om utvecklingen i kustzonen beskrivs närmare i Fördjupad strukturbild för kustzonen.

Grönstruktur

Den sammanhängande grönstrukturen och tätortsnära grönskan bidrar till Göteborgsregionens attraktionskraft och är därför av ett betydande gemensamt intresse. De utgör en värdefull regional resurs – för friluftsliv, biologisk mångfald, klimatreglering och för regionens robusthet.

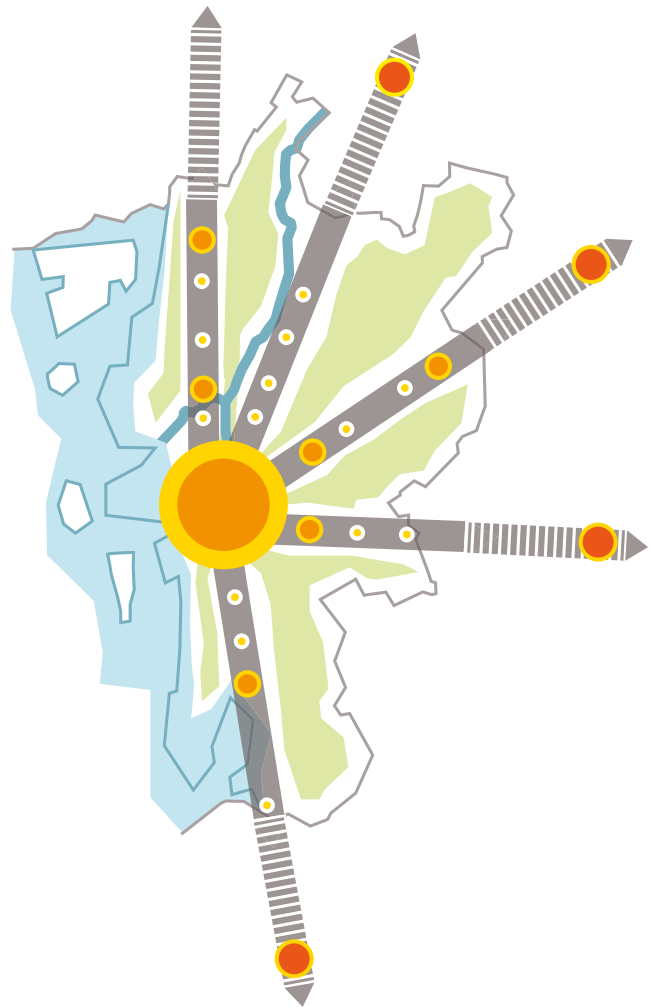
Regionala tillväxtnoder

Göteborg är motorn i det västsvenska näringslivet, men för att hela regionen ska utvecklas hållbart måste tillväxten öka på fler ställen. I arbetsmarknadsregionen finns tillväxtnoder som, tillsammans med Göteborgsregionen, skapar ett starkt Västsverige.

Tillväxtnoderna är närliggande städer som växer med liknande kvaliteter som Göteborgsregionen. De har en tät, urban stadskärna med ett brett utbud av service, restauranger och kultur. De arbetar aktivt med utveckling, fungerar som testbäddar och har ett nära samarbete med akademien. Dessa noder har stor potential att bidra till ett dubbelriktat resande inom arbetsmarknadsregionen.

Vilka städer som räknas som tillväxtnoder kan förändras över tid. Idag är Trollhättan, Skövde/Mariestad, Borås och Varberg etablerade noder. Norra stråket, i riktning mot Uddevalla och Oslo, har en stor tillväxtpotential, både avseende näringsliv och befolkning. Möjligheten att växa hållbart i megaregionen Oslo-Göteborg-Malmö/Köpenhamn är god.

I dagsläget uppfyller inte Uddevalla kriterierna som tillväxtnod. Vid nästa uppdatering av den regionala utvecklingsplanen bör även Uddevalla prövas som möjlig regional tillväxtnod.

**Vi är överens om att ta ett gemensamt ansvar
för att den regionala strukturen är långsiktigt hållbar.**

Tillsammans tar vi ansvar genom att:

- planera i enlighet med strukturbilden,
- stödja tillväxten i hela arbetsmarknadsregionen.

Bostäder

Tillgången till attraktiva bostäder och livsmiljöer är avgörande för att locka både kompetens och företag till regionen. Vad som gör en bostad attraktiv beror på vem som efterfrågar den.

Den kompetens som Göteborgsregionen behöver locka till sig har olika preferenser. En del grupper attraheras av stadsområdets täthet, närhet till arbetsplatser, snabb kollektivtrafik och tillgång till kommersiell, kulturell och samhällelig service. Andra uppskattar även närheten till grönområden, hav och sjöar.

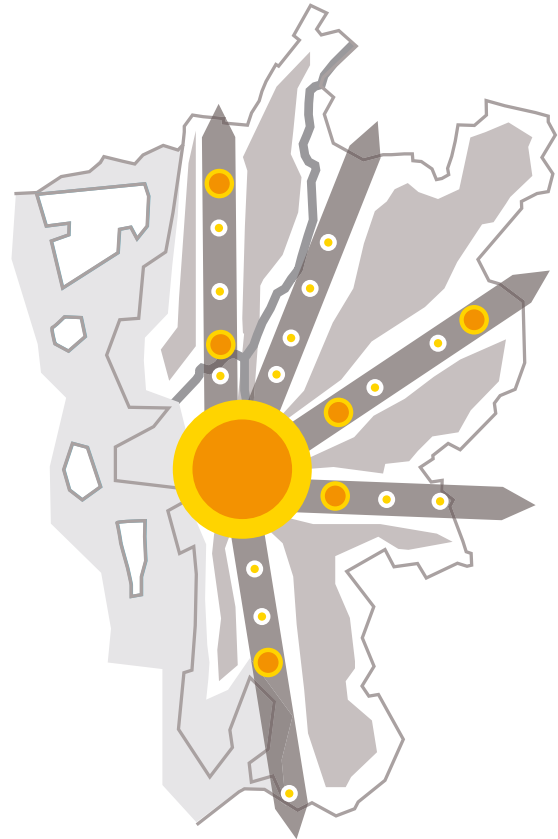
Forskning visar att bostäder nära kollektivtrafik och samhällsservice är mycket efterfrågade och värderas högt. En framgångsfaktor är att det finns olika upplåtelseformer att välja mellan inom samma bostadsområde.

Men det viktigaste är att den regionala bostadsförsörjningen inte bara möter efterfrågan utan även människors behov. En segregerad bostadsmarknad och dess sociala konsekvenser påverkar regionen negativt.

Vi är överens om att bidra till en regional bostadsproduktion som stärker Göteborgsregionens attraktivitet.

Tillsammans tar vi ansvar genom att:

- i första hand planera bostäder i stadsområdet och i stationsnära lägen, i andra hand vid kollektivtrafik,
- planera för en blandning av upplåtelseformer, både i nya och befintliga bostadsområden,
- bidra till täta, gröna, jämlika och trygga bostadsområden,
- bidra till att utveckla lokal platsidentitet och väl gestaltade livsmiljöer.

Mark för näringslivet

Göteborgsregionen är ledande i Sverige inom innovation och industri. Prognoser pekar på fortsatt tillväxt i näringslivet, vilket ställer krav på en stabil tillgång till verksamhetsmark. Annars riskerar regionen att gå miste om nya etableringar och att nödvändiga omlokaliseringar inte kan genomföras.

Enligt Business Region Göteborg är behovet av färdigplanerad mark mycket stort. För att möta detta krävs en aktiv markpolitik, inköp av mark och proaktiv planering, även när det ännu inte finns en förutbestämd exploatör. Flera större verksamhetsområden behöver planeras. Ambitionen bör vara att ha minst ett sådant område i varje huvudstråk samt i de mer centrala delarna av regionen. Dessa områden bör planeras med hög flexibilitet för att möjliggöra viktiga etableringar.

Lokaliseringen är avgörande. Områdena behöver ligga nära vägar och motorvägspåfarter, samt ha tillgång till grundinfrastruktur som el, vatten och avlopp. Personaltäta verksamheter behöver placeras där det är lätt och smidigt att åka kollektivt medan mindre personaltäta verksamheter kan ligga i områden med glesare kollektivtrafik.

Nyetableringar kommer att leda till målkonflikter, till exempel i relation till bevarandet av grönområden. Därför är det viktigt att noggrant väga olika intressen mot varandra ur ett regionalt nyttoperspektiv.

Det finns också potential att förtäta befintliga verksamhetsområden. Det kan dock kräva en annan affärsmodell för ändring av detaljplaner.

Vi är överens om att skapa fysiska förutsättningar för ett expansivt näringsliv.

Tillsammans tar vi ansvar genom att:

- gemensamt planera markberedskap för några större, regionalt optimerade, verksamhetsområden,
- verka för att fler arbetsplatser etableras längre ut i stråken och i de regionala tillväxtnoderna,
- bidra till att hitta nya affärsmodeller som möjliggör förtätning av befintliga verksamhetsområden.

Transportinfrastruktur

Den regionala attraktiviteten ökar när människor kan resa smidigt inom arbetsmarknadsregionen. Men varken dagens infrastruktur eller planerade satsningar räcker för att möta Västsveriges behov fram till 2050. Det innebär att det befintliga transportsystemet måste utnyttjas optimalt i båda riktningarna. Dessutom måste morgondagens transporter vara mer yteffektiva.

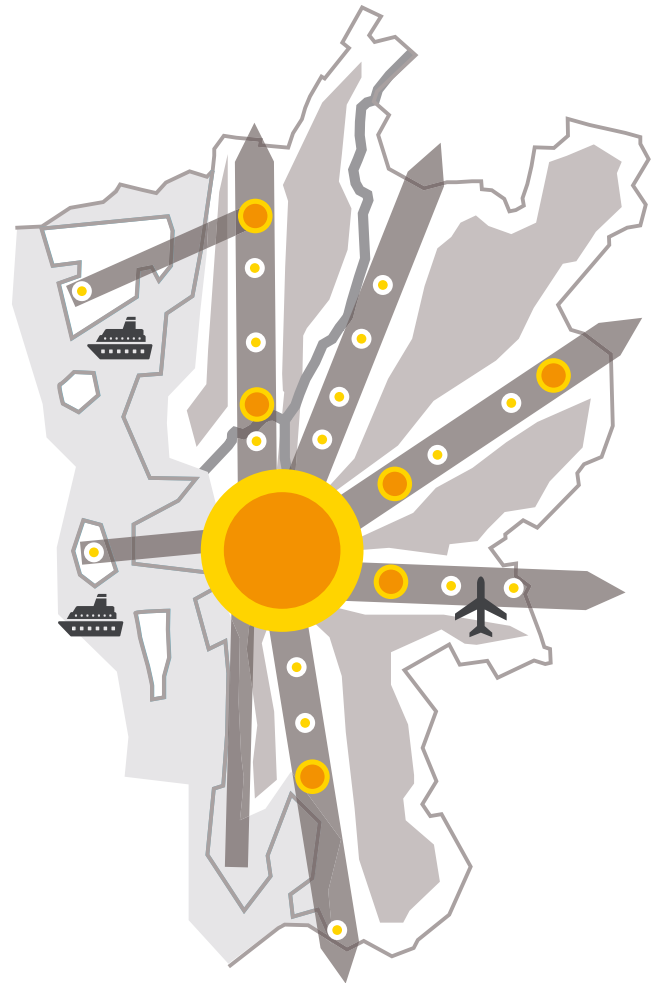
Idag ligger 75 procent av alla arbetsplatser inom Göteborgsregionen i Göteborg och Mölndal. Näringslivets tillväxt väntas även fortsättningsvis att vara starkast här. För att avlasta infrastrukturen och nyttja kapaciteten i hela systemet bör fler arbetsplatser etableras längre ut i stråken och i de regionala tillväxtnoderna, så att resandet sker i båda riktningar.

En väl utbyggd järnväg i alla stråk är avgörande för Göteborgsregionens transportsystem. De viktigaste investeringarna fram till 2050 är:

- färdigställandet av järnvägen Göteborg-Borås, med bibana till Mölnlycke,
- utbyggnad av Västra stambanan,
- förstärkningar på Södra Bohusbanan och Väst kustbanan.

Det behövs också en kraftig förstärkning av infrastrukturen för kollektivtrafik, cykel och gång.

Göteborgs hamn är Skandinaviens största och en central resurs regionalt, nationellt och internationellt. De regionala hamnarna spelar också en viktig roll i det internationella sammanhanget. Landvetter flygplats är avgörande

för besöksnäringen och för att förse regionen med rätt kompetens.

Utbyggnaden av väginfrastrukturen bör prioriteras där det är trångt, saknas alternativ för spårtrafik och där det finns stor potential för nya bostäder och företag. För att minska risk och sårbarhet bör ytterligare en förbindelse över Göta älv undersökas.

När Västlänken står klar knyts regionen samman genom en högeffektiv tvärförbindelse. Det gynnar rörligheten och förbättrar tillgängligheten till hela arbetsmarknadsregionen. Men Göteborgsregionen behöver även tvärförbindelser i stadsområdets ytterkant. Dessa bör byggas inifrån och ut, men investeringar i vägsystemet bör ske först efter att kollektivtrafik har etablerats i de aktuella stråken. →

Vi är överens om att enat driva frågor om investeringar i en infrastruktur som förbättrar tillgängligheten inom arbetsmarknadsregionen.

Tillsammans tar vi ansvar genom att:

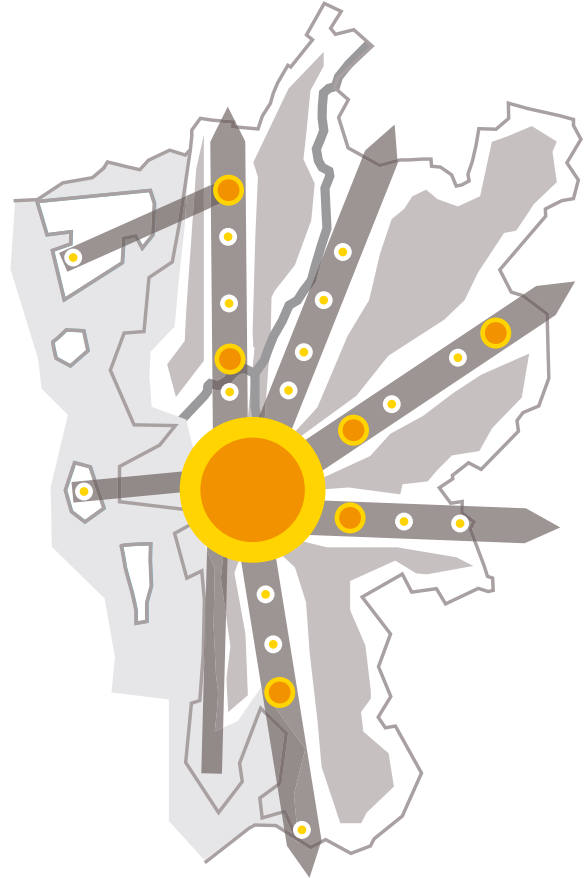
- i första hand prioritera infrastruktur för yteffektiva transportslag,
- satsa på investeringar som gynnar hela arbetsmarknadsregionen,
- stärka internationell tillgänglighet genom att utveckla hamnar, Landvetter flygplats och järnvägen,
- i första hand bygga tvärförbindelser inifrån och ut,
- analysera behovet av andra tvärförbindelser utifrån robusthet och tillväxtpotential,
- förstärka infrastrukturen för kollektivtrafik, gång och cykel i stadsområdet och i stationssamhällena.

Kollektivtrafik och hållbart resande

Göteborgsregionen står inför ett skifte i hur människor rör sig inom området. Trängsel i stadsområdet leder till oattraktiva miljöer, långa restider och ökad klimatpåverkan. För att det urbana stadsområdet ska fortsätta att växa och utgöra en motor för utvecklingen i regionen, måste den präglas av närhet till utbildning, arbetsplatser, kultur och handel. Stadsområdet och stationssamhällena behöver ha hög densitet i både dag-, kvälls- och natt-ekonomin. Framgångsrika städer och regioner kännetecknas av att det går snabbt och enkelt att ta sig mellan olika platser och funktioner. Kollektivtrafik och hållbara transportalternativ är en grundförutsättning för detta.

Utvecklingen av kollektivtrafiken måste fokusera på att öka nåbarheten till arbetsplatser. Drygt 40 procent av alla resor i Göteborgsregionen görs med kollektivtrafik, men resandet är ojämnt fördelat. Användningen av kollektivtrafik är hög i stadsområdet, men avsevärt lägre i övriga delar av regionen.

Stadsområdet behöver avlastas genom att fler regionala resenärer når sin slutdestination utan att passera centrala Göteborg. Samtidigt måste andelen resor med cykel och gång öka. Motsvarande utveckling krävs i stationssamhällena, där även behovet av smarta och yteffektiva pendelparkeringar är stort. →

Vi är överens om att kollektivtrafik, gång och cykel successivt ska öka sin marknadsandel av resorna i Göteborgsregionen.

Tillsammans tar vi ansvar genom att:

- förbättra framkomligheten i stadsområdet,
- gynna resande med kollektivtrafik, gång och cykel,
- prioritera kollektivtrafik som ger hög och jämlik nåbarhet inom arbetsmarknadsregionen,
- bygga bostäder i stations- och kollektivtrafikhärlägen,
- utveckla kollektivtrafik på vatten.

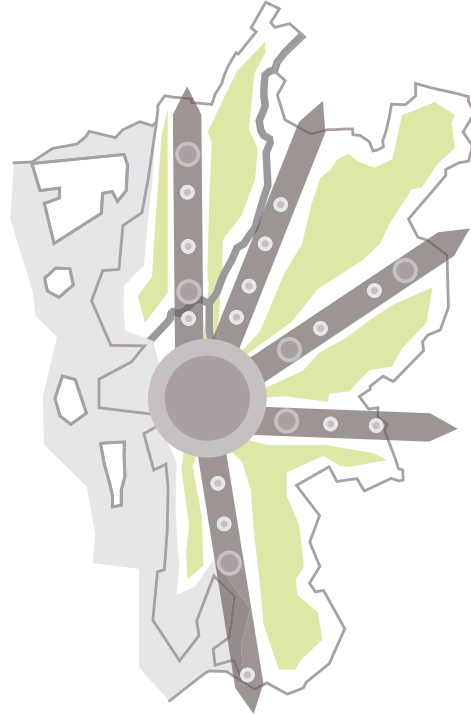
Grönstruktur

De sammanhängande gröna stråken är viktiga för livsmedelsproduktion, betesmark, biologisk mångfald och för att dämpa de negativa effekterna av klimatförändringarna. De utgör också en viktig del av regionens attraktionskraft – stadsnära natur och allemansrätten är en unik kombination internationellt.

Ekosystem påverkas i högre grad av faktorer som vi inte kan kontrollera, till exempel klimatförändringar. Om de hanteras rätt kan de både skydda mot påfrestningar och fungera som en värdefull resurs.

Stora delar av Göteborgsregionens gröna stråk har skyddats från exploatering, medan andra delar redan är bebyggda. Den förväntade tillväxten kommer att leda till fler målkonflikter kring markanvändning. Det är fortsatt viktigt att prioritera den sammanhängande grönstrukturen och undvika att skapa barriärer i stråken. Därför bör nya exploateringar i första hand ligga i direkt anslutning till redan påverkade eller bebyggda områden. När ny mark planeras att tas i anspråk bör det göras utifrån en prövning av markens kvaliteter, lokalisering och regionala funktion, både som exploaterad och oexploaterad mark.

Närhet till grönska i stads- och bostadsområden är en av de viktigaste faktorerna när man mäter vad är värdeskapande i stadsutveckling. Stadsnära grönska har också en viktig funktion för att hantera klimatförändringar. Tätbe-

byggda områden kommer att drabbas av både höga temperaturer och översvämningar. För att minska de negativa effekterna av klimatet behöver den stadsnära grönskan öka, både i befintliga och nya områden. En tätbebyggd yta behöver träd vars kronor täcker cirka 30 procent för att stå emot några av de mest negativa klimateffekterna.

Vi är överens om att regionens grönstruktur är en strategisk resurs.

Tillsammans tar vi ansvar genom att:

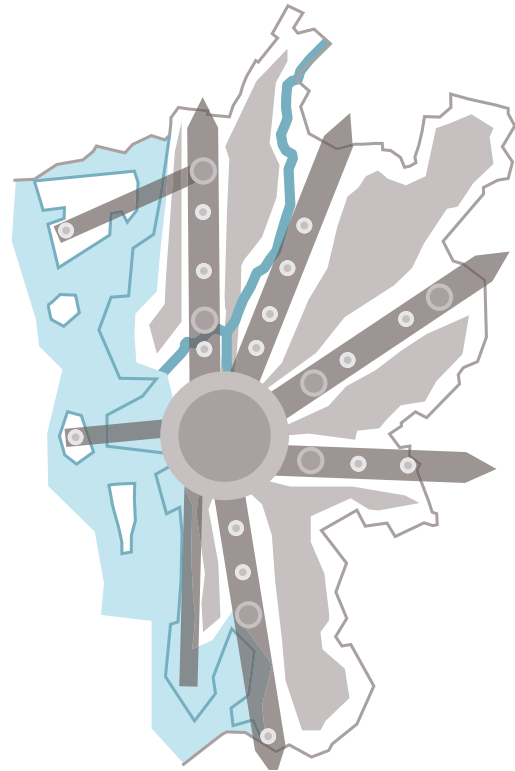
- värna de sammanhängande gröna stråken,
- väga regionala för- och nackdelar när det uppstår målkonflikter mellan exploatering och bevarande,
- öka den tätortsnära grönskan,
- skapa möjligheter för fler att röra sig i skog och mark.

Blåstruktur

Kustzonen är en viktig del av regionens identitet och har stor attraktionskraft. Tillgång till och utveckling av kustzonen är därför en gemensam regional angelägenhet. Eftersom kustzonen rymmer många olika intressen, är planering och utveckling komplexa frågor omgärdade av stora målkonflikter. Förutom rekreation, transportleder och besöksnäring är biologisk mångfald, livsmedelsproduktion och energiproduktion viktiga funktioner som måste kunna samexistera.

Havet, sjöarna och vattendragen spelar en stor roll för regionens attraktivitet. Bevarande av strandskydd och allemansrätt är därför avgörande för att invånare och besökare ska kunna ta del av kust, hav och sjöar.

Vi är överens om att regionens blåstruktur är en strategisk resurs.

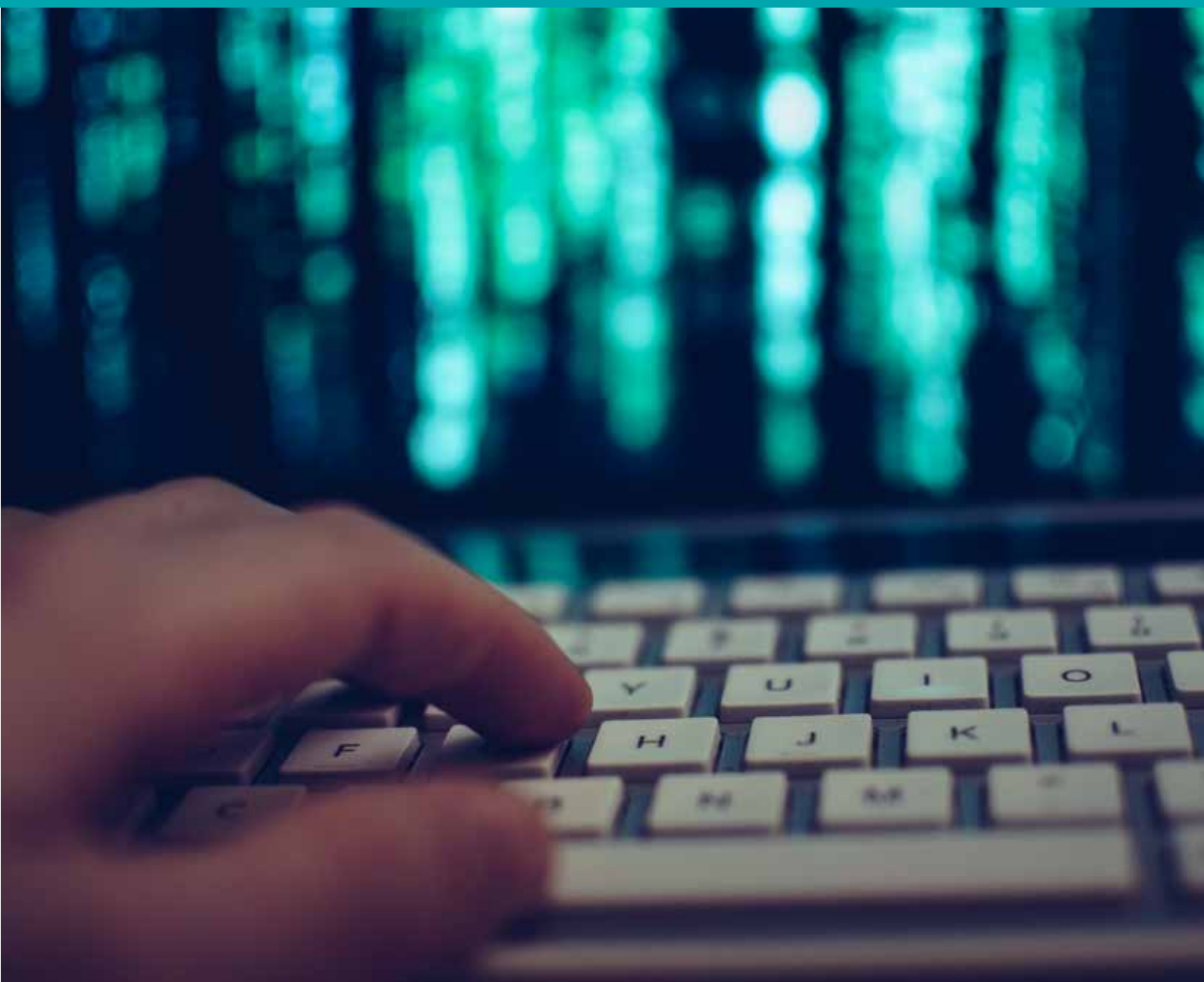
Tillsammans tar vi ansvar genom att:

- värna de blå ekosystemen,
- verka för att de maritima näringarna kan drivas på ett hållbart sätt,
- verka för utveckling av energiproduktion till havs,
- skapa möjlighet för fler att nå kust, hav och sjöar,
- planera i enlighet med överenskommelserna i Fördjupad strukturbild för kustzonen.

Politiska överenskommelser

Regional robusthet

Risk och sårbarhet

Göteborgsregionen står inför flera utmaningar när det gäller hot, risk och sårbarhet. Det internationella säkerhetsläget, risken för nya pandemier, cyberhot och hot mot det svenska välfärdssystemet ställer nya krav på samhället. Den regionala försörjningen av energi, livsmedel och varor till näringslivet måste hanteras på lokal, regional och nationell nivå. Även klimatförändringarna ställer krav på anpassning, dessa utmaningar tas upp i ett eget kapitel, se sidan 31.

Sveriges inträde i Nato ritar delvis om den regionala spelplanen. Ur ett försvarsperspek-

tiv kommer det att ställa nya krav på hur vi planerar vår bebyggelse och infrastruktur. Robusthet i både de lokala och regionala försörjningssystemen blir viktigare än tidigare. Den nationella säkerheten kommer att få betydelse för såväl finansiering som utformning av ett antal regionala funktioner, såsom infrastruktur och stöd till civilt försvar.

Göteborgsregionen behöver samarbeta med övriga aktörer i Sverige. Samarbetet måste präglas av ett proaktivt arbetssätt som stärker krisberedskapen, säkrar försörjningssystemen och främjar samhällsplaneringen.

Vi är överens om att Göteborgsregionen ska präglas av robusthet.

Tillsammans tar vi ansvar genom att:

- planera för ökad motståndskraft i de regionala försörjningssystemen samt i transportinfrastrukturen,
- stärka den digitala motståndskraften och infrastrukturen,
- öka den regionala självförsörjningsgraden med särskilt fokus på energi och livsmedel,
- bevara jordbruksmark utanför tätorterna,
- samarbeta för att motverka välfärdsbrottslighet.

Energiförsörjning

Västra Götaland är Sveriges största industriregion och står för en femtedel av landets industrijobb. Som navet i denna industri står Göteborgsregionen inför stora utmaningar kopplade till energiförsörjning. I över hälften av näringslivets förfrågningar är el- och effektfrågan avgörande för val av plats för etablering av verksamhet.

En framgångsrik exportindustri är avgörande för både Västsveriges och hela Sveriges ekonomi och konkurrenskraft. För att minska klimatpåverkan och samtidigt behålla produktion, kompetens och arbetstillfällen krävs en grön omställning. Det innebär att elproduktionen måste bli fossilfri, trygg och tillräcklig. Produktion från flera olika energislag behövs för att minska sårbarheten, liksom en högre andel lokal elproduktion. Idag är självförsörjningsgraden i Göteborgsregionen endast tolv procent.

Den gröna omställningen inom industrin och transportsektorn kräver en kraftig utbyggnad av både energiproduktion och elnät. Tillsammans med kompetensförsörjning är tillgången till energi avgörande för regionens välfärd.

För att möta näringslivets och industrins ambitioner att ställa om krävs en samhällsplanering som tar hänsyn till det framtida behovet av infrastruktur för fossilfri energiproduktion och eldistribution.

Möjligheterna att bygga ut landbaserad vindkraft i regionen är begränsade. Den största potentialen finns i havsbaserad vindkraft och genom samverkan med andra regioner. Därför behöver samhällsplaneringen ske i ett bredare perspektiv.

Vi är överens om att när målkonflikter uppstår ska den gröna omställningens energibehov väga tungt.

Tillsammans tar vi ansvar genom att:

- successivt öka självförsörjningen av fossilfri el,
- planera för lokalisering av energianläggningar,
- planera för regional energilagring,
- påverka nationellt för att kommuner som tillåter viktiga etableringar trots målkonflikter, ska få kompensation,
- acceptera att vissa tekniska lösningar kan förändra landskapsbilden,
- verka för enklare och snabbare tillståndprocesser.

Dricksvattenförsörjning

Dricksvatten är och kommer fortsatt vara vårt viktigaste livsmedel. I Göteborgsregionen får en majoritet av invånarna sitt vatten från Göta älv, en sårbar källa, särskilt med tanke på klimatförändringarna.

Beroendet av Göta älv kommer att kvarstå, och för att säkerställa en hållbar vattenförsörjning i framtiden måste älven skyddas och fler vattentäkter byggas ut. Detta är avgörande, inte bara för att trygga dricksvattenförsörjningen, utan också för att möta behoven från jordbruk och industri. Att säkerställa en robust

vattenförsörjning är även centralt ur ett risk- och sårbarhetsperspektiv.

Flera kommuner klarar inte vattenförsörjningen på egen hand, utan är beroende av regionala resurser. En sammanställning av kommunernas planer fram till år 2050 visar att det totala vattenbehovet kan öka med 21 procent. För att möta efterfrågan krävs ett stärkt skydd av sjöar, vattendrag och avrinningsområden, samt investeringar i både nya och befintliga vattentäkter. Det förutsätter ett nära samarbete och gemensamma överenskommelser mellan kommunerna.

Vi är överens om att gemensamt skapa ett regionalt optimerat system för dricksvattenförsörjningen.

Tillsammans tar vi ansvar genom att:

- gemensamt planera för att regionens stora vattentäkter används för dricksvattenproduktion,
- ställa höga och gemensamma krav i våra vattenskyddsområden,
- öka säkerheten i frågor som rör anläggningar för vattenförsörjning samt information om dessa,
- optimera de organisatoriska förutsättningarna för ökat samarbete.

Miljö och biologisk mångfald

Göteborgsregionen har fortfarande en potential att växa hållbart, med minimal påverkan på de ekologiska värdena. En god livsmiljö och välfungerande ekosystem är avgörande för att attrahera både invånare och företag. Fram till 2050 måste regionen hantera flera miljöutmaningar, såsom den snabbt minskande biologiska mångfalden samt hoten mot vatten- och luftkvaliteten.

Den biologiska mångfalden kan öka genom en rikedom av arter, genetisk variation och genom att planera mark på ett sätt som skapar olika livsmiljöer för djur och växter.

Även näringslivet är starkt beroende av

fungerande ekosystem, från tillgången på förnybara råvaror till den biologiska mångfaldens betydelse för forskning och innovation inom life science. Om ekosystemen kollapsar utgör det en stor affärsrisk.

Kommunerna har flera möjligheter att bidra till en livskraftig miljö, bland annat som verksamhetsutövare, markägare, skogsbrukare, samhällsplanerare och upphandlare. Genom att integrera cirkulära principer i både offentlig verksamhet och näringsliv kan påverkan på miljö och klimat minska. Detta stärker också den långsiktiga konkurrenskraften och främjar en hållbar omställning av samhället.

Vi är överens om att Göteborgsregionen ska präglas av en hälsosam livsmiljö och hög biologisk mångfald.

Tillsammans tar vi ansvar genom att:

- planera för att öka den biologiska mångfalden i Göteborgsregionen,
- kontinuerligt arbeta för att förbättra luft- och vattenkvaliteten,
- bidra till en cirkulär ekonomi.

Klimatomställning

År 2045 ska Sverige ha noll nettoutsläpp av växthusgaser. För att nå dit är det både ekonomiskt och socialt hållbart att arbeta proaktivt med klimatomställning istället för att genomföra plötsliga och påtvingade förändringar.

För att Göteborgsregionen ska behålla och stärka attraktiviteten och konkurrenskraften är det avgörande att inte halka efter i klimatomställningen. Omställningen skapar nya marknader och regionen har goda förutsättningar att ligga i framkant.

Kommunerna behöver både anpassa sin egen verksamhet och bidra till näringslivets omställning. Företagen i Västsverige har en tydlig bild av läget och ser fördelar med att ställa om snabbt, för att kunna vara konkurrenskraftiga på den globala marknaden. En

region som aktivt arbetar med klimatfrågor lockar unga människor med framtidstro.

Inom transportsektorn behövs energieffektiva fordon och transportsystem, samt en övergång till förnybara drivmedel. Satsningar på ett mer transporteffektivt samhälle är nödvändiga

Fysisk planering, både lokalt och regionalt, kan stödja omställningen. Det handlar bland annat om att fatta välavvägda beslut kring var bostäder och verksamheter ska placeras. Investeringar i gång-, cykel- och kollektivtrafik är också viktiga, liksom att godstransporterna blir mer effektiva.

Den tekniska utvecklingen går fort och för att den ska kunna tillämpas måste samhällsplaneringen vara flexibel. Planeringen måste också ta höjd för framtida behov och möjligheter.

Vi är överens om att Göteborgsregionen ska vara fossiloberoende senast år 2045.

Tillsammans tar vi ansvar genom att:

- öka takten och ambitionerna i omställningen av kommunens egen verksamhet,
- minska klimatpåverkan från resor och transporter,
- ställa klimatkrav i upphandlingar, som går att följa upp, för att bidra till näringslivets omställning,
- planera samhället på ett klimatsmart sätt.

Klimatanpassning

Effekterna av ett förändrat klimat förväntas öka fram till 2050. Det handlar om stigande havsnivåer, extremväder som stormar, översvämningar och långvarig torka. Att hantera klimatförändringar kommer att bli kostsamt, både när det gäller investeringar och planering. Det finns dock många oklarheter kring hur ansvaret ska fördelas mellan kommunerna, regionerna och staten.

De flesta kommunala verksamheter kommer att påverkas och måste anpassas. Det kan handla om att planera för att hantera stora mängder vatten, förbereda vård och omsorg vid värmeböljor, utveckla beredskapsplaner för vattenbrist och skapa livsmedelsstrategier som tar hänsyn till förändrade växtsäsonger. Beroendet av Göta älv för dricksvatten kommer att finnas kvar, vilket gör det viktigt att skydda älven från skred, översvämningar och ett ökat inflöde till följd av stigande havsnivåer.

Vid kraftiga skyfall är dagens avloppssystem inte dimensionerat för att avleda allt vatten, vilket kan leda till att orenat avloppsvatten hamnar i vattendrag och havet. Jordbruksmark, skog och vatten måste brukas och skyddas på ett sätt som stärker ekosystemens motståndskraft mot klimatförändringarna, samtidigt som självförsörjningsgraden i regionen ökar. De tätortsnära grönområdena kommer att vara viktiga för att reglera temperaturen och kunna ta emot stora mängder vatten.

För att möta dessa utmaningar måste det regionala samarbetet i Västsverige präglas av ett proaktivt arbetssätt. Samarbetet ska stärka krisberedskapen, säkra försörjningssystemen, optimera investeringarna och bygga på ett regionalt perspektiv i samhällsplaneringen. →

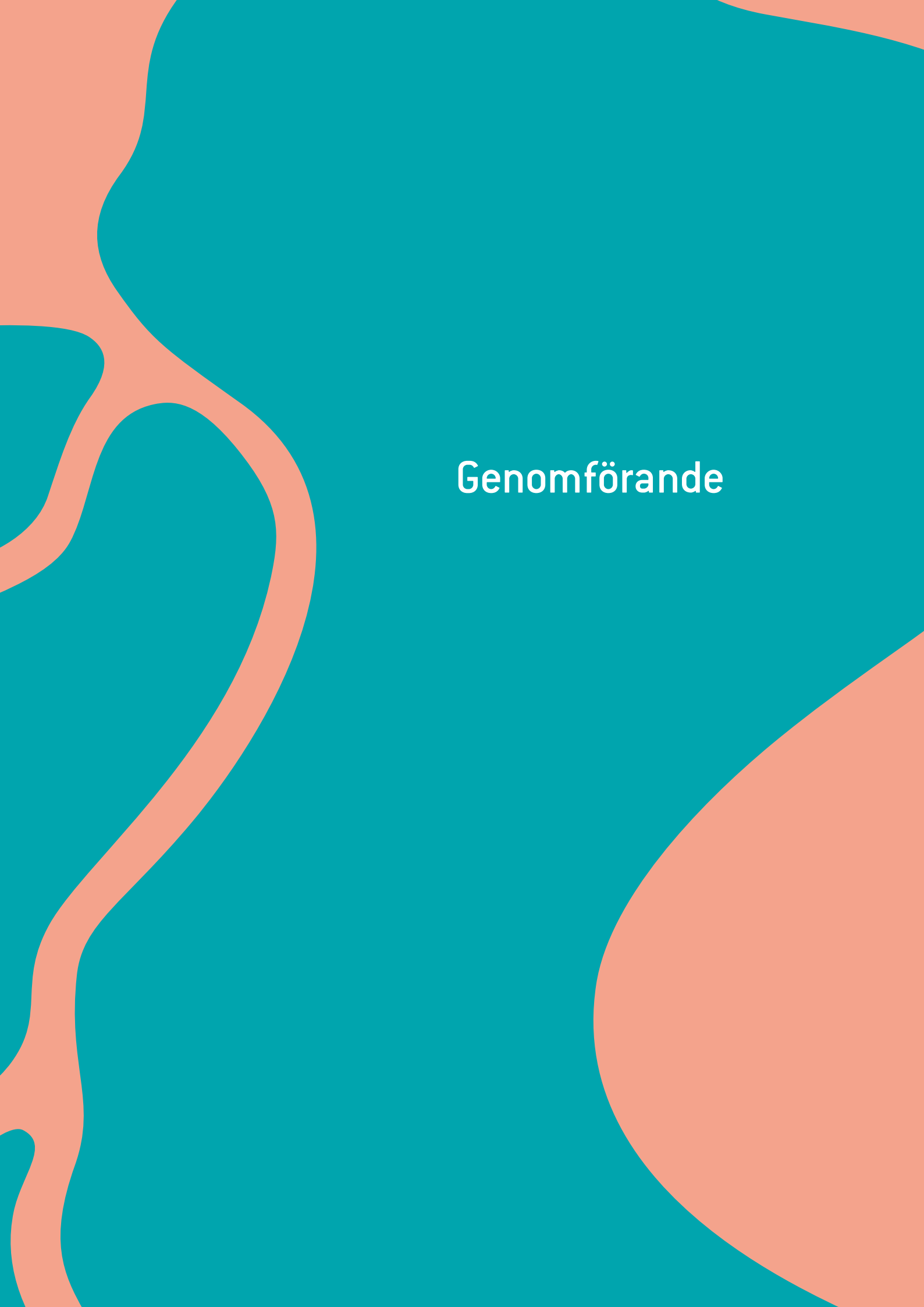

Vi är överens om att klimatanpassning är en gemensam angelägenhet.

Tillsammans tar vi ansvar genom att:

- enat driva frågan om statens ekonomiska ansvar,
- analysera behovet av regionala insatser,
- bedriva proaktiv samhällsplanering för att minska behovet av klimatanpassning,
- öka samarbetet i frågor som rör hantering av skyfall.

The background is a solid teal color. It features several organic, flowing shapes in a salmon or light orange color. These shapes are primarily located on the left side and bottom right corner, creating a modern, abstract design.

Genomförande

Samsyn och ett konsekvent agerande över tid

För att de politiska överenskommelserna i den här utvecklingsplanen ska göra skillnad måste de omsättas i praktisk handling. Det kräver att alla agerar samstämmigt och konsekvent under lång tid.

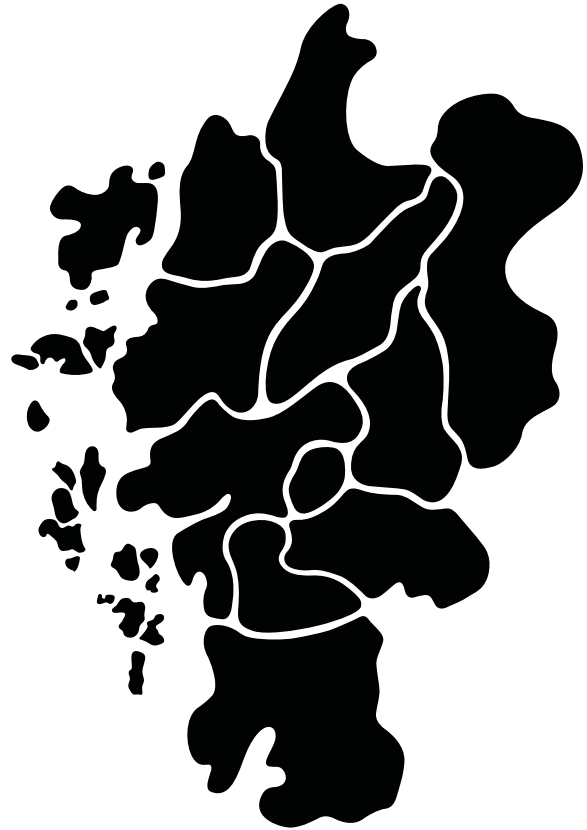
Överenskommelserna blir verklighet först när de tas med i den kommunala planeringen och i det lokala ledarskapet. Framgång bygger på samsyn, gemensamma insatser och ett kontinuerligt utbyte av kunskap och erfarenheter. De lokala perspektiven är avgörande för genomförandet av den regionala utvecklingsplanen.

Samarbete med samhällets alla aktörer är en framgångsfaktor

Det mellankommunala och regionala samarbetet är grunden för de politiska överenskommelserna. Men i en allt mer komplex samhällsutveckling behöver fler aktörer involveras. Ett nära samarbete med näringslivet är avgörande för regional tillväxt. Det är också viktigt att fortsätta utveckla samarbetet med akademien, särskilt med fokus på praktisk forskning. Att fatta beslut utifrån den bästa tillgängliga kunskapen blir allt viktigare. Flera av de utmaningar som Göteborgsregionen står inför sträcker sig bortom det egna territoriet. Därför är samarbetet med andra aktörer, såväl regionala som nationella, särskilt viktigt. GR fungerar som en gemensam plattform för kommunernas samarbete med dessa.

Påverkansarbete

Flera av delarna i den regionala utvecklingsplanen förutsätter förändringar i nationella regelverk, till exempel för att korta ner långa tillståndsprocesser. För att driva på den utvecklingen behöver kommunerna inom GR agera gemensamt och bedriva ett aktivt påverkansarbete. På så sätt kan kommunerna uppnå ett större handlingsutrymme.

Årlig handlingsplan

De övergripande överenskommelserna i den regionala utvecklingsplanen bryts ner i en prioriterad handlingsplan och beslutas, tillsammans med övriga fokusområden, i samband med GR:s årliga plan- och detaljbudget.

Aktualisering av den regionala utvecklingsplanen

Samhället förändras i hög takt och därför är det viktigt att den regionala utvecklingsplanen hålls aktuell och anpassas efter nya förutsättningar. Planen bör prövas en gång per mandatperiod, för att spegla både samhällsutvecklingen och de politiska ambitionerna.

Göteborgsregionen (GR) består av 13 kommuner som har valt att jobba tillsammans. Vi driver utvecklingsprojekt, har myndighetsuppdrag, forskar, ordnar utbildningar och är storstadsregionens röst i Västsverige, bland mycket annat. I våra nätverk träffas politiker och tjänstepersoner för att utbyta erfarenheter, bolla idéer och besluta om gemensamma satsningar. Allt för att regionens en miljon invånare ska få ett så bra liv som möjligt.

Remiss av Regional utvecklingsplan för storstadsregionen 2050

Förslag till beslut

Förslag till Regional utvecklingsplan för storstadsregionen 2050 skickas på remiss till medlemskommunerna, Västra Götalandsregionen (VGR), Region Halland, Sjuhärads kommunalförbund, Skaraborgs kommunalförbund, Fyrbodals kommunalförbund, länsstyrelsen Västra Götaland, länsstyrelsen Halland, Västsvenska Handelskammaren, Business Region Göteborg samt Svenskt Näringsliv för inhämtande av synpunkter. Synpunkterna ska vara GR tillhanda senast 31 oktober.

Sammanfattning av ärendet

Sedan hösten 2023 har arbetet med Rådslaget pågått inom förbundet och det har nu mynnat ut i ett förslag till Regional utvecklingsplan för storstadsregionen 2050, RUPS. Det är sedan tidigare bestämt att medlemskommunerna ska få lämna synpunkter på dokumentet varför förbundsstyrelsen nu har att fatta beslut om remiss.

Remissperioden är 16 juni till 31 oktober 2025.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse
Remissversion av RUPS

Bakgrund och syfte

Två av GR:s styrdokument, "Strukturbilden" från 2008 och "Hållbar tillväxt" från 2013 är resultatet av ett antal genomförda Rådslag i Göteborgsregionen. Dokumenten har fokus på tillväxt och dess avspeglning på den fysiska planeringen. Delar av innehållet i dokumenten är fortfarande relevanta för den regionala utvecklingen medan andra delar har tappat i politisk betydelse och behöver uppdateras.

I början av innevarande mandatperiod gav Förbundsstyrelsen förvaltningen i uppdrag att påbörja planering för ett nytt Rådslag med syfte att uppdatera de styrande dokumenten men också att införliva GR:s samtliga verksamheter i nya styrande dokument. Uppdraget inleddes med en utvärdering och uppföljning av tidigare politiska överenskommelser. Under arbetets gång konstaterades att uppdraget att införliva hela GR:s verksamhet skulle bli alltför omfattande och komplext, inte minst utifrån småområdenas olika tidshorisonter.

Utifrån den genomförda uppföljningen och utvärderingen föreslog förvaltningen ett antal förändringar, bland annat att rådslaget skulle avgränsas till de långsiktiga planeringsperspektiven med målår 2050. Vid förbundsstyrelsens möte 27 oktober 2023 godkändes förslag till ändrad genomförande-process.

Uppdraget att genomföra ett rådslag i Göteborgsregionen inleddes med en dialoggrunda i respektive kommunstyrelse samt dialog med förvaltningar, nätverk, akademi och näringsliv med flera. Fokus i dialogerna var att identifiera vilka regionala utmaningar de olika aktörerna såg fram till år 2050. Resultatet dokumenterades i ett kunskapsunderlag. Kunskapsunderlaget låg till grund för GR:s Rådslag som genomfördes i augusti 2024. Resultatet från Rådslaget sammanställdes och ett förslag till fortsatt arbete presenterades för Förbundsstyrelsen.

I oktober 2024 gav Förbundsstyrelsen förvaltningen i uppdrag att ta fram ett förslag till regional utvecklingsplan för storstadsregionen 2050. Ett första utkast till politiska överenskommelser togs fram utifrån slutsatserna från Rådslaget samt från kunskapsunderlaget. Förslaget har sedan dess diskuterats i medlemskommunernas kommunstyrelser eller i dess arbetsutskott. Det har också diskuterats i alla kommunala förvaltningsorganisationer, i nätverk och i den politiska beredningsgruppen förmiljö och samhällsbyggnad. Förslaget har justerats löpande utifrån inkomna synpunkter.

Förslaget till remissversion har, likt "Strukturbilden" och "Hållbar tillväxt", fokus på regional tillväxt och fysisk planering samt utmaningar kopplade till tillväxt som har tidsperspektivet 2050

Gitte Caous

Förbundsdirektör

Maria Sigroth

Avdelningschef

Skickas till

Medlemskommunerna
Västra Götalandsregionen (VGR)
Region Halland
Sjuhärads kommunalförbund
Skaraborgs kommunalförbund
Fyrbodals kommunalförbund
Länsstyrelsen Västra Götaland
Västsvenska Handelskammaren
Business Region Göteborg
Svenskt Näringsliv

§ 54

Dnr GRFS-2024-00203

Beslut om remiss av Regional utvecklingsplan för storstadsregionen

Förbundsstyrelsens beslut

Förslag till Regional utvecklingsplan för storstadsregionen 2050 skickas på remiss till medlemskommunerna, Västra Götalandsregionen (VGR), Region Halland, Sjuhärads kommunalförbund, Skaraborgs kommunalförbund, Fyrbodals kommunalförbund, länsstyrelsen Västra Götaland, länsstyrelsen Halland, Västsvenska Handelskammaren, Business Region Göteborg samt Svenskt Näringsliv för inhämtande av synpunkter.

Synpunkterna ska vara GR tillhanda senast 31 oktober.

Sammanfattning av ärendet

Sedan hösten 2023 har arbetet med Rådslaget pågått inom förbundet och det har nu mynnat ut i ett förslag till Regional utvecklingsplan för storstadsregionen 2050, RUPS. Det är sedan tidigare bestämt att medlemskommunerna ska få lämna synpunkter på dokumentet varför förbundsstyrelsen nu har att fatta beslut om remiss.

Remissperioden är 16 juni till 31 oktober 2025.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse

Remissversion av RUPS

Förvaltningens förslag till beslut

Förslag till Regional utvecklingsplan för storstadsregionen 2050 skickas på remiss till medlemskommunerna, Västra Götalandsregionen (VGR), Region Halland, Sjuhärads kommunalförbund, Skaraborgs kommunalförbund, Fyrbodals kommunalförbund, länsstyrelsen Västra Götaland, länsstyrelsen Halland, Västsvenska Handelskammaren, Business Region Göteborg samt Svenskt Näringsliv för inhämtande av synpunkter. Synpunkterna ska vara GR tillhanda senast 31 oktober.

Förslag på sammanträdet

Olof Lundberg (S) föreslår att följande stycke stryks ur remissversionen:

I dagsläget uppfyller inte Uddevalla kriterierna som tillväxtnod. Vid nästa uppdatering av den regionala utvecklingsplanen bör även Uddevalla prövas som möjlig regional tillväxtnod.

Jonas Attenius (S) föreslår, med instämmande av Axel Josefson (M), bifall till förvaltningens förslag till remissversion.

Förbundsstyrelsen

Beslutsgång

Ordförande konstaterar att det finns två förslag till beslut och ställer dem mot varandra och finner att förbundsstyrelsen beslutar enligt förvaltningens förslag till remissversion.

Skickas till

Medlemskommunerna
Västra Götalandsregionen (VGR)
Region Halland
Sjuhärad's kommunalförbund
Skaraborgs kommunalförbund
Fyrbodals kommunalförbund
Länsstyrelsen Västra Götaland
Västsvenska Handelskammaren
Business Region Göteborg
Svenskt Näringsliv

Strukturbild Fyrbodals

Förslag till beslut

Arbetsutskottet antar ”Projektplan Strukturbild” och beviljar medel (4.85 miljoner kronor) i enlighet med planen och denna tjänsteskrivelse.

Beslutet fattas utifrån arbetsutskottets delegation 2.2.3 (beslut avseende ansökan av projektmedel) enligt delegationsordning 2024-09-26 § 77.

Sammanfattning

Arbetet med att ta fram en strukturbild påbörjades redan 2016, många insatser har gjorts genom åren. Målet med detta projekt är att dels färdigställa strukturbilden och dels att åstadkomma en framtidsbild/viljestyrd planering som skapar en röd tråd så att kommunala, delregionala, regionala och nationella planer, strategier, mål och lagstiftning hänger samman.

Regionala och delregionala strukturbilder är ett arbetssätt och utgör en viktig plattform och forum för viljestyrd samplanering. Strukturbild Fyrbodals bedöms leda till relevanta och konkreta besluts- och planeringsunderlag i syfte att stärka delregionens attraktionskraft.

Strukturbild Fyrbodals kommer att utgöra underlag för kommunalförbundets påverkansarbete, remissvar och inspel i kommande regionala, nationella och globala planer för hållbar utveckling och tillväxt.

Beslutsunderlag

Denna tjänsteskrivelse

Beslutet skickas till

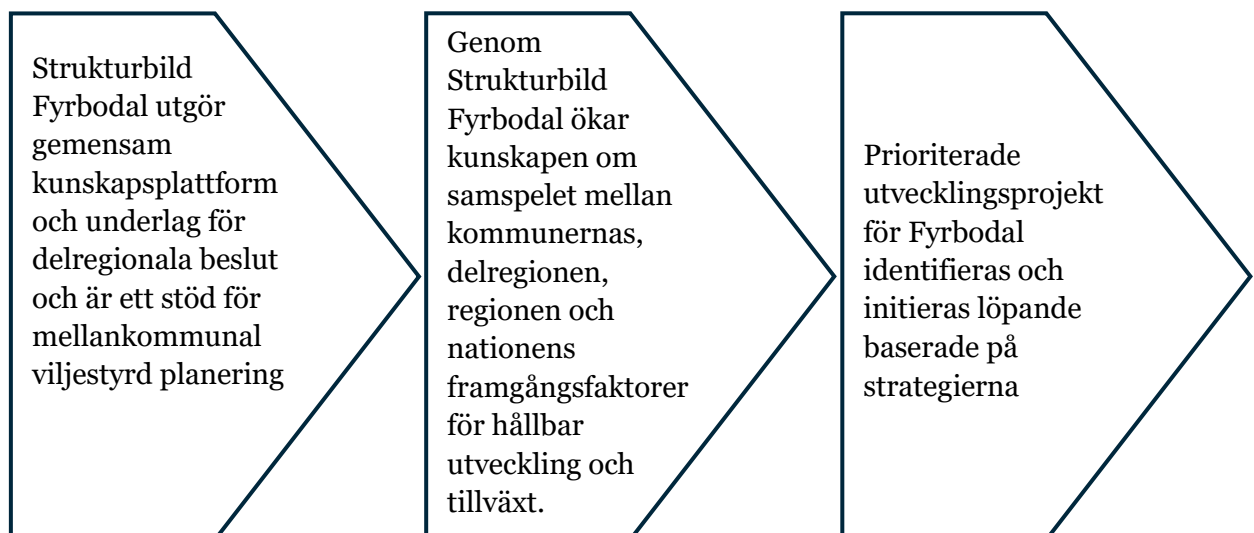
Chef regional utveckling, Fyrbodals kommunalförbund

projektekonom@fyrbodals.se

Ärendebeskrivning

Arbetet med att ta fram en strukturbild påbörjades redan 2016, många insatser har gjorts genom åren och beskrivs utförligt under rubriken "Bakgrundsbeskrivning" i projektplanen. Målet med detta projekt är:

- Att färdigställa strukturbilden som ska utgå ifrån det politiskt beslutade målet om att öka delregionens attraktionskraft.
- Åstadkomma en framtidsbild/viljestyrd planering genom att skapa en röd tråd så att kommunala, delregionala, regionala och nationella planer, strategier, mål och lagstiftning hänger samman.

Kostnaden för att slutföra strukturbildsarbetet och ta fram en gemensam framtidsbild som bygger på viljestyrd planering förväntas under projektiden uppgå till 4.2 miljoner kronor och redovisas i projektplanen.

Koppling till Fyrbodals verksamhets- och handlingsplan

Projektet bidrar till kommunalförbundets övergripande mål om stärkt attraktionskraft men även till samtliga målsättningar inom områdena regional utveckling och kompetensförsörjning och flera av de prioriterade insatser som där identifierats.

Bedömning

Regionala och delregionala strukturbilder är ett arbetssätt och utgör en viktig plattform och forum för viljestyrd samplanering. Arbetssättet bygger på ett mellankommunalt engagemang, ökad territoriell kunskap och förståelse för hur kommunernas olika styrkor och resursbaser bidrar till att möta utmaningar som det geopolitiska läget, demografiska förändringar, globalisering, klimatförändringar, urbanisering, digitalisering, ett ökat behov av cirkulära och hållbara lösningar samt en klok och effektiv markanvändning.

Strukturbild Fyrbodal bedöms leda till relevanta och konkreta besluts- och planeringsunderlag för både lokal och delregional utveckling och tillväxt i syfte att stärka delregionens attraktionskraft.

Strukturbild Fyrbodal kommer att utgöra underlag för kommunalförbundets påverkansarbete, remissvar och inspel i kommande regionala, nationella och globala planer för hållbar utveckling och tillväxt, till exempel Agenda 2030 och RUS 2030, Genomförandeprogram 2030 och Västra Götalandsregionens Strukturbild etc.

Kommunalförbundets roll är att bidra med ett delregionalt perspektiv till samhällsplanering på både kommunal och regional/nationell nivå. På så sätt stärks hela delregionens och regionens utvecklings- och konkurrenskraft.

Handläggare för ärendet

Michael Johansson

Chef regional utveckling

ORBIFY – Osloregionen, Råde, BJØRK Innovation, Fyrbodals: förnybar energi och grön samhandling

Förslag till beslut

Arbetsutskottet beslutar att Fyrbodals kommunalförbund deltar som svensk partner i Interreg ÖKS-projektet ORBIFY – förnybar energi och grön samhandling.

Beslutet fattas utifrån arbetsutskottets delegation 2.2.3 (ansökan om projektmedel) enligt delegationsordning 2024-09-26 § 77.

Sammanfattning

Sverige och Norge delar målet om en snabb och hållbar energiomställning men har fundamentalt olika system för hur el produceras, distribueras och ägs.

I Sverige ligger fokus på att attrahera storskaliga industriinvesteringar baserade på fossilfri el. I Norge är utmaningen att möta ett förväntat kraftunderskott genom att stärka lokal produktion och beredskap. Samtidigt är folklig förankring och politiskt ledarskap en gemensam nyckelfråga.

Projektets mål är att öka den lokala, distribuerade produktionen av förnybar energi genom en metodik för energiplanering och en affärsmodell som kombinerar intäkter, stöd och lagringstekniker. Resultaten blir en gränsregional handlingsplan, en digital kunskapsbank och metoder för hela ÖKS-regionen.

Projektperiod: 2026-02-01 – 2029-01-31

Total budget (svensk sida) € 1 173 000, där Fyrbodals del av budget uppgår till € 484 700

Fyrbodals kommunalförbund medfinansierar med € 200 000 (via projekten Elsa och Strukturbild), resterande del (€ 284 700) utgörs av InterReg finansiering

Beslutsunderlag

Denna tjänsteskrivelse

Beslutet skickas till

Chef regional utveckling, Fyrbodals kommunalförbund

projektekonom@fyrbodal.se

Ärendebeskrivning

Sverige och Norge delar målet om en snabb och hållbar energiomställning men har fundamentalt olika system för hur el produceras, distribueras och ägs.

I Norge ägs huvuddelen av produktionen av staten och kommunerna, med vattenkraft som bas och Statnett ansvarigt för stamnätet. Detta ger kommunerna en aktiv roll som investerare och ägare men också ett stort ansvar för beredskap och långsiktig kapacitet.

Sverige har däremot ett mer marknadsorienterat system: Svenska kraftnät driver transmissionsnätet, regionnäten ägs av några få stora bolag och de lokala näten av många privata aktörer. Kommunerna har i regel inget ägande, men planmonopol och vetorätt gör dem avgörande för etableringen av vind- och solparker.

Detta skapar olika utmaningar. I Sverige ligger fokus på att attrahera storskaliga industriinvesteringar baserade på fossilfri el, ofta via havsbaserade vindparker och solparker. I Norge är utmaningen att möta ett förväntat kraftunderskott, särskilt i södra delen och Osloregionen, genom att stärka lokal produktion och beredskap. Samtidigt är folklig förankring och politiskt ledarskap en gemensam nyckelfråga - utan stöd från invånare och beslutsfattare blir omställningen långsammare och dyrare.

Projektets mål är att öka den lokala, distribuerade produktionen av förnybar energi i regioner, län och kommuner på båda sidor gränsen. Detta görs genom ett koncept utvecklat av BJØRK Innovation och Institutt for Energiteknikk (IFE): en kombination av danska Energistyrelsens metodik för energiplanering (nulägesanalys, kartläggning och holistisk plan för smarta lokala energisystem) och en affärsmodell som kombinerar intäkter från lokal produktion med lågräntelån, investeringsstöd och lagringstekniker för att jämna ut effekttoppar. Piloten i Råde kommun prövar konceptet i praktiken, med målet att visa hur en kommun kan gå med överskott från dag ett både klimatmässigt och ekonomiskt.

Fyrbodals kommunalförbund och Osloregionen fungerar som regionala nav. Fyrbodal fokuserar på governance, tillståndprocesser, politikerstöd och invånardialog, medan Osloregionen, enligt sitt Handlingsprogram 2025, prioriterar kunskapsbyggande och mobilisering kring kraftunderskottet.

Projektet organiseras i fyra arbetspaket där Fyrbodals framför allt kommer att medverka i arbetspaket 2 och 4:

1. Projektledning och kommunikation (BJØRK Innovation som lead partner, med Fyrbodals, Råde och Osloregionen som aktiva partners).
2. Analys och kunskapsbas (jämförelser av governance, tillståndsprocesser och regelverk, samt produktion av faktabaserat informationsmaterial för kommuner).
3. Pilot i Råde kommun (praktisk test av metodik och affärsmodell).
4. Kunskapsdelning och kapacitetsbyggande (workshops, studiebesök, peer learning och slutkonferens).

I linje med EU:s gröna giv och RED III-direktivet, som kräver snabbare tillståndsprocesser, mer förnybar kapacitet och etablering av energigemenskaper, ger projektet kommunerna nya verktyg att agera. Resultatet blir modeller som kan tillämpas både i små lokala initiativ och i storskaliga industrietableringar med ökad klimatnytta, ekonomisk hållbarhet och demokratisk legitimitet i energiomställningen.

Resultaten blir en gränsregional handlingsplan, en digital kunskapsbank och metoder som kan spridas till kommuner i hela ÖKS-regionen.

Projektperiod: 2026-02-01 – 2029-01-31

Total budget (svensk sida) € 1 173 000, där Fyrbodals del av budget uppgår till € 484 700

Fyrbodals kommunalförbund medfinansierar med € 200 000 (via projekten Elsa och Strukturbild), resterande del (€ 284 700) utgörs av InterReg finansiering

Koppling till Fyrbodals verksamhets- och handlingsplan

Projektet stärker Fyrbodals arbete inom:

- Klimat och energiomställning (Elektrifieringsresan, Fossilfri gränsregion 2030).
- Governance och invånardialog i komplexa tillståndsprocesser.
- Strukturbild Fyrbodals och regional attraktionskraft.

Bedömning

Projektet bedöms ge Fyrbodals kommuner:

- Bättre beslutsunderlag kring etableringar av förnybar energi.
- Verktyg för invånardialog och politikerstöd.
- Kunskap om både norska affärsmodeller och svenska planeringsprocesser.

På längre sikt förväntas projektet bidra till ökad lokal produktion av förnybar energi, stärkt energiberedskap och minskade utsläpp. Fyrbodals kommunalförbunds deltagande säkerställer att delregionens behov och erfarenheter tas tillvara i det gränsregionala samarbetet.

Handläggare för ärendet

Michael Johansson

Chef regional utveckling

Revidering av samverkansformer kring kollektivtrafik i Västra Götaland

Förslag till beslut

Arbetsutskottet föreslår direktionen besluta att ställa sig bakom remissvar för Samverkansformer kring kollektivtrafik i Västra Götaland.

Sammanfattning

Västra Götalandsregionen, VGR, är sedan 2012 ansvarig regional kollektivtrafikmyndighet i Västra Götaland. I skatteväxlingsavtalet (2011) kom kommunerna i Västra Götaland och VGR överens om att etablera samverkansformer. Ett särskilt dokument upprättades och antogs.

Den nuvarande versionen av dokumentet har fokus på processer i genomförandet och formella beslutsgångar. Under åren har ett etablerat arbetssätt med kommunsamverkan på tjänstepersonsnivå vuxit fram. I remissversionen är fokus mer på formerna för politisk dialog. Samverkan i genomförandet beskrivs enbart översiktligt och ingående processbeskrivningar föreslås flyttas till VGR:s och Västtrafiks webbplatser.

Utifrån dialoger i de delregionala kollektivtrafikråden, DKR, är ett förslag att ersätta DKR med ett forum helt dedikerat till politisk dialog och med ett bredare uppdrag än tidigare. Syftet med ett sådant nytt politiskt forum är att säkerställa att samhällsplanering, infrastruktur och kollektivtrafikens utveckling går hand i hand.

Kommunalförbunden föreslås fortsatt ansvara för de delregionala forumen.

I remissvaret önskar Infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden allmänna synpunkter på revideringen och vill samtidigt särskilt få återkoppling på ett antal frågor.

I förslaget till remissvar ställer sig kommunalförbundet generellt positivt till de föreslagna förändringarna men anser bland annat att syftet med det nya forumet behöver beskrivas bättre.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Revidering av samverkansformer kring kollektivtrafiken i Västra Götaland, Dnr 2025/0077, 2025-09-22.

Remissvar angående samverkansformer kring kollektivtrafik, Dnr 2025/0077, 2025-09-22

Remissversion Samverkansformer kring kollektivtrafik i Västra Götaland

Beslutet skickas till

Infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden, infrastruktur-och.kollektivtrafiknamnden@vgregion.se, Ange i ämnesraden "Fyrbodals kommunalförbund – Remissvar Samverkansformer, IKN 2023–00385".

Johanna Möllersten, johanna.mollersten@vgregion.se

Handläggare av ärendet

Morgan Ahlberg
Infrastrukturstrateg

Tel: 076-856 23 55

E-post: morgan.ahlberg@fyrbodal.se

Remissvar angående samverkansformer kring kollektivtrafik

Bakgrund

Västra Götalandsregionen, VGR, är sedan 2012 ansvarig regional kollektivtrafikmyndighet i Västra Götaland enligt lag (2010:1065) om kollektivtrafik. Som en följd av skatteväxlingsavtalet (2011) tog VGR över ansvaret för kollektivtrafiken från kommunerna och Västtrafik blev samtidigt ett helägt regionalt bolag.

I skatteväxlingsavtalet kom kommunerna i Västra Götaland och VGR överens om att etablera samverkansformer för att säkerställa en gemensam process för den strategiska inriktningen för kollektivtrafikens utveckling. Ett särskilt dokument Samverkansformer kring kollektivtrafik i Västra Götaland upprättades och antogs i 49 kommunfullmäktige samt i regionfullmäktige. Dokumentet har tidigare reviderats 2017 och 2021.

Den nuvarande versionen av dokumentet har fokus på processer i genomförandet och formella beslutsgångar. Under åren har ett etablerat arbetssätt med kommunsamverkan på tjänstepersonsnivå vuxit fram. I remissversionen är fokus mer på formerna för politisk dialog mellan kommuner och VGR/Västtrafik. Samverkan i genomförandet beskrivs översiktligt och ingående processbeskrivningar föreslås flyttas till VGR:s och Västtrafiks webbplatser:

- Detaljerad information om trafikförsörjningsprogrammet
- Information om tillköp
- Trafikplaneprocessen

I dag stäms samverkan av årligen i det som kallas årlig avstämning av trafikförsörjningsprogrammet. Förslag till förändring är att en avstämning av samverkan i stället sker i samband med en halvtidsutvärdering av trafikförsörjningsprogrammet. Infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden, IKN, kommer fortsatt att årligen följa upp målen i trafikförsörjningsprogrammet.

Utifrån dialoger i de delregionala kollektivtrafikeråden, DKR, under våren och hösten 2024 och övriga synpunkter som inkommit under processens gång är ett förslag att ersätta DKR med ett forum helt dedikerat till politisk dialog. Eftersom IKN:s uppdrag är bredare än den tidigare kollektivtrafiknämndens finns möjlighet till samtal om fler strategiska frågor mellan kommunerna och IKN, utöver kollektivtrafik. Syftet med det

nya politiska forumet är att säkerställa att samhällsplanering, infrastruktur och kollektivtrafikens utveckling går hand i hand för ett hållbart samhälle.

Exempel på frågor som kan diskuteras:

- Utvecklingsstrategier och -planer
- Större etableringsprojekt med delregional eller regional påverkan
- Strategisk inriktning för trafikförsörjningsprogrammet och kollektivtrafikens långsiktiga utveckling
- Strategiska infrastrukturfrågor som regional och nationell transportinfrastrukturplan
- Strategiska frågor kring digital infrastruktur
- Övriga frågor där parternas ansvar angränsar och/eller överlappar

Kommunalförbunden ansvarar fortsatt för det delregionala forumet. För att tydliggöra syfte, innehåll och parternas gemensamma ansvar i forumet, föreslås att en överenskommelse tecknas av respektive kommunalförbund, IKN och Västtrafik, på samma sätt som i stadstrafikforum.

Förslaget är att de strategiska samhällsplaneringsforumen helt och hållet ska vara dedikerade till politisk dialog. Vid behov av ren information kan den ges på respektive parts sammanträden, på samma sätt som i dag sker för infrastrukturfrågor.

I remissvaret önskar Infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden allmänna synpunkter på revideringen och vill samtidigt särskilt få återkoppling på följande frågor:

- Är den gemensamma processen för att ta fram den strategiska inriktningen för trafikförsörjningsprogrammet tillräckligt tydligt beskrivet?
- Är möjligheten att påverka kollektivtrafikens utveckling tillräckligt tydligt beskrivet?
- Är mål, syfte och utformning av det strategiska samhällsplaneringsforumet tydligt beskrivet?
- Är namnet strategiskt samhällsplaneringsforum bra?
- Hur ser ni på att reglera forumets arbete i överenskommelser? Skulle det vara till hjälp för att förtydliga forumets former och innehåll per kommunalförbund?
- Är det något som bör förtydligas eller som saknas?
- Övriga synpunkter?

Ärendet har beretts inom ramen för infrastruktur- och kollektivtrafiknätverket. Medlemskommunerna har haft möjlighet att inkomma med skriftliga inspel. Det föreliggande förslaget till beslut har tagits fram av en beredningsgrupp inom infrakollnätverket, bestående av personal från kommunalförbundet samt representanter från Uddevalla, Vänersborg, Mellerud och Orust kommuner.

Remissvaret ska vara Västra Götalandsregionen tillhanda senast den 31 oktober 2025.

Kommunalförbundets yttrande

Är den gemensamma processen för att ta fram den strategiska inriktningen för trafikförsörjningsprogrammet tillräckligt tydligt beskriven?

Ja, beskrivningen är tillräckligt tydlig på ett övergripande plan, men processbeskrivningar bör tas fram och göras tillgängliga i enlighet med beskrivningen i remissbrevet.

Är möjligheten att påverka kollektivtrafikens utveckling tillräckligt tydligt beskriven?

Ja.

Är mål, syfte och utformning av det *strategiska samhällsplaneringsforumet* tydligt beskrivet?

Syftet behöver beskrivas bättre. Exempelen på frågor som kan tas upp i det nya forumet är väldigt brett, vilket kan leda till en otydlighet om vad forumets syfte är.

Figur 1 på sidan 5 ger en bild av skärningspunkterna där några ansvarsområden mellan region/kommun/kommunalförbund överlappar. För att ytterligare öka förståelsen av vilka frågor som ingår i samverkan och/eller där ansvar överlappar skulle det underlätta om texten innehåller en redogörelse för vilka frågor som ingår i ansvarsområdet för Infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden (IKN).

Exempelvis bör det tydliggöras vilken roll Västra Götalandsregionen (och IKN) har när det gäller samhällsbyggnadsfrågor. Vilka frågor som ingår i det regionala utvecklingsansvaret kan behöva tydliggöras, exempelvis när det gäller bostadsförsörjningsfrågor, kulturmiljö och beredskap.

Under punkt 4.2 beskrivs syftet som att "...genom politisk dialog gemensamt verka för ett hållbart samhälle". Det skulle kunna förtydligas utifrån de i följande styckena beskrivna dialogområdena.

Kommunalförbundet ser det som en god ambition att bredda forumet då det finns ett behov av ett bredare forum för att diskutera samhällsplaneringsfrågor. I dag finns en lucka mellan kommuner/länsstyrelse/region. Det kan dock behövas tydligare beskrivningar av hur samverkansarbetet ska drivas framåt, och resultat (samverkans syfte) ska uppnås.

Är namnet strategiskt samhällsplaneringsforum bra?

Namnet skulle tydligare kunna spegla den delregionala förankringen genom att exempelvis kallas "Delregionalt samhällsplaneringsforum".

Hur ser ni på att reglera forumets arbete i överenskommelser? Skulle det vara till hjälp för att förtydliga forumets former och innehåll per kommunalförbund?

Det är positivt med möjligheten att kunna fördjupa vilka frågor som ska ingå i samverkan genom delregionala avtal, liksom att varje kommunalförbund får möjlighet att anpassa avtalen för respektive delregions förutsättningar.

Är det något som bör förtydligas eller som saknas?

Det bör tydliggöras vilken typ av samverkan som illustreras på sidan fem (figur 1).

Övriga synpunkter?

Figur 2 på sidan sex om olika former av samverkan brukar ofta illustreras som en trappa där varje steg utgör en högre grad av delaktighet. Det är svårare att förstå i den föreslagna illustrationen hur de olika stegen följer på varandra. Det bör också tydliggöras vilken nivå på en delaktighetstrappa som det föreslagna strategiska samhällsplaneringsforumet befinner sig på.

Handläggare av ärendet

Morgan Ahlberg
Infrastrukturstrateg

Tel: 076-856 23 55

E-post: morgan.ahlberg@fyrbodal.se

Remissversion

Samverkansformer kring kollektivtrafik i Västra Götaland

Reviderade enligt ställningstagande i beredningen för
hållbar utveckling XXXX-XX-XX och beslut i infrastruktur och
kollektivtrafiknämnden XXXX-XX-XX

Innehåll

1. Samverkan kring kollektivtrafik i Västra Götaland	3
2. Parter	3
2.1 Västra Götalandsregionen	3
2.2 Västtrafik	3
2.3 Kommuner	3
2.4 Kommunalförbund	4
2.5 Övriga aktörer	4
3. Ömsesidigt ansvar för kollektivtrafikens utveckling	4
3.1 Kommuner och VGR i samverkan	4
3.2 Samverkan på olika sätt	6
4. Forum för politisk dialog	7
4.1 Beredningen för hållbar utveckling	7
4.2 Strategiskt samhällsplaneringsforum	7
4.3 Stadstrafikforum	8
5. Samverkan i genomförandet	8
6. Revidering och ytterligare information	9

1. Samverkan kring kollektivtrafik i Västra Götaland

Detta dokument beskriver samverkansformer för kollektivtrafik som utgår från avtalet om ansvar för den regionala kollektivtrafiken mellan kommunerna i Västra Götaland och Västra Götalandsregionen (VGR). Samverkansformernas syfte är att skapa goda förutsättningar för samverkan samt bidra till en god förankrings- och beslutsprocess för kollektivtrafiken på lokal, delregional och regional nivå.

Parterna är överens om att kollektivtrafiken är en gemensam angelägenhet. Samverkan mellan VGR/Västtrafik och kommunerna ska bidra till samsyn och verka för att samhällsbyggnad och kollektivtrafikens utveckling går hand i hand. Samverkan innebär inte alltid att parterna är överens men alla parter bör värna om en konstruktiv dialog.

2. Parter

2.1 Västra Götalandsregionen

VGR är ansvarig regional kollektivtrafikmyndighet i Västra Götaland enligt lag (2010:1065) om kollektivtrafik. I enlighet med lagen fattar regionfullmäktige beslut om trafikförsörjningsprogram, som anger mål och riktning för kollektivtrafikens utveckling. Regionfullmäktige och infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden (IKN) fattar beslut om underliggande målbilder och strategiska planer som konkretiserar trafikförsörjningsprogrammets intentioner. Kollektivtrafiken finansieras delvis genom regionbidrag (skatteintäkter), delvis genom biljettintäkter.

VGR:s styrmodell är uppdelad i funktionerna ägare, beställare och utförare.

Regionfullmäktige är ägare, IKN är beställare och Västtrafik AB är utförare.

VGR tillsammans med Västtrafik, är remissinstans för kommunernas översiktsplaner och andra strukturpåverkande kommunala planer.

2.2 Västtrafik

Västtrafik är ett helägt regionalt bolag som ansvarar för planering, utveckling och genomförande av kollektivtrafiken. Det kollektivtrafikutbud som Västtrafik kan verkställa utgår ifrån trafikförsörjningsprogrammet och underliggande målbilder och strategiska planer. Det årliga uppdraget från IKN samt regionfullmäktiges budget styr också genomförandet. Utifrån detta tar Västtrafik fram handlingsplaner, utvecklingsplaner och trafikplaner.

Västtrafik, tillsammans med VGR, är remissinstans för kommunernas översiktsplaner och andra strukturpåverkande planer. Västtrafik är samverkanspart vid framtagande av kommunernas detaljplaner samt även formell remissinstans.

2.3 Kommuner

Kommunerna ansvarar som väghållare för många delar av kollektivtrafikens infrastruktur, till exempel hållplatsytor, kommunala gång- och cykelvägar samt

framkomlighet i det kommunala vägsystemet. Kommunerna ansvarar även för bebyggelseutveckling och har det huvudsakliga ansvaret för planläggningen av mark och vatten. Kommunen beslutar om översiktsplaner, planprogram och detaljplaner. Denna planering skapar förutsättningar för kollektivtrafikens utveckling. Kommunerna har även befogenhet över styrmedel som bland annat parkeringsavgifter och parkeringstal.

Kommunerna ansvarar för färdtjänst och skolskjuts för sina grundskoleelever.

2.4 Kommunalförbund

I Västra Götaland är de 49 kommunerna organiserade i fyra kommunalförbund: Boråsregionen/Sjuhärad, Fyrbodalen, Skaraborg och Göteborgsregionen. Kungsbacka ingår i Göteborgsregionens kommunalförbund och i Västtrafiks trafikområde.

Kommunalförbunden företräder medlemskommunernas gemensamma intressen vid samverkan med VGR och Västtrafik. Kommunalförbunden har ansvar för förankring av strategiska frågor inom kollektivtrafik gentemot kommunerna.

2.5 Övriga aktörer

VGR:s förvaltning för fastighet, stöd och service bygger, utvecklar och förvaltar resecentrum, hållplatser samt strategiska buss-, spårvagns- och tågdepåer, på uppdrag av Västtrafik.

Trafikverket ansvarar för den statliga väg- och järnvägsinfrastrukturen, hållplatsytor på statliga vägar, järnvägens plattformar, plattformsförbindelser samt trafikinformation på stationer.

3. Ömsesidigt ansvar för kollektivtrafikens utveckling

3.1 Kommuner och VGR i samverkan

Kollektivtrafiken är ett verktyg för att uppnå ett hållbart samhälle i enlighet med Vision Västra Götaland och den regionala utvecklingsstrategin. För att ställa om till ett hållbart och konkurrenskraftigt samhälle krävs att kommunerna och VGR tillsammans med övriga aktörer strävar i en gemensam riktning och samverkar för att åstadkomma bra lösningar.

Kommunerna och VGR samverkar i samhällsplaneringens processer med olika ansvar och roller inom samhällsbyggnad, infrastruktur och kollektivtrafik. De olika delarna påverkar varandra, vilket ger kommunerna och VGR ett ömsesidigt ansvar för kollektivtrafikens utveckling. Inom respektive parts processer kan olika former och grad av samverkan ske. Exempelvis behöver det finnas en dialog kring lokalisering av bostadsområden och verksamheter och hur det kan samspela med kollektivtrafikförsörjningen.

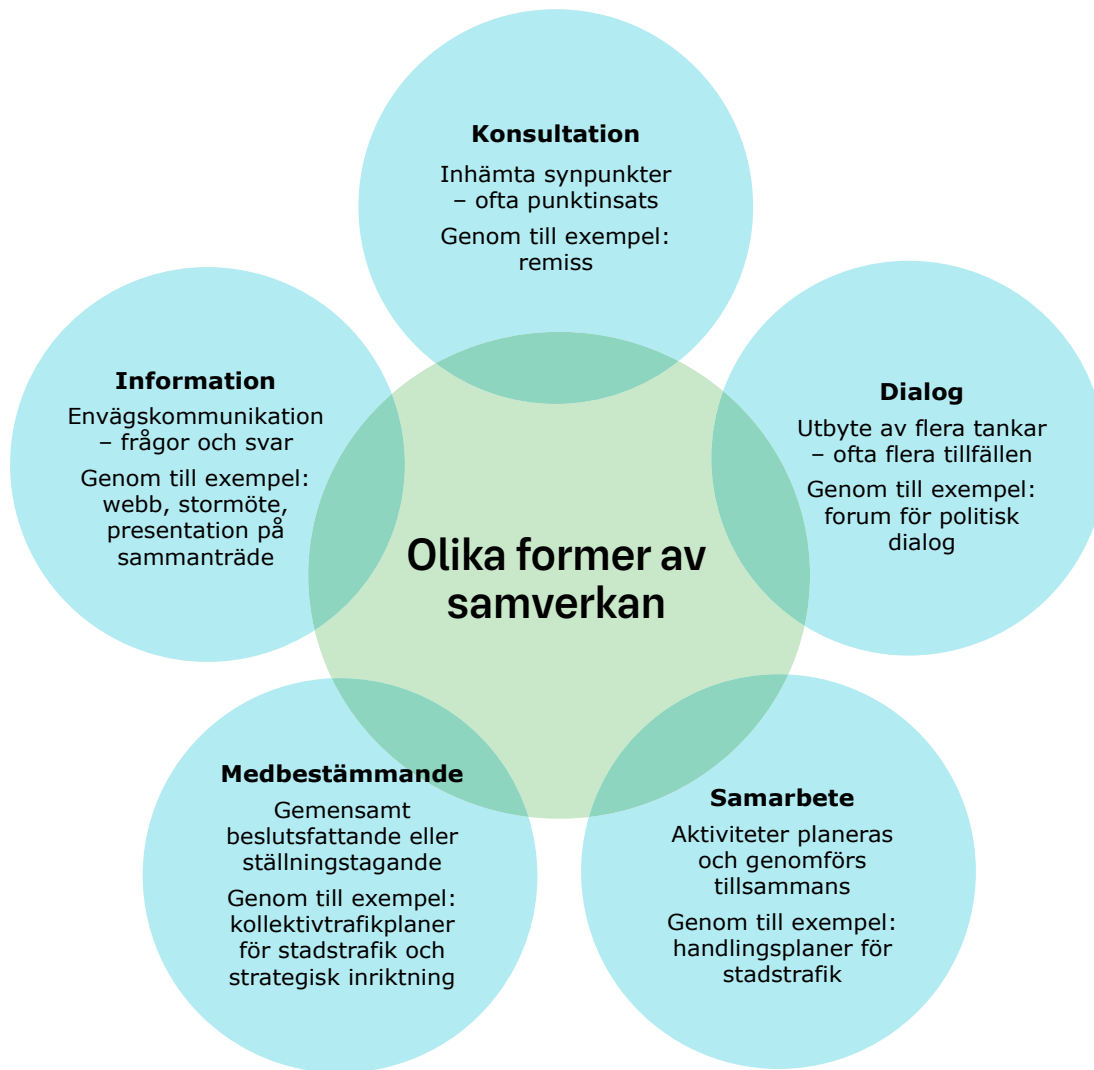

Figur 1: Samverkan i olika processer. Respektive part ansvarar för sina processer, där olika former av samverkan kan ske. Vid skärningspunkten sker gemensamt beslutsfattande/ ställningstagande.

För kollektivtrafiken ställer sig parterna gemensamt bakom trafikförsörjningsprogrammets strategiska inriktning. Den strategiska inriktningen lägger grunden för innehållet i trafikförsörjningsprogrammet, vilket styr hur Västtrafik kan verkställa trafik. På lokal nivå kan parterna besluta om handlingsplaner och avsiktsförklaringar för att kraftsamla kring utvecklingen inom ett specifikt geografiskt område.

3.2 Samverkan på olika sätt

Samverkan innebär att organisationer successivt kan bygga upp en gemensam vision eller mål som leder till gemensam handling, samtidigt som den ger utrymme för den enskilda organisationen att uppfylla sina mål. Inom parternas egna och gemensamma processer sker samverkan på olika sätt och i olika grad. Under processerna kan synpunkter inhämtas, dialog föras, information delges, aktiviteter planeras och genomföras tillsammans, samt beslut och ställningstaganden tas enskilt eller gemensamt.

Figur 2: Samverkan kan ske på olika sätt; genom dialog, medbestämmande, konsultation, information och samarbete. Figuren ger även exempel på samverkan inom kollektivtrafikprocessen.

4. Forum för politisk dialog

Som forum för politisk dialog om kollektivtrafikutvecklingen i Västra Götaland finns beredningen för hållbar utveckling (BHU) och fyra delregionala strategiska samhällsplaneringsforum. För de fem regionala kärnorna; Borås, GMP (Göteborg/Mölndal/Partille), Uddevalla, Trollhättan/ Vänernsregionen respektive Skövde sker fördjupad samverkan inom respektive stadstrafikforum.

Figur 3: Parternas forum för politisk dialog om kollektivtrafik.

4.1 Beredningen för hållbar utveckling

Beredningen för hållbar utveckling (BHU) är en gemensam beredning mellan VGR och kommunalförbunden i Västra Götaland. BHU hanterar frågor som är gemensamma för VGR och kommunerna och som är strategiskt viktiga för Västra Götalands utveckling. BHU är sammansatt av representanter från kommunalförbundens politiska organ samt regionens infrastruktur- och kollektivtrafiknämnd, miljö- och regionutvecklings-nämnd, kulturnämnd och regionstyrelse. Vid behov kan andra aktörer, till exempel Trafikverket och representanter från angränsande län/regionala kollektivtrafikmyndigheter bjudas in. BHU gör ställningstaganden om strategisk inriktning för trafikförsörjnings-program och övergripande strategiska kollektivtrafikfrågor inför beslut i IKN och i förekommande fall även i regionstyrelse och regionfullmäktige. BHU bereder också andra frågor inför beslut i regionstyrelsen och regionfullmäktige, till exempel regional transportinfrastrukturplan.

4.2 Strategiskt samhällsplaneringsforum

I de strategiska samhällsplaneringsforumen möts politiska representanter för kommuner inom respektive kommunalförbund, IKN och Västtrafik en till två gånger per år. Syftet är att genom politisk dialog gemensamt verka för ett hållbart samhälle. Ytterligare möten kan initieras av endera parten och andra aktörer kan bjudas in.

I forumen förs dialog om frågor där kommunernas respektive IKN:s ansvar angränsar och/eller överlappar. Parterna kan i forumen lyfta strategiska frågor kring samhällsbyggnad, kollektivtrafik, infrastruktur och andra relevanta delregionala och regionala utvecklingsfrågor. Här förs också dialog om den strategiska inriktningen i

trafikförsörjningsprogrammet. Det är i detta sammanhang som kommunerna har störst möjlighet att påverka mål, prioriteringar och utveckling av kollektivtrafiken.

Respektive kommunalförbund ansvarar för mötena och dagordningen tas fram gemensamt tillsammans med IKN. Forumet fattar inga beslut utan bereder ärenden inför beslut hos respektive part. Formella synpunkter lämnas skriftligt, efter beslut hos berörd part. Respektive ledamot ansvarar för att säkerställa att de frågor som avhandlats i forumet bärs vidare in i den partens organisation.

De strategiska samhällsplaneringsforumens arbete regleras i särskilda överenskommelser mellan IKN, Västtrafik och respektive kommunalförbund.

4.3 Stadstrafikforum

Borås, GMP (Göteborg/Mölndal/Partille), Uddevalla, Trollhättan/ Vänerns borg respektive Skövde har omfattande stadstrafik och här finns störst behov av infrastrukturåtgärder för kollektivtrafiken som busskörfält, terminaler, signalprioritering, bytespunkter och depåer. Därför behövs fördjupad samverkan och samordning mellan kommun, VGR, Västtrafik och andra berörda parter.

Politiska representanter för kommunen/kommunerna, IKN respektive Västtrafik möts cirka två gånger per år. Syftet är samverkan om stadstrafikens utveckling, som en del av stadens utveckling och som en del av kollektivtrafiksystemet som helhet. Andra aktörer kan bjudas in vid behov.

Stadstrafikforumens uppgift är att initiera, samråda och gemensamt bereda frågor samt ta fram rekommendationer till parternas beslutande organ. Beslut fattas av respektive parts organisation.

Stadstrafikforumens arbete regleras genom samverkansavtal mellan VGR, kommun och Västtrafik. Forumet ansvarar för att kollektivtrafikplaner och målbilder för stadstrafiken tas fram i samverkan mellan parterna. Handlingsplaner för de regionala kärnorna tas fram i samverkan mellan Västtrafik, berörd kommun/kommuner och eventuella andra relevanta aktörer.

5. Samverkan i genomförandet

För samordning av samhälls- och kollektivtrafikutveckling behöver kommunerna och Västtrafik samverka i tidiga skeden och löpande under kommunens planprocesser. Samverkan om trafikförändringar för kollektivtrafiken pågår fortlöpande med olika tidshorisonter, både långsiktigt utifrån planerad samhällsutveckling, förstudier inför upphandling och genomförande i årlig trafikplan.

Västtrafiks långsiktiga trafikutveckling utgår från samhällsutveckling, näringslivsutveckling, infrastruktur och resandepotential, där inspel från och samverkan med kommunerna spelar stor roll. Den långsiktiga trafikutvecklingen ligger till grund för kontinuerlig översyn av trafikutbudet. Utifrån det verkställer Västtrafik trafikförändringar i samband med årlig trafikplan.

Störst möjligheter att göra strukturella förändringar i trafikeringen är vid upphandling av nya trafikavtal. Innan ett trafikavtal går ut gör Västtrafik en förstudie inför kommande upphandling. Då gör Västtrafik en djupare analys av förutsättningar och utvecklingen i det aktuella geografiska området. Under förstudiens gång samverkar Västtrafik med kommunen om kommunens planerade utveckling och behov av förändrad trafikering. Då belyses även infrastruktur och förutsättningar för kollektivtrafiken, exempelvis vändslingor, bussgator och styrmedel.

På kommunens uppdrag kan Västtrafik i samband med upphandling även upphandla skoltrafik för synergieffekter mellan den allmänna kollektivtrafiken och kommunens skolskjutsverksamhet för grundskoleelever.

Västtrafik har kontinuerlig kontakt med kommunerna för att ta del av kommunernas planering samt informera om och diskutera kollektivtrafikens utveckling utifrån dagens förutsättningar och framtida behov. Västtrafik bjuder också in respektive kommun till årliga samverkansmöten. Mötena vänder sig till tjänstepersoner och politiker i kommunerna. Vid behov kan fördjupad samverkan ske kring enskilda trafikförändringar eller enskilda frågor (till exempel stråkstudier), där politiker och andra parter kan ingå.

Parterna ska ha en ansvarig kontaktperson för kollektivtrafikfrågor. Kontaktpersonen representerar sin organisation och ansvarar för att samverkan fungerar genom att både politiker och övriga tjänstepersoner delaktiggörs i relevanta frågor.

6. Revidering och ytterligare information

De ursprungliga samverkansformerna kring kollektivtrafik i Västra Götaland beslutades 2011, i samband med avtalet om ansvar för den regionala kollektivtrafiken i Västra Götalands län. De antogs då av Västra Götalands 49 kommunfullmäktige och VGR:s fullmäktige som ett tillägg till avtalet. En första revidering och uppdatering av dokumentet gjordes 2017. En andra utvärdering och uppdatering genomfördes 2020. Som en följd av IKN bildades, reviderades dokumentet 2026.

En ny utvärdering ska genomföras senast 2030. Aktualisering av dokumentet kan behöva göras vid exempelvis större organisationsförändringar.

Dokumentet ger en beskrivning av samverkan inom kollektivtrafik i Västra Götaland. För mer information om kollektivtrafikprocessen, hänvisas till VGR:s respektive Västtrafiks webbplatser. På vgregion.se finns bland annat information om trafikförsörjningsprogrammet, dess underliggande målbilder och strategiska planer samt tillköp. På Västtrafiks partnerportal finns bland annat information om Västtrafiks handlingsplaner, riktlinjer och trafikplaneprocessen.

Datum: 2025-04-04

Dokumentnamn: Samverkansformer kring kollektivtrafik
i Västra Götaland – remissversion

Diarienummer: IKN 2025-00385

Beslutad av: XXXXXX

Kontaktperson: Adrien Moysset, Koncernkontoret,
Regional Samhällsplanering

Omslagsfoton: Eddie Löthman och Thomas Harrysson/
Västtrafik, Matilda Lindeblad/VGR samt Visulent AB

Grafisk produktion: VGR Inhouse, 2025

Nationell transportinfrastrukturplan för åren 2026–2037

Förslag till beslut

Arbetsutskottet beslutar att ställa sig bakom Inspel till Västra Götalandsregionens svar på remiss rörande Nationell infrastrukturplan.

Beslutet fattas enligt delegationsnummer 1.1.1 Beslut i ärenden som inte kan anstå till nästa direktionsmöte och där beslutanderätten inte delegerats till annan, enligt Delegationsordning för Fyrbodals kommunalförbund

Sammanfattning

Den 30 september presenterade Trafikverket sitt förslag till nationell infrastrukturplan för planperioden 2026–2037. Fyrbodals kommunalförbund vill genom detta skriftliga inspel ge Västra Götalandsregionen kännedom om förbundets synpunkter inför beslut om det regionala remissvaret.

Remissförslaget i sin helhet går att ta del av via [Trafikverkets hemsida](#). Innehåll i korthet ur ett Fyrbodalsperspektiv:

- Utbyggnad av E45 på delsträckan Liden-Frändefors föreslås som ett nytt objekt, 13 km 2+1-väg. Kostnad 1,2 miljarder kr.
- Investeringen i nya slussarna finns kvar.
- Nytt mötesspår på Norge/Vänerbanan mellan Åmål och Säffle.
- Hastighetshöjning till 250 km/h Öxnered-Lund.
- Inga nya mötesspår på Norge/Vänerbanan mellan Skälebol och Kornsjö (Norska gränsen) föreslås, men två nya mötesspår finns med som alternativ om kostnadsramen utökas med 10 procent.

I förslaget till inspel påpekas att Fyrbodalsregionen har stora behov när det gäller upprustning av områdets transportinfrastruktur, vilket gör att förbundet ser positivt på den utökade ramen för underhållsåtgärder, samtidigt som nya satsningar görs i vårt område, främst då en första etapp av mötesfri väg på E45 mellan Vänersborg och Mellerud.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse Nationell transportinfrastrukturplan för åren 2026–2037, 2025-10-01

Inspel till Västra Götalandsregionens svar på remiss rörande Nationell infrastrukturplan, 2025-10-01

Positionspapper Utbyggnad av E45, 2024-01-24

Beslutet skickas till

Västra Götalandsregionens infrastruktur- och kollektivtrafiknämnd

Max Falk, Västra Götalandsregionen (max.falk@vgregion.se)

Anna Möller, Västra Götalandsregionen (anna.moller@vgregion.se)

Handläggare av ärendet

Morgan Ahlberg

Infrastrukturstrateg

Tel: 076-856 23 55

E-post: morgan.ahlberg@fyrbodal.se

Inspel till Västra Götalandsregionens svar på remiss rörande Nationell infrastrukturplan

Bakgrund

Arbetet med en revidering av den nationella transportinfrastrukturplanen pågår. Den 30 september presenterade Trafikverket sitt förslag till nationell infrastrukturplan för planperioden 2026–2037.

Fyrbodals kommunalförbund avser inte att lämna ett eget remissvar till Trafikverket, men vill genom detta skriftliga inspel ge Västra Götalandsregionen kännedom om förbundets synpunkter och önskemål rörande det regionala remissvaret. Ett förslag till remissyttrande från Västra Götalandsregionen kommer att behandlas av Infrastruktur- och kollektivtrafiknämnden den 17 oktober samt presenteras för Beredningen för hållbar utveckling (BHU) den 6 november 2025. Regionstyrelsen väntas ta beslut om remissvaret 2 december 2025, och sista svarsdatum till regeringen är 30 december 2025.

Med anledning av den korta remisstiden föreslås inspelet till regionens remissvar antas på delegation av arbetsutskottet den 9 oktober. Förslaget till inspel är framtaget med utgångspunkt i det inspel till strategisk inriktning rörande nationell plan som direktionen beslutade om 29 februari 2024, samt det positionspapper rörande E45 som direktionen antog den 29 februari 2024.

Remissförslaget går att ta del av via [Trafikverkets hemsida](#).

Innehåll i korthet i remissen ur ett Fyrbodalsperspektiv:

- Underhållsskulden för väg ska vara inarbetad under den kommande planperioden och för järnväg år 2050.
- Utbyggnad av E45 på delsträckan Liden-Frändefors föreslås som ett nytt objekt, 13 km 2+1-väg. Kostnad 1,2 miljarder kr.
- Investeringen i nya slussarna finns kvar även om de besparingsförslag som tagits fram under 2025 också finns kvar. Följdinvesteringar i farleden finns inte med i planförslaget utan är listade som möjliga åtgärder om kostnadsramen utökas med 10 procent.
- Vändspår Älvängen har flyttats till utredningsstatus, men finns kvar i plan.
- Nytt mötesspår på Norge/Vänerbanan mellan Åmål och Säffle.
- Hastighetshöjning till 250 km/h Öxnered-Lund.
- Lokaliseringsutredning för nya spår på järnvägen Olskroken-Partille (Västra stambanan).

- Inga nya mötesspår på Norge/Vänerbanan mellan Skälebol och Kornsjö (Norska gränsen) föreslås i planremissen, men två nya mötesspår finns med som alternativ om kostnadsramen utökas med 10 procent.

Kommunalförbundets inspel

Fyrbodalsregionen har stora behov när det gäller upprustning av områdets transportinfrastruktur. Det gäller både drift och underhåll av inte minst det mindre vägnätet, men även av ökad kapacitet, tillförlitlighet och trafiksäkerhet på områdets järnvägar och större vägnät, främst då E45 genom Dalsland. Kommunalförbundet ser därför positivt på den utökade ramen för underhållsåtgärder på vägnätet, samtidigt som satsningar på utbyggd infrastruktur välkomnas, främst då förslaget att bygga ut en första etapp av E45 mellan Vänersborg och Mellerud till mötesfri väg.

Utbyggnad av E45 till mötesfri väg

E45 genom Dalsland har under lång tid bedömts som en brist i vägnätet. Sträckan mellan Vänersborg och Mellerud består i dagsläget av tvåfilig landsväg utan mittseparering. Vägen passerar genom flera mindre samhällen med skolor och bostäder tätt intill. Vägsträckan kännetecknas bland annat av ett stort antal utfarter, ofta utan vänstersvängfält, och periodvis med omfattande trafikering av jordbruksmaskiner.

Trafiksäkerheten längs denna del av E45 har stora brister vilket leder till en dyster olycksstatistik med flera dödsfall och allvarligt skadade de senaste åren. Ofta förekommande olyckor leder även till framkomlighetsproblem för person- och godstrafik, men även blåljuspersonal, då omledningsvägar ofta saknas eller är bristfälliga.

Även om delsträckan Liden-Frändefors nu finns med i Trafikverkets förslag till nationell plan så återstår sträckan Frändefors-Mellerud. Fyrbodals kommunalförbund vill därför återigen framföra vikten av att en utbyggnad av E45 till mötesfri väg genom hela Dalsland läggs till i den regionala prioritetslistan och att Västra Götalandsregionen tar med detta önskemål i sitt remissvar rörande förslag till Nationell infrastrukturplan.

En mer utförlig beskrivning av vägsträckans brister och de problem dessa ger upphov till finns i bifogat Positionspapper, antaget av förbundsdirektionen 29 februari 2024.

Utbyggnad och underhåll av järnväg

Järnvägsnätet i Fyrbodalsregionen är i behov av upprustning, inte minst gäller det Norra Bohusbanan som nyligen utretts inom ramen för en Åtgärdsvalsstudie. Banan har länge saknat nödvändiga investeringar och har i dag en låg tillförlitlighet kombinerat med långa restider och få avgångar. Samtidigt finns en stor potential för ökat resande, både när det gäller arbets- och

studiependling samt ett hållbart resande inom den i området stora och betydelsefulla besöksnäringen.

Genom Dalsland går Norge/Vänerbanan som norr om Öxnered är enkelspårig. Sträckan mellan Öxnered och Skälebol, där linjen delar sig mot Karlstad respektive Oslo, är en utpekad flaskhals för både gods- och persontrafik och behöver snarast byggas ut till dubbelspår. På sikt behöver hela sträckningen Göteborg- Oslo få dubbelspår, en utbyggnad som det finns möjlighet att få EU-finansiering för då sträckan ingår i det transeuropeiska transportnätet (TEN-T).

Längs Norge/Vänerbanan pågår även planeringen för fyra nya tågstopp. För att förverkliga dessa är det viktigt att det finns medel i infrastrukturplanen för nödvändiga åtgärder, exempelvis fler mötesspår. Inom ramen för en nyligen genomförd utredning om Norgebanan har förslag om två nya mötesspår mellan Skälebol och Kornsjö tagits fram. Tyvärr är dessa åtgärder inte med i förslaget utan återfinns som alternativa åtgärder under förutsättning att den totala ramen utökas med tio procent. Från förbundets sida vill vi betona vikten av att dessa åtgärder genomförs, inte minst utifrån planeringen för fler tågstopp längs med sträckan.

Längs med linjen Göteborg-Trollhättan ligger planerna på Vändspår i Älvängen kvar, vilket förbundet ser positivt på. Sträckan Göteborg-Älvängen är utpekad av Trafikverket i sin Basprognos 2045 som en flaskhals där ökad kapacitet måste till. Andra välkomna åtgärder för ökad kapacitet och kortad restid i stråket är förslagen på nytt mötesspår mellan Åmål och Säffle samt hastighetshöjning till 250 km/h på sträckan Öxnered-Göteborg (-Lund).

Nya slussar i Trollhätte kanal

Det finns en stor potential för överflyttning av gods från väg till sjöfart. För att detta ska bli möjligt krävs investeringar i både hamnar och transportleder. De planerade bytena av slussar i Trollhätte kanal är en viktig hållbar investering för framtiden, som kommer att möjliggöra en utvecklad sjöfart såväl inom landet som internationellt.

Klimatanpassningsåtgärder

Det är viktigt att medel som avsätts för drift och underhåll även tar hänsyn till nödvändiga investeringar för ett förändrat klimat. Flera av de större transportlederna genom Fyrbodalsregionen går genom högriskområden för skred och översvämningar, det gäller både sjö-, väg- och järnvägsleder.

Bilaga

Positionspapper Utbyggnad av E45, 2024-01-24

Handläggare av ärendet

Morgan Ahlberg
Infrastrukturstrateg

Tel: 076-856 23 55
E-post: morgan.ahlberg@fyrbodal.se

E45 – argument för en utbyggnad

Bakgrund

E45 sträcker sig från Alta i Norge till Gela på Sicilien, totalt en sträcka på cirka 5 190 kilometer.

E45 är den största och mest trafikintensiva vägen i Dalsland. Den är också genomfart för all trafik från Värmland och främst då Karlstad som ska söderut till Göteborg och Malmö. Sedan 2003 har flera vägavsnitt mellan Mellerud och Åmål byggts om, senast Ånimskog-Tösse. Den södra delen av Dalslandssträckan, sträckan Vänersborg-Mellerud, är ett vägavsnitt med begränsad framkomlighet och med mycket tung godstrafik och även en hel del långsamtgående fordon.

Det sker också en hel del pendling till bland annat Trollhättan och Vänersborg från Dalsland. Efter skredet av delar av E6 vid Stenungsund i september finns dessutom en stor risk att trafikintensiteten ökar på E45, främst tung godstrafik från Bengtsfors, Färgelanda och Dals Ed.

Nuvarande vägavsnitt består i stort av enfiliga körfält utan mitträcken. Stora delar av vägsträckan, främst avsnitten mellan Frändefors-Mellerud består av smala körfält med liten eller obefintlig vägren. Vägen utgörs här också av många kurvor med dålig sikt vilket gör det svårt med omkörningar.

Olycksstatistik pekar på många olyckor på grund av vägens otillräckliga beskaffenhet (se mer nedan). Trafikverket har nyligen genomfört en Åtgärdsvalsstudie med flera mål, bland annat att öka framkomligheten, säkerställa näringslivets transporter, förbättra vägstandarden avseende trafiksäkerheten med mera. För att dessa mål ska kunna uppfyllas behövs bland annat en utbyggnad av E45 på sträckan Vänersborg-Mellerud.

Syfte och mål

Syftet med det här dokumentet är att samla argument för utbyggnad av E45:an på vägsträckan Vänersborg-Mellerud så att den kan omvandlas till en mötesfri väg så fort som möjligt. Målet med dokumentet är att få Västra Götalandsregionen att prioritera E45:an högre i remissvaret till nationell infrastrukturplan.

Argument

1. Det är en olycksdrabbad vägsträcka. 18 mötesolyckor sedan 2010, varav fyra dödsolyckor. Totalt handlar det om 119 olyckor sedan 2010. (Strada). Olyckorna är utspridda relativt jämnt över hela vägsträckan. 2023 skedde två dödsolyckor vilket det året motsvarade en procent av landets alla dödsolyckor. Majoriteten av olyckorna har varit singelolyckor. Näst flest förekommande olyckor har varit upphinnande-olyckor där fordonet kört in bakifrån i ett annat fordon. Detta oftast på grund av kraftig inbromsning vid exempelvis vänstersvängar.

KOMMENTAR

Vi vill öka tryggheten för alla trafikanter, både skyddade och oskyddade, genom att bygga ut E45 till en säkrare väg. Detta också för att uppfylla nollvisionen som riksdagen klubbade 1997 om att ingen människa ska skadas allvarligt eller dödas i trafiken. En utbyggd E45 kommer att öka trafiksäkerheten avsevärt jämfört med rådande situation.

2. Skredet i Stenungsund riskerar mer trafikbelastning på E45 från bland annat Bengtsfors och Färgelanda där godstrafik väljer Trollhättansträckan istället för Uddevalla och därmed också Dalslandssträckan av E45.

KOMMENTAR

Skredet vid Stenungsund är en tydlig påminnelse om hur viktigt det är att alla större vägar i vår region har en möjlighet att kunna klara av en plötslig och oförutsägbar ökning av trafiken vid oförutsedda händelser och katastrofer i vårt närområde. Detta visar på nödvändigheten av en säker och hållbar infrastruktur i hela regionen.

3. E45 ingår i det funktionellt prioriterade vägnätet (FPV). Den tillhör de av Trafikverket utpekade vägar som är viktigast för nationell och regional tillgänglighet.

KOMMENTAR

Trafikverket har redan pekat ut E45 som en viktig nationell väg och detta visar sig inte minst i deras senaste åtgärdsvalsstudie. Här har man satt upp en rad projektmål och rekommenderade åtgärder för att höja trafiksäkerheten på E45.

4. Ovissheten kring den nya sträckningens placering håller tillbaka kommunal planering. Trafikverkets Åtgärdsvalsstudie (ÅVS) från 2020 öppnar för nya lösningar vilket försvårar kommunernas planering. Detta innebär en mycket stor osäkerhet bland annat för företagare som funderar på att investera. Vänersborg efterlyser att nästa steg i utredningen tas så att det går att fastställa ett reservat istället.

5. Trafikflödet på vägsträckan förväntas öka enligt Trafikverkets prognos, både när det gäller personbilar och tyngre godstrafik. Fram till 2040 förväntas personbilarna bli 12 procent fler och lastbilarna 52 procent fler. Tittar man på årsdygnsstatistiken 2018-2020 handlar det om cirka 11 000 fordon på den södra delen av sträckan (Rössebovägen-Gestadvägen) till runt 6 000 fordon i den norra delen (Brålanda-Mellerud). När det gäller tung trafik handlar det om 800-1 100 fordon per dygn beroende på vägsträcka.

KOMMENTAR

Enligt flera prognoser lär det bli en ofrånkomlig ökning av både tung och lätt trafik på E45 de närmaste åren. Om inte vägen byggs om löper trafikanterna ännu större risk att råka ut för en olycka. Restiden kommer dessutom bli längre för alla dem som nyttjar vägsträckan.

6. Det bor cirka 8 000 personer i området Frändefors/Brålanda/Mellerud som nyttjar vägen dagligdags.

7. Det sker en trafikökning under höst- och sportloven på E45. Framför allt handlar det om skidturister från och till fjällen i mellersta och norra Sverige.

8. Nuntorpsgymnasiet ligger längst vägen och många elever tar bussen från E45. Dessutom är elever som går av vid hållplatsen vid Nuntorp mycket utsatta då man måste korsa E45.

KOMMENTAR

Situationen kring hållplatser och utfarter är också en del av alla brister som råder vid E45 idag. Detta betyder att när vi pratar om en utbyggnad av E45 så handlar det inte enbart om mötesfri väg utan också om andra trafiklösningar och även i vissa fall annan sträckning mot dagens för att öka trafiksäkerheten.

9. E45 är en del av Transeuropeiska transportnätet (TEN-T) som innebär att vägen är prioriterad inom EU.

10. Antal in-och utfarter på sträckan är många, vilket ökar olycksrisken: 150 från fastigheter, 50 från enskilda vägar.

11. Många långsamtgående fordon färdas ofta på vägsträckan på grund av lantbruket i bygden, men även epa-traktorer är vanliga.

12. All trafik med ambulanser försenas från Åmål, Bengtsfors och Dals-Ed till Näl och tillbaka på grund av den dåliga trafiken.

KOMMENTAR

Eftersom vi bara har ett akutsjukhus i vår delregion så krävs det att de större vägarna måste vara säkra och lättillgängliga vid uttryckningar och snabba akuttransporter, inte minst i Dalsland.

Slutsatser

Av ovanstående bakgrund och argument blir slutsatserna följande:

- **E45-sträckan Vänersborg-Mellerud behöver få en högre prioritering** av regionen och komma med i den nationella infrastrukturplanen.
- **En ombyggnad av E45 behöver ske skyndsamt** eftersom bristerna redan är stora, både trafik-säkerhetsmässigt men också logistiskt och miljömässigt. Enligt Trafikverkets prognoser kommer trafiken öka rejält både på kort och lång sikt. Dessutom behöver berörda kommuner få besked så fort som möjligt för att inte kommunala planeringar ska försenas ytterligare.
- **En ombyggnad behöver bestå i flera olika trafiklösningar**, bland annat en delvis ny sträckning, nya trafiklösningar vid avfarter och busshållplatser samt en lösning som utgår från en mötesfri väg enligt det förslag som Trafikverket utformat i sin åtgärdsvalstudie (ÅVS).